

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΑΛΙΕΙΑΣ

2007-2013

(Ε.Π.ΑΛ)

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΟΓΡ/ ΜΟΥ &
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Γ ΚΠΣ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Γ' ΚΠΣ**

**ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΑΛΙΕΙΑΣ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ	2007-2013
ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ	ΕΛΛΑΔΑ
ΤΥΠΟΣ Ε.Π.	ΤΟΜΕΑΚΟ

**ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ε.Π. :**   **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ /
/ ΥΠ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**

ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ :

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ :	274.105.143 Ευρώ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :	207.832.237 Ευρώ
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ :	66.272.906 Ευρώ

Η Κοινοτική Χρηματοδότηση θα προέλθει από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (Ε.Τ.Α.) σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1198/2006

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013.....	7
1.1 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ	7
1.2 ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ	8
1.3. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΚΤΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ	8
2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	10
ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ	10
ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	16
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	18
ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	20
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	21
3. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ.....	25
3.1. ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ – ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ	25
3.2. ΚΛΑΔΟΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	27
3.3 ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	29
3.4. ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ	30
4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΑΝΔΡΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	32
4.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ.....	32
4.2 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	43
4.3 ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ	44
5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ Ε.Π.ΑΑ 2000- 2006 & ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 3^{ου} Κ.Π.Σ.	47
5.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 2000-2006	47
5.2 ΑΛΛΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ 3 ^{ου} Κ.Π.Σ.	52
5.3 ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ – ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ε.Π.ΑΑ. 2000-2006	52
6. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ.....	55
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	55
6.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	55
6.3 ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	56
6.4 ΚΟΙΝΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΑΛΠ).....	58
6.5 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013.....	59
6.6. ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013.....	61
7. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	64
8. ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	82
8.1 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: «ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ»	82
8.2. ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ –ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ».....	93
8.3 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «ΜΕΤΡΑ ΚΟΙΝΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ».....	112
8.4 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»	124
8.5 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 : «Τεχνική Βοήθεια»	134
8.6. Συμπληρωματικότητα – Κριτήρια διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων	135
9. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ	153

9.1 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 : «Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου».....	153
9.2 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση & εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας	159
9.3 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος»	175
9.4 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 : «Αειφόρος Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών».....	178
9.5 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 : «Τεχνική Βοήθεια»	183
10. ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	187
11. ΜΕΤΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ	193
11.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΕΤΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΣΤΟΧΟΙ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ, ΔΡΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ.....	193
11.2 ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	197
11.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ	200
12. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ.....	202
12.1 ΑΡΧΕΣ & ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ	205
12.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	219
12.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ.....	224
12.4 ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	225
12.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ – ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ.....	226
12.6 ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ.....	227
12.7 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΟΠΣΑΑ).....	229
12.8 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	229
12.9 ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ.....	230
12.10 ΜΕΣΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ.....	231
13. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ «ΕΤΑΙΡΟΥΣ»	233
14. ΠΙΝΑΚΕΣ	240
15. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΜΠΕ	264

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Γ' ΚΠΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

1. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αλιείας περιόδου 2007-2013 θα έχει εφαρμογή σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια και σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας οι οποίες όμως ομαδοποιούνται σε δύο μεγάλες κατηγορίες :

- Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης (με μπλε χρώμα) και
- Περιφέρειες εκτός Στόχου Σύγκλισης (με κόκκινο χρώμα)

1.1 ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Είναι οι Περιφέρειες της χώρας των οποίων η ανάπτυξη υστερεί. Οι Περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο «Σύγκλιση» είναι εκείνες των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, είναι μικρότερο από το 75% του κοινοτικού μέσου όρου. Ο Στόχος της «Σύγκλισης», αποβλέπει στην επιτάχυνση της σύγκλισης των Περιφερειών μέσω της βελτίωσης των συνθηκών για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση με την αύξηση και τη βελτίωση της ποιότητας των επενδύσεων σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, την ανάπτυξη της καινοτομίας και της κοινωνίας της γνώσης, την προσαρμοστικότητα στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, καθώς και την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας. Στη χώρα μας περιφέρειες που εντάσσονται στο Στόχο της «Σύγκλισης» είναι :

• 1.Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου
• 2.Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
• 3.Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας

• 4.Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας
• 5.Περιφέρεια Ηπείρου
• 6.Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
• 7.Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας
• 8.Περιφέρεια Πελοποννήσου
• 9.Περιφέρεια Θεσσαλίας
• 10.Περιφέρεια Αττικής
• 11.Περιφέρεια Κρήτης

1.2 ΑΠΟΜΑΚΡΥΣΜΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΝΗΣΙΑ

Ως απομακρυσμένα Ελληνικά νησιά, τα οποία μειονεκτούν λόγω της απόμακρης θέσης τους, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙ «ένταση ενίσχυσης» και τη παράγραφο 9 του Άρθρου 53 του κανονισμού 1198/2006, ορίζονται τα εξής :

- Τα νησιά της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου,
- Τα νησιά της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου,
- Σαμοθράκη (Ν. Έβρου),
- Θάσος (Ν.Κάβάλας)
- Βόρειοι Σποράδες (Ν. Μαγνησίας),
- Σκύρος, Σκυροπούλα (Ν. Ευβοίας)
- Κύθηρα, Αντικύθηρα (Ν. Πειραιά)
- Γαύδος, Γαυδοπούλα, Παξιμάδια, Χρυσή, Κουφονήσι, Παξιμάδα, Δραγονάδα, Διονυσάδες νήσοι, Δία, Ελάσα (Περιφέρεια Κρήτης)
- Οθωνοί, Ερεϊκούσα, Μαρθάκιον, Παξοί, Αντίπαξοι (Ν. Κερκύρας)
- Στροφάδες (Ν. Ζακύνθου)
- Σαπιέντζα, Σχίζα (Ν. Μεσσηνίας)
- Νήσοι Εχινάδες (Ν.Κεφαλληνίας & Ιθάκης)

Στα ανωτέρω νησιά, οι χρηματοδοτούμενες από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πράξεις εντάσσονται στις ίδιες ομάδες του Παραρτήματος ΙΙ με αυτές των περιφερειών που καλύπτονται από τον στόχο σύγκλισης, ενώ παράλληλα δεν ισχύουν οι περιοριστικές διατάξεις που αφορούν στο οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων (του Άξονα Προτεραιότητας 2) .

1.3. ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΚΤΟΣ ΣΤΟΧΟΥ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ

Είναι οι Περιφέρειες της χώρας που δεν ανήκουν στο στόχο «Σύγκλισης» των οποίων η ανάπτυξη δεν υστερεί. Οι περιοχές αυτές ανήκουν στο στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση», που αποβλέπει, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των περιφερειών καθώς και στην απασχόληση, προβλέποντας τις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές, μέσω της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας, της προστασίας και της βελτίωσης του περιβάλλοντος, της βελτίωση της προσβασιμότητας, της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.

Στη χώρα μας περιφέρειες που εντάσσονται στις εκτός στόχου σύγκλισης περιοχές είναι :

• 1.Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου
• 2.Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Γ' ΚΠΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ελλάδα έχει πληθυσμό που πλησιάζει τα 11 εκατ. κατοίκους, με πυκνότητα 80 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ενώ η έκτασή της φθάνει τις 130,1 χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα. Ορισμένα χαρακτηριστικά στοιχεία είναι τα εξής :

Η Χώρα διαθέτει τη μεγαλύτερη ακτογραμμή της Ευρωπαϊκής Ένωσης με συνολικό μήκος που ξεπερνάει τα 16.000 χιλιόμετρα.

Το 19-20% της συνολικής έκτασης της χώρας αντιστοιχεί σε νησιωτικές περιοχές. Ο νησιωτικός χώρος αποτελεί ένα καθοριστικό στοιχείο για την ανάπτυξη της χώρας. Από τα 3.500 περίπου νησιά, νησίδες και βραχονησίδες σήμερα κατοικούνται τα 112. Περίπου το 13% του πληθυσμού κατοικεί στα νησιά. Το ανάγλυφο των περισσότερων νησιών είναι ορεινό.

Τα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας είναι παράκτια. Το 90% του πληθυσμού είναι συγκεντρωμένο κατά μήκος της ακτογραμμής σε πολλές περιοχές της οποίας ο πληθυσμός κατά την θερινή περίοδο δεκαπλασιάζεται.

Η Ελλάδα έχει πάνω από 40 λίμνες οι οποίες καλύπτουν το 0,5% της συνολικής έκτασης.

ΤΟΜΕΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Η σημασία που έχει ο τομέας της αλιείας υπερβαίνει την άμεση συμβολή του στο Α.Ε.Π. της χώρας, καθώς συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στη διατήρηση του οικονομικού και κοινωνικού ιστού πολλών παράκτιων & νησιωτικών κοινοτήτων. Ειδικότερα ο τομέας της Αλιείας, ο οποίος περιλαμβάνει τους κλάδους της Θαλάσσιας Αλιείας, της Υδατοκαλλιέργειας και της Μεταποίησης & Εμπορίας των Αλιευτικών προϊόντων συμβάλλει :

- στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών,
- στην εξασφάλιση ζωικών πρωτεϊνών υψηλής βιολογικής αξίας,
- στην αειφόρο & βιώσιμη αξιοποίηση τοπικών πλουτοπαραγωγικών πόρων,
- στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας σε σημαντικό αριθμό ατόμων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών, στις οποίες δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις,
- στην ανάπτυξη κλάδων (όπως της υδατοκαλλιέργειας κλπ.) που έχουν επιδείξει σημαντικές εξαγωγικές επιδόσεις (μειώνοντας το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο).

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΑΛΙΕΙΑ

Ο επαγγελματικός αλιευτικός στόλος σύμφωνα με στοιχεία του Κοινοτικού Αλιευτικού Μητρώου αποτελείται το 2005 από 18.269 σκάφη, συνολικής χωρητικότητας 93.387 GT και συνολικής ισχύος κινητήρα 537.560 kW, ενώ η μέση ηλικία των αλιευτικών σκαφών είναι τα 26 έτη.

Από το σύνολο των αλιευτικών σκαφών της χώρας μας τα 16.818 (92,06 % του στόλου) είναι σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας με ολικό μήκος <12μ., τα 425 (2,33% του στόλου) είναι σκάφη με δίχτυα-παραγάδια >12μ, τα 367 σκάφη είναι πεζότρατες, τα 302 (1,65%) είναι γρι-γρι, τα 330 (1,81%) είναι μηχανότρατες, ενώ μόλις 27 σκάφη (0,15%) δραστηριοποιούνται σε διεθνή ύδατα. Ο ελληνικός στόλος είναι ο πολυπληθέστερος στην Ευρωπαϊκή κοινότητα αλλά από άποψη χωρητικότητας είναι μόλις το 4,6% περίπου του Κοινοτικού.

Ο αλιευτικός στόλος αποτελείται κυρίως από παλαιά σκάφη μικρής χωρητικότητας και ιπποδύναμης που αλιεύουν παράκτια αποθέματα κατά μήκος των νησιών και της εκτεταμένης ηπειρωτικής ακτογραμμής, καθώς και ορισμένα αποθέματα της Μεσογείου. Η παράκτια αλιεία έχει κυρίως τη μορφή παραδοσιακής οικογενειακής δραστηριότητας που συνδυάζεται και με άλλες ασχολίες, ενώ ασκείται κατά κύριο λόγο από μεγάλης ηλικίας και μη εκπαιδευμένους επαγγελματίες αλιείς.

Από το 2000 μέχρι σήμερα ο ελληνικός αλιευτικός στόλος έχει μειωθεί, στα πλαίσια της εφαρμογής της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, και κυρίως μετά τη μεταρρύθμισή της το 2002, όπου η διαχείριση του κλάδου της αλιείας προσανατολίζεται στην επίτευξη της αειφορίας και της βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της αλιευτικής προσπάθειας και των ιχθυοαποθεμάτων. Κατά την περίοδο 2000-2004, όπου ολοκληρώθηκε η έγκριση οικονομικών ενισχύσεων για αντικαταστάσεις σκαφών, ο ολικός αριθμός σκαφών έχει μειωθεί κατά 7,8%, η ισχύς (kW) κατά 13,5% και η χωρητικότητα (GT) κατά 12,7%. Τα μεγαλύτερα ποσοστά μείωσης του στόλου παρατηρούνται σε μικρά σκάφη (ολικού μήκους <12μέτρων).

Στον τομέα της απασχόλησης διαπιστώνεται σταδιακή μείωση των εργαζομένων στην συλλεκτική αλιεία. Το 2005 οι απασχολούμενοι στον τομέα της αλιείας ήταν περίπου 31.000 συνολικά (σημειώνεται ότι η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος - ΕΣΥΕ δεν καταμετρά τους αλιείς που εργάζονται σε αλιευτικά σκάφη με ισχύ μηχανής <20HP). Έχει επίσης εκτιμηθεί ότι οι μηχανότρατες απασχολούν περί τα 6 άτομα, τα γρι-γρι περί τα 9 άτομα, τα παράκτια σκάφη 1-2 άτομα και οι πεζότρατες περί τα 3 άτομα ενώ ο μέσος αριθμός εξαρτημένων ατόμων φτάνει τα 2 άτομα ανά εργαζόμενο. Η μέση ηλικία των αλιέων είναι τα 42 έτη, Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία αλιείς εργάζονται κυρίως στη μικρή και παράκτια αλιεία. Σε ένα 3% των σκαφών συμμετέχουν και γυναίκες ως αλιεργάτες (1 γυναίκα ανά σκάφος) ενώ τα τελευταία έτη οι γυναίκες συμμετέχουν ολοένα και περισσότερο και ως πλοιοκτήτες αλιευτικών σκαφών. Σχεδόν στο σύνολό τους οι αλιείς είναι ασφαλισμένοι.

Από οικονομικής απόψεως ο κλάδος της αλιείας είναι ευάλωτος σε διαφορετικούς παράγοντες που αφορούν τόσο την ικανότητα εξασφάλισης ικανοποιητικής παραγωγής όσο και τις συνθήκες της αγοράς. Παροδικές χαμηλές αλιευτικές αποδόσεις, απρόβλεπτες αυξήσεις του λειτουργικού κόστους (υψηλές τιμές καυσίμων), προβλήματα που σχετίζονται με την εξεύρεση κατάλληλου έμπειρου προσωπικού επιδεινώνουν την βιωσιμότητα των επαγγελματιών του κλάδου.

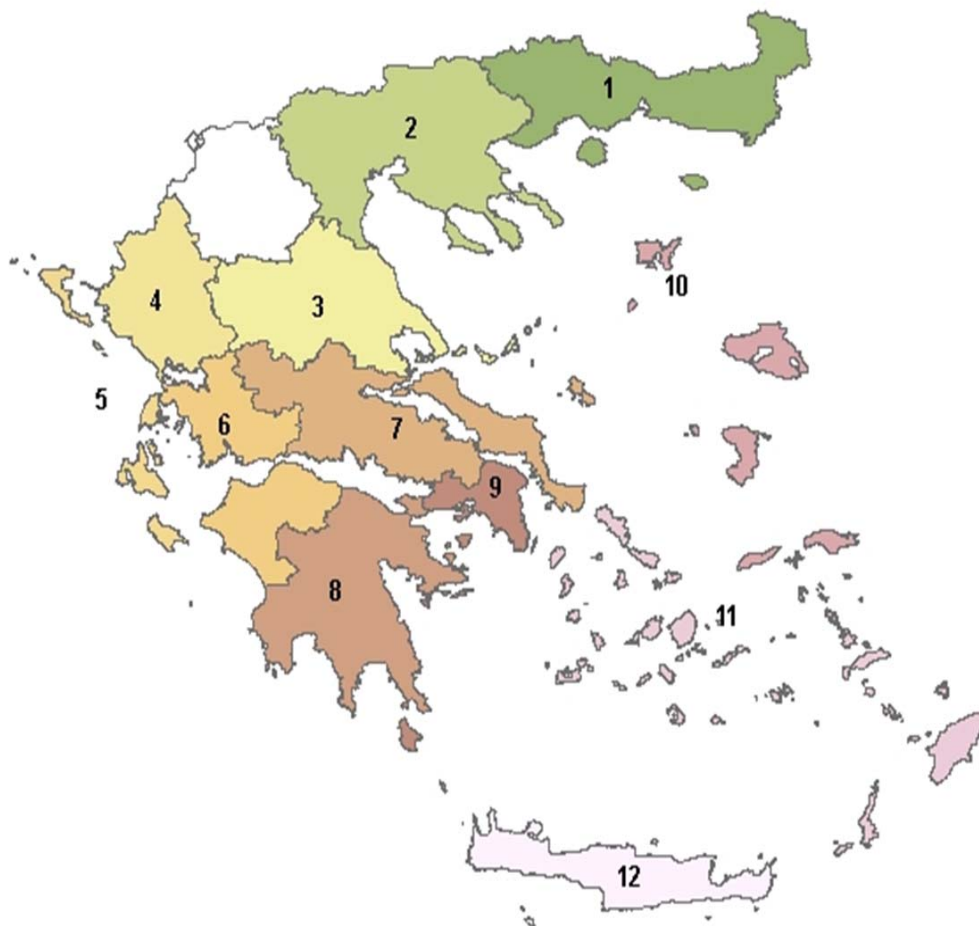
Η ετήσια παραγωγή αλιευτικών προϊόντων από την συλλεκτική αλιεία είναι σχετικά σταθερή τα τελευταία χρόνια. Η ετήσια παραγωγή αλιευτικών προϊόντων από την συλλεκτική αλιεία για το έτος 2005 ανέρχεται περίπου στους 118.634 τόνους (Πίνακας 3). Η παραγωγή αυτή προέρχεται από:

- την Υπερπόντια αλιεία : 2.548 τόνους
- την Μέση αλιεία (μηχανότρατες και γρι-γρι) : 56.917 τόνους
- την Παράκτια αλιεία : 30.981 τόνους
- την Μικρή Παράκτια αλιεία (σκάφη < 12 μέτρων) : 28.188 τόνους

Κατά την τελευταία πενταετία διαπιστώνουμε σταθερή συνολική παραγωγή αλιευτικών προϊόντων από τη συλλεκτική αλιεία, παρά τη σταδιακή μείωση του αλιευτικού στόλου, ενώ ταυτόχρονα οι τιμές των αλιευμάτων παρουσιάζονται σχετικά αυξημένες (στο σχετικό Πίνακα 3 του Παραρτήματος δίνονται στοιχεία παραγωγής –ποσότητα & αξία - ανά τμήμα στόλου). Με δεδομένη την

υφιστάμενη κατάσταση του κλάδου της θαλάσσιας αλιείας, θα πρέπει να χρηματοδοτηθούν ενέργειες για τις οποίες ο κλάδος δεν έχει τη δυνατότητα διάθεσης των κεφαλαίων ή την ικανότητα αυτορρύθμισης προκειμένου να επιτευχθούν μακροπρόθεσμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ (2005)

	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ	kW	GT
	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	801	35.830	6.724
2	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	2.029	96.662	16.778
3	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	907	25.340	3.967
4	ΗΠΕΙΡΟΣ	627	8.630	1.070
5	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1.535	32.342	3.938
6	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.009	23.564	3.189
7	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.997	58.335	9.014
8	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1.895	39.863	5.935
9	ΑΤΤΙΚΗ	1.978	87.517	21.611
10	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2.190	41.957	6.195
11	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2.315	63.929	10.646
12	ΚΡΗΤΗ	986	23.591	4.320
	ΣΥΝΟΛΑ (2005)	18.269	537.560	93.387

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ο επαγγελματικός αλιευτικός στόλος - σύμφωνα με στοιχεία του 2005 - αποτελείται από 18.269 σκάφη, συνολικής χωρητικότητας 93.387 GT και συνολικής ισχύος κινητήρα 537.560 kW, ενώ η μέση ηλικία των αλιευτικών σκαφών είναι τα 26 έτη. Η συνολική αλιευτική παραγωγή το 2005 ανήλθε σε 118.634 τόνους και ο αριθμός των αλιέων σε 31000 άτομα.

Από το σύνολο των αλιευτικών σκαφών της χώρας τα 13.957 (76,4%) αλιευτικά σκάφη, χωρητικότητας 73.727 GT (78,95%) και ισχύος 415.296 kW (77,26%) δραστηριοποιούνται στις 11 περιφέρειες σύγκλισης. Στις 2 περιφέρειες εκτός του στόχου σύγκλισης, έχουν καταγραφεί τα 4.312 (23,6%) σκάφη, τα οποία έχουν χωρητικότητα 19.660 GT (21,05%) και ισχύ 122.264 kW (22,74%). Αναφορικά με τον αριθμό των ψαράδων, το 85,6 % κατανέμονται στις περιφέρειες στόχου σύγκλισης.

ΙΧΘΥΟΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Η συλλεκτική αλιεία στη Μεσόγειο είναι πολυ-ειδική και πολυ-συλλεκτική και στην πλειονότητα των περιπτώσεων γίνεται με παραδοσιακές μεθόδους χαμηλής αποδοτικότητας και κεφαλαιοποίησης. Η διαχείριση, επομένως, των αλιευτικών αποθεμάτων είναι αρκετά δυσχερής, πολύπλοκη και δαπανηρή. Η κατάσταση των αποθεμάτων τα τελευταία είκοσι χρόνια παρουσιάζει τάσεις μείωσης λόγω της σημαντικής εξέλιξης της αλιευτικής τεχνολογίας σε αλιευτικά εργαλεία και άλλα μέσα. Η μείωση της αλιευτικής ικανότητας με την εφαρμογή των κοινοτικών κανονισμών διαχείρισης του αλιευτικού στόλου των κρατών-μελών μειώνει σε κάποιο βαθμό την πίεση στα ιχθυοαποθέματα, μολονότι απαιτείται αρκετός χρόνος εφαρμογής του κάθε διαχειριστικού σχεδίου για να διαπιστωθούν τα πραγματικά αποτελέσματα στους πληθυσμούς των αποθεμάτων. Οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα στις ελληνικές θάλασσες είναι περιορισμένες και βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους με αποτέλεσμα η γενικότερη πληροφόρηση την οποία έχουμε να είναι ασυνεχής και γεωγραφικά εντοπισμένη.

Η μελέτη της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων είναι μια προτεραιότητα σήμερα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθώς διαφάνηκε από το προηγούμενο επιχειρησιακό πρόγραμμα ότι η αειφόρος διαχείριση της αλιείας στην Ελλάδα πρέπει να προσεγγιστεί ταυτόχρονα τόσο από πλευράς διαχείρισης του στόλου και της αλιευτικής ικανότητας όσο και από πλευράς μελέτης- παρακολούθησης των επιπτώσεων της αλιείας στα αποθέματα και την κατάστασή τους. Για το σκοπό αυτό, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στα πλαίσια του ΕΠΑΛ 2000-2006, έχει ήδη χρηματοδοτήσει ερευνητικά προγράμματα για την μελέτη των αποθεμάτων σε κλειστούς κόλπους και ευαίσθητα για τα αποθέματα παράκτια οικοσυστήματα (γεωγραφικές ενότητες αναπαραγωγής, στρατολόγησης νεαρών ατόμων, πρώτης εμφάνισης νεαρών ατόμων). Τα έργα αυτά θα αποτελέσουν την βάση για τη διαχείριση της αλιείας στο νέο στρατηγικό σχέδιο και το επιχειρησιακό πρόγραμμα 2007-2013 (Άξονας 1, Μέτρο 1.1). Επίσης, για την προστασία και ανάπτυξη των αλιευτικών πόρων των παράκτιων περιοχών έχουν τοποθετηθεί τεχνητοί ύφαλοι σε 4 περιοχές (Βιστωνίδα, Ιερισσού, Πρέβεζας & Καλύμνου), με ενθαρρυντικά αποτελέσματα (ενώ προγραμματίζονται και νέοι) στην πρώτη 5ετή επιστημονική

παρακολούθηση που πραγματοποιήθηκε (Βιστωνικού κόλπου) και παράλληλα αναλαμβάνονται ενέργειες προστασίας ειδών αλλά και διαχείρισης βιοτόπων – οικοτόπων, που αφορούν λίμνες, λιμνοθάλασσες και θάλασσα.

Σύμφωνα με στοιχεία που υπάρχουν σήμερα, από τα ερευνητικά προγράμματα που έχουν εκπονηθεί τα τελευταία 15 χρόνια, τα αποθέματα των κυριότερων και σημαντικότερων - από οικονομικής απόψεως – ειδών (πχ. γαύρος, σαρδέλα, μπαρμπούνι, κουτσομούρα, μπακαλιάρος, λιθρίνι, γλώσσα) έχουν υποστεί σχετική αλιευτική πίεση. Η κατάσταση των μικρών πελαγικών (πχ. γαύρος, σαρδέλα) στη χώρα, με βάση τις υπάρχουσες εκτιμήσεις των τελευταίων ετών, εμφανίζει μικρή μείωση τόσο της αφθονίας, όσο και των νεοεισερχομένων στην αλιεία ατόμων. Όσον αφορά τα βενθοπελαγικά είδη, κατά τις πειραματικές αλιείες που διενεργούνται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων, παρατηρείται σε ορισμένες περιοχές σημαντικό ποσοστό υπομεγεθών ατόμων. Η επέκταση της αλιείας της μηχανότρατας στα βαθιά νερά μεταφέρει την αλιευτική πίεση από τα μικρότερα βάθη και εφοδιάζει την αγορά με νέα αλιεύματα π.χ. κόκκινες γαρίδες. Αναφορικά με την κατάσταση των μεγάλων πελαγικών δεν είναι δυνατό να συμπεριλάβουμε μόνο τη χώρα μας, λαμβανομένου υπόψη ότι τα είδη είναι μεταναστευτικά και ο βιολογικός τους κύκλος ολοκληρώνεται στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασης της Μεσογείου. Οι ετήσιες εκτιμήσεις της αφθονίας του τόνου χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας και ο περιορισμός της αλιευόμενης βιομάζας κατά 75% που προτάθηκε το 1994 δεν είναι αρκετός. Ωστόσο είναι ιδιαίτερα θετικό ότι ο σημερινός πληθυσμός χαρακτηρίζεται από υψηλό ποσοστό νεοεισερχόμενων ατόμων, παρά το χαμηλό ποσοστό βιομάζας που αναπαράγεται. Παρόμοια φαίνεται να είναι και η κατάσταση του ξιφιά.

Σημαντική ένδειξη για την κατάσταση των βασικών ειδών που αλιεύονται (εκφορτώσεις) αποτελεί το γεγονός ότι δεν προκύπτει μείωση των σχετικών ποσοτήτων. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται στοιχεία εκφορτώσεων των σημαντικότερων ειδών για τα τρία τελευταία έτη, προερχόμενα από την ΕΤΑΝΑΛ ΑΕ (που διαχειρίζεται τις Ιχθυόσκαλες της Χώρας).

ΕΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ (Kgr)	ΑΞΙΑ (€)
2006	Γαύρος	10.878.379	17.991.373
	Σαρδέλα	8.543.695	12.663.679
	Κουτσομούρα	1.539.208	12.347.122
	Μπακαλιάρος	3.607.628	23.322.556
	Καραβίδα	289.193	2.533.473
2005	Γαύρος	8.805.790	15.841.138
	Σαρδέλα	8.006.222	10.276.188
	Κουτσομούρα	1.802.774	11.607.691
	Μπακαλιάρος	3.010.897	19.805.057
	Καραβίδα	244.941	2.320.051
2004	Γαύρος	9.159.614	16.580.457
	Σαρδέλα	8.727.441	9.551.763
	Κουτσομούρα	1.821.267	11.789.738
	Μπακαλιάρος	3.505.481	21.009.645
	Καραβίδα	276.231	2.384.983

Στα πλαίσια εφαρμογής των απαιτήσεων του κανονισμού 1543/ΕΚ/2000 του Συμβουλίου της ΕΕ, σταθεροποιείται σε πολυετή βάση η συστηματική συλλογή βασικών δεδομένων αλιείας για κάθε κράτος-μέλος. Ο κανονισμός θεσπίζει ένα

κοινοτικό πλαίσιο για τη συλλογή και τη διαχείριση στατιστικών αλιευτικών και κοινωνικο-οικονομικών δεδομένων που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης του εθνικού αλιευτικού τομέα και του αλιευτικού στόλου, αλλά δεν στοχεύει στην εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων. Παρόλους τους περιορισμούς στα πλαίσια του ισχύοντος κανονισμού, έχουν αρχίσει να δημιουργούνται σε κοινοτικό επίπεδο οι δομές που στο άμεσο μέλλον θα επιτρέψουν την ανάπτυξη της διαδικασίας για την εκτίμηση των ιχθυοαποθεμάτων με στόχο τη λήψη ορθολογικών διαχειριστικών μέτρων.

ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Ο έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων ασκείται από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τις υπαγόμενες σε αυτό Λιμενικές Αρχές της χώρας, οι οποίες είναι αρμόδιες για την τήρηση της Εθνικής και Κοινοτικής αλιευτικής Νομοθεσίας. Ο έλεγχος έχει σαν στόχους, τη βελτίωση της παρακολούθησης των μεγεθών του αλιευτικού στόλου και της λειτουργίας του Κοινοτικού Αλιευτικού Μητρώου, τη τήρηση της αλιευτικής νομοθεσίας σε όλους τους τύπους, των αλιευτικών σκαφών, κλπ. Για την επίτευξη των στόχων αυτών εφαρμόστηκαν στρατηγικές για :

- την εντατική άσκηση ελέγχων στις θάλασσες.
- την αυξημένη επιτήρηση του θαλάσσιου χώρου λόγω ολοένα και εντονότερης παρουσίας αλιευτικών σκαφών τρίτων χωρών στο Αιγαίο και στο Ιόνιο πέλαγος.
- στην εντατικότερη άσκηση επιθεωρήσεων και ελέγχων κατά τις εκφορτώσεις των αλιευμάτων στα λιμάνια, στις Ιχθυόσκαλες , στους προβλήτες κλπ.
- στη μεθοδικότερη άσκηση των αλιευτικών επιθεωρήσεων στις άδειες αλιείας, στα αλιευτικά εργαλεία και στα αλιεύματα.
- στη συστηματική παρακολούθηση της βεβαίωσης των παραβάσεων και της επιβολής και εφαρμογής των κυρώσεων καθώς και στη συστηματική παρακολούθηση της πορείας των αλιευτικών παραβάσεων και ιδίως των πλέον σοβαρών.

Κατά το έτος 2005, σύμφωνα με στοιχεία του Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας, για τον έλεγχο ασχολήθηκαν τόσο σε κεντρικό επίπεδο όσο και τοπικό επίπεδο 1.581 άτομα, 203 περιπολικά σκάφη, 7 αεροσκάφη και 322 οχήματα, και διενεργήθηκαν 7.940 αλιευτικές επιθεωρήσεις, εκδόθηκαν 1.230 Αποφάσεις επιβολής κυρώσεων, επιβλήθηκαν πρόστιμα ύψους 651.293 €, παράλληλα έγινε αφαίρεση αδειών αλιευτικών σκαφών για 9.070 ημέρες (6.555 ημέρες σε επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη), ενώ αφαιρέθηκαν για 11.935 ημέρες οι ατομικές άδειες αλιείας (5.985 ημέρες αφαίρεση ατομικών αδειών αλιείας, εργαζομένων σε επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη).

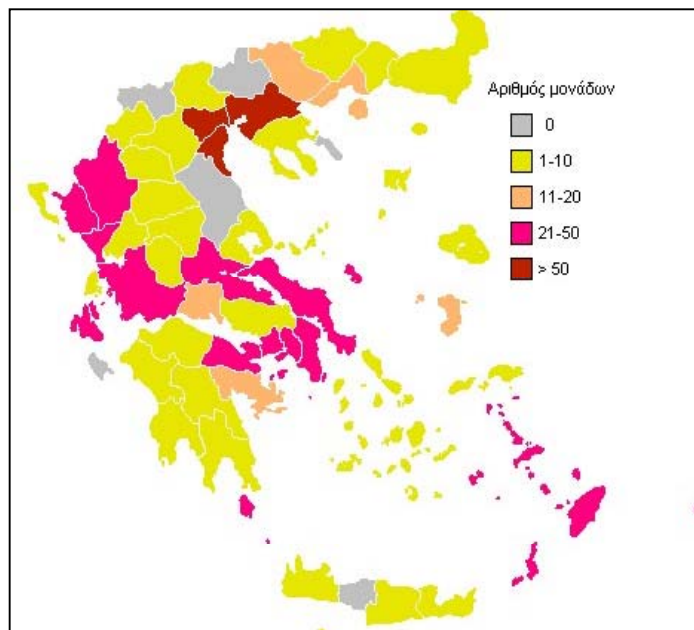
Κατά το 2005 έγινε προμήθεια επί πλέον 107 συσκευών δορυφορικής καταγραφής στίγματος ολοκληρώνοντας την υποχρέωση εγκατάστασης του συστήματος σε όλα τα υπόχρεα σκάφη τύπου «μηχανότρατας», επίσης ολοκληρώθηκαν οι εγκαταστάσεις των συσκευών σε όλα τα υπόχρεα σκάφη ολικού μήκους άνω των 18 μέτρων σύμφωνα με το άρθρο 22 του καν.(ΕΚ)2371/2002. Σημειώνετε ότι στο τέλος του 2005, από το Κέντρο Παρακολούθησης Αλιείας του Υ.Ε.Ν παρακολουθούνταν συνολικά περί τα 450 αλιευτικά σκάφη.

ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Η υδατοκαλλιέργεια, αποτελεί για την Ελλάδα σημαντικό τομέα της πρωτογενούς παραγωγής. Η σχετική μείωση των ιχθυοαποθεμάτων, σε συνδυασμό με την αύξηση της αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών των Ευρωπαϊκών χωρών, αλλά και η ενίσχυση της τάσης για υγιεινή διατροφή, είναι αιτίες που ώθησαν την ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας. Ο δυναμικός κλάδος της θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, έχει συμβάλει σημαντικά στην Εθνική Οικονομία της Ελλάδας. Κατά την τελευταία δεκαετία, η εντατική ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών ειδών έχει αναδειχθεί σε ένα από τους πλέον αναπτυσσόμενους τομείς. Σήμερα η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και της Μεσογείου, στην παραγωγή θαλασσινών ειδών εντατικής εκτροφής, στηριζόμενη τόσο στην αξιοποίηση των ευνοϊκών συνθηκών των ελληνικών θαλασσών, όσο και στη διαρθρωτική πολιτική ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα θαλασσινά ψάρια αποτελούν το 2ο εξαγωγικό ελληνικό προϊόν στην κατηγορία «τρόφιμα – ποτά».

Επίσης, η υδατοκαλλιέργεια συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας και στην ανάπτυξη του κοινωνικού ιστού της χώρας με την απασχόληση πολλών οικογενειών στις μονάδες εκτροφής και σε παρεμφερείς δραστηριότητες και με τη διατήρηση των κατοίκων στις εστίες τους, ιδιαίτερα στις ακριτικές νησιωτικές περιοχές, όπου η υδατοκαλλιέργεια είναι σχεδόν η μοναδική δυνατότητα εργασίας.

Η συνολική ετήσια παραγωγή από υδατοκαλλιέργειες το 2005 (105.511 τόνοι) ήταν 42 φορές μεγαλύτερη εκείνης του 1986 (2.534 τόνοι) και 1.2 φορές μεγαλύτερη εκείνης του 2000 (86.502 τόνοι). Η ραγδαία αύξηση της παραγωγής οφείλεται κυρίως στις θαλάσσιες καλλιέργειες (από 320 τόνους το 1986 σε 102.497 τόνους το 2005) και ιδιαίτερα στην εντατική εκτροφή τσιπούρας και λαβρακιού. Επίσης, σημαντική ήταν η συμβολή και των οστρακοκαλλιεργειών με έντονη ανάπτυξη στο Θερμαϊκό κόλπο.

Ειδικότερα, η ετήσια παραγωγή των θαλασσινών ειδών (τσιπούρα, λαβράκι και νέα είδη) αυξήθηκε κατά 1.5 φορές το 2005 (76.424 τόνοι) σε σχέση με αυτή του 2000 (50.296 τόνοι) και ο αριθμός των ιχθυοπαραγωγικών μονάδων ανήλθε σε 311 το 2005 έναντι των 282 του 2000. Ανάλογη είναι και η πορεία ανάπτυξης των Ιχθυογεννητικών Σταθμών (ΙΧΣ) παραγωγής ευρύαλων ειδών, που εφοδιάζουν με πρώτη ύλη και με απόλυτη επάρκεια τις μονάδες πάχυνσης. Από 36 ΙΧΣ το 2000 και παραγωγή περίπου 193.744.000 ιχθυδίων, το 2005 η παραγωγή άγγιξε τα 300.904.000 ιχθύδια από 39 ΙΧΣ.

Σημαντικές παρουσιάζονται οι προσπάθειες των παραγωγών για τη διεύρυνση των εκτρεφόμενων ειδών. Η ετήσια παραγωγή νέων ευρύαλων ειδών (όπως φαγγρί, μυτάκι, συναγρίδα, σαργός, κ.λπ.) ανήλθε το 2005 περίπου στους 1.411 τόνους και ακολουθήθηκε από αντίστοιχη αύξηση στην παραγωγή ιχθυδίων των ειδών αυτών που έφθασε τα 17.5 εκατ. Επιπλέον, το 2005 υπήρχε παραγωγή 588 τόνων του ερυθρού τόννου(thynnus thynnus). Αυτή η βελτίωση της παραγωγής, ιδιαίτερα σε ορισμένα νέα είδη, δίνει ελπίδες για την αύξηση της ποικιλομορφίας των εκτρεφόμενων ειδών σε θαλασσινά νερά.

Οι οστρακοκαλλιέργειες παρουσίασαν επίσης αύξηση από 32.550 τόνους το 2000 στους 37.794 τόνους το 2004 από 577 παραγωγικές μονάδες. Όμως, το 2005 η παραγωγή οστράκων μειώθηκε σε 26.066 τόνους από 553, λόγω παρουσίας βιοτοξιγόνου πλαγκτού. Τέλος, η γαριδοκαλλιέργεια περιορίζεται σε μία μονάδα στο Νομό Έβρου χωρίς ιδιαίτερες παραγωγές λόγω των τεράστιων δυσκολιών που παρουσιάζονται κατά την εκτροφή, ενώ συνεχίζονται οι προσπάθειες στην Κάλυμνο για την ελεγχόμενη παραγωγή σπόγγων.

Τα κυριότερα εκτρεφόμενα είδη ιχθύων στα γλυκά και υφάλμυρα νερά, είναι η πέστροφα, ο κυπρίνος, το χέλι, ο σολομός, η τιλάπια, ο κέφαλος κ.λ.π. Σήμερα λειτουργούν 122 μονάδες γλυκού νερού, των οποίων η παραγωγή ανέρχεται σε 3.015 τόνους.

Στη χώρα μας λειτουργούν 72 οργανωμένες εκμεταλλεύσεις λιμνοθαλασσών συνολικής έκτασης 400 χιλιάδων στρεμμάτων με παραγωγή το 2005 περίπου 1.059 τόνων (2,6 κιλά / στρέμμα). Η πλειοψηφία των λιμνοθαλασσών είναι μισθωμένες σε αλιευτικούς συνεταιρισμούς. Ο αριθμός των αλιέων (αγροτοαλιείς) και η αλιευτική παραγωγή σε λίμνες και στα ποτάμια της χώρας φθίνουν συνεχώς. Η παραγωγή από την αλιεία των εσωτερικών υδάτων το 2005 ήταν περίπου 1.000 τόνοι αξίας 2.4 εκατ. ευρώ. Ο αριθμός των σκαφών, η ιπποδύναμη και η χωρητικότητα τους δεν συμπεριλαμβάνονται στο Κοινοτικό Αλιευτικό Μητρώο.

Η εγχώρια κατανάλωση τσιπούρας και λαβρακιού βαίνει αυξανόμενη τα τελευταία χρόνια. Σε 14 κύριες καταναλώτριες χώρες της Ευρώπης, όπως Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία κ.λ.π., η συνολική κατανάλωση σε τσιπούρα και λαβράκι ήταν 94.000 τόνοι το 1998, αυξήθηκε σε 157.000 τόνους το 2002 και εκτιμάται να φθάσει τους 251.000 τόνους το 2008 (βάσει μελέτης). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (βάσει αντίστοιχης μελέτης) εκτιμά την κατανάλωση τσιπούρας και λαβρακιού στους 290.000 τόνους για το έτος 2008.

Στο πλαίσιο ενίσχυσης του τομέα εκτός των δράσεων ενίσχυσης των μονάδων (στην κατεύθυνση εκσυγχρονισμού τους), αναλαμβάνονται ενέργειες για την προώθηση της κατανάλωσης καθώς επίσης και δράσεις καινοτομίας, ενώ γίνονται προσπάθειες κατάδειξης και θέσπισης θαλάσσιων περιοχών που προσφέρουν καταλληλότητα για οργανωμένη ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας (Π.Ο.Α.Υ.). Σημειώνουμε ότι, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2000-2006, έχουν χρηματοδοτηθεί 6 μελέτες καθορισμού Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ - Νόμος 2742 / 1999 & αριθ. Η.Π.17239 / 30.8.2002 Υπουργική Απόφαση), οι περιοχές αυτές είναι : Βόρειος Ευβοϊκός κόλπος (συμπεριλαμβανομένου του Μαλιακού), Νότιος Ευβοϊκός κόλπος, Θερμαϊκός κόλπος, περιοχή Θεσπρωτίας, περιοχή Εχινάδων, Κορινθιακός κόλπος, Αττική.

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Η μεταποίηση και επεξεργασία των αλιευτικών προϊόντων αποτελεί δραστηριότητα άρρηκτα συνδεδεμένη με την αλιεία (ιδιαίτερα τη θαλάσσια αλιεία) και την ακολουθεί στην άνθηση και το μαρασμό της. Η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ υδρόβιων πόρων και της εκμετάλλευσής τους διασφαλίζει και το μέλλον της βιομηχανίας μεταποίησης.

Στη χώρα μας η μεταποίηση των αλιευμάτων κατ' αρχάς αναπτύχθηκε σε περιοχές με παράδοση στην αλιεία, με την ανάπτυξη όμως της τεχνολογίας αλλά και με τη σταθερότητα εφοδιασμού α' ύλης, παρατηρείται επέκταση της δραστηριότητας με δράσεις επεξεργασίας των αλιευμάτων, κύρια κοντά σε μεγάλα αστικά κέντρα με στόχο την κάλυψη της ζήτησης.

Οι περιοχές, επομένως, οι οποίες παίζουν περισσότερο σημαντικό ρόλο στον τομέα της μεταποίησης είναι αυτές με παραδοσιακή τεχνογνωσία στη διατήρηση των αλιευμάτων, όπου συνεχίζουν τη δραστηριότητά τους μονάδες με ιστορικό παρελθόν (Καβάλα,

Θεσσαλονίκη, Μαγνησία, Εύβοια, Λέσβος) αλλά και περιοχές πλησίον των μεγάλων αστικών κέντρων, (Αττική, Θεσσαλονίκη) οι οποίες είναι σε θέση να εφοδιάζουν γρήγορα την αγορά και έχουν πρόσβαση κοντά στους μεγάλους οδικούς άξονες. Δεν πρέπει όμως να παραγνωρίζονται και οι περιοχές με έντονη υδατοκαλλιεργητική δραστηριότητα (Αιτωλοακαρνανία,

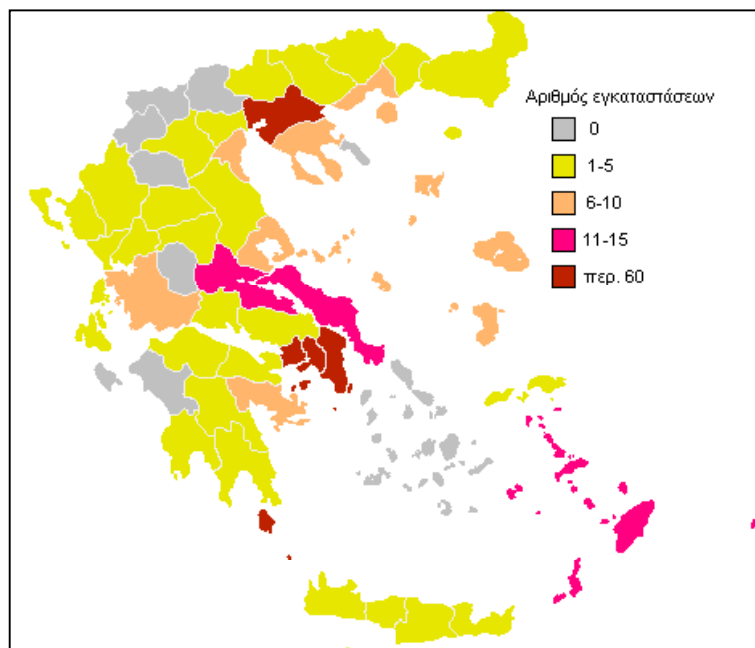
Φθιώτιδα, Εύβοια, Αργολίδα, Δωδεκάνησα) στις οποίες παρατηρείται σημαντική παρουσία μονάδων τυποποίησης και εμπορίας, όπως συσκευαστήρια. Στο χάρτη που παρατίθεται φαίνεται η σπουδαιότητα των Νομών της χώρας ανάλογα με τον αριθμό των εγκαταστάσεων μεταποίησης και εμπορίας.

Η διαχρονική παρακολούθηση των τομέων της κατ' ουσία μεταποίησης και της επεξεργασίας κατά την τρέχουσα δεκαετία δείχνει σταθεροποίηση στην αναλογία περίπου 20% προς 80% σε όγκο παραγωγής (από 40% προς 60%).

Ο σύγχρονος τρόπος διαβίωσης, επηρέασε τις διατροφικές συνήθειες του πληθυσμού με αποτέλεσμα να προσαρμοσθεί ο κλάδος και να έχουμε : μετατόπιση των προϊόντων μεταποίησης από διατροφικό συμπλήρωμα σε κύριο πιάτο, μετατροπή των οικογενειακών μονάδων σε οργανωμένες επιχειρήσεις, στροφή των απασχολούμενων από εποχικούς σε μόνιμους και πλέον εξειδικευμένους, με τίμημα όμως τον αριθμό των απασχολούμενων.

Από έρευνα κατανάλωσης αλιευτικών προϊόντων στην Ελλάδα προκύπτει μεταξύ άλλων ότι:

- Τα νοικοκυριά αγοράζουν κατεψυγμένα ψάρια την άνοιξη και το χειμώνα,

- Τα αστικά νοικοκυριά έχουν μικρότερη πιθανότητα να αγοράσουν αλίπαστα, ξηρά και καπνιστά αλιεύματα σε σχέση με τα αγροτικά νοικοκυριά,
- Η αγορά των κονσερβών έχει μεγαλύτερη πιθανότητα να γίνει το φθινόπωρο, ενώ μεγαλύτερες δαπάνες παρατηρούνται την άνοιξη σε σχέση με τις άλλες εποχές.

Σήμερα στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περί τις 310 (στοιχεία 2005) μονάδες επεξεργασίας, μεταποίησης & εμπορίας αλιευτικών προϊόντων. Η παραγωγή του κλάδου μεταποίησης για το 2005, από το πλέον σημαντικό μέρος του συνόλου των μονάδων ανήλθε περίπου στους 59.300 τόνους, αντίστοιχης αξίας περίπου 294 εκ. ευρώ. Η παραγωγή του κλάδου το 2000 ήταν 53.500 περίπου τόνοι, ισοδύναμης αξίας 266 εκ. ευρώ. Διαπιστώνεται σαφώς ότι κατά τη διάρκεια του 3ου ΚΠΣ, η παραγωγή παρουσιάζει συνεχή αυξητική πορεία, οφειλόμενη βεβαίως στην ενίσχυση του ΕΠΑΛ, ενώ η αντίστοιχη αξία διατηρείται στα ίδια περίπου επίπεδα, με υψηλές όμως διακυμάνσεις, πράγμα που ερμηνεύεται ως τακτική προσαρμογή στις εκάστοτε απαιτήσεις της αγοράς. Οι επιχειρήσεις του τομέα απασχολούν περίπου 2.650 άτομα σε μόνιμη ή εποχική σχέση εργασίας. Το εθνικό ισοζύγιο αλιευτικών προϊόντων γενικά είναι αρνητικό (όπως άλλωστε και το κοινοτικό) παρουσιάζοντας για το 2005 έλλειμμα 115.000 τόνων, με εξαίρεση τα νωπά προϊόντα εξαιτίας της μεγάλης αύξησης των εξαγωγών των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, που εμφανίζεται με πλεόνασμα 45.000 τόνων.

Ο κλάδος της εμπορίας συνίσταται στο δημόσιο δίκτυο 11 ιχθυοσκαλών και στα 77 ιδιωτικά συσκευαστήρια αλλά και 11 κέντρα αποστολής οστράκων (Κ.Α.Ο.). Από τις πρώτες διακινούνται υπό συνθήκες χονδρικής πώλησης κυρίως τα προϊόντα συλλεκτικής αλιείας, και λιγότερο αυτά των υδατοκαλλιεργειών, ενώ τα συσκευαστήρια και τα Κ.Α.Ο. υποστηρίζουν άμεσα ή έμμεσα τις μονάδες υδατοκαλλιέργειας.

Ο κλάδος της εμπορίας απαιτεί ριζική υποστήριξη ώστε να ανταποκριθεί περισσότερο στους κανόνες υγιεινής και σύγχρονης εμπορίας, τόσο του δημόσιου τομέα (ιχθυόσκαλες) με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων πρώτης πώλησης, όσο και του ιδιωτικού δικτύου (συσκευαστήρια και ΚΑΟ), ώστε να υποστηρίξουν τη διακίνηση των καλλιεργούμενων ειδών.

Ο κλάδος της μεταποίησης δρα αμοιβαία με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, ώστε να τηρούνται οι αρχές χρηστής επίδρασης προς το περιβάλλον και να εξασφαλίζεται βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. Η πρόσβαση στα ύδατα και τους πόρους για εξεύρεση πρώτης ύλης γίνεται βάσει κοινών θεσμοθετημένων αρχών, ο εφοδιασμός της αγοράς συμπληρώνεται με ευνοϊκές διατάξεις που ενισχύουν την επιχειρηματικότητα βάσει καθορισμένης δασμολογικής πολιτικής, ενώ ο έλεγχος διασφαλίζει την τήρηση ισόρροπων κανόνων για όλους τους εμπλεκόμενους.

Για τη βελτίωση των συνθηκών εκφόρτωσης αλιευμάτων και της ασφάλειας & υγιεινής των τροφίμων αναλαμβάνονται προσπάθειες κατασκευής, βελτίωσης & εκσυγχρονισμού των υποδομών (αλιευτικοί λιμένες, αλιευτικά καταφύγια, Ιχθυόσκαλες), ενώ για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας έχουν δοθεί σήματα ποιότητας σε επιχειρήσεις.

Στον τομέα δραστηριοποιούνται τρεις αναγνωρισμένες βάσει της Κοινής Οργάνωσης της Αγοράς Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π), στις περιοχές Μαγνησίας, Ημαθίας και Καβάλας.

Η κατανάλωση των μεταποιημένων αλιευμάτων τα τελευταία χρόνια δείχνει αυξητικές τάσεις. Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση προϊόντων αλιείας είναι για τη χώρα μας τα 23,2 kg, ελαφρά υψηλότερη από το μέσο κοινοτικό (Ε.Ε.-25) που είναι τα 22,7 kg.

ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

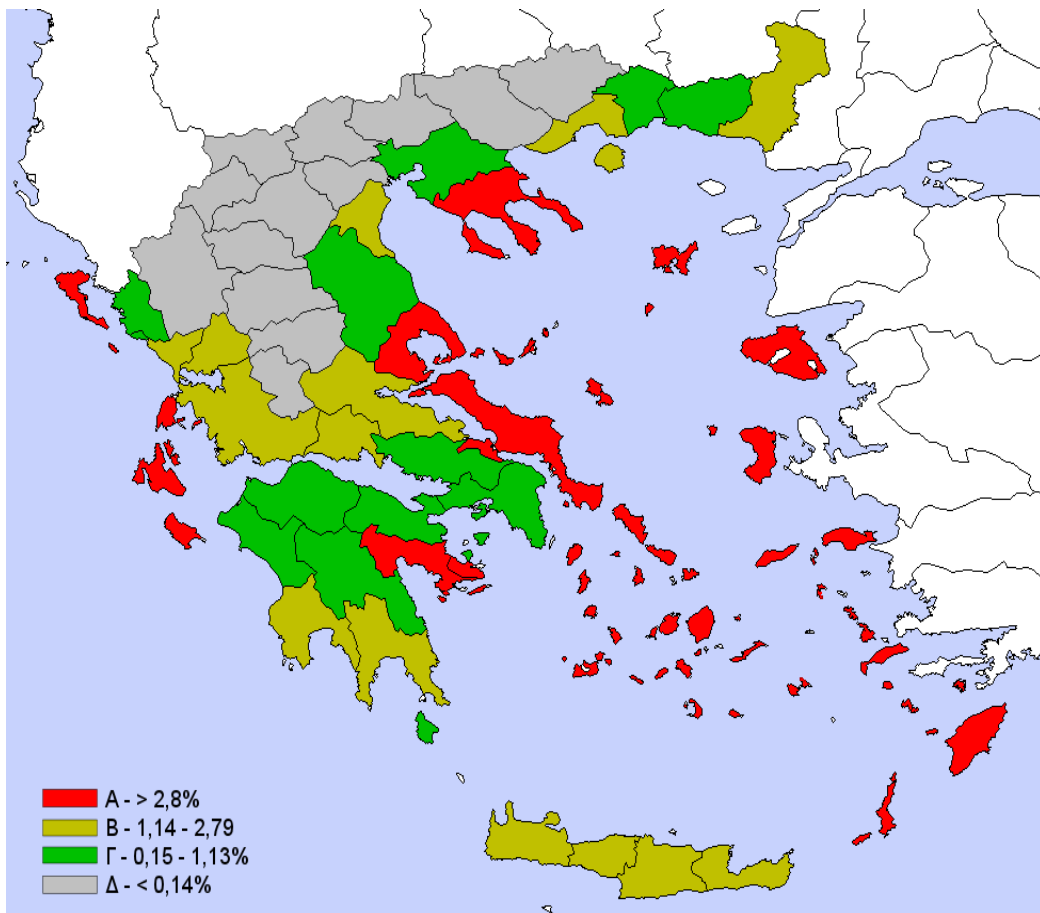
Παρά τις πτωτικές τάσεις του τομέα της Αλιείας, τόσο σε όρους απασχόλησης όσο και όρους αλιευτικού στόλου, ο τομέας παραμένει ισχυρός σε ορισμένες περιοχές. Η αλιευτική δραστηριότητα συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις νησιωτικές περιοχές της χώρας, αφού οι αμιγώς νησιωτικές περιφέρειες της χώρας (Βόρειο Αιγαίο, Νότιο Αιγαίο, Κρήτη και Ιόνιοι Νήσοι) συγκεντρώνουν το 45% περίπου της συνολικής απασχόλησης στο τομέα της αλιείας. Αν στις περιοχές αυτές συνυπολογιστούν και τα υπόλοιπα νησιά της χώρας, όπως η Εύβοια (6,4% της συνολικής απασχόλησης της χώρας στην αλιεία) και μικρότερα νησιά όπως οι Σποράδες, η Σαμοθράκη, η Θάσος, τα νησιά του Αργοσαρωνικού κ.λ.π., οι νησιωτικές περιοχές της χώρας συγκεντρώνουν περισσότερο από το 60% της συνολικής απασχόλησης στην αλιεία.

Ο βαθμός εξάρτησης της απασχόλησης στον αλιευτικό τομέα (συλλεκτική αλιεία, υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας) με βάση το δείκτη απασχολούμενων στο τομέα προς το συνολικό ενεργό απασχολούμενο δυναμικό κατά Περιφέρεια της χώρας συνοψίζεται στον ακόλουθο πίνακα:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ (NUTS II)	ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗ ΑΛΙΕΙΑ	ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	ΑΛΙΕΙΑ ΕΣ. ΥΔΑΤΩΝ	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ	ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΓΛΥΚΩΝ ΝΕΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΛΑΔΟΥ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	1.154%	0.314%	0.144%	0.022%	0.001%	1.635%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.722%	0.114%	0.056%	0.182%	0.004%	1.077%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	0.000%	0.003%	0.437%	0.000%	0.007%	0.446%
ΗΠΕΙΡΟΣ	0.836%	0.085%	0.251%	0.055%	0.145%	1.372%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	3.643%	0.000%	0.031%	0.315%	0.000%	3.989%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	0.794%	0.056%	0.432%	0.072%	0.004%	1.357%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.857%	0.084%	0.013%	0.211%	0.010%	2.175%
ΑΤΤΙΚΗ	0.442%	0.021%	0.000%	0.010%	0.000%	0.031%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1.531%	0.000%	0.003%	0.094%	0.001%	1.628%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	8.504%	0.068%	0.000%	0.274%	0.000%	8.846%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	5.125%	0.000%	0.000%	0.162%	0.000%	5.287%

Ο βαθμός εξάρτησης της απασχόλησης στον αλιευτικό κλάδο (συλλεκτική αλιεία) φαίνεται στο συνημμένο χάρτη :

Ζώνες εξάρτησης από την συλλεκτική αλιεία

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Εισαγωγή

Στους τρεις κλάδους του τομέα της Αλιείας απασχολούνται μόνιμα (στοιχεία 2005) περί τα 38.150 άτομα, ενώ με τους εποχιακά απασχολούμενους φθάνουν τα 40.253 άτομα. Ο κλάδος της συλλεκτικής αλιείας απασχολεί περίπου 31.000 άτομα, ενώ η υδατοκαλλιέργεια και η μεταποίηση άλλα 6.600 και 2.650 άτομα αντίστοιχα. Κατά την εξαετία 2000-2005 διαπιστώνεται σταδιακή μείωση των απασχολούμενων, οφειλόμενη κυρίως στη συλλεκτική αλιεία, η οποία είναι περισσότερο αισθητή μετά την αναμόρφωση της ΚΑΛΠ. Ο τομέας της αλιείας της χώρας μας από πλευράς απασχόλησης βρίσκεται στη 5η θέση των 25 κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Κατάσταση από άποψη ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών

1. Οι εργαζόμενοι στη Θαλάσσια Αλιεία και τον αλιευτικό στόλο αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εργασία τους, από τα οποία τα πιο σημαντικά είναι τα εξής:

- Οι συνθήκες εργασίας & υγιεινής είναι εξαιρετικά δύσκολες στην μέση και παράκτια αλιεία, η εργασία στα αλιευτικά σκάφη είναι έντονα εποχική, ενώ το ωράριο εργασίας δεν είναι σταθερό.
- Σημαντικός αριθμός εργαζομένων βρίσκεται σε νησιωτικές & απομακρυσμένες περιοχές.

- Η μέση ηλικία των εργαζομένων ξεπερνάει τα 40 χρόνια. Ενώ παρατηρείται έλλειψη κατάρτισης σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο της δουλειάς.

Λόγω των προβλημάτων αυτών και ο ρόλος των γυναικών στην αλιεία καθίσταται πολύ δύσκολος, με αποτέλεσμα η παρουσία τους να είναι περιορισμένη σε όλα τα επίπεδα του τομέα του κλάδου. Σήμερα αριθμός γυναικών υποστηρίζουν τις αλιευτικές προσπάθειες, απασχολούμενες κυρίως με συμπληρωματικές εργασίες, όπως το αρμάτωμα των δικτύων, το δόλωμα των παραγαδιών, ως οδηγοί μεταφοράς αλιευμάτων και υπεύθυνες στη πώληση και διαχείριση των αλιευτικών συγκροτημάτων κ.λ.π. ενώ μικρότερος είναι ο αριθμός των γυναικών που ασχολούνται με την αλιεία ως αλιείς ή βοηθοί αλιέων, ακόμα και πλοιοκτήτες.

2. Οι εργαζόμενοι στο κλάδο της υδατοκαλλιέργειας και ιδιαίτερα αυτοί που απασχολούνται στις μονάδες παραγωγής και τους Ιχθυογεννητικούς Σταθμούς, αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα που έχουν σχέση:

- με τις άσχημες και επικίνδυνες συνθήκες εργασίας (εργασία σε ιχθυοκλωβούς - υψηλό ποσοστό υγρασίας-κακές καιρικές συνθήκες κλπ), και τη πολύωρη απασχόληση (όχι συνεχές ωράριο).
- Με την εργασία τους σε νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να υπάρχει μικρή απασχόληση των γυναικών στις μονάδες παραγωγής και μεγαλύτερο ποσοστό στις διοικητικές υπηρεσίες και τα συσκευαστήρια. Η έλλειψη κατάρτισης και μόρφωσης οδηγεί σε εποχιακή περισσότερο παρά μόνιμη ενασχόληση τους και σε χαμηλές αμοιβές.

Παρατηρείται σχετικής έλλειψης γυναικείας επιχειρηματικότητας

3. Στο κλάδο της μεταποίησης η θέση της γυναίκας σήμερα έχει αντιστραφεί σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες. Η συμμετοχή των γυναικών είναι σημαντική και συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόοδο των επιχειρηματικών σχεδίων.

Η ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση του κλάδου της μεταποίησης δεν εμποδίζεται, αντίθετα παρέχονται ίσες ή και περισσότερες ευκαιρίες για απασχόληση.

Επί πλέον, η εποχική αβεβαιότητα για εξεύρεση πρώτης ύλης και η άμεση επεξεργασία της από τις μεταποιητικές μονάδες σε περίπτωση αφθονίας, τροφοδοτεί με έκτακτη απασχόληση τον ανειδίκευτο γυναικείο πληθυσμό των τοπικών κοινωνιών, παρέχοντας ένα συμπληρωματικό οικογενειακό εισόδημα στις νοικοκυρές.

ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ (ΠΛΑΙΣΙΟΥ) ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

1. ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Αριθμός σκαφών	19.870	19.940	19.353	18.927	18.588	18.269
Χωρητικότητα (GT)	107.085	108.221	101.631	98.283	95.289	93.387
Παραγωγή (τον.)	121.534,0	117.454,2	120.079,2	117.819,6	119.328,4	118.634,0
Αξία ('000 ευρώ)	334.929,8	335.498,1	342.420,1	359.479,4	376.506,8	399.283,3
Εργαζόμενοι μόνιμοι	37.626	37.490	34.492	31.721	31.052	31.000

2. ΥΔΑΤΟΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Παραγωγή (τν.)	89.934,8	96.608,0	100.569,7	103.711,9	108.894,2	107.571,9
Αξία ('000 ευρώ)	291.535,0	301.964,0	328.132,5	370.675,2	371.609,8	421.631,2
Εργαζόμενοι μόνιμοι	4.934	4.697	4.745	4.980	5.207	5.215

3. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Παραγωγή (τν.)	53.528,7	45.971,0	49.156,8	55.312,6	62.074,9	59.283,9
Αξία ('000 ευρώ)	266.596,2	130.949,4	170.580,0	197.716,4	184.563,4	294.371,8
Εργαζόμενοι μόνιμοι	1.378	1.629	1.717	2.172	1.902	1.936

4. ΙΣΟΖΥΓΙΟ & ΦΑΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Πρωτογενής παραγωγή	211.468,8	214.062,2	220.648,9	221.531,5	228.222,6	226.205,9
<i>Εισαγωγές</i>						
Ποσότητα (τν.)	114.609,2	122.735,3	182.737,4	112.496,7	112.062,2	126.261,6
Αξία ('000 ευρώ)	283.522,1	302.359,6	380.441,5	350.399,6	347.059,8	369.521,2
<i>Εξαγωγές</i>						
Ποσότητα (τν.)	89.383,2	82.309,8	87.095,0	93.479,9	97.143,6	98.402,2
Αξία ('000 ευρώ)	257.582,8	250.479,2	299.396,0	317.605,8	336.997,1	367.832,4
<i>Ισοζύγιο</i>						
Ποσότητα (τν.)	-25.226,0	-40.425,6	-95.642,4	-19.016,8	-14.918,5	-27.859,5
Αξία ('000 ευρώ)	-25.939,3	-51.880,4	-81.045,5	-32.793,8	-10.062,7	-1.688,8
Φαινόμενη κατανάλωση (τν.)	236.694,8	254.487,8	316.291,3	240.548,3	243.141,1	254.065,4

Πηγή: ΕΣΥΕ- Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

3. ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

3.1. ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΑΛΙΕΙΑΣ – ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΣ ΣΤΟΛΟΣ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Εκτεταμένη χρήση αλιευτικών εργαλείων που στοχεύουν σε συγκεκριμένα είδη αλιευμάτων (υψηλή επιλεκτικότητα). • Ισχυρή προτίμηση καταναλωτών σε νωπό εγχώριο προϊόν, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες (ζήτηση σε υψηλά επίπεδα). • Παράκτια αλιεία με τη μορφή της οικογενειακής δραστηριότητας το εισόδημα της οποίας συμπληρώνεται από άλλες γεωργικές ή τουριστικές ασχολίες ενισχύοντας τη τοπική απασχόληση σε περιόδους κρίσης. • Απασχόληση σημαντικού αριθμού εργαζομένων σε κλάδους συναφείς με αυτόν της αλιείας (ναυπηγό/ κάραβο / ξυλουργούς/ εταιρείες αλιευτικού και ναυτιλιακού εξοπλισμού, κλπ). • Σχετικά περιορισμένος αριθμός σκαφών μέσης αλιείας και ιδιαίτερα μηχανοτρατών (δυναμικά εργαλεία). • Μη τεχνολογική ανάπτυξη της παράκτιας αλιείας στο μεγαλύτερο μέρος των σκαφών της. • Γεωμορφολογία των θαλάσσιων περιοχών της χώρας και μεγάλος αριθμός νησιών που επιτρέπει την ανάπτυξη συμπληρωματικών αλιευτικών τεχνικών. • Μεγάλη αλιευτική εμπειρία. • Αυξανόμενη περιβαλλοντική ευαισθησία και ενδιαφέρον για εγκατάσταση μέσων προστασίας & ανάπτυξης αλιευτικών πόρων (π.χ. τεχνητοί ύφαλοι) και για ενέργειες προστασίας ειδών και διαχείρισης βιοτόπων – οικοτόπων.	• Συγκέντρωση αλιευτικών σκαφών σε αλιευτικά πεδία με αρνητικές επιπτώσεις, στις συνθήκες διεξαγωγής της αλιευτικής δραστηριότητας. • Παλαιότητα αλιευτικού στόλου με επιπτώσεις στο εισόδημα και στις συνθήκες διεξαγωγής της αλιευτικής δραστηριότητας (ασφάλεια, υγιεινή). • Μεγάλης ηλικίας, μη επαρκούς εκπαίδευσης αλιείς που εμφανίζουν αδυναμίες προσαρμογής στις νέες αντιλήψεις / δραστηριότητες της αλιείας, μη διευκολύνοντας τη σύγχρονη διαχείριση των αλιευτικών πόρων αλλά και την ανάπτυξη της παραγωγικότητας. • Ελλιπής δυνατότητα εμπορίας και προώθησης (marketing) των αλιευτικών προϊόντων από τους παραγωγούς. • Μικρή ανανέωση του στόλου, λόγω απουσίας οικονομικών ενισχύσεων. • Απουσία εξειδικευμένου εργατικού προσωπικού σε ορισμένες ειδικότητες της αλιείας. • Παρούσα αδυναμία για την αξιολόγηση της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων προκειμένου να εκτιμηθεί η αλιευτική θνησιμότητα ανά εργαλείο σε σχέση με τα σημεία αναφοράς που απαιτούνται για την προληπτική διαχείριση. • Αδυναμία στη προαγωγή της εταιρικής σχέσης μεταξύ επιστημόνων και επιχειρήσεων στον αλιευτικό κλάδο. • Δημογραφική και κοινωνική τάση αποσταθεροποίησης ορισμένων παράκτιων περιοχών και νησιών με αποτέλεσμα την αποδιοργάνωση του παραγωγικού ιστού τους. • Αυξημένο λειτουργικό κόστος και δυσμενές οικονομικό περιβάλλον. • Μικρή συμμετοχή των αλιέων σε Οργανώσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση του κλάδου. • Επιπτώσεις στην ποιότητα των παράκτιων νερών , σε συνάρτηση με άλλες δραστηριότητες.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ
• Βελτίωση της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων μέσω της προαγωγής περισσότερο επιλεκτικών αλιευτικών τεχνικών. • Βελτίωση και ανανέωση της ηλικιακής πυραμίδας των επαγγελματιών αλιέων και ενίσχυση εισόδου νέων αλιέων στο επάγγελμα. • Απόσυρση σκαφών με προτεραιότητα τα παλαιότερα και λιγότερο εξοπλισμένα. • Ενίσχυση της συμμετοχής των αλιέων στην αλιευτική διαχείριση. • Βελτίωση της γνώσης της κατάστασης των ιχθυοαποθεμάτων με την ενίσχυση της έρευνας και την εφαρμογή περισσότερο αειφόρων διαχειριστικών συστημάτων_προκειμένου να εντοπιστούν τα είδη αλιείας που βρίσκονται σε κίνδυνο. • Βελτίωση της διαχείρισης της αλιείας ενισχύοντας την παρακολούθηση της αλιείας. • Ενίσχυση του τουρισμού στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές τους καλοκαιρινούς μήνες με αποτέλεσμα την αύξηση της κατανάλωσης αλιευμάτων, αλλά και την ανάπτυξη διατομεακών δράσεων, όπως αλιείας και τουρισμού. • Δυνατότητα για εγκατάσταση μέσω προστασίας και ανάπτυξης αλιευτικών πόρων (τεχνητών υφάλων) και για ενέργειες προστασίας ειδών και διαχείρισης βιοτόπων – οικοτόπων. • Δυνατότητα για βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους επαγγελματίες του κλάδου, μέσω της δημιουργίας και βελτίωσης υποδομών. • Δυνατότητα για κατάρτιση των επαγγελματιών του κλάδου.	• Κίνδυνος αποδιάρθρωσης του κλάδου λόγω του οικονομικού αντίκτυπου των μέτρων. • Αδυναμία-αδιαφορία να ανταποκριθούν οι αλιείς στην ανάγκη αναπροσαρμογής των αλιευτικών δραστηριοτήτων. • Μη συμμετοχή των ψαράδων σε οργανώσεις που είναι απαραίτητες για την προώθηση της εμπορίας της αλιευτικής παραγωγής και της διαχείρισης των αλιευτικών πόρων. • Κίνδυνοι αποδιάρθρωσης του παραγωγικού ιστού των παράκτιων περιοχών και των νησιών εξαιτίας της φθίνουσας πορείας του τομέα της αλιείας. • Ανταγωνισμός από ερασιτεχνική αλιεία. • Υψηλές τιμές καυσίμων. • Έλλειμμα αλιεργατών στα σκάφη της Μέσης Αλιείας • Ρύπανση των παράκτιων περιοχών από οικιακά και βιομηχανικά λύματα με αποτέλεσμα αρνητικές επιπτώσεις σε ευαίσθητα οικοσυστήματα και σε νεαρά στάδια ανάπτυξης έμβιων οργανισμών.

3.2. ΚΛΑΔΟΣ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Ευνοϊκές γεωμορφολογικές, κλιματολογικές, υδροβιολογικές συνθήκες. • Απόκτηση τεχνογνωσίας, εμπειρίας στην εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων παραγωγής και διακίνησης προϊόντος. • Καθετοποίηση των παραγωγικών μονάδων. • Χαμηλό κόστος παραγωγής και δημιουργία ιδιαίτερα ανταγωνιστικής τιμής σε σχέση με τα αλιευμένα προϊόντα. • Εγγύτητα σε κύριες αγορές διάθεσης (Ε.Ε.) και έγκαιρες παραδόσεις λόγω στρατηγικής θέσης της χώρας. • Εξαγωγικός προσανατολισμός του μεγαλύτερου μέρους της παραγωγής. • Αυξανόμενη κατανάλωση (ιδιαίτερα στους θερινούς μήνες λόγω τουρισμού). • Εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας του προϊόντος. • Επενδυτικό ενδιαφέρον. • Δημιουργία μεγάλων ομίλων του κλάδου που σήμερα με την παγκοσμιοποίηση είναι πλέον απαραίτητη. • Δημιουργία θέσεων εργασίας σε νησιωτικές & προβληματικές περιοχές. • Παράλληλη ανάπτυξη επιχειρήσεων που ενισχύουν το κλάδο σε προϊόντα – εξοπλισμούς και υπηρεσίες. • Έντονα ολιγοτροφικός χαρακτήρας των θαλάσσιων νερών εκτός κλειστών κόλπων, με μεγάλη δυνατότητα αυτοκαθαρισμού και απορρόφησης οργανικού φορτίου.	• Ελλιπής εφαρμογή σύγχρονων στρατηγικών προώθησης των προϊόντων. • Προβλήματα οικονομικής φύσης (ρευστότητας, λήψης & εξυπηρέτησης δανείων), ιδιαίτερα των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων. • Συνεχής μείωση της τιμής του προϊόντος και μείωση του περιθωρίου κέρδους για ορισμένα εκτρεφόμενα είδη. • Πολύ μικρή διαφοροποίηση ειδών και μορφών (τύπων) προϊόντος. • Έλλειψη πιστοποίησης και σήμανσης επώνυμων προϊόντων. • Έλλειψη χωροταξικού σχεδιασμού. • Ανταγωνισμός στη χρήση του αιγιαλού με άλλες δραστηριότητες, όπως ο τουρισμός. • Αθέμιτος ανταγωνισμός από χώρες εκτός Ε.Ε. • Πρόβλημα διακίνησης προϊόντων, ιδιαίτερα των μικρών και νησιωτικών επιχειρήσεων. • Επιχειρήσεις υψηλού ρίσκου. • Επιπτώσεις στην ποιότητα των νερών, προερχόμενες από διάφορες πηγές ρύπανσης όπως: αστική, γεωργική και βιομηχανική. • Περιορισμένη συμμετοχή των υδατοκαλλιεργητών σε οργανώσεις για την ανάληψη δράσεων κοινού ενδιαφέροντος απαραίτητων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. • Συγκέντρωση δραστηριοτήτων ιχθυοκαλλιέργειας σε «κλειστές» παράκτιες περιοχές με μικρές ταχύτητες ανανέωσης νερών και μικρότερη του συνήθους δυνατότητα αυτοκαθαρισμού. • Ελλείψεις ή αποσπασματικός χαρακτήρας σε μελέτες βάσης για την καταγραφή και παρακολούθηση της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος σε περιοχές με υδατοκαλλιέργειες. • Οι παραδοσιακές δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας δείχνουν πτωτική τάση.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ
• Στοχευόμενη ανάπτυξη του κλάδου και έλεγχος των διαδικασιών παραγωγής σε όλα τα στάδια. • Περαιτέρω απόκτηση τεχνογνωσίας και δημιουργία περισσότερων εξειδικευμένων στελεχών του χώρου. • Βελτιστοποίηση των συνθηκών παραγωγής με στόχο την ευζωία των εκτρεφόμενων οργανισμών, την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια υγεία και την ποιότητα του τελικού προϊόντος. • Μείωση του κόστους παραγωγής και δημιουργία πιο ανταγωνιστικής τιμής προϊόντος, ιδιαίτερα στα νέα είδη. • Εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών προώθησης του κλάδου και των προϊόντων. • Αύξηση της ενημέρωσης και κατανάλωσης μέσω συντονισμένων δραστηριοτήτων – διείσδυση του προϊόντος σε ευρύτερες ομάδες καταναλωτών. • Βελτιστοποίηση των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και διαδικασιών πιστοποίησης του προϊόντος. • Εκσυγχρονισμός πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων μονάδων. • Ανάπτυξη, αναδιάρθρωση και βελτίωση μέσω του καθορισμού των περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειας. • Αύξηση των τάσεων κατανάλωσης και ζήτησης προϊόντων προστιθέμενης αξίας. • Ανάληψη δράσεων κοινού ενδιαφέροντος, όπως δημιουργία ομάδων παραγωγών και συνεργασία των επιχειρήσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου. • Δραστηριοποίηση συνεταιριστικών φορέων. • Δυνατότητα για στήριξη δράσεων που συμβάλλουν στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος. • Δυνατότητα για κατάρτιση των επαγγελματιών του κλάδου. Συνεργασία παραγωγικών μονάδων με τα ερευνητικά ιδρύματα στην υλοποίηση καινοτόμων δράσεων. • Σχεδιασμός και υλοποίηση συστηματικών προγραμμάτων καταγραφής και παρακολούθησης της κατάστασης περιβάλλοντος σε περιοχές υδατοκαλλιέργειας είτε στο πλαίσιο των ΠΟΑΥ είτε σε μεγάλες συγκεντρώσεις αυτών.	• Μεγάλος ανταγωνισμός, ενίοτε αθέμιτος, στο διεθνές περιβάλλον. • Ανταγωνισμός από εναλλακτικές διατροφικές πηγές και αρνητική, μη τεκμηριωμένη δημοσιότητα. • Μείωση των ιχθυαποθεμάτων που προορίζονται για τις ιχθυοτροφές. • Αύξηση κόστους παραγωγής λόγω αύξησης της τιμής των καυσίμων, των πρώτων υλών κ.λ.π. • Αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. • Διαφυγή εκτρεφόμενων αλιευμάτων στο θαλάσσιο περιβάλλον. • Μετάδοση ασθενειών και κίνδυνοι για τη δημόσια υγεία. • Μη συμμετοχή των υδατοκαλλιεργητών σε οργανώσεις που είναι απαραίτητες για τη προώθηση της εμπορίας των προϊόντων. • Καθυστερήση στη διαδικασία θεσμοθέτησης των ΠΟΑΥ και πιθανοί κίνδυνοι στην περιβαλλοντική αδειοδότηση εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας λόγω ελλιπούς χωροταξικού σχεδιασμού.

3.3 ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
• Κλάδος αναπτυσσόμενος με δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων & ανάγκη εκσυγχρονισμού. • Διεύρυνση Ε.Ε. – Νέες αγορές. • Αυξανόμενη ζήτηση των μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων. • Σημαντική αύξηση, κατά τους θερινούς μήνες του καταναλωτικού κοινού, λόγω τουρισμού. • Απόκτηση τεχνογνωσίας σε ορισμένα προϊόντα βασισμένη σε παραδοσιακές μεθόδους παρασκευής. • Αναπτυσσόμενη αγορά λόγω μεγάλης ζήτησης οφειλόμενη στον σύγχρονο τρόπο σίτισης και σημαντική αύξηση της κατανάλωσης λόγω του τουρισμού. • Εξασφάλιση νέων θέσεων εργασίας. • Εφαρμογή συστημάτων ελέγχου και διασφάλιση της ποιότητας του προϊόντος.	• Χαμηλό επίπεδο εφαρμοσμένης τεχνολογίας. • Έλλειψη επαρκών ψυκτικών & αποθηκευτικών χώρων. • Ανεπάρκεια οργανωμένων δικτύων διανομής πωλήσεων. • Ελλιπής σχεδιασμός προώθησης προϊόντων και ενημέρωσης του καταναλωτή. • Έλλειψη επαρκών χώρων τυποποίησης και συσκευασίας. • Μειωμένη δυνατότητα κατανάλωσης ορισμένων μεταποιημένων προϊόντων λόγω του σύγχρονου τρόπου διατροφής στις αστικές κοινωνίες. • Μικρός αριθμός μορφών τελικών προϊόντων. • Έλλειψη επαρκών υποδομών, ιχθυοσκάλων και εξοπλισμένων αλιευτικών λιμένων.
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ
• Ανάπτυξη νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. • Βελτίωση συστημάτων οργάνωσης & διοίκησης των επιχειρήσεων, ανάπτυξη συνεργασιών & δικτύων διανομής και προώθησης των προϊόντων • Επέκταση σε νέες αγορές. • Εφαρμογή νέων τεχνολογιών. • Δυνατότητα ανάπτυξης μέσω της αναζήτησης ποιοτικά βελτιωμένων οργανοληπτικών χαρακτηριστικών. • Δυνατότητα απασχόλησης σε γυναίκες. • Περαιτέρω δυνατότητα εφαρμογής συστημάτων ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας του προϊόντος. • Δυνατότητα δημιουργίας και βελτίωσης υποδομών, ιχθυοσκάλων και αλιευτικών λιμένων. • Δυνατότητα για στήριξη δράσεων που συμβάλλουν στην προστασία και την βελτίωση του περιβάλλοντος • Δυνατότητα για κατάρτιση των επαγγελματιών του κλάδου.	• Διαθεσιμότητα πρώτης ύλης σε επαρκείς ποσότητες και ανταγωνιστικές τιμές, συμπεριλαμβανομένων υπόψη των δυσχερειών σε παγκόσμιο επίπεδο λόγω υπερεκμετάλλευσης πολλών αποθεμάτων. • Μεγάλος ανταγωνισμός σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. • Άσκηση υψηλής διαπραγματευτικής δύναμης των ενδιάμεσων στην αλυσίδα πώλησης καθώς και των μεγάλων αλυσίδων πώλησης. • Μικρής δυναμικότητας μονάδες πιο ευάλωτες στον ανταγωνισμό. • Υψηλές τιμές καυσίμων. • Αύξηση εισαγωγών από τρίτες χώρες, χωρίς δασμούς.

3.4. ΑΛΙΕΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
• Εκτεταμένη ακτογραμμή όπου είναι συγκεντρωμένο το 90% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. • Ύπαρξη μεγάλου αριθμού αλιέων, με πολυμελείς συνήθως οικογένειες, που σχηματίζουν ισχυρούς τοπικούς δεσμούς σε περιοχές με σημαντική παράδοση και εμπειρία στην ανάπτυξη αλιευτικών δραστηριοτήτων • Ευνοϊκές εξελίξεις στις αγορές όσον αφορά την απορρόφηση της παραγωγής των αλιευτικών προϊόντων (τάσεις κατανάλωσης, ισχυρή θέση ελληνικών ιχθυοκαλλιεργειών). • Αλιευτικές περιοχές που εντοπίζονται σε περιοχές φυσικού κάλλους, ιδιαίτερα σε νησιωτικές περιοχές.	• Φθίνουσα τάση της αλιευτικής δραστηριότητας • Μεγάλη απόσταση των νησιωτικών κυρίως αλιευτικών περιοχών από αστικά κέντρα και έλλειψη επαρκών ενδοπεριφερειακών συνδέσεων • Ανεπάρκεια τεχνικών και κοινωνικών υποδομών, ιδιαίτερα στις νησιωτικές αλιευτικές περιοχές • Δημογραφική και κοινωνική αποσταθεροποίηση και χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα, κυρίως των νησιωτικών περιοχών • Μεγάλη μέση ηλικία αλιευτικού πληθυσμού με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο και δυσκολίες προσαρμογής στα νέα δεδομένα
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΚΙΝΔΥΝΟΙ
• Δυνατότητες δημιουργίας προτύπου πολυαπασχόλησης και διασύνδεσης των τομέων της τοπικής οικονομίας (τουρισμός-αλιεία κλπ) με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη • Ύπαρξη τουριστικού ρεύματος στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές, ιδιαίτερα κατά τους θερινούς μήνες. • Δυνατότητα ανάπτυξης υποδομών και προσανατολισμού της τοπικής ανάπτυξης με τρόπο ώστε να συγκρατείται ο πληθυσμός σε αλιευτικές περιοχές (νησιωτικές και απόμακρες) • Δυνατότητες αξιοποίησης - ανάδειξης φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στο πλαίσιο για την ενίσχυση εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων • Κινητοποίηση τοπικής κοινωνίας για την εξειδίκευση ολοκληρωμένης στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης και την επίτευξη διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών	• Επιδείνωση της κακής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των αλιευτικών περιοχών, λόγω φθίνουσας πορείας του τομέα της αλιείας και της αδυναμίας επαναπροσδιορισμού των δραστηριοτήτων των αλιέων. • Περαιτέρω επιβάρυνση των δημογραφικών χαρακτηριστικών. • Περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις σε ορισμένες αλιευτικές περιοχές, εξ αιτίας είτε της τουριστικής δραστηριότητας, είτε άλλων παραγωγικών δραστηριοτήτων, είτε της μακροχρόνιας έλλειψης φροντίδας.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΑΝΔΡΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΩΝ
- ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ**

4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ - ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΑΝΔΡΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΩΝ - ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

4.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Η σημερινή μορφή του Ελλαδικού χώρου (χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής) είναι αποτέλεσμα της επίδρασης πολύπλοκων γεωτεκτονικών δραστηριοτήτων.. Η υψηλή γεωτεκτονική ενεργότητα της περιοχής είναι ο κυρίαρχος παράγοντας πίσω από τον κατακερματισμό του ορεινού όγκου της χώρας, της διαμόρφωσης της εκτεταμένης «δαντελωτής» ακτογραμμής και του ιδιαίτερα μεγάλου αριθμού νησιών και βραχονησίδων του Αιγαίου και του Ιονίου Πελάγους.

Αυτά τα χαρακτηριστικά αποτελούν το υπόβαθρο πάνω στο οποίο ενεργούν τα φυσικά φαινόμενα και δυνάμεις (υψηλή σεισμικότητα, απόθεση φερτών υλικών από τα ποτάμια, διαβρωτική επίδραση του αέρα και των κυμάτων στις ακτές κλπ) διαμορφώνοντας μια μεγάλη ποικιλία χερσαίων, παράκτιων, θαλάσσιων και νησιωτικών οικοτόπων, οι οποίες χαρακτηρίζουν μια αντίστοιχη ποικιλία βιοκοινωνιών.

1. ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η Ανατολική Μεσόγειος θάλασσα, τμήμα της οποίας αποτελεί το θαλάσσιο περιβάλλον της Ελλάδας, είναι μια κλειστή θάλασσα με ιδιαίτερα φυσικοχημικά και βιολογικά χαρακτηριστικά. Σε αυτά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

Υψηλές θερμοκρασίες: Η ελάχιστη ετήσια θερμοκρασία 12°C που φτάνει μέχρι και 25°C την καλοκαιρινή περίοδο. Οι υψηλές θερμοκρασίες της Μεσογείου οφείλονται τόσο στο γεωγραφικό της μήκος όσο και στο μικρό μέσο βάθος της και επάγουν υψηλούς μεταβολικούς ρυθμούς στους οργανισμούς του θαλάσσιου Μεσογειακού περιβάλλοντος.

Υψηλή αλατότητα: Η Μεσόγειος είναι η πιο αλμυρή από τις θάλασσες της Ευρώπης καθώς η εξάτμιση είναι μεγαλύτερη από την ποσότητα του γλυκού νερού που προστίθεται σε αυτήν από την βροχή και τις εκροές των εσωτερικών υδάτων. Με αυτόν τον τρόπο παρουσιάζεται ετήσιο έλλειμμα γλυκού νερού περίπου 2.500 Km³ (ΕΕΑ, 1999).

Μικρής έκτασης παλιρροιακά φαινόμενα: Η τυπική διακύμανση της στάθμης λόγω παλιρροιακών φαινομένων είναι μικρότερη από 50 cm, μειώνοντας με αυτόν τον τρόπο την δυνατότητα γρήγορης αραίωσης και διασποράς αποβλήτων.

Ολιγοτροφικός χαρακτήρας: Η Μεσόγειος εμφανίζεται γενικά φτωχή σε θρεπτικά συστατικά γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα χαμηλή πρωτογενή παραγωγή και φυτοπλαγκτονική βιομάζα. Ο ολιγοτροφικός χαρακτήρας της Μεσογείου αυξάνει από τη Δύση προς την Ανατολή και θεωρείται ότι ο περιοριστικός παράγοντας είναι η ανεπάρκεια φωσφόρου και όχι του αζώτου (αντίθετα από άλλες θάλασσες παγκοσμίως).

Μεγάλη βιοποικιλότητα: Η χλωρίδα και η πανίδα είναι από τις πλέον πλούσιες σε αριθμό ειδών, ειδικά στην παράκτια ζώνη. Τα είδη εμφανίζουν υψηλό βαθμό διαφοροποίησης και ενδημισμού. Συστήνουν με αυτό τον τρόπο βιοκοινωνίες που απαντούν μόνο στο περιβάλλον αυτό.

Υψηλός αριθμός εισβαλλόντων ειδών: Ένας μεγάλος αριθμός ειδών έχει μεταναστεύσει στην Μεσόγειο δια μέσου της διώρυγας του Σουέζ (Λεσπεσιανά είδη) ή έχουν μεταφερθεί από άλλες περιοχές του πλανήτη με την βοήθεια ποντοπόρων πλοίων.

Τα παραπάνω χαρακτηριστικά καθορίζουν το πλαίσιο ανάπτυξης ιδιαίτερων οικολογικών συστημάτων.

Στην Ελλάδα αντιπροσωπεύονται όλα τα τυπικά θαλάσσια και παράκτια μεσογειακά οικοσυστήματα, καθώς η τοπογραφία και βαθυμετρία της περιοχής εμφανίζει ιδιαίτερη ποικιλομορφία. Το κύριο χαρακτηριστικό των οικοτόπων της περιοχής είναι η έντονη εναλλαγή των οικολογικών χαρακτηριστικών σε μικρές αποστάσεις. Το φαινόμενο αυτό ισχύει τόσο κατά μήκος της ακτογραμμής, όπου βραχώδεις ακτές εναλλάσσονται με αμμώδεις κόλπους και εκβολικά συστήματα, όσο και σε κάθετη στην ακτή διεύθυνση, με την απότομη αλλαγή του βάθους και της σύστασης του πυθμένα.

1.1 Προστατευόμενες θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές

Στο πλαίσιο της εφαρμογής Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» έγινε καταγραφή των σημαντικότερων τύπων οικοτόπων που απαντούν στις Ελληνική επικράτεια. Από τις 359 περιοχές που περιλαμβάνονται στον Εθνικό κατάλογο προτεινόμενων περιοχών για ένταξη στο διευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ- Τόποι Κοινοτικού Ενδιαφέροντος «SCI» και Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για την προστασία της орνιθοπανίδας - Ζώνες Ειδικής Προστασίας «SPA») οι 124 (34,5%) περιελάμβαναν και παράκτια ή θαλάσσια τμήματα. Οι περιοχές αυτές παρουσιάζονται αναλυτικά **στο Πίνακα 14**. Στο 31% αυτών η ακτή αποτελεί απλά το όριο τους και καθορίστηκαν με σκοπό την προστασία κυρίως χερσαίων στοιχείων του περιβάλλοντος. Ακόμα ένα ποσοστό 20% από τις περιοχές αυτές περιέχουν θαλάσσιο τμήμα, (περιλαμβάνει όλο ή το περισσότερο από το χερσαίο τμήμα μικρών νησιών του Αιγαίου ή του Ιονίου πελάγους μαζί με την περιβάλλουσα αυτά θαλάσσια περιοχή). Από τις υπόλοιπες περιοχές σημαντικό ποσοστό αναφέρεται σε εκβολικά συστήματα (Δέλτα ποταμών και Λιμνοθάλασσες), το 26% αφορά σε αποκλειστικά παράκτιες περιοχές (8%), σε αποκλειστικά θαλάσσιες περιοχές (12%), σε παραλίες (4%), και σε εκτεταμένες θαλάσσιες περιοχές (2%).

Στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις το θαλάσσιο τμήμα της περιοχής, εκτείνεται μέχρι την ισοβαθή των 50m, βάθος το οποίο αποτελεί το σύνηθες κατώτερο όριο των λιβαδιών που σχηματίζει το θαλάσσιο φανερόγαμο *Posidonia oceanica*. Τα λιβάδια της *Posidonia oceanica* αποτελούν τον πιο συχνό τύπο προστατευόμενου θαλάσσιου οικοτόπου.

Στον κατάλογο των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 περιλαμβάνονται και άλλοι χαρακτηριστικοί τύποι Θαλάσσιων ή παράκτιων ενδιαιτημάτων όπως:

Ύφαλοι: Σε αυτόν τον τύπο οικοτόπου περιλαμβάνονται βραχώδεις περιοχές της υποπαλιρροιακής ζώνης (βάθος 0,2-1m) με κύριο χαρακτηριστικό την ανάπτυξη φυκιών του Γένους *Cystoseira*.

Υποβρύχια ή μερικώς βυθισμένα θαλάσσια σπήλαια: Σε αυτά αναπτύσσεται ένας ιδιαίτερος τύπος ενδιαιτήματος στον οποίο επικρατούν τα σκιαφιλικά είδη.

Μεγάλοι και ρηχοί όρμοι και κόλποι: Ο τύπος αυτός οικοτόπου απαντά σε πολύ κλειστούς κόλπους όπου το βάθος δεν ξεπέρνα τα 10-15m. Η χαμηλή υδροδυναμική ενέργεια στους κόλπους αυτούς τους καθιστά ιδανικό περιβάλλον για την ανάπτυξη λιβαδιών που αποτελούν την βάση ανάπτυξης ιδιαίτερων οικοσυστημάτων.

Ρηχές αμμώδεις ακτές καλυπτόμενες από την θάλασσα: Ο οικοτόπος αυτός απαντά σε αμμώδεις παραλίες με εκτεταμένη ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα που δημιουργεί μεγάλης επιφάνειας ρηχές αμμώδεις πλατφόρμες.

Ρηχές λασπώδεις πλατφόρμες ή αμμώδεις πλατφόρμες που δεν καλύπτονται από το νερό κατά την αμπώτιδα: Η περιοδική κάλυψη και αποκάλυψη των περιοχών αυτών από την θάλασσα διαμορφώνει τις συνθήκες ανάπτυξης υδρόβιας βλάστησης με αντίστοιχο περιοδικό χαρακτήρα αποτελούμενη κυρίως από τα είδη και *Cymnodocea nodosa*.

Εκβολές ποταμών: Αποτελούν συστήματα που εντοπίζονται στην μεταβατική υφάλμυρη περιοχή στα στόμια μεγάλων ποταμών. Στις περιοχές αυτές παρατηρούνται υδρόβια φυτικά είδη με υψηλή αντοχή στις διακυμάνσεις της αλατότητας.

Λιμνοθάλασσες: Αποτελούν συστήματα υφάλμυρων νερών σε περιοχές εκβολών μεγάλων ποταμών οι οποίες όμως κλείνουν με αμμώδεις αναβαθμίδες που δημιουργούνται από την επίδραση του θαλάσσιου κυματισμού και των ρευμάτων στα φερτά υλικά που αποθέτουν τα ποτάμια. Στις λιμνοθάλασσες βρίσκουν καταφύγιο πολλά είδη ευρύαλων ψαριών καθώς και πολλά είδη ασπόνδυλων, κάποια από αυτά με εμπορική αξία.

Στην Ελλάδα έχουν θεσμοθετηθεί δύο εκτενείς θαλάσσιες περιοχές ως Εθνικά θαλάσσια πάρκα με ιδιαίτερη σημασία για τη διατήρηση του θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Το Εθνικό θαλάσσιο Πάρκο Αλοννήσου - Βορείων Σποράδων (ΕΘΠΑΒΣ) στο Βόρειο Αιγαίο, αποτελεί την πρώτη θαλάσσια περιοχή για την οποία θεσπίστηκαν μέτρα κυρίως για την προστασία των περιοχών όπου διαβεί και αναπαράγεται ο σημαντικότερος πληθυσμός του σοβαρά απειλούμενου είδους μεσογειακής φώκιας *Monachus monachus*. Είναι μία από τις μεγαλύτερες σε έκταση προστατευόμενες περιοχές της Ευρώπης (επιφάνεια 2.200Km² και 180 περίμετρο). Στο ΕΘΣΠΑΒΣ διαβιούν πολλά είδη φυτών και ζώων μεταξύ των οποίων και ενδημικά, σπάνια ή προστατευόμενα είδη. Το ΕΘΠΑΒΣ αποτελείται από τρεις ζώνες στις οποίες έχουν θεσπιστεί διαφορετικά μέτρα προστασίας από τις ανθρώπινες δραστηριότητες.

Το Εθνικό θαλάσσιο πάρκο Ζακύνθου περιλαμβάνει τον κόλπο του Λαγανά και τις νησίδες Μαραθονήσι και Πελούζα στη νότια ακτή της Ζακύνθου. Με Προεδρικό Διάταγμα το 1999 (Φ.Ε.Κ. 906Δ/22-12-99) ιδρύθηκε το Εθνικό Θαλάσσιο Πάρκο Ζακύνθου (ΕΘΠΖ) με σκοπό την προστασία των σημαντικότερων θέσεων ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας *Caretta caretta* σε ολόκληρο τον ελληνικό χώρο. Το 2001 ιδρύθηκε ο Φορέας Διαχείρισης του ΕΘΠΖ αναλαμβάνοντας την προστασία της προστατευόμενης περιοχής.

Το Εθνικό Πάρκο Λιμνοθαλασσών Μεσολογίου - Αιτωλικού, κάτω ρου και εκβολών ποταμών Αχελώου και Ευήνου και νήσων Εχινάδων, είναι το μεγαλύτερο Εθνικό Πάρκο της χώρας. Έχει έκταση 33.470,62 εκτάρια και περιλαμβάνει χερσαίες και λιμνοθαλάσσιες περιοχές του Νομού Αιτωλοακαρνονίας και το σύμπλεγμα των Εχινάδων νήσων του Νομού

Κεφαλληνίας. Η περιοχή είναι ένα πολύπλοκο οικοσύστημα που βρίσκεται στη Δ Ελλάδα και αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς υδροτόπους της χώρας.

Στην περιοχή κυριαρχεί η λιμνοθάλασσα Μεσολογίου, που βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του συστήματος των υδροτόπων και καταλαμβάνει έκταση 11.200 ha. Εκτός από την κεντρική λιμνοθάλασσα υπάρχουν επίσης άλλες μικρότερες: βόρεια του Αιτωλικού (1.400 ha), ανατολικά της Κλείσοβας (3.000 ha) και δυτικά οι Γουρουνοπούλες και ο Παλιοπόταμος (800 ha). Η περιοχή κηρύχθηκε Εθνικό πάρκο πρόσφατα (2006) σύμφωνα με την αριθ. 22306 απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ-ΥΑΑΤ (ΦΕΚ 477/Δ/31.5.2006). Σε αυτή καθορίζονται Ζώνες Απόλυτης Προστασίας και Ζώνες Προστασίας της Φύσης για τις οποίες τίθενται διαφορετικοί κατά περίπτωση περιορισμοί σε ανθρώπινες δραστηριότητες που μπορεί να αποτελέσουν απειλή για το περιβάλλον κάθε ζώνης.

1.2 Περιβαλλοντικές πιέσεις στο θαλάσσιο περιβάλλον

Η υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού κατά μήκος της ακτογραμμής επηρεάζει με διάφορους τρόπους την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Οι βασικές ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προκαλούν πίεση στα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα είναι:

Η αστική ανάπτυξη: Οι περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ελλάδας εντοπίζονται κοντά στην ακτή. Ο μισός πληθυσμός της Ελλάδας κατοικεί στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη, πόλεις που γεινιάζουν με την θάλασσα. Οι ακτές των πόλεων αυτών χρησιμοποιούνται εντατικά ως λιμάνια επιβατηγών, εμπορικών, αλιευτικών σκαφών και σκαφών αναψυχής, ως περιοχές κατοικίας, καταστημάτων, ξενοδοχείων προκουμαίες, ακόμα και για κολύμβηση. Ο ελλιπής σχεδιασμός και ο απότομος τρόπος ανάπτυξης των παράκτιων αστικών περιοχών έχει μεταβάλλει την φυσική κατάσταση των περιοχών αυτών ενώ η επέκταση της οικοδομικής δραστηριότητας στις γύρω από τις πόλεις παράκτιες περιοχές με σκοπό την δημιουργία παραθεριστικών οικισμών αποτελεί σοβαρή απειλή για το οικοσύστημα των περιοχών αυτών.

Η βιομηχανική ανάπτυξη: Η βιομηχανική ανάπτυξη συνδέεται με την αστική ανάπτυξη. Πλέον του 80% των βιομηχανιών της Ελλάδας εδράζεται σε κοντινές στην ακτή περιοχές. Σημαντικές ποσότητες βαρέων μετάλλων καταλήγουν στο θαλάσσιο περιβάλλον είτε με απευθείας απόρριψη είτε μέσω των αστικών και βιομηχανικών λυμάτων. Οι κυριότερες εστίες ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος με βαρέα μέταλλα αποτελούν οι μεταλλουργικές βιομηχανίες και τα διυλιστήρια.

Η αγροτική ανάπτυξη: Η ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων στην παράκτιες περιοχές αφορά το 35% της συνολικής έκτασης των περιοχών αυτών. Η επίδραση των γεωργικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο οικοσύστημα συνοψίζεται στα ακόλουθα:

1. Η έκπλυση των λιπασμάτων που τοποθετούνται στις καλλιέργειες εμπλουτίζει με θρεπτικά στοιχεία (Αζωτούχες και Φωσφορικές ενώσεις) τον θαλάσσιο αποδέκτη αποτελώντας αιτία ανάπτυξης ευτροφισμού με καταστροφικές σε πολλές περιπτώσεις συνέπειες για την χλωρίδα και πανίδα της θάλασσας.
2. Η έκπλυση ή η εξάτμιση δραστικών ουσιών φυτοφαρμάκων (π.χ. οργανοχλωριούχες ενώσεις) με αργή διάσπαση και επιμονή (Persistent Organic Pollutants) στη στήλη του νερού και στα θαλάσσια ιζήματα και ικανότητα βιοσυσσώρευσης κατά μήκος της τροφικής αλυσίδας.

3. Η υπέρμετρη εκμετάλλευση των επιφανειακών υδάτων για σκοπούς άρδευσης των καλλιεργειών με αποτέλεσμα την μείωση της ροής των ποταμών και αντίστοιχα του φυσικού εφοδιασμού των παράκτιων περιοχών με άμμο και άλλα φερτά υλικά. Αποτέλεσμα αυτής της μείωσης είναι η διατάραξη της ισορροπίας μεταξύ τη δημιουργίας ακτών και της διάβρωσης τους από την θάλασσα. Με τον τρόπο αυτό όλο και περισσότερη παράκτια έκταση υφίσταται σημαντική μείωση.

Η τουριστική ανάπτυξη. Η ραγδαία ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας των τελευταίων 40-50 χρόνων έχει αναπόφευκτα επηρεάσει την φυσιογνωμία των παράκτιων περιοχών. Η Ελλάδα δέχεται κάθε χρόνο 14-15 εκατομμύρια τουρίστες, το 90% των οποίων κατευθύνονται στις παράκτιες περιοχές ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό επισκέπτεται τα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου.

Ποντοπόρος ναυσιπλοΐα: Όσον αφορά την ανοιχτή θάλασσα, η βασική περιβαλλοντική απειλή σχετίζεται τόσο με πλοία που διασχίζουν τόσο τις ελληνικές θάλασσες (μεγάλος αριθμός πλοίων και έντονη κίνηση επιβατηγών – οχηματαγωγών από τις ακτές της Ηπειρωτικής Ελλάδας στα νησιά) όσο και με αυτά που κινούνται στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Σύμφωνα με το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNEP) το 2002, υπολογίζεται πως τα τελευταία 15 χρόνια διέρρευσαν στη Μεσόγειο περίπου 55.000 τόνοι πετρελαίου εξαιτίας ατυχημάτων. Οι απορρίψεις χημικών και κατάλοιπων πετρελαίου από τα πλοία από το ξέπλυμα αντλιών και δεξαμενών, γνωστή και ως "λειτουργική ρύπανση", αποτελεί ακόμα ένα σημαντικό παράγοντα της θαλάσσιας ρύπανσης. Σύμφωνα με την UNEP, υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο καταλήγουν με αυτόν τον τρόπο περίπου 250.000 τόνοι πετρελαίου στη θάλασσα της Μεσογείου. Ακόμα σημαντική είναι επίπτωση της ποντοπόρου ναυσιπλοΐας στην εισαγωγή ξένων ειδών στην Μεσόγειο θάλασσα. Οι οργανισμοί μεταφέρονται είτε προσκαλούμενοι στα ύφαλα των πλοίων είτε μαζί με το έρμα των πετρελαιοφόρων. Σε πολλές περιπτώσεις τα είδη αυτά εξαπλώνονται στην Μεσόγειο αντικαθιστώντας τα ενδημικά είδη της Μεσογείου και διαταράσσοντας την ισορροπία στους Μεσογειακούς οικοτόπους.

Η αλιεία: Η κατάσταση των αποθεμάτων την τελευταία εικοσαετία παρουσιάζει τάσεις μείωσης και αναλυτικά:

- η κατάσταση των μικρών πελαγικών εμφανίζει ελάττωση τόσο της αφθονίας, όσο και των νεοεισερχομένων στην αλιεία ατόμων, για το γαύρο, ενώ η αντίστοιχη κατάσταση των αποθεμάτων σαρδέλας είναι σε σχετικά καλλίτερη κατάσταση.
- Τα περισσότερα βενθοπελαγικά είδη βρίσκονται σε κατάσταση σχετικής υπεραλίευσης ή υπεραλίευσης.
- Η εξέταση των αποθεμάτων των μεγάλων πελαγικών θα πρέπει να περιλαμβάνει όλη την λεκάνη της Μεσογείου, δεδομένου ότι ο βιολογικός τους κύκλος ολοκληρώνεται στο μεγαλύτερο μέρος της έκτασής της. Οι ετήσιες εκτιμήσεις της αφθονίας του τόνου χαρακτηρίζονται από μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας, ενώ είναι θετικό ότι παρατηρείται υψηλό ποσοστό νεοεισερχομένων ατόμων. Παρόμοια είναι η κατάσταση του ξιφία.

Για την προστασία και την ανάπτυξη των αλιευτικών πόρων των παράκτιων περιοχών έχουν τοποθετηθεί τεχνητοί ύφαλοι σε 4 περιοχές της χώρας, κόλπος Βιστωνίδας, Ιερισσός, Πρέβεζα και Κάλυμνος (με Π.Δ. αριθμ. 228/23-10-2006-

ΦΕΚ/Α/229/24-10-2006 έχει απαγορευθεί η αλιεία) συνολικής έκτασης 23 τετραγωνικών χιλιομέτρων .

Η υδατοκαλλιέργεια: Την τελευταία δεκαετία σημαντικός αριθμός ερευνητικών εργασιών χρηματοδοτούμενων από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους έχει επικεντρωθεί στην μελέτη των επιπτώσεων της υδατοκαλλιέργειας στο θαλάσσιο περιβάλλον εξετάζοντας πλήθος παραμέτρων από διάφορες οπτικές γωνίες. Τα κύρια συμπεράσματα των ερευνών αυτών μπορούν να συνοψιστούν στα εξής:

1. Τα παραπροϊόντα της διαδικασίας εκτροφής (Διαφυγούσα τροφή, περιπτώματα των ψαριών) δεν μεταβάλουν σημαντικά τα φυσικοχημικά χαρακτηριστικά της στήλης του νερού ενώ η παρατηρούμενη περιορισμένη χρονικά και χωρικά αύξηση στις συγκεντρώσεις θρεπτικών στοιχείων (κυρίως Αμμωνιακά και φωσφορικά ιόντα) δεν είναι μεγαλύτερη από αυτήν που προκαλείται από άλλες πηγές των ουσιών αυτών και δεν επηρεάζει σημαντικά την συγκέντρωση της χλωροφύλλης α (Chl a) και του συνολικού διαλυμένου άνθρακα στο νερό (TOC) που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ευτροφισμό.
2. Οι σωματιδιακές εκπομπές των παραπροϊόντων φαίνεται να έχουν επίδραση στις φυσικές και χημικές ιδιότητες του ιζήματος κάτω από τους κλωβούς. Η επίδραση αυτή περιορίζεται σε μερικές δεκάδες μέτρα γύρω από τους κλωβούς και χρονικά τους θερμούς μήνες όπου τα εκτρεφόμενα ψάρια εμφανίζουν εντονότερο μεταβολισμό.
3. Δεν παρουσιάζεται σημαντική διαφοροποίηση της σύνθεσης του φυτοπλαγκτού σε περιοχές ανάπτυξης υδατοκαλλιέργειας.
4. Σε πολλές περιπτώσεις παρατηρήθηκε σημαντική μείωση της βενθικής βιοποικιλότητας στις περιοχές κάτω από τους ιχθυοκλωβούς. Τα πορίσματα μελετών σε ευρύτερες περιοχές έδειξαν ότι η αλλοίωση στη σύνθεση και τα χαρακτηριστικά των μακροβενθικών οργανισμών είναι περιορισμένες αν και μια αύξηση της συνολικής βιομάζας των μεγάλων βενθικών οργανισμών σε αποστάσεις 1-10Km θα μπορούσε να συσχετιστεί με την παρουσία μονάδων υδατοκαλλιέργειας.
5. Αύξηση της αφθονίας, και της συνολικής βιομάζας πληθυσμών άγριων ψαριών αλλά και μεγαλύτερη ποικιλία ειδών αυτής της κατηγορίας οργανισμών παρατηρήθηκε σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε ζώνες ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών.

Προκειμένου να γίνει προγραμματισμένη ανάπτυξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της χώρας εκδόθηκε ο Νόμος 2742 / 1999 (ΦΕΚ207/Α' / 7.10.1999) περί «Χωροταξικό σχεδιασμό και αειφόρο ανάπτυξη και άλλες διατάξεις». Στο άρθρο 10 του νόμου καθορίζεται ότι για την ανάπτυξη παραγωγικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του πρωτογενούς, δευτερογενούς ή τριτογενούς τομέας, σε θαλάσσιες καθώς και σε χερσαίες περιοχές θα πρέπει να καθοριστούν –Περιοχές Οργανωμένης Ανάπτυξης Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (Π.Ο.Α.Π.Δ.)»

Με την αριθμ Η.Π.17239/30.8.2002 Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ καθορίζονται τα δικαιολογητικά, οι διαδικασίες και οι προϋποθέσεις χωροθέτησης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ)». Σύμφωνα με την Απόφαση αυτή απαιτείται η εκ μέρους του ενδιαφερομένου Φορέα ανάπτυξης της ΠΟΑΥ υποβολή στη Δ/ση Χωροταξίας του Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ., σχετικής αίτησης συνοδευμένη από :

- Παρουσίαση του Φορέα ίδρυσης και διαχείρισης της ΠΟΑΥ

- Οικονομοτεχνική μελέτη βιωσιμότητας – σκοπιμότητας
- Τεχνική έκθεση για την τεκμηρίωση των σχετικών με τον καθορισμό της ΠΟΑΥ προτάσεων του Φορέα
- Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις .

Μετά την γνωμοδότηση εκδίδεται Κοινή Υπουργική Απόφαση.

Μέχρι σήμερα έχει προχωρήσει η διαδικασία καθορισμού ΠΟΑΥ για την περιοχή Θερμαϊκού Κόλπου, Ν.Α. Θεσσαλονίκης, διαδικασία η οποία βρίσκεται στο στάδιο των γνωμοδοτήσεων. Στην ΠΟΑΥ αυτή συμπεριλαμβάνονται οι Δήμοι Χαλάστρας , Άξιου και Μηχανιώνας. Η ΠΟΑΥ καλύπτει συνολική θαλάσσια περιοχή 36.275 στρέμματα και προτείνει την εγκατάσταση 71 μονάδων μυδοκαλλιέργειων Long- Line, 235 μονάδων μυδοκαλλιέργειων σε πασσάλους, 27 θυνεία και 12 περιοχές εγκατάστασης εκτατικών και ημεντατικών μονάδων υδατοκαλλιεργειών.

Οι περισσότερες από τις προαναφερθείσες ανθρωπογενείς δραστηριότητες εντοπίζονται σε συγκεκριμένες περιοχές και κυρίως κοντά στα αστικά κέντρα. Εξαιρέση αποτελούν ο τουρισμός και η ανάπτυξη παραθεριστικών κατοικιών δραστηριότητες που τείνουν να εξαπλώνονται σε ολοένα και μεγαλύτερο μέρος της ακτογραμμής.

Στις πλέον ευάλωτες στη ρύπανση θαλάσσιες περιοχές της Ελλάδας συγκαταλέγονται:

Η περιοχή της Ελευσίνας: πρόκειται για μια περιοχή όπου είναι εγκατεστημένες περισσότερες από 1000 βιομηχανίες στις οποίες περιλαμβάνονται ναυπηγεία, βιομηχανίες σιδήρου και χάλυβα, διυλιστήρια πετρελαιοειδών, τσιμεντοβιομηχανίες, και μεταποιητικές βιοτεχνίες. Υψηλές συγκεντρώσεις Βαρέων μετάλλων έχουν ανιχνευτεί στην υδάτινη στήλη, στο ίζημα και σε θαλάσσιους οργανισμούς της περιοχής (μύδια).

Ο Σαρωνικός κόλπος: Σημάδια ευτροφισμού παρατηρούνται περιστασιακά στην περιοχή της Ψυτάλλειας όπου λειτουργεί ο πρωτοβάθμιος βιολογικός καθαρισμός που επεξεργάζεται τα αστικά και βιομηχανικά λύματα της πρωτεύουσας.

Ο κόλπος της Θεσσαλονίκης: Σε αυτόν καταλήγουν επεξεργασμένα λύματα από τις βιομηχανική ζώνη του Καλοχωρίου και αστικά λύματα από την πόλη της Θεσσαλονίκης.

Ο Παγασητικός κόλπος : Ο κόλπος δέχεται τόσο επεξεργασμένα αστικά λύματα και βιομηχανικά απόβλητα από την πόλη του Βόλου, όσο και γεωργικά κατάλοιπα που καταλήγουν στη θάλασσα μέσω του Πηνειού ποταμού (αγωγός Κάρλας).

Ο Αμβρακικός κόλπος: Δέχεται επεξεργασμένα αστικά και βιομηχανικά κυρίως από την πόλη της Πρέβεζας, όσο και γεωργικά κατάλοιπα από την έκπλυση των καλλιεργούμενων εδαφών της περιοχής.

Ο Πατραϊκός κόλπος και η θαλάσσια περιοχή του Ηρακλείου Κρήτης: Οι δύο περιοχές εμφανίζουν προβλήματα ρύπανσης από βιομηχανικά και αστικά απόβλητα.

Ο Αργολικός κόλπος: Στην περιοχή του Αργολικού κόλπου εμφανίζονται προβλήματα νιτρορύπανσης από την υπερβολική χρήση λιπασμάτων στις γεωργικές καλλιέργειες.

Η Λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου: Η φυσική διαμόρφωση της λιμνοθάλασσας την καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτη στην ρύπανση κυρίως από την έκπλυση των γεωργικών εδαφών κατά μήκος των δύο μεγάλων ποταμών (Εύηνος και Αχελώος) που εκβάλλουν στην περιοχή αλλά και από τα αστικά λύματα των πόλεων.

2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ- ΥΔΑΤΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Αποτέλεσμα του έντονου ανάγλυφου και της ιδιόμορφης γεωμορφολογικής διάρθρωσης είναι η πολυδιάσπαση του Ελλαδικού χώρου σε μικρές λεκάνες απορροής, με μικρούς ποταμούς και επιφανειακή απορροή που χαρακτηρίζεται από πλημμυρική δίαιτα. Χαρακτηριστικά της υδρογεωγραφίας της χώρας είναι η ανάπτυξη μεγάλου αριθμού μικρών και μεγαλύτερων χειμάρρων, αλλά και ποταμών με μικρές σχετικά λεκάνες τροφοδοσίας και με μεγάλες κλίσεις, που συντελούν στην γρήγορη αποστράγγισή τους.

Γενικά χαρακτηριστικά της κατάστασης των υδατικών πόρων της Ελλάδας αποτελούν:

1. **Η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων στο χώρο.** Η δυτική Ελλάδα δέχεται πολύ μεγαλύτερα ύψη βροχών από την ανατολική. Έτσι, η δυτική Ελλάδα, με έκταση 24% της χώρας, δέχεται το 36% των συνολικών ατμοσφαιρικών κατακρημνισμάτων, ενώ ακόμη μεγαλύτερη είναι η διαφοροποίηση στα ποσοστά της επιφανειακής απορροής.
2. **Η ανομοιόμορφη κατανομή των υδατικών πόρων στο χρόνο,** με μεγάλη συγκέντρωση βροχοπτώσεων κατά τη χειμερινή περίοδο. Στη νότια Ελλάδα το 80-90% των ετήσιων βροχοπτώσεων συγκεντρώνεται σ' αυτή την περίοδο, ενώ το θερινό ύψος της βροχής αυξάνει προς βορρά, και στα βορειότερα τμήματα παίρνει τη μεγαλύτερη τιμή του, δηλαδή 20% του ετήσιου όγκου.
3. **Η άνιση κατανομή της ζήτησης στο χώρο,** αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς. Ο άξονας Θεσσαλονίκη-Αθήνα-Πάτρα, που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη συγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, δεν διαθέτει σημαντικούς υδατικούς πόρους.
4. **Η ανομοιόμορφη κατανομή της ζήτησης στο χρόνο,** αναντίστοιχη με την κατανομή της προσφοράς. Ο μεγαλύτερος καταναλωτής του χρησιμοποιούμενου νερού, η γεωργία (83%), το καταναλώνει την ξηρή περίοδο. Την ίδια περίοδο και ειδικότερα τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, διπλασιάζεται λόγω τουρισμού και η κατανάλωση νερού ύδρευσης.
5. **Η γεωμορφολογία της χώρας.** Ο έντονος οριζόντιος και κατακόρυφος διαμελισμός, όπως πιο πάνω αναφέρεται, καθώς και η δομή και διάταξη των πετρωμάτων, έχουν αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών μικρών υδατορεμάτων με χειμαρρική κυρίως δίαιτα, επιφανειακή απορροή μικρής διάρκειας, αυξημένη κατείσδυση και συχνά πλημμυρικά φαινόμενα. Η εκμετάλλευση του δυναμικού αυτών των ρεμάτων είναι δυσχερής και συχνά οικονομικώς ασύμφορη, ενώ η αντίστοιχη των καρστικών υδροφόρων συστημάτων συχνά αποτελεί σημαντικό παράγοντα αναρίθμησης των πλημμυρικών παροχών.

6. Η εξάρτηση της βόρειας Ελλάδας από τις επιφανειακές απορροές ποταμών που έρχονται από γειτονικά κράτη (περίπου 13 km³/χρόνο).

2.1 Προστατευόμενες περιοχές

Στον κατάλογο των Ελληνικών προστατευόμενων περιοχών που συντάχθηκε στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» περιλαμβάνονται περιοχές στις οποίες εμφανίζονται τύποι οικοτόπων με βασικό στοιχείο τα ρέοντα ή στάσιμα γλυκά νερά. Στην ελληνική επικράτεια εντοπίζονται 228 σημεία εντός των προστατευόμενων περιοχών όπου συναντώνται οικότοποι αυτού του είδους. Οι σημαντικότεροι τύποι εσωτερικών υδάτινων οικοτόπων που περιλαμβάνονται που περιλαμβάνονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ και απαντούν στην Ελλάδα είναι οι εξής:

- Στάσιμα ύδατα
- Ρέοντα ύδατα

2.2 Περιβαλλοντικές πιέσεις εσωτερικών νερών

Οι ανθρωπογενείς παράγοντες υποβάθμισης των εσωτερικών νερών είναι η ρύπανση από αστικά, βιομηχανικά και γεωργικά απόβλητα και συγκεκριμένα :

- Οι κύριες πηγές ρύπανσης και μόλυνσης εντοπίζονται αφενός μεν σε γεωργικές δραστηριότητες (λόγω της συχνά εντατικής και μη ορθολογικής χρήσης λιπασμάτων, εντομοκτόνων, ζιζανιοκτόνων, κλπ.), αφετέρου δε στα αστικά λύματα και τα βιομηχανικά απόβλητα.
- Ορισμένες λίμνες, κοντά σε οικιστικές περιοχές, έχουν ήδη υποστεί υποβάθμιση της ποιότητας των νερών τους, ενώ το ίδιο συμβαίνει και σε πολλά υδατορέματα (Παμβώτις, Κορώνεια κ.α).
- Τα νερά της βόρειας Ελλάδας επιβαρύνονται με τη ρύπανση που μεταφέρεται από τις ανάντη χώρες.
- Οι υπόγειοι υδατικοί πόροι που βρίσκονται σε παράκτιες περιοχές έχουν υποστεί σε σημαντικό βαθμό υφαλμύριση λόγω διείσδυσης του θαλάσσιου νερού, γεγονός που επιτείνεται από την υπεράντληση.

Υπάρχουν επίσης προβλήματα ποιότητας των νερών που οφείλονται σε φυσικές διαδικασίες, αφού προέρχονται κυρίως από τη γεωλογική σύσταση των υδροφόρων (π.χ. παρουσία εβαποριτών στην Κέρκυρα και τον Καλαμά, παρουσία αυξημένων συγκεντρώσεων Fe, Mn, NO₃, NH₄ σε προσχωματικούς και νεογενείς σχηματισμούς).

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οδηγία – Πλαίσιο για τα Νερά

Έχει τεθεί σε ισχύ ο Νόμος 3199/2003 (ΦΕΚ280/Α/9-12-2003) και το Π.Δ 51/2007(ΦΕΚ54/Α/8-3-2007) περί «Εναρμόνισης με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ» για την προστασία και τη διαχείριση των υδάτων.

Η Ο.Π. καθορίζει τις αρχές και προτείνει μέτρα για τη διατήρηση και προστασία όλων των υδάτων -ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά, παράκτια και υπόγεια ύδατα- εισάγοντας για πρώτη φορά την έννοια της 'οικολογικής σημασίας των υδάτων παράλληλα και ανεξάρτητα της όποιας άλλης χρήσης τους. Η εφαρμογή της προβλέπεται καταρχήν να ολοκληρωθεί έως το 2015 με πολλά ενδιάμεσα βήματα που αφορούν όχι μόνο σε θέματα τεχνικής υλοποίησης (καταγραφή ποσότητας και ποιότητας νερού, καθορισμός συστημάτων παρακολούθησης)

προβλεπόμενης δράσης, αλλά και πιθανώς σε «πολιτική εξισορρόπηση» μέσα από διαπραγματεύσεις.

Πρωτόκολλο της Βαρκελώνης

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι συμβαλλόμενο μέρος στη σύμβαση για την προστασία της Μεσογείου Θάλασσης από τη ρύπανση («σύμβαση της Βαρκελώνης»), που εγκρίθηκε με την απόφαση 77/585/ΕΚ(2), και στην αναθεώρησή της του 1995, που εγκρίθηκε με την απόφαση 1999/802/ΕΚ(3). Η Κοινότητα είναι επίσης συμβαλλόμενο μέρος στα τέσσερα πρωτόκολλα της σύμβασης της Βαρκελώνης, συμπεριλαμβανομένου του πρωτοκόλλου για τη συνεργασία στην καταπολέμηση της ρύπανσης της Μεσογείου Θάλασσης από τους υδρογονάνθρακες και άλλες επικίνδυνες ουσίες σε κρίσιμες καταστάσεις, που εγκρίθηκε με την απόφαση 81/420/ΕΚ(4).

Ο **Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 643/2007** του Συμβουλίου της 11^{ης} Ιουνίου 2007 «για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 41/2007 σχετικά με το σχέδιο αποκατάστασης του τόννου που συνιστά η Διεθνής Επιτροπή για τη Διατήρηση των Θυννοειδών του Ατλαντικού (ICCAT)»

Έχει υιοθετηθεί από το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας – Αλιείας της 11- 12^{ης} Ιουνίου 2007, και αναμένεται η δημοσίευση των παρακάτω δυο κανονισμών:

- «Κανονισμός του Συμβουλίου για τη χρήση στην υδατοκαλλιέργεια ξενικών ειδών και ειδών απόντων σε τοπικό επίπεδο »
- «Κανονισμός του Συμβουλίου για τη θέσπιση μέτρων για την ανασύσταση του αποθέματος του Ευρωπαϊκού χελιού »

Προστασία φυσικών περιοχών

Μετά από τα άρθρα 18 και 19 του νόμου 1650/86 για την προστασία του περιβάλλοντος, όπου καθορίζονται οι τύποι, τα χαρακτηριστικά και η διαδικασία για την ανακήρυξη προστατευόμενων φυσικών περιοχών, οι ΚΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ 757/Β/18-12-85) και 33318/3028 (ΦΕΚ 1289Β/98), οι οποίες εναρμονίζουν το Εθνικό Δίκαιο με τις Κοινοτικές Οδηγίες 79/409/ΕΟΚ για την προστασία της ορνιθοπανίδας και 92/43/ΕΟΚ για την προστασία των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων ειδών χλωρίδας και πανίδας αντίστοιχα, αποτελούν το βασικό θεσμικό πλαίσιο για την διαμόρφωση του δικτύου προστατευόμενων θεσμικά φυσικών περιοχών στην Ελλάδα.

Στην οδηγία 92/43/ΕΟΚ προδιαγράφονται κριτήρια για την επιλογή περιοχών που θα ενταχθούν σε διευρωπαϊκό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών βάσει των διατάξεων και των δύο προαναφερθεισών Οδηγιών (δίκτυο Natura). Περιοχές που επιλέγονται με βάση τις διατάξεις της Οδηγίας 92/43/ΕΚ (Οδηγία των οικοτόπων ή Οδηγία Natura) προτείνονται ως «Τόποι Κοινοτικής Σημασίας-ΤΚΣ» (Sites of Community Importance-SCI), ενώ περιοχές που επιλέγονται με βάση τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (Οδηγία για την προστασία της ορνιθοπανίδας ή Οδηγία των Πουλιών) προτείνονται ως «Ειδικές Ζώνες Προστασίας-EΖΠ» (Special Protection Areas-SPA). Και οι δύο τύποι περιοχών, μετά την οριστικοποίηση σε διευρωπαϊκό επίπεδο του δικτύου προστατευόμενων περιοχών Natura, χαρακτηρίζονται ως «Ειδικές Ζώνες Διατήρησης-EΖΔ» (Special Areas of Conservation-SAC). Μέχρι τις αρχές του 2005 δεν έχει οριστικοποιηθεί το δίκτυο περιοχών Natura της Μεσογειακής (Mediterranean) βιογεωγραφικής περιοχής στην οποία εντάσσεται η Ελλάδα.

Κατ' εφαρμογή της συγκεκριμένης Οδηγίας η Ελλάδα έχει ήδη συντάξει λίστα με περισσότερες από 350 περιοχές (Εθνικός Κατάλογος υποψήφιων προς ένταξη περιοχών στο δίκτυο Natura 2000), οι οποίες θεωρούνται ήδη προστατευτέες και εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας. Στον πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι περιοχές που έχουν προταθεί από πλευράς της Ελλάδας για ένταξη στο δίκτυο Natura.

Συνοπτικά στοιχεία Εθνικού Καταλόγου Natura Ελλάδας

	Τύπος περιοχής	Αριθμός περιοχών	Συνολική έκταση (km ²)
	SCI (ΤΚΣ)	208	24.768,61
	SPA (ΖΕΠ)	120	10.830,89
	SCI-SPA (ΤΚΣ-ΖΕΠ)	31	2.872,36
Σύνολο	Natura (ΕΖΔ)	359	38.471,85

Άλλες διατάξεις

Η **Οδηγία 91/271/ΕΟΚ** σχετικά με την επεξεργασία των αστικών λυμάτων [ΚΥΑ 5673/400/1997 (ΦΕΚ 192Β/97)] Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων, [ΚΥΑ 19661/1999 (ΦΕΚ 1811Β/99)] Τροποποίηση της 5673/400/1997 Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» (Β' 192) - Κατάλογος ευαίσθητων περιοχών για την διάθεση αστικών λυμάτων σύμφωνα με το άρθρο 5 (παρ.1) της απόφασης αυτής], αφορά τη συλλογή, την επεξεργασία και την απόρριψη των αστικών λυμάτων καθώς και λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Αποσκοπεί στην προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση οιαδήποτε ενδεχομένου υποβάθμισής του λόγω της απόρριψης των ως άνω λυμάτων. Η Ελλάδα έχει ήδη υποβάλει καταλόγους των ευαίσθητων και λιγότερο ευαίσθητων ζωνών που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων του παραρτήματος II της Οδηγίας και στις οποίες καταλήγουν τα επεξεργασθέντα λύματα.

Επίσης σημαντική είναι η **Οδηγία 91/676/ΕΟΚ** για την προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Η συγκεκριμένη Οδηγία έχει ενταχθεί στο Εθνικό θεσμικό πλαίσιο βάσει της ΚΥΑ 16190/1335/1997 (ΦΕΚ 519Β/1997), μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης. Η Ελλάδα έχει ήδη υποβάλει σχετικούς καταλόγους περιοχών.

Επίσης, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο Νόμος 2742/1999 περί χωροταξικού σχεδιασμού.

4.2 ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΝΔΡΩΝ & ΓΥΝΑΙΚΩΝ

1. Οι εργαζόμενοι στη Θαλάσσια Αλιεία και στον αλιευτικό στόλο αντιμετωπίζουν προβλήματα στην εργασία τους, τα σημαντικότερα των οποίων είναι τα εξής:

- Οι συνθήκες εργασίας & υγιεινής είναι εξαιρετικά δύσκολες στην μέση και παράκτια αλιεία, ιδιαίτερα κατά τους χειμερινούς μήνες
- Η απασχόληση στα αλιευτικά σκάφη είναι έντονα εποχική .
- Σημαντικός αριθμός εργαζομένων κατοικεί και εργάζεται σε νησιωτικές & απομακρυσμένες περιοχές της χώρας.
- Δεν υπάρχει σταθερό ωράριο εργασίας στα αλιευτικά σκάφη.
- Η μέση ηλικία των εργαζομένων ξεπερνάει τα 40 χρόνια

Λόγω των προβλημάτων αυτών ο ρόλος των γυναικών στην αλιεία καθίσταται πολύ δύσκολος, με αποτέλεσμα η παρουσία τους να είναι περιορισμένη σε όλα τα επίπεδα του κλάδου. Σήμερα αριθμός γυναικών υποστηρίζουν τις αλιευτικές προσπάθειες, απασχολούμενες κυρίως με συμπληρωματικές εργασίες, όπως το αρμάτωμα των δικτύων, το δόλωμα των παραγαδιών, ως οδηγοί μεταφοράς αλιευμάτων και υπεύθυνες στη πώληση και διαχείριση των αλιευτικών συγκροτημάτων κ.λ.π. ενώ μικρότερος είναι ο αριθμός των γυναικών που ασχολούνται με την αλιεία ως αλιείς ή βοηθοί αλιέων, ακόμα και ως πλοιοκτήτες.

2. Οι εργαζόμενοι στο κλάδο της υδατοκαλλιέργειας και ιδιαίτερα αυτοί που απασχολούνται στις μονάδες παραγωγής και τους Ιχθυογεννητικούς Σταθμούς, αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα που έχουν σχέση:

- με τις άσχημες και επικίνδυνες συνθήκες εργασίας (εργασία σε ιχθυοκλωβούς - υψηλό ποσοστό υγρασίας κλπ).
- πολύωρη απασχόληση και όχι συνεχές ωράριο.
- Διαμονή και εργασία σε νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές της χώρας.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχει μικρή απασχόληση των γυναικών στις μονάδες παραγωγής και μεγαλύτερο ποσοστό στις διοικητικές υπηρεσίες και τα συσκευαστήρια. Το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών της υδατοκαλλιέργειας είναι ανειδίκευτες εργάτριες, μικρότερο φαίνεται πως είναι το ποσοστό απασχόλησης ως υπάλληλοι γραφείου και πολύ μικρότερο το ποσοστό του ειδικευμένου επιστημονικού-τεχνολογικού προσωπικού. Η έλλειψη κατάρτισης και μόρφωσης οδηγεί σε εποχιακή περισσότερο παρά μόνιμη ενασχόληση τους και σε χαμηλές αμοιβές .

Παρατηρείται έλλειψη γυναικείας επιχειρηματικότητας, ενώ μικρό το ποσοστό των γυναικών του κλάδου ασχολούνται σε διευθυντικές θέσεις των επιχειρήσεων.

3. Στο κλάδο της μεταποίησης η θέση της γυναίκας σήμερα έχει αντιστραφεί σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες. Η συμμετοχή των γυναικών είναι σημαντική και συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόοδο των επιχειρηματικών σχεδίων.

Η στελέχωση των επιχειρήσεων με έμπυχο δυναμικό τροφοδοτείται – όσον αφορά τις επιστημονικές ειδικότητες– από πτυχιούχους και μεταπτυχιακούς ΑΕΙ και ΤΕΙ και πλαισιώνεται από εργατοτεχνικό δυναμικό χαμηλότερης ειδίκευσης. Η ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση του κλάδου της μεταποίησης δεν εμποδίζεται, αντίθετα παρέχονται ίσες ή και περισσότερες ευκαιρίες για απασχόληση.

Επί πλέον, η εποχική αβεβαιότητα για εξεύρεση πρώτης ύλης και η άμεση επεξεργασία της από τις μεταποιητικές μονάδες σε περίπτωση αφθονίας, τροφοδοτεί με έκτακτη απασχόληση τον ανειδίκευτο γυναικείο πληθυσμό των τοπικών κοινωνιών, παρέχοντας ένα συμπληρωματικό οικογενειακό εισόδημα στις νοικοκυρές.

4.3 ΚΥΡΙΑ ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Τα κύρια πορίσματα της ανάλυσης της υπάρχουσας κατάστασης του τομέα της αλιείας μπορούν να συνοψιστούν στα εξής :

- Ο τομέας της αλιείας συμβάλλει:
  - στην εξασφάλιση ζωικών πρωτεϊνών υψηλής βιολογικής αξίας,
  - στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών,
  - στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας, τόσο στον τομέα της αλιείας, όσο και συναφείς κλάδους, για σημαντικό αριθμό ατόμων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών.
  - στη περιφερειακή και τοπική ανάπτυξησυμβολή η οποία θα πρέπει να συνεχιστεί και ενισχυθεί.
- Ο αλιευτικός στόλος είναι πολυπληθής, αποτελείται κυρίως από παλαιά, μικρά σκάφη (μικρότερα των 12 μέτρων), ενώ ο απασχολούμενος πληθυσμός αποτελείται κυρίως από άτομα μεγάλης σχετικά ηλικίας. Η βελτίωση την κατάστασης του στόλου και των εργαζομένων σε αυτόν θα πρέπει να επιδιωχθεί.
- Η παράκτια αλιεία (το 92% του στόλου αποτελείται από σκάφη < των 12 μέτρων) αποτελεί μια οικογενειακή κατά βάση δραστηριότητα, που ασκείται σε νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, που συνδυάζεται σε ορισμένες περιπτώσεις και με άλλες δραστηριότητες, κυρίως αγροτουριστικές, και θα πρέπει να ενισχυθεί.
- Ο κλάδος της θαλάσσιας αλιείας είναι ευάλωτος από οικονομικής άποψης σε διάφορους παράγοντες που σχετίζονται με:
  - τις αλιευτικές αποδόσεις (τα αλιευτικά αποθέματα τα τελευταία 20 χρόνια παρουσιάζουν τάσεις σχετικής μείωσης),
  - το λειτουργικό κόστος (π.χ αναπροσαρμογές τιμών καυσίμων) και
  - τις συνθήκες της αγοράς.Η αειφόρος ανάπτυξη του κλάδου της αλιείας θα πρέπει να είναι στις άμεσες προτεραιότητές της χώρας.
- Η ισχυρή προτίμηση των καταναλωτών σε νωπό εγχώριο αλιευτικό προϊόν (π.χ γαύρος, σαρδέλα κλπ) και η τάση αύξησης της κατανάλωσης τους

καλοκαιρινούς μήνες (λόγω αύξησης και του τουρισμού). Η διατήρηση και ενίσχυση της θεωρείται σημαντική.

- Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας και ειδικότερα η εντατική ιχθυοκαλλιέργεια θαλασσινών ειδών, κατά την τελευταία δεκαετία έχει αναδειχθεί σε ένα από τους πλέον αναπτυσσόμενους τομείς της Ελληνικής οικονομίας (κατέχει την 2^η θέση στο εξαγωγικό εμπόριο στην κατηγορία «τρόφιμα»), στηριζόμενος κυρίως στην αξιοποίηση των ευνοϊκών συνθηκών των ελληνικών θαλασσών αλλά και στην αποκτηθείσα πολυετή εμπειρία. Ως αποτέλεσμα, σήμερα η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην παραγωγή θαλασσινών ειδών με εντατικό σύστημα, θέση την οποία θα πρέπει να ενισχύσει, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα του κλάδου, αφενός με την αύξηση της παραγωγής, κυρίως με διαφοροποίηση προς νέα είδη και παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας και αφετέρου με τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων.
- Η μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας βοηθάει την διάθεση στη αγορά των προϊόντων, σε μορφές που ταιριάζουν στις μεταβαλλόμενες διατροφικές συνήθειες των καταναλωτών και στο σύγχρονο τρόπο διαβίωσης. Η ανάπτυξη του κλάδου θα γίνει κυρίως μέσω της προσφοράς προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλής ποιότητας σε μια αγορά που συνεχώς διευρύνεται .
- Τόσο οι νησιωτικές όσο και οι παράκτιες περιοχές της χώρας, χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ικανού αριθμού αλιευτικών περιοχών, δηλαδή περιοχών των οποίων η κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την εξέλιξη της αλιευτικής δραστηριότητας. Η ανάπτυξη των περιοχών αυτών θα πρέπει να επιδιωχθεί με μια ολοκληρωμένη στρατηγική που θα περιλαμβάνει και την ανάπτυξη εναλλακτικών οικονομικών δραστηριοτήτων.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ 3ης ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ**

5. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ Ε.Π.ΑΛ 2000- 2006 & ΑΛΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 3^{ου} Κ.Π.Σ.

5.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΛΙΕΙΑΣ 2000-2006

5.1.1 Εισαγωγή

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΛΙΕΙΑ» 2000-2006 εγκρίθηκε στις 28-3-2001 με την υπ' αριθμ. 817/28-3-2001 Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ στις 8-6-2001 στην 1^η Επιτροπή Παρακολούθησης εγκρίθηκαν το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και τα Κριτήρια Επιλογής Πράξεων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του Προγράμματος σε Ευρώ ήταν τα εξής:

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ		471.570.925
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ		330.234.159
ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ		257.733.308
ΧΜΠΑ	223.611.900	
ΕΤΠΑ	34.121.408	
ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ		141.336.766
ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		72.500.851

5.1.2 Διάρθρωση του Ε.Π.ΑΛ 2000-2006

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2000-2006 αποτελείται από πέντε (5) Άξονες προτεραιότητας και δέκα εννέα (19) Μέτρα τα εξής:

Άξονας Προτεραιότητας 1: «Προσαρμογή της Αλιευτικής Προσπάθειας».

Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 30,70% της Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ) του Επιχ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε τρία μέτρα: το Μέτρο 1.1 «Διάλυση», το Μέτρο 1.2 «Μεταφορά σε Τρίτη Χώρα / άλλη προσαρμογή» και το Μέτρο 1.3 Μικτές Εταιρείες.

Άξονας Προτεραιότητας 2: «Ανανέωση & Εκσυγχρονισμός Αλιευτικών Σκαφών». Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 5,6% της Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ) του Επιχ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε δύο μέτρα: το Μέτρο 2.1 «Κατασκευή νέων σκαφών» και το Μέτρο 2.2 «Εκσυγχρονισμός υπαρχόντων αλιευτικών σκαφών».

Άξονας Προτεραιότητας 3: «Προστασία & Ανάπτυξη των Υδάτινων πόρων, Υδατοκαλλιέργειες, Εξοπλισμός Λιμένων, Μεταποίηση & Εμπορία». Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 36,90% της Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ) του Επιχ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε πέντε μέτρα: το Μέτρο 3.1 «Προστασία & ανάπτυξη Αλιευτικών πόρων», το Μέτρο 3.2 «Υδατοκαλλιέργεια», το Μέτρο 3.3 «Εξοπλισμός λιμένων αλιείας», το Μέτρο 3.4 «Μεταποίηση & Εμπορία» και το Μέτρο 3.5 «Αλιεία εσωτερικών υδάτων»

Άξονας Προτεραιότητας 4: «Άλλα Μέτρα». Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 11,35% της Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ) του Επ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε έξη (6) μέτρα: το Μέτρο 4.1 «Μικρή παράκτια αλιεία, το Μέτρο 4.2 «Κοινωνικοοικονομικά μέτρα», το Μέτρο 4.3 «Πρώθηση», το Μέτρο 4.4 «Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες», το Μέτρο 4.5 «Προσωρινή διακοπή δραστηριοτήτων & άλλες οικονομικές αντισταθμίσεις» και το Μέτρο 4.6 «Καινοτόμα Μέτρα».

Άξονας Προτεραιότητας 5: «Τεχνική Βοήθεια». Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 2,75% της Δημόσιας Δαπάνης (Δ.Δ) του Επ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε δύο μέτρα: το Μέτρο 5.1 «Τεχνική Βοήθεια» και το Μέτρο 5.2 «Μελέτες ωρίμανσης και προετοιμασίας Δ' Προγραμματικής Περιόδου».

Άξονας Προτεραιότητας 6: «Χρηματοδοτικές ενέργειες από το Ε.Τ.Π.Α». Ο Άξονας χρηματοδοτήθηκε με το 13,00% της Δημόσιας Δαπάνης του Επιχειρ. Προγράμματος και συμπεριλάμβανε ένα μέτρο : το Μέτρο 6.1 «Χρηματοδοτικές ενέργειες από το Ε.Τ.Π.Α»

5.1.3 Υλοποίηση – Αποτελέσματα – Στόχοι

Οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι του προγράμματος, οι οποίοι επιτεύχθηκαν και ήταν σε επίπεδο του Τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (3ο Κ.Π.Σ.) ήταν:

Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι –Ε.Π.ΑΛ	Τιμή Βάσης έτους 1999	Τιμή Στόχος Έτους 2006
A) Δείκτες Αποτελεσμάτων		
• Αλιευτικός Στόλος – Προσαρμογή της αλιευτικής Προσπάθειας	109.000 GRT (106.276 GT εκτιμώμενη)	-20.000 GT (18,82%)
• Σχέση παραγωγής θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας / προς εκφορτώσεις αλιευτικού στόλου	43%	70%
• Δυναμικότητα αλιευτικής μεταποιητικής βιομηχανίας (σε τόνους)	45.000	+16.500 (+36.67%)
B) Δείκτες Επιπτώσεων		
• Διατήρηση θέσεων εργασίας	40.000 (1)	2.350 (+5.88%)
• Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	40.000	1.330 (+3,3%)
(1) υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης		

Ανά Άξονα Προτεραιότητας είχαμε τα εξής αποτελέσματα, με την υλοποίηση και την εφαρμογή του προγράμματος:

ΑΞΟΝΑΣ Ι: ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ

Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα είχε ως αποτέλεσμα την μείωση:

- της χωρητικότητας κατά 20.000 GT ποσό που αντιπροσωπεύει ποσοστό 18,82% περίπου της συνολικής χωρητικότητας του αλιευτικού στόλου (κατάσταση 1/1/1999).
- της ισχύος κατά 110.000 KW, ποσό που αντιπροσωπεύει ποσοστό 17,01% περίπου της συνολικής ισχύος του αλιευτικού στόλου (κατάσταση 1/1/1999).

Με την παραπάνω μείωση της αλιευτικής ικανότητας επιτεύχθηκαν:

- μέχρι 31-12-2002, προσέγγιση των στόχων του ΠΠΠ IV
- μετά την 1-1-2003, τήρηση των επιπέδων αναφοράς για την αλιευτική ικανότητα του στόλου και μείωση της συνολικής ικανότητας κατά 3% τουλάχιστον, σε σχέση με τα επίπεδα αναφοράς

Παράλληλα αναμένεται:

- Μελλοντική ανάκαμψη των αλιευτικών πόρων, μέσω της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας και της μείωση των εκφορτώσεων.
- Η αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου μετά την απομάκρυνση από την ενεργό αλιευτική δραστηριότητα κυρίως μικρών σκαφών τα οποία δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες απαιτήσεις ασφάλειας και υγιεινής, ή δεν είναι οικονομικά βιώσιμες εκμεταλλεύσεις.

Σημαντική ήταν η ζήτηση αιτήσεων και εντάξεων – υλοποιήσεων για την 1^η προτεραιότητα του Ε.Π.ΑΛ.. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα τη σταδιακή ενίσχυση της Δημόσιας δαπάνης του Άξονα μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος.

ΑΞΟΝΑΣ ΙΙ: ΑΝΑΝΕΩΣΗ & ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΣΚΑΦΩΝ

Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα είχε ως αποτέλεσμα την :

- Την κατασκευή σκαφών χωρητικότητας 1.400 GT (το 1,14% της συνολικής) με ισχύ 11.000 KW (το 1,43% της συνολικής)
- Τον εκσυγχρονισμό σκαφών χωρητικότητας 15.000 GT (το 14,25% της συνολικής) και ισχύος 60.000 KW (9,27 % της συνολικής).

Η εφαρμογή του μέτρου της ναυπήγησης (μέτρο 2.1) δεν προκάλεσε θετική διαφοροποίηση του συνόλου της χωρητικότητας ή της ισχύος των σκαφών που αντικαταστάθηκαν, δεδομένου ότι «η αλιευτική ικανότητα που θα εισέρχεται θα είναι ίση ή/και μικρότερη της αλιευτικής ικανότητας που αποσύρεται». Η εφαρμογή του μέτρου είχε σαν αποτέλεσμα τη συγκράτηση 500 περίπου θέσεων εργασίας και τη δημιουργία 50 νέων θέσεων εργασίας.

Η εφαρμογή του μέτρου του εκσυγχρονισμού των αλιευτικών σκαφών (μέτρο 2.2) δεν προκάλεσε θετική διαφοροποίηση του συνόλου της χωρητικότητας ή της ισχύος των σκαφών που εκσυγχρονίστηκαν, δεδομένου ότι: «οικονομική ενίσχυση για εκσυγχρονισμό χορηγείται εφ' όσον δεν συνεπάγεται ουδεμία αύξηση της αλιευτικής ικανότητας του σκάφους». Η εφαρμογή του μέτρου είχε σαν αποτέλεσμα, τη συγκράτηση 1.850 περίπου θέσεων εργασίας και τη δημιουργία 60 νέων θέσεων εργασίας.

ΑΞΟΝΑΣ ΙΙΙ : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ – ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ – ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΛΙΜΕΝΩΝ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ & ΕΜΠΟΡΙΑ – ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

1. Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα όσον αφορά τις **Υδατοκαλλιέργειες** (μέτρο 3.2) είχε ως αποτέλεσμα την :

A. Την αύξηση των ικανοτήτων της παραγωγής της υδατοκαλλιέργειας κατά :

- α) Θαλασσινά είδη ψαριών κατά 8.000 τόνους
- β) Είδη γλυκού νερού κατά 1.000 τόνους
- γ) Οστρακοκαλλιέργειες κατά 3.450 τόνους
- δ) Ιχθύδια θαλασσινών ψαριών κατά 50 εκατομμύρια

B. Τον εκσυγχρονισμό ή και μετεγκατάσταση μονάδων υδατοκαλλιέργειας χωρίς αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής σε :

- α) 110 μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας σε θαλασσινά, υφάλμυρα και γλυκά νερά
- β) 15 μονάδες οστρακοκαλλιέργειας

Γ. Την αύξηση της απασχόλησης στον κλάδο των υδατοκαλλιιεργειών σε ποσοστό που ξεπερνά το 10% .

2. Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα όσον αφορά την Προστασία & Ανάπτυξη Αλιευτικών Πόρων (μέτρο 3.1) είχε ως αποτέλεσμα την :

Την υλοποίηση 3 έργων που αφορούσαν την κατασκευή σταθερών στοιχείων για την προστασία και ανάπτυξη των αλιευτικών πόρων των παράκτιων περιοχών συνολικής έκτασης 16,93 km², km στις θαλάσσιες περιοχές της Νήσου Καλύμνου (8,23km²), του κόλπου Ιερισσού Ν. Χαλκιδικής (4,45km²) και της παράκτιας ζώνης Ιονίου Πελάγους Ν. Πρέβεζας (4,25km²)

3. Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα όσον αφορά τον εξοπλισμό των Λιμένων Αλιείας (μέτρο 3.3) είχε ως αποτέλεσμα την υλοποίηση 36 έργων για την βελτίωση των εγκαταστάσεων εκφόρτωσης και την βελτίωση των όρων εργασίας και υγιεινής.

4. Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα όσον αφορά τη **Μεταποίηση & Εμπορία αλιευτικών προϊόντων** (μέτρο 3.4) είχε ως αποτέλεσμα την:

A. Την αύξηση δυναμικότητας σε:

- Νωπά ή ψυγμένα προϊόντα κατά 1.300 τόνους
- Κονσερβοποιημένα ή ημισυντηρημένα προϊόντα κατά 20 τόνους
- Κατεψυγμένα προϊόντα ή προϊόντα βαθιάς ψύξης κατά 12.880 τόνους
- Άλλα μεταποιημένα προϊόντα κατά 2.300 τόνους

B. Την αύξηση της παραγωγής μεταποιημένων προϊόντων κατά 13.200 τόνους / έτος, την προσαρμογή, περίπου 50 μεταποιητικών μονάδων στη σύγχρονη τεχνολογία και στους κανόνες υγιεινής και προστασίας του περιβάλλοντος και την αύξηση κατά 12.500 τόνους των αλιευμάτων που διακινούνται μέσω εγκεκριμένων εγκαταστάσεων.

Γ. Την αύξηση των θέσεων εργασίας σε ποσοστό περίπου 20% των άμεσα απασχολούμενων στον κλάδο και την αύξηση του όγκου παραγωγής κατά 33% περίπου.

ΑΞΟΝΑΣ ΙV : ΑΛΛΑ ΜΕΤΡΑ

Τα μέτρα για την Μικρή Παράκτια Αλιεία (μέτρο 4.1) και για την Προσωρινή διακοπή δραστηριοτήτων & άλλες οικονομικές αντισταθμίσεις (μέτρο 4.5) είχαν ελάχιστη έως μηδενική εφαρμογή στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2000-2006, λόγω αλλαγής του τρόπου εφαρμογής του μέτρου 4.1 και λόγω μη ύπαρξης έκτατων γεγονότων που να δικαιολογούν οικονομικές αντισταθμίσεις του μέτρου 4.5.

Το μέτρο 4.2 «Κοινωνικοοικονομικά Μέτρα» δεν είχε την αρχικά σχεδιασμένη επιτυχία ιδιαίτερα όσον αφορά την Πρόωρη συνταξιοδότηση αλιέων (εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα 413 περίπου αλιείς έναντι αρχικού στόχου 1200) κύριες αιτίες ήταν το συναισθηματικό δέσιμο του αλιέα με τη θάλασσα και το επάγγελμά του, η αφαίρεση της ατομικής επαγγελματικής άδειας πράγμα που εσήμεινε τη πλήρη απομάκρυνση του από το επάγγελμα σε αντίθεση με τους γεωργούς που συνεχίζουν να καλλιεργούν μικρό κομμάτι αργοτικής γής για αυτοκατανάλωση και το μη ικανοποιητικό ποσό της αντιστάθμισης για τους αλιείς (παρόλο που ήταν στα ίδια επίπεδα με αυτό των γεωργών) .

Το μέτρο 4.3 της Προώθησης αν και είχε σχεδιαστεί για τη ενίσχυση και την προώθηση της αγοράς των αλιευτικών προϊόντων λόγω διοικητικών κυρίως καθυστερήσεων δεν είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Τα μέτρα 4.4 «Ενέργειες που τίθενται σε εφαρμογή από τους επαγγελματίες» και 4.6 «Καινοτόμα Μέτρα» λόγω πρώτης εφαρμογής στο τομέα της αλιείας δεν έδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

ΑΞΟΝΑΣ VI : ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Η εφαρμογή και η υλοποίηση του Άξονα όσον αφορά τις υποδομές του τομέα της αλιείας είχε ως αποτέλεσμα την υλοποίηση 36 έργων το μεγαλύτερο ποσοστό των οποίων αφορούσε την κατασκευή και εκσυγχρονισμό αλιευτικών καταφυγίων είχε σαν αποτέλεσμα την βελτίωση των εγκαταστάσεων εκφόρτωσης και την βελτίωση των όρων εργασίας και υγιεινής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ (%) ΤΟΥ Ε.Π.ΑΛ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ :

- Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	4,20 %
- Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας	14,00 %
- Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	0,06 %
- Περιφέρεια Ηπείρου	5,60 %
- Περιφέρεια Θεσσαλίας	4,20 %
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	6,40 %
- Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας	7,50 %
- Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας	10,20 %
- Περιφέρεια Αττικής	15,20 %
- Περιφέρεια Πελοποννήσου	6,34 %
- Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου	5,90 %
- Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου	12,60 %
- Περιφέρεια Κρήτης	7,80 %

5.2 ΑΛΛΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ 3ου Κ.Π.Σ.

Παράλληλα στο τομέα της Αλιείας κατά την ίδια χρονική περίοδο 2000-2006 εφαρμόστηκαν και υλοποιήθηκαν και άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα του 3ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αυτά ήταν :

5.2.1 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)

Στα 12 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (εκτός της Δυτικής Μακεδονίας) εντάχθηκαν 78 έργα που αφορούν τον Τομέα της αλιείας συνολικής δαπάνης (Δ.Δ) ύψους 94.700.000 Ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσοστό των έργων αφορά την κατασκευή, επέκταση & εκσυγχρονισμό αλιευτικών καταφυγίων και ακολουθούν τα βελτιωτικά έργα των Λιμνοθαλασσών και οι λοιπές υποδομές της Αλιείας.

5.2.2 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Ε.Π. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Εντάχθηκαν στο εν λόγω Επιχειρησιακό πρόγραμμα 32 έργα συνολικού κόστους 31.300.000 Ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορούσε έργα για την Προστασία & Διαχείριση βιοτόπων –οικοτόπων , προστασίας ειδών &περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ακολουθούν έργα για την παρακολούθηση της ποιότητας των νερών και έργα για την καταπολέμηση της Θαλάσσιας ρύπανσης.

Ε.Π. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

Εντάχθηκαν στο εν λόγω Επιχειρησιακό Πρόγραμμα 30 σχέδια συνολικού κόστους 9.300.000 Ευρώ. Τα σχέδια αυτά αφορούσαν τη Προώθηση της επιχειρηματικής αριστείας, τη τεχνολογική καινοτομία και την έρευνα καθώς και την ενίσχυση του ερευνητικού δυναμικού (ΠΕΔΕΝ) του τομέα της αλιείας.

Ε.Π. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Εντάχθηκαν στο εν λόγω Επιχειρησιακό πρόγραμμα 20 σεμινάρια κατάρτιση αυτοαπασχολούμενων και ανέργων για τον τομέα της αλιείας συνολικού κόστους 3.000.000 Ευρώ.

5.3 ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ – ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ε.Π.ΑΛ. 2000-2006

Στο πλαίσιο της ανάλυσης που προηγήθηκε τα βασικά επιτεύγματα – διαπιστώσεις αναφορικά με την υλοποίηση του ΕΠ ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006 είναι τα ακόλουθα:

- Η υλοποίηση δράσεων **διάλυσης αλιευτικών σκαφών** αποτέλεσε το Μέτρο για το οποίο εκδηλώθηκε από τους επαγγελματίες του κλάδου το μεγαλύτερο ενδιαφέρον, κυρίως όσον αφορά τα σκάφη της μικρής παράκτιας αλιείας. Ως αποτέλεσμα αυτού, μειώθηκε αρκετά ο αριθμός των σκαφών ηλικίας μεγαλύτερης των 15 ετών, ενώ παράλληλα η υλοποίηση δράσεων διάλυσης αλιευτικών σκαφών συνέβαλε στην μερική αποσυμφόρηση της παράκτιας ζώνης. Παράλληλα η υλοποίηση του Μέτρου συνετέλεσε θετικά στην διατήρηση και προστασία των αλιευτικών αποθεμάτων.
- Η υλοποίηση δράσεων **εκσυγχρονισμού και αντικατάστασης των αλιευτικών σκαφών** συνέβαλε σε μικρό ποσοστό , στην ανανέωση του αλιευτικού στόλου και στην προσπάθεια διασφάλισης της οικονομικής βιωσιμότητας του κλάδου της αλιείας. Ο αλιευτικό στόλος της χώρας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα (πολλά και μικρά σκάφη, με χαμηλή ιπποδύναμη, μεγάλης ηλικίας, κλπ), στοιχείο που ενδυναμώνει την απαίτηση ενίσχυσης δράσεων συναφούς περιεχομένου. Ο

εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου συνέβαλε παράλληλα και στην βελτίωση των συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στα αλιευτικά σκάφη. Οι δράσεις αυτές δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα υλοποίησης σύμφωνα με τον αρχικό σχεδιασμό, δεδομένου ότι στο μέσο του Προγράμματος η νέα Κοινή Αλιευτική Πολιτική (Κ.Α.Λ.Π) έθεσε αυστηρούς περιορισμούς στο αλιευτικό στόλο, όπως για π.χ την διακοπή χρηματοδότησης για την κατασκευή νέων Αλιευτικών Σκαφών.

- Ο κλάδος των **υδατοκαλλιεργειών** ενισχύθηκε σημαντικά την περίοδο 2000-2006, στην κατεύθυνση εκσυγχρονισμού και επέκτασης των υφιστάμενων μονάδων, με αρκετά ικανοποιητικά αποτελέσματα. Σημειώνεται ότι παρουσιάστηκαν καθυστερήσεις, ιδιαίτερα στην έναρξη του ΕΠ, σε θέματα που αφορούσαν την ένταξη και υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων, τα οποία όμως σταδιακά επιλύθηκαν. Δεδομένου ότι ο κλάδος χαρακτηρίζεται από ιδιαίτερη δυναμική, χρήζει περαιτέρω ενίσχυσης την νέα προγραμματική περίοδο. Οι συνθήκες που διαμορφώνονται σε παγκόσμιο επίπεδο, επιβάλλουν την στήριξη των υδατοκαλλιεργειών στην κατεύθυνση βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των μονάδων και κατ'αντιστοιχία στο παραγόμενο προϊόν.
- Αναφορικά με τον κλάδο της **μεταποίησης**, οι δράσεις εκσυγχρονισμού συνέβαλαν στην βελτίωση των γενικών όρων λειτουργίας των μονάδων, της υγιεινής και της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων, προσπάθεια όμως που η συνέχιση της αποτελεί απαίτηση, με στόχο την βελτίωση των προϊόντων, αλλά και τις συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, τους περιβαλλοντικούς όρους, κλπ.
- Κατά την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006 δεν αναλήφθηκαν ολοκληρωμένες δράσεις για την αιφώρο ανάπτυξη **αλιευτικών περιοχών**. Ουσιαστικά οι δράσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2000 - 2006 λειτούργησαν σε μεγάλο βαθμό μεμονωμένα και όχι ως τμήματα μιας ολοκληρωμένης τοπικής στρατηγικής με ενιαίο χαρακτήρα και στην κατεύθυνση ενίσχυσης της τοπικής ανάπτυξης.
- Παρουσιάστηκαν δυσκολίες στην υλοποίηση **καινοτόμων δράσεων** σχετιζόμενων με την έρευνα, τεχνολογία, κλπ, κυρίως λόγω μη ύπαρξης προγενέστερης εμπειρίας στους Τελικούς Δικαιούχους τους προγράμματος στην εφαρμογή τέτοιων δράσεων.
- Η εφαρμογή των **Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ)** ανέδειξαν μια σειρά δυσκολιών & αδυναμιών μετά την εφαρμογή τους για πρώτη φορά στην προγραμματική περίοδο 2000 – 2006. Η απλούστευση των διαδικασιών, η επιτάχυνση ρυθμού εντάξεων, της έκδοσης των απαιτούμενων εφαρμοστικών Αποφάσεων (ΚΥΑ), η έγκαιρη δημιουργία των απαιτούμενων δομών διαχείρισης και ελέγχου, κλπ, είναι σειρά στοιχείων προαπαιτούμενων για την ομαλή και με ταχείς ρυθμούς υλοποίηση του νέου προγράμματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

6. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν κεφάλαιο στοχεύει στην παρουσίαση και ανάπτυξη του **Στρατηγικού Σχεδιασμού** του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΛΙΕΙΑ» για την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Η ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδιασμού στοχεύει στα κάτωθι :

- Στην αποτύπωση του Αναπτυξιακού Οράματος του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013.
- Στην παρουσίαση και ανάλυση των βασικών αναπτυξιακών αξόνων προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- Την παρουσίαση και ανάλυση των γενικών και ειδικών στόχων σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Ειδικότερα, η μεθοδολογική προσέγγιση αφορά:

- στην ανάπτυξη και εξειδίκευση του **Γενικού Στρατηγικού Πλαισίου** του Τομέα της Αλιείας σε **Στρατηγικούς Στόχους** μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας του Κανονισμού 1198/2006 και την Κ.Α.Λ.Π,
- στην ανάπτυξη των **Ειδικών / Επιχειρησιακών Στόχων**, όπου θα προκύψουν οι απαιτούμενες **Παρεμβάσεις**, τις οποίες καλείται να υλοποιήσει η χώρα για τον τομέα της Αλιείας.

Βάσει των ως άνω παραμέτρων για την ανάπτυξη του στρατηγικού σχεδιασμού οι βασικές εισροές είναι οι κάτωθι:

- Τα πορίσματα από την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος του Τομέα και τις προοπτικές για την νέα προγραμματική περίοδο.
- Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (Κ.Α.Λ.Π)
- Τα μέτρα διαχείρισης της Μεσογείου σύμφωνα με τον καν(ΕΚ)αριθμ. 1967/2006
- Η στρατηγική της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ.
- Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ).
- Η εθνική στρατηγική για την περίοδο 2007 – 2013, όπως έχει αποτυπωθεί στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) που εκπονήθηκε από το ΥΠ.ΟΙ.Ο.
- Η μέχρι σήμερα πορεία των αναπτυξιακών προγραμμάτων που αφορούν τον Τομέα (ΕΠ Αλιείας και Περιφερειακά ΕΠ 2000 – 2006).
- Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ) 2007 – 2013.
- Οι απόψεις και προτάσεις των «εταίρων», στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης (άρθρο 8 του καν(ΕΚ)1198/2006)

6.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με 10 νέα κράτη μέλη (2004), και αργότερα με 2 πρόσθετα με την προσχώρηση της Ρουμανίας και της Βουλγαρίας στην Ένωση (2007), έχει αλλάξει σημαντικά τα επίπεδα ανισότητας στην

Ευρωπαϊκή Ένωση. Το στοιχείο αυτό σε συνδυασμό με την ανάγκη ικανοποίησης των αρχών της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και του Γκέτεμποργκ, διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό την πολιτική συνοχής της Ε.Ε (3rd Cohesion Report), στο πλαίσιο της οποίας τίθενται οι ακόλουθοι στόχοι:

- μείωση των οικονομικών, κοινωνικών και χωρικών ανισοτήτων,
- ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας,
- αύξηση της απασχόλησης των Περιφερειών και των Κρατών Μελών της Ε.Ε.

Η πολιτική της συνοχής στοχεύει στη μείωση των οικονομικών, κοινωνικών και χωρικών ανισοτήτων, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας και την αύξηση της απασχόλησης των περιφερειών και Κρατών – μελών της ΕΕ. Η πολιτική της συνοχής έχει σημαντική μακροοικονομική επίπτωση, ειδικά στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα όσον αφορά το σύνολο της ΕΕ - 25. Αξιοποιώντας τις δυνατότητες που υπάρχουν σε όλες τις περιοχές, βελτιώνει τη γεωγραφική ισορροπία της οικονομικής ανάπτυξης και αυξάνει τους ρυθμούς της στο σύνολο της ΕΕ.

Η πολιτική αυτή συμβάλλει στην υλοποίηση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας (ΣτΛ) που το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε το Μάρτιο του 2003 και η οποία περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα στόχων και πολιτικών μέσων για να γίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση πιο δυναμική και πιο ανταγωνιστική. Στους στόχους αυτούς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσέθεσε και την περιβαλλοντική διάσταση (Γκέτεμποργκ, 2001).

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επαναπροσδιόρισε το Μάρτιο 2005 τις προτεραιότητες για την οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση, δίνοντας νέα ώθηση στη ΣτΛ. Στο πλαίσιο αυτό, «η Ένωση πρέπει να κινητοποιήσει όλα τα κατάλληλα Εθνικά και Κοινοτικά μέσα –περιλαμβανομένης και της πολιτικής της συνοχής», δεδομένου ότι για να καταστεί δυνατή η εστίαση της στρατηγικής σε νέους στόχους είναι απαραίτητη η προώθηση μιας ανανεωμένης εταιρικής σχέσης μεταξύ των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την πλήρη συνεργασία των φορέων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Δεκέμβριο 2005 αποφάσισε να δώσει περαιτέρω έμφαση στην Ανταγωνιστικότητα και συγκεκριμένα στην έρευνα και καινοτομία μέσω της αύξησης και της συγκέντρωσης των πόρων της Συνοχής σε επενδύσεις που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας. Στην κατεύθυνση αυτή, αποφασίστηκε ότι το 60% των δαπανών για το στόχο «Σύγκλιση» και το 75% των δαπανών για το στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» πρέπει να διατεθεί για την προώθηση των νέων προτεραιοτήτων της ΕΕ (earmarking).

6.3 ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η αναπτυξιακή πολιτική της Ε.Ε βάσει της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβόνας εξειδικεύτηκε από την Ελλάδα στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) 2005-2008. Ως βασικοί στόχοι του ΕΠΜ έχουν αναδειχθεί η ενίσχυση της Απασχόλησης, της Ανάπτυξης και της Κοινωνικής Συνοχής, ενώ περιλαμβάνει παρεμβάσεις που αφορούν στη δημοσιονομική εξυγίανση και τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, καθώς και διαρθρωτικές αλλαγές στις αγορές προϊόντων (βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, άνοιγμα αγορών και αύξηση του ανταγωνισμού, δράσεις για την εξωστρέφεια).

Παράλληλα αναφέρονται δράσεις για «την προώθηση της Κοινωνίας της Γνώσης, για την Έρευνα & Ανάπτυξη και την Καινοτομία». Επίσης δράσεις για τις «Αγορές Κεφαλαίου, το Περιβάλλον και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, την Περιφερειακή και Κοινωνική Συνοχή, καθώς και για την Επανάδρυση της Δημόσιας Διοίκησης».

Παράλληλα, για την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 η Ελλάδα προχώρησε στην εκπόνηση Εθνικού Στρατηγικού Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), με στόχο την αποτύπωση της εθνικής στρατηγικής, καθώς και την σύνδεση των κοινοτικών προτεραιοτήτων με το ΕΠΜ. Σημειώνεται ότι κάθε εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς αποτελεί μέσο αναφοράς για την εκπόνηση του προγραμματισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ-ΕΚΤ- Ταμείο Συνοχής).

Η εθνική στρατηγική, όπως παρουσιάζεται στο ΕΣΠΑ, εστιάζει στην ανάγκη άσκησης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο με τρόπο που θα καταστήσει τις Περιφέρειες, αλλά και τις πόλεις της χώρας, τόπους έλξης και εγκατάστασης επιχειρήσεων, βελτιώνοντας ταυτόχρονα το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της και αμβλύνοντας τις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Η νέα αυτή προσέγγιση εδράζεται στην αποτελεσματικότητα των πολιτικών μέσω απλοποιημένων μηχανισμών σχεδιασμού και εφαρμογής. Ουσιαστικά στόχο (αναπτυξιακό όραμα) για την νέα προγραμματική περίοδο αποτελεί:

«η διεύρυνση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της χώρας, η επιτάχυνση του ρυθμού οικονομικής μεγέθυνσης και η αύξηση της παραγωγικότητας σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου κοινοτικού όρου, για την επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς»

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, η στρατηγική εστιάζει :

- στην προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της επιχειρηματικότητας καθώς και στη διασύνδεσή τους. Η υποστήριξη της οικονομίας της γνώσης θα αναζητηθεί στη διαρκή βελτίωση της παραγωγής γνώσης από το σύνολο του παραγωγικού ιστού της χώρας,
- στην επένδυση σε βιώσιμες υποδομές, απαραίτητη προϋπόθεση βελτίωσης της ελκυστικότητας της χώρας για την προσέλκυση επενδύσεων και την ποιότητα ζωής,
- στην επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, που κατέχει κυρίαρχη θέση στη στρατηγική της χώρας και αποσκοπεί στη δημιουργία περισσότερων αλλά και καλύτερων θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, υπογραμμίζεται η σημασία της **Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ)**, τόσο όσον αφορά στον καθορισμό των πολιτικών για την αγορά εργασίας, όσο και τα μέτρα στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής που αποβλέπουν στην ενσωμάτωση ομάδων που απειλούνται με αποκλεισμό.

Στο πλαίσιο ικανοποίησης του αναπτυξιακού οράματος της χώρας, το ΕΣΠΑ θέτει **πέντε (5) θεματικές προτεραιότητες**, οι οποίες εξειδικεύουν τη στρατηγική στόχευση της χώρας για τη νέα προγραμματική περίοδο. Ειδικότερα:

- Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας.
- Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία.
- Απασχόληση και Κοινωνική Συνοχή.

- Θεσμικό Περιβάλλον.
- Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των Περιφερειών, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης.

Επισημαίνεται ότι βασικό στοιχείο της **αναπτυξιακής στρατηγικής της χώρας** αποτελεί η ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών. **Το μέλλον κάθε ελληνικής Περιφέρειας εξαρτάται από την ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού ιστού της** η οποία συνδέεται άμεσα με τις επενδύσεις σε κλάδους παραγωγής που είναι εκτεθειμένοι στον εθνικό και διεθνή ανταγωνισμό.

Η στρατηγική ανάπτυξης της χώρας ολοκληρώνεται με τη χωρική της διάσταση, με την εισαγωγή στον προβληματισμό συγκεκριμένων στοιχείων που προκύπτουν από τη θεώρηση της γεωγραφικής - φυσικής διάστασης του χώρου. Η εξισορροπημένη και αειφόρο χωρική ανάπτυξη φιλοδοξεί να ικανοποιήσει, ταυτόχρονα, στόχους που συνδέονται άρρηκτα με την οικονομία, την κοινωνία και το περιβάλλον.

Στο ως άνω πλαίσιο οριοθετούνται **τρεις στόχοι άμεσα συνδεδεμένοι με το χώρο**, οι οποίοι και προσδιορίζουν το περιεχόμενο της χωρικής ανάπτυξης:

- η ανάπτυξη ενός ισόρροπου και πολυκεντρικού αστικού συστήματος και μιας νέας σχέσης πόλης – υπαίθρου,
- η εξασφάλιση της ισότητας πρόσβασης στις υποδομές και στη γνώση,
- η αειφόρο ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση και προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Έτσι αναδεικνύονται πέντε χωρικές προτεραιότητες:

- η βιώσιμη αστική ανάπτυξη,
- η ανάπτυξη των ορεινών περιοχών,
- η ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών,
- η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που συνδέονται με την αλιεία,
- η διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία.

6.4 ΚΟΙΝΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΑΛΠ)

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καθιέρωσε από 1-1-2003, τη νέα Κοινή Αλιευτική Πολιτική με τον αριθ.2371/2002 Καν(ΕΚ) του Συμβουλίου, με κύριο στόχο την επίτευξη βιώσιμης εκμετάλλευσης των έμβιων υδρόβιων πόρων και της υδατοκαλλιέργειας στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη κατά ισόρροπο τρόπο τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές πτυχές . Για τον σκοπό αυτό εφαρμόζεται μια προληπτική προσέγγιση λαμβάνοντας μέτρα που έχουν ως στόχο τη προστασία και τη διατήρηση των έμβιων υδρόβιων πόρων, τη λήψη μέτρων για την βιώσιμη εκμετάλλευσή τους και την ελαχιστοποίηση της επίπτωσης της επίπτωσης των αλιευτικών δραστηριοτήτων στα θαλάσσια οικοσυστήματα

Η Κοινή Αλιευτική Πολιτική (ΚΑΛΠ) καλύπτει δραστηριότητες διατήρησης, διαχείρισης και εκμετάλλευσης των έμβιων υδρόβιων πόρων την υδατοκαλλιέργεια και τη μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, κατά το μέτρο που οι δραστηριότητες αυτές

πραγματοποιούνται στο έδαφος κρατών μελών, σε κοινοτικά ύδατα ή από κοινοτικά αλιευτικά σκάφη ή υπηκόους κρατών μελών .

Η ΚΑΛΠ κατευθύνεται από τις ακόλουθες αρχές ορθής διαχείρισης :

- σαφή ορισμό των ευθυνών σε κοινοτικό, εθνικό και τοπικό επίπεδο .
- διαδικασία λήψης αποφάσεων που θα στηρίζεται σε έγκυρες επιστημονικές συμβουλές .
- ευρεία συμμετοχή των ενδιαφερομένων σε όλα τα στάδια της πολιτικής .
- συνοχή με άλλες κοινοτικές πολιτικές ιδίως με περιβαλλοντικές κοινωνικές, περιφερειακές, αναπτυξιακές πολιτικές και πολιτικές προστασίας της υγείας και του καταναλωτή

Για την επίτευξη των στόχων της νέας ΚΑΛΠ προβλέπεται η εφαρμογή μίας δέσμης συνεκτικών μέτρων που αφορούν :

- α) τη διατήρηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των έμβιων υδρόβιων πόρων.
- β) στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της αλιείας .
- γ) τους όρους πρόσβασης σε ύδατα και πόρους
- δ) τη διαρθρωτική πολιτική και τη διαχείριση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου .
- ε) τον έλεγχο και την εφαρμογή
- στ) την υδατοκαλλιέργεια
- ζ) την κοινή οργάνωση αγορών και
- η) τις διεθνείς σχέσεις

Η εφαρμογή των κατευθύνσεων της ΚΑΛΠ, εξειδικεύεται στη Μεσόγειο θάλασσα με το κανονιστικό πλαίσιο των μέτρων διαχείρισης της Μεσογείου, κανονισμός αριθμ. 1967/2006.

6.5 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013

Εισαγωγή

Η αποτύπωση του σημερινού επιπέδου ανάπτυξης των κλάδων του τομέα της Αλιείας της χώρας, δηλαδή της θαλάσσιας αλιείας και του αλιευτικού στόλου, της υδατοκαλλιέργειας, της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας, που προηγήθηκε ανέδειξε με σαφήνεια την εικόνα της εξέλιξης του τομέα. Τα κύρια χαρακτηριστικά του τομέα της αλιείας είναι συνοπτικά τα εξής:

- Η ορθή και αειφόρος διαχείριση του κλάδου της αλιείας συμβάλλει στη διατήρηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής μεγάλων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών, στην εξασφάλιση προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας και στην εξασφάλιση θέσεων εργασίας σε σημαντικό αριθμό ατόμων παράκτιων & νησιωτικών περιοχών στις οποίες δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις εκτός από την ανάπτυξη της αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης
- Ο αλιευτικός στόλος είναι πολυπληθής, αποτελείται κυρίως από μικρά σκάφη μικρότερα των 12 μέτρων, και είναι μεγάλης ηλικίας. Ο κλάδος είναι ευάλωτος από οικονομικής άποψης σε διάφορους παράγοντες που έχουν σχέση με τις αλιευτικές αποδόσεις το λειτουργικό κόστος και τις συνθήκες της αγοράς.

- Η κατάσταση των ιχθυοαποθεμάτων τα τελευταία είκοσι χρόνια παρουσιάζει σχετικές τάσεις μείωσης .
- Ο κλάδος της υδατοκαλλιέργειας κατά την τελευταία δεκαετία έχει αναδειχθεί σε μια από τις πλέον βασικές αναπτυξιακές δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα της χώρας (κατέχει την 1^η θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην παραγωγή θαλασσινών ειδών με εντατικό σύστημα). Συγχρόνως, ο κλάδος συμβάλλει στην κάλυψη των αναγκών της εγχώριας και κοινοτικής αγοράς αλλά και στη μείωση του αρνητικού εμπορικού ισοζυγίου της χώρας, κυρίως μέσω των εξαγωγικών δραστηριοτήτων του (κατέχει την 2^η θέση στο εξαγωγικό εμπόριο στη κατηγορία «τρόφιμα»). Στα επόμενα χρόνια και στα πλαίσια του σύγχρονου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος της αγοράς των αλιευτικών προϊόντων και τροφίμων, ο κλάδος καλείται να καθορίσει νέους ποιοτικούς και ποσοτικούς στόχους ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών, σταθεροποιώντας τη θέση του, αλλά και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητά του σε εγχώριο, κοινοτικό και διεθνές επίπεδο.
- Η μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας βοηθάει στη διάθεση στη αγορά των αλιευτικών προϊόντων, σε μορφές που ταιριάζουν στις μεταβαλλόμενες διατροφικές συνήθειες των καταναλωτών και στο σύγχρονο τρόπο διαβίωσης. Η ανάπτυξη του κλάδου θα γίνει κυρίως μέσω της προσφοράς προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και υψηλής ποιότητας.
- Η αυξανόμενη ζήτηση των καταναλωτών σε αλιευτικά υγιεινά προϊόντα.
- Η ύπαρξη μεγάλης ακτογραμμής (η μεγαλύτερη της Ευρωπαϊκής Ένωσης) καθώς και μεγάλου αριθμού νησιών, συμβάλλει στην ανάπτυξη αλιευτικών κοινοτήτων, των υδατοκαλλιεργειών αλλά και στην ανάπτυξη του τομέα της αλιείας γενικότερα.

Σύμφωνα με την ανάλυση που προηγήθηκε, στο πλαίσιο του παρόντος ΕΠ και αναφορικά με τον τομέα της Αλιείας για την προγραμματική περίοδο 2007 -2013 τίθεται το ακόλουθο αναπτυξιακό όραμα:

«Η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της διατήρησης της κοινωνικής & οικονομικής συνοχής»

Το ως άνω αναπτυξιακό όραμα εξειδικεύεται σε σειρά **στρατηγικών στόχων**, ως ακολούθως:

- Σ.Σ.1:** Η επίτευξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και των αντίστοιχων αλιευτικών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την οικονομική βιωσιμότητα του κλάδου, σύμφωνα με τις αρχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής .
- Σ.Σ 2.1:** Η αειφόρο ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων και η διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα).

- Σ.Σ 2.2:** Η Ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων στον κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών .
- Σ.Σ 3 :** Η Βελτίωση του αναγκαίου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του τομέα της Αλιείας και η επιδίωξη της επίτευξης των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.
- Σ.Σ 4:** Η αειφόρο ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών.
- Σ.Σ.5:** Η προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα αυτού που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα.
- Σ.Σ.6:** Η διατήρηση, ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα, με παράλληλη στήριξη της ισότητας των ευκαιριών.

Οι τέσσερις πρώτοι στόχοι ικανοποιούνται από την υλοποίηση αντίστοιχων Αξόνων Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος οι οποίοι είναι :

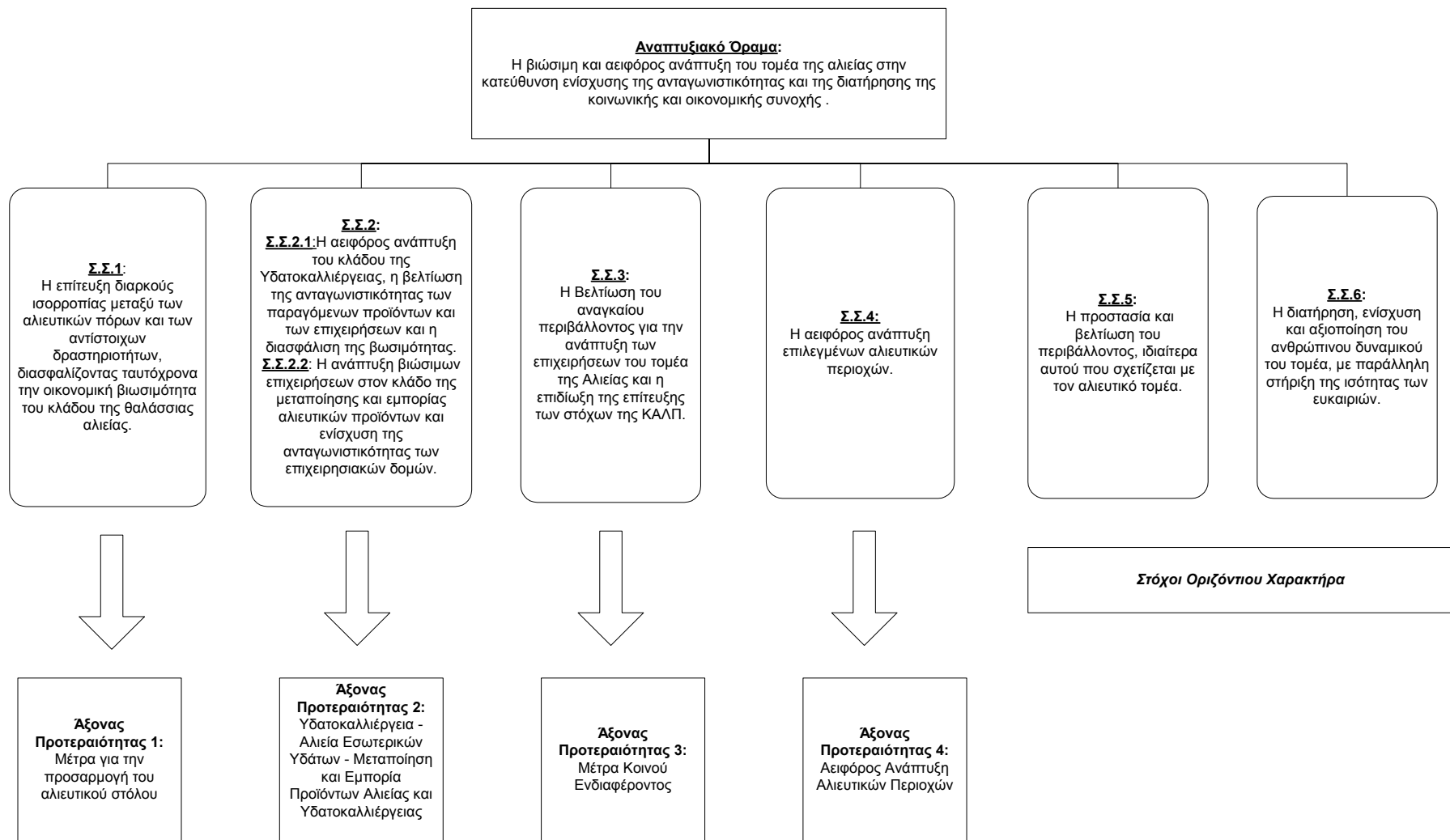
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1:** «Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου» .
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 :** «Υδατοκαλλιέργεια ,αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας».
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:** «Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος» .
- **ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:** «Αειφόρο ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών»

Ενώ οι δυο επόμενοι έχουν οριζόντιο χαρακτήρα. Οι 4 Στρατηγικοί Στόχοι θα υποστηρίζονται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης εφαρμογής.

6.6. ΠΟΣΟΤΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2015

• Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι	Τιμή Βάσης Έτους 2005	Ενδιάμεσος Στόχος Έτους 2010	Τιμή Στόχος Έτους 2015
A) Δείκτες Αποτελεσμάτων			
• Αλιευτικός Στόλος – Προσαρμογή της αλιευτικής Προσπάθειας	93.387GT	-2310 GT	- 5.610
• Παραγωγή υδατοκαλλιέργειας (σε τόνους)	105.511	5.600	11.500
• Παραγωγή μεταποιητικής βιομηχανίας (σε τόνους)	59.300	3.900	8.900
B) Δείκτες Επιπτώσεων			
• Διατήρηση θέσεων εργασίας	38.150 (1)	800	2.000
• Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας	38.150 (1)	380	796
(1) υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης			

Στο Σχήμα που ακολουθεί παρουσιάζεται το Δενδρόγραμμα της στρατηγικής και των στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007 - 2013.

Σχήμα 1: Δενδρόγραμμα στοχοθεσίας ΕΠ ΑΛΙΕΙΑΣ 2007 - 2013

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

7. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν αποτελεί τη σύνοψη (executive summary) των κυριότερων ευρημάτων της Έκθεσης Εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας (ΕΠ.ΑΛ) της περιόδου 2007-2013, στο πλαίσιο του έργου του Συμβούλου της Εκ των προτέρων αξιολόγησης.

Αντικείμενο του έργου του Συμβούλου στην κατεύθυνση βελτιστοποίησης της κατανομής των δημοσιονομικών πόρων και τη βελτίωση της ποιότητας του Προγραμματισμού (Άρθρο 48 παρ. 1 του Κανονισμού για το Ε.Τ.Α.), αποτελεί η μελέτη και αξιολόγηση των ακολούθων:

- Των διαπιστωμένων αναγκών του τομέα της Αλιείας και των σχετικών κλάδων.
- Των στρατηγικών στόχων που πρέπει να επιτευχθούν στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013.
- Των αναμενόμενων αποτελεσμάτων από την εφαρμογή των δράσεων του ΕΠΑΛ 2007 - 2013.
- Των ποσοτικοποιημένων στόχων.
- Τη συνοχή της στρατηγικής που προτείνεται για εφαρμογή.
- Το βαθμό στον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη οι προτεραιότητες της χώρας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Τα διδάγματα και την εμπειρία που αποκτήθηκε από την προγραμματική περίοδο (2000 – 2006).
- Την ποιότητα των μηχανισμών για την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την οικονομική διαχείριση.

Ειδικότερα η Έκθεση Αξιολόγησης έχει ως στόχο:

- την αξιολόγηση της κοινωνικό-οικονομικής ανάλυσης και των προσδιορισθεισών αναγκών του τομέα της Αλιείας για τη νέα προγραμματική περίοδο (στο πλαίσιο του ΕΠΑΛ 2007 - 2013),
- την αξιολόγηση του βαθμού συνέπειας της στρατηγικής, καθώς και του βαθμού επικινδυνότητας κατά την εφαρμογή της στρατηγικής αυτής,
- την εξέταση της συνεκτικότητας της στρατηγικής με τις εθνικές πολιτικές και τις Κοινοτικές στρατηγικές κατευθύνσεις,
- την καταρχήν αξιολόγηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων,
- την αξιολόγηση των προτεινόμενων μηχανισμών εφαρμογής του ΕΠΑΛ 2007 – 2013.
- την αξιολόγηση της κοινοτικής προστιθέμενης αξίας (added value) και των χωρικών επιπτώσεων του ΕΠΑΛ.

Η παρούσα σύνοψη εστιάζει, στα ανωτέρω θέματα, καθώς και στη διαδικασία συνεργασίας του Συμβούλου Αξιολόγησης με την ΟΣΠ ΕΠ Αλιείας.

Σημειώνεται ότι κατά τη διάρκεια εκπόνησης του έργου της ex ante αξιολόγησης, ο σύμβουλος ήταν σε άμεση συνεργασία με τα μέλη της ΟΣΠ ΕΠΑΛ, αλλά και τον Σύμβουλο εκπόνησης της ΣΜΠΕ. Ειδικά για την ΣΜΠΕ, επισημαίνεται ότι έχουν ληφθεί υπόψη τα σχετικά συμπεράσματα της.

Διαδικασία συνεργασίας και σύνταξης της ex ante

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση έχει ως στόχο τη βελτιστοποίηση της κατανομής των πόρων του προϋπολογισμού στο ΕΠ.ΑΛ, καθώς και τη βελτίωση της ποιότητας του προγραμματισμού. Προσδιορίζει και εκτιμά τις ανισότητες, τα κενά και τις δυνατότητες ανάπτυξης, τους προς επίτευξη στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τους ποσοτικοποιημένους στόχους, τη συνέπεια, εάν απαιτείται, της προτεινόμενης στρατηγικής για τον τομέα, την κοινοτική προστιθέμενη αξία (added value), το βαθμό κατά τον οποίο έχουν ληφθεί υπόψη οι κοινοτικές προτεραιότητες, τα διδάγματα που αποκομίστηκαν από την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, καθώς και την ποιότητα των διαδικασιών για την υλοποίηση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την οικονομική διαχείριση.

Στο πλαίσιο της εκπόνησης της ex ante αξιολόγησης του ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013 ο Σύμβουλος Αξιολόγησης (ΣΑ) συνεργάστηκε με στελέχη της Υπηρεσίας Διαχείρισης Αλιείας (ΕΥΔ ΕΠ Αλιείας) και της Ομάδας Σχεδιασμού Προγράμματος Αλιείας (Ο.Σ.Π. ΑΛΙΕΙΑΣ), προχώρησε δε στις κάτωθι ενέργειες :

- Συλλογή και επεξεργασία στοιχείων από την ΕΥΔ ΕΠ Αλιείας και σχετικές Υπηρεσίες Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ως πηγές αξιοποιήθηκαν το ΕΠ.ΑΛ 2000 – 2006, το Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ 2007-2013, οι προτάσεις κοινωνικοοικονομικών φορέων, εκθέσεις αξιολόγησης περιόδου 2000-2006, βάσεις δεδομένων όπως η New Cronos, κλπ).
- Συνεργασία με Σύμβουλο εκπόνησης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) ΕΠ Αλιείας.
- Συμμετοχή στις τακτικές Συναντήσεις με ΟΣΠ ΕΠ Αλιείας.
- Συνεργασία με τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης και Παραλαβής του έργου της εκ των προτέρων αξιολόγησης.

Για το περιεχόμενο της εκ των προτέρων αξιολόγησης ο Σύμβουλος Αξιολόγησης βασίστηκε στα μεθοδολογικά έγγραφα της Ε.Ε (The New Programming Period, 2007-2013: Methodological Working Paper «Draft Working Paper on Ex Ante Evaluation», στο Προσχέδιο των οδηγιών (Draft Working Paper) για την εκ των προτέρων αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Ε.Τ.Α. που έχει εκπονηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.), καθώς και στις κατευθύνσεις της ΕΥΣΣΑΑΠ του ΥΠ.ΟΙ&Ο (Εγκύκλιος για την κατάρτιση της εκ των προτέρων (ex ante) αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Περιόδου 2007-2013, 3η & 4η Εγκύκλιος για την κατάρτιση των ΕΠ της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, Νοέμβριος 2006). Επίσης στον Κανονισμό (ΕΚ) Νο 1198/2006 καθώς και τον εφαρμοστικό κανονισμό (ΕΚ) Νο 498/2007.

7.1 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΘΕΙΣΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ

Η κοινωνικοοικονομική ανάλυση περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό από στατιστικά δεδομένα (με πηγές την ΕΣΥΕ ή το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) που αφορούν τον τομέα της Αλιείας, με έμφαση σε διαρθρωτικούς δείκτες που σχετίζονται με τους κλάδους παρέμβασης (θαλάσσια αλιεία, υδατοκαλλιέργεια, μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων, απασχόληση, κλπ). Η

κοινωνικοοικονομική ανάλυση περιλαμβάνει ενδελεχή διαχρονική ανάλυση ανά κλάδο (θαλάσσια αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση) για την περίοδο 2000 – 2005 (πλέον πρόσφατα αξιόπιστα στοιχεία), καθώς και μια συνολική αναφορά της υφιστάμενης κατάστασης με τη χρήση δεικτών πλαισίου (context indicators).

Η ανάλυση αποδίδει επαρκώς τόσο τη στατική εικόνα (snapshot), όσο και τη δυναμική από την εξέλιξη των προηγούμενων ετών (trend analysis). Η διαχρονική ανάλυση επιτρέπει να φανούν καλύτερα οι αποκλίσεις και προβάλλει τις προτεραιότητες που είναι κατάλληλες ανά κλάδο. Θα μπορούσε ωστόσο η ανάλυση να συμπεριλαμβάνει στοιχεία σε επίπεδο ΕΕ-15 και ΕΕ-25, με στόχο την συγκριτική παρουσίαση (benchmarking) του τομέα σε επίπεδο Ε.Ε. Σημειώνεται, ότι τα στοιχεία της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης παρουσιάζονται και κατανομημένα σε περιοχές Σύγκλισης και μη Σύγκλισης.

Παράλληλα αποτυπώνεται με ενδελεχή τρόπο η υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα του περιβάλλοντος, αλλά και την ισότητα μεταξύ ανδρών – γυναικών (Κεφάλαιο 4). Για το περιβάλλον η ανάλυση είναι εις βάθος, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις του Κανονισμού 1198/2006 (αλλά και της Ε.Ε), ενώ για την ισότητα θα ήταν σκόπιμη η παρουσίαση στοιχείων για τις απασχολούμενες γυναίκες του κλάδου (συνολικά και ανά τομέα ή γεωγραφική περιοχή).

Όσον αφορά τις χωρικές διαφοροποιήσεις, παρουσιάζονται βασικά στοιχεία για κάθε κλάδο (αριθμός σκαφών, χωρητικότητα, μονάδες υδατοκαλλιέργειας και μεταποίησης, αριθμός εργαζομένων) σε επίπεδο Περιφέρειας, όχι όμως μια συνολική κατάταξη. Μόνο στην περίπτωση των στοιχείων απασχόλησης αποτυπώνεται η εξάρτηση από τον τομέα, βάσει % απασχολούμενων.

Αναφορικά με το τμήμα της κοινωνικοοικονομικής ανάλυσης που αναφέρεται στην αποτίμηση των αποτελεσμάτων της προγραμματικής περιόδου 2000-2006 παρατίθενται μεν στοιχεία επιτεύξεων ανά κλάδο (σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας – Μέτρο για το ΕΠΑΛ), απουσιάζει όμως μια συνοπτική εκτίμηση για το ποια είναι η περιφερειακή επίπτωση αυτών των παρεμβάσεων¹ βάσει στοιχείων φυσικού αντικείμενου. Η ανάλυση αυτή θα συνέβαλε στην βελτιστοποίηση του σχεδιασμού για την κατανομή των δράσεων σε επίπεδο Περιφέρειας και Στόχου Σύγκλισης ή μη. Παράλληλα, με δεδομένο ότι η απορρόφηση των πόρων αποτελεί σημαντικό παράγοντα για το σχεδιασμό θα έπρεπε η ανάλυση της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου να αναφέρεται σε προβλήματα και κινδύνους και να εμπεριέχει και μία συνολική ανάλυση της κατάστασης και απόδοσης των Τελικών Δικαιούχων / ωφελούμενων (και άμεσα εμπλεκόμενων την νέα προγραμματική περίοδο). Εντοπίζεται ταυτόχρονα η περιορισμένη αναφορά στις επιπτώσεις αυτών των παρεμβάσεων σε αναπτυξιακούς δείκτες του τομέα, αντικείμενο εξ' άλλου της ex-post αξιολόγησης του ΕΠΑΛ 2000 - 2006. Εντούτοις, διαπιστώνεται η προσπάθεια εκτίμησης κάλυψης των αναγκών από αυτές τις παρεμβάσεις, εντοπίζοντας τις ανάγκες που εξακολουθούν να υφίστανται, με τη λήξη της τρέχουσας Προγραμματικής Περιόδου.

---

¹ Σημειώνεται ότι για την περιφερειακή διάσταση του ΕΠΑΛ 2000 – 2006 παρέχονται στοιχεία κατανομής πόρων σε επίπεδο Περιφέρειας, βάσει στοιχείων υλοποίησης.

Με δεδομένο ότι η κοινωνικοοικονομική ανάλυση αποτελεί τη βάση σχεδιασμού του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι σημαντικό να ανατρέχει και σε πολιτικές που υλοποιήθηκαν στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και τα διδάγματα που προέκυψαν. Το κείμενο του ΕΠΑΛ (έστω και σε περιορισμένο βαθμό) περιλαμβάνει σειρά ενδεικτικών παραδειγμάτων (π.χ αναφορικά με δράσεις εκσυγχρονισμού και αντικατάστασης των αλιευτικών σκαφών). Μια τέτοια θεώρηση του πρόσφατου προγραμματικού παρελθόντος επιτρέπει την θεώρηση κινδύνων και απειλών σε ότι αφορά τουλάχιστον το διαχειριστικό πλαίσιο. Στην κατεύθυνση αυτή θα ήταν εφικτή η παράθεση μεγαλύτερου αριθμού καλών πρακτικών (best practices) από την εφαρμογή του ΕΠΑΛ 2000 – 2006 ή άλλων προγραμμάτων της ίδιας περιόδου (ΠΕΠ). Επισημαίνεται ότι σε αρκετές περιπτώσεις κατά την διάρκεια της προγραμματικής περιόδου παρουσιάστηκαν αστοχίες (καινοτόμες ενέργειες, πρόωρη συνταξιοδότηση, κλπ), για τις οποίες όμως (και στο πλαίσιο των Κανονισμών της Ε.Ε) έγιναν οι σχετικές βελτιωτικές κινήσεις.

Η κοινωνικό-οικονομική ανάλυση ολοκληρώνεται με την παρουσίαση της ανάλυσης SWOT για κάθε κλάδο (αλλά και τις αλιευτικές περιοχές – Άξονας Προτεραιότητας 4), ενώ απουσιάζει μια «συνθετική»/συγκεντρωτική SWOT για τον τομέα συνολικά (ο Σύμβουλος προχώρησε στην εκπόνηση της συνολικής SWOT στο πλαίσιο του έργου της αξιολόγησης). Η ανάλυση αυτή (αν και κρίνεται ικανοποιητική), θα μπορούσε να συνοδεύεται από κατευθύνσεις στρατηγικής-πολιτικής, οι οποίες να «οδηγούν», στην επόμενη ενότητα, στην παρουσίαση δηλ. του αναπτυξιακού οράματος και της στρατηγικής. Τέτοιες προτάσεις θα μπορούσαν να διατυπωθούν σε κατεύθυνση π.χ. ενίσχυσης επενδύσεων με σκοπό την αξιοποίηση των ισχυρών σημείων δηλ. της εξασφάλισης προϋποθέσεων διατήρησης και ενίσχυσης των πλεονεκτημάτων, ισχυροποίησης και ανάπτυξης των αδυναμιών, στοχευόμενης αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων για την άρση των απειλών, καθώς και άμβλυνσης των αρνητικών επιπτώσεων, δηλ. ανασχεσης παρεμβάσεων που δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του τομέα. Ουσιαστικά δηλαδή η ανάλυση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ένα ασφαλές εργαλείο διαμόρφωσης της στρατηγικής του ΕΠΑΛ.

Πάντως, ως προϊόν της συνεργασίας του ΣΑ με την ΟΣΠ, μεταξύ άλλων προέκυψε μια σειρά προτάσεων εκ μέρους του πρώτου προς την ΟΣΠ, οι οποίες υιοθετήθηκαν σε μεγάλο βαθμό απ' αυτές και αφορούσαν ενδεικτικά (οι συστάσεις του αξιολογητή συνολικά παρουσιάζονται στο τέλος της περίληψης):

- Ομογενοποίηση του τρόπου παρουσίασης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ανά κλάδο, καθώς και των αναλύσεων SWOT.
- Συστηματικότερη παρουσίαση των αποτελεσμάτων της προγραμματικής περιόδου 2000-06 με περιορισμό της στοχοθεσίας και έμφαση στις φυσικές εκροές και την αύξηση δυναμικότητας.
- Παρουσίαση των κινδύνων, βέλτιστων πρακτικών και αδυναμιών που παρατηρήθηκαν στην προγραμματική περίοδο 2000-06.
- Βελτιστοποίηση του τρόπου παρουσίασης των διαπιστωμένων αναγκών του τομέα.

7.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Στην ενότητα που αφορά στην αναπτυξιακή στρατηγική για την περίοδο 2007-2013 (για δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΑ), με βάση τις ανάγκες που

προκύπτουν από την ανάλυση της κοινωνικό-οικονομικής κατάστασης επιχειρείται μια ανάλυση των στόχων και των προτεραιοτήτων του ΕΠ Αλιείας 2007 - 2013. Η ανάλυση αυτή αναδεικνύει το βαθμό στον οποίο οι στόχοι και οι προτεραιότητες που έχουν τεθεί στην ενότητα της στρατηγικής ανταποκρίνονται στις ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί. Οι βασικές πτυχές που εξετάζονται στο πλαίσιο της ενότητας είναι η συνέπεια της στρατηγικής και η ενδεχόμενη επικινδυνότητα κατά την υλοποίησή της. Αναφορικά με τη διερεύνηση εκ μέρους του ΣΑ της **εσωτερικής συνοχής του ΕΠ.ΑΛ** και την αποτίμηση της συνέργειας των δράσεών του, τη διερεύνηση δηλ. εν τέλει του βαθμού σύγκλισης των διάφορων παρεμβάσεων του ΕΠ στην κατεύθυνση της επίτευξης των γενικότερων στόχων και προτεραιοτήτων, προκύπτει ότι και οι τέσσερις Άξονες Προτεραιότητας (ο Άξονας Προτεραιότητας 5 ενέχει οριζόντιο χαρακτήρα), παρουσιάζουν αρκετά υψηλή εσωτερική συνοχή, που σημαίνει ότι οι στόχοι είναι σχετικοί μεταξύ τους, οι δράσεις που θα αναληφθούν σχετίζονται με τους στόχους, αλλά ταυτόχρονα και είναι αμοιβαία συμπληρωματικές στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος.

Το ΕΠ Αλιείας έχει ως στόχο να συμβάλλει στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων (όπως έχουν οριστεί στο Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ 2007 - 2013), συμπληρωματικά με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, αλλά και τομεακά ΕΠ με δράσεις που δρουν υποστηρικτικά στο ΕΠ (π.χ. δράσεις μεταφορών, ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας, έργα προστασίας περιβάλλοντος, ενίσχυση τοπικής ανάπτυξης, ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού, κλπ). Η στρατηγική του έχει βασιστεί σε μια σειρά εισροών, οι οποίες αφορούν στην ανάλυση της κοινωνικό-οικονομικής κατάστασης κάθε κλάδου, στα ισχυρά και αδύνατα σημεία, τις ευκαιρίες και τις απειλές που προκύπτουν από την προηγούμενη ανάλυση, στις διαπιστωμένες ανάγκες / προτεραιότητες, καθώς και στις εθνικές (ΕΣΠΑ, ΕΠΜ, Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ) και Ευρωπαϊκές (Κ.ΑΛ.Π, Στρατηγική Λισσαβόνας και Γκέτεμποργκ, Κανονισμός Μεσογείου, κλπ.) πολιτικές.

Τα ως άνω αποτελούν (σε πρώτο επίπεδο) μια κοινή βάση και για τους κλάδους του τομέα της Αλιείας που ενισχύονται στο ΕΠΑΛ. Σε δεύτερο επίπεδο κάθε τομέας προχώρησε στον προσδιορισμό μιας αναπτυξιακής στρατηγικής, κυρίως στην κατεύθυνση αξιοποίησης των πλεονεκτημάτων, αντιμετώπισης των αδυναμιών και ενδεχόμενων απειλών, αλλά παράλληλα στοχεύοντας στην αξιοποίηση των δυνητικών ευκαιριών (βραχυπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων).

Ειδικότερα:

- Η στρατηγική της θαλάσσιας αλιείας (Άξονας Προτεραιότητας 1), εστιάζεται στην επίτευξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και των αντίστοιχων αλιευτικών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την οικονομική βιωσιμότητα του κλάδου, σύμφωνα με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Το μίγμα πολιτικής αφορά την προστασία και διατήρηση των πόρων, την αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου (δράσεις διάλυσης και εκσυγχρονισμού σκαφών), την ενίσχυση της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, καθώς και την κοινωνικοοικονομική αποζημίωση για τη διαχείριση του στόλου. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίδεται στην αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου με τον εκσυγχρονισμό των σκαφών, αλλά και την διάλυση αυτών.
- Ο κλάδος της Υδατοκαλλιέργειας (Άξονας Προτεραιότητας 2), στοχεύει την υλοποίηση δράσεων για την αειφόρο ανάπτυξη του, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων, αλλά

παράλληλα και τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του. Ειδικότερα υποστηρίζονται δράσεις για παραγωγικές επενδύσεις (κατασκευή, επέκταση, εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων παραγωγής), υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα, μέτρα για την δημόσια υγεία, αλλά και την υγεία των ζώων.

- Ο κλάδος της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων (Άξονας Προτεραιότητας 2), στοχεύει στην ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων, καθώς και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών. Στο πλαίσιο αυτό ενισχύονται δράσεις κατασκευή νέων παραγωγικών μονάδων μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων και εγκατάσταση νέων γραμμών παραγωγής, εκσυγχρονισμού των παραγωγικών μονάδων για τη βελτίωση της απόδοσης πρώτων και βοηθητικών υλών, τη μείωση των νεκρών χρόνων, τη μείωση του κόστους συντήρησης, την αύξηση της ποιότητας των προϊόντων, τη βελτίωση των κοστολογίων των διατιθέμενων στην αγορά προϊόντων και την προώθηση στον καταναλωτή νέων ελκυστικών προϊόντων. Επιπρόσθετα ιδιαίτερη βαρύτητα προσδίδεται στην υποστήριξη των διαδικασιών logistics και των συγχρόνων τρόπων παρακολούθησης και διακίνησης των προϊόντων των επιχειρήσεων, αλλά και την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού σε σκάφη για ελαφριά μορφής μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία, καθώς και δράσεις που στηρίζουν την βελτίωση των περιβαλλοντικών όρων.
- Αναφορικά με την επιχειρηματικότητα (Άξονας Προτεραιότητας 3), η στόχευση αφορά στην βελτίωση του αναγκαίου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του τομέα της αλιείας. Ιδιαίτερη έμφαση προσδίδεται:
  - στην ανάπτυξη – ενίσχυση της συλλογικότητας των παραγωγών,
  - στην προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας και βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος,
  - στην βελτίωση & αναδιάρθρωση τόπων εκφόρτωσης,
  - στην βελτίωση της υποδομής των αλιευτικών λιμένων,
  - στην βελτίωση της ασφάλειας ελλιμενισμού & εκφόρτωσης των αλιευτικών σκαφών,
  - στην αύξηση της ποιότητας & της αξίας των αλιευτικών προϊόντων,
  - στην ανάπτυξη της καινοτομίας στον τομέα της αλιείας,
  - στην ανάπτυξη νέων αγορών για τα αλιευτικά προϊόντα,
  - στην τροποποίηση των αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες εκτός αλιείας.
- Αναφορικά με την ανάπτυξη των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία (Άξονας Προτεραιότητας 4), το ΕΠ στοχεύει στην εφαρμογή δράσεων στην κατεύθυνση της αειφόρου ανάπτυξης. Ειδικότερα το ΕΠ προσδίδει βαρύτητα στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των περιοχών, μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπροσανατολισμού της παραγωγικής τους βάσης και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης εκτός του αλιευτικού τομέα. Επιπρόσθετα επιδιώκεται η βελτίωση της ελκυστικότητας των περιοχών μέσω της ενίσχυσης βασικών υποδομών και της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Τέλος το ΕΠ Αλιείας περιλαμβάνει δυο στόχους με οριζόντιο χαρακτήρα. Ειδικότερα οι στόχοι αφορούν την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, καθώς και τη διατήρηση, ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα, με παράλληλη στήριξη της ισότητας των ευκαιριών. Οι ως άνω στόχοι

υποστηρίζονται από το σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠ. Ειδικά για το περιβάλλον το ΕΠΑΛ προωθεί την ισορροπημένη ανάπτυξη του αλιευτικού τομέα, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος και στοχεύοντας στην αιεφορική διαχείριση των φυσικών πόρων. Στην κατεύθυνση αυτή διασφαλίζεται η βιώσιμη ανάπτυξη του αλιευτικού τομέα, καθώς και η πρόσβαση στους περιβαλλοντικούς πόρους,

Αναφορικά με την εκτίμηση της κατανομής των διαθέσιμων πόρων ανά θεματική κατηγορία διαπιστώνεται ότι:

- Μειώνονται τόσο σε απόλυτα, όσο και ποσοστιαία οι πόροι για τις Δράσεις στήριξης της θαλάσσιας αλιείας., αν και εξακολουθούν να καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο τμήμα του ΕΠ (>35%).
- Οι πόροι για τις Υδατοκαλλιέργειες παραμένουν σε απόλυτα μεγέθη ίσοι με την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006 (για τα Μέτρα που υφίστανται), αλλά αυξάνονται ποσοστιαία σε επίπεδο ΕΠ. Προστίθενται επίσης πόροι και για την υλοποίηση νέων Μέτρων.
- Οι πόροι για την μεταποίηση και την εμπορία αλιευτικών προϊόντων μειώνονται τόσο απόλυτα, όσο και ποσοστιαία σε σχέση με το ΕΠ της περιόδου 2000 – 2006.
- Για τα Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος οι διατιθέμενοι πόροι μειώνονται σημαντικά, τόσο σε απόλυτα μεγέθη, όσο και ποσοστιαία.
- Η προσέγγιση για τις περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία αποτελεί νέο μέτρο, καταλαμβάνει δε σημαντικό τμήμα των διατιθέμενων πόρων. Οι πόροι βέβαια θα μπορούσε να αποτελούσαν μεγαλύτερο τμήμα της δημόσιας δαπάνης, καθώς υφίσταται αυξημένο ενδιαφέρον, ενώ και το μεγαλύτερο τμήμα της χώρας είναι νησιωτικές και παράκτιες περιοχές.

Όσον αφορά στην **εκτίμηση των κινδύνων που σχετίζονται με την υλοποίηση του ΕΠ Αλιείας 2007 - 2013**, αυτοί μπορούν να είναι είτε κίνδυνοι που σχετίζονται με την καταλληλότητα επιλογής των προτεραιοτήτων και του προτεινόμενου «μίγματος πολιτικής», είτε κίνδυνοι που αφορούν τον προγραμματισμό και την υλοποίηση του Προγράμματος. Σε γενικές γραμμές, σχετικά με τους κινδύνους σε στρατηγικό επίπεδο, εκτιμάται ότι δεν υπάρχει σημαντικό πρόβλημα, δεδομένου ότι το επιλεγμένο μίγμα πολιτικής ελαχιστοποιεί τους κινδύνους και εξυπηρετεί κατά βέλτιστο τρόπο τις προτεραιότητες και τους στόχους των εθνικών και κοινοτικών πολιτικών. Εξαίρεση αποτελεί ο (στην παρούσα φάση) χαμηλός βαθμός διασύνδεσης του ΕΠ με προγράμματα που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ (ΠΕΠ και τομεακά), με δεδομένο ότι την νέα προγραμματική περίοδο οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν ουσιαστικά υπό την επίβλεψη άλλου φορέα (ΥΠΟΙΟ). Αν και έχει ζητηθεί η περιγραφή σχετικών δράσεων για την αλιεία ειδικά ανά ΠΕΠ, σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχει μια απλή αναφορά και όχι σχετική ανάλυση². Αντίθετα, ελλοχεύουν κίνδυνοι που σχετίζονται με την υλοποίηση των δράσεων / έργων, οι οποίοι μπορεί να οφείλονται σε αδυναμίες των ωφελουμένων (δημόσιων φορέων, αλλά κυρίως των αλιέων).

Οι παραπάνω κίνδυνοι εντοπίστηκαν κατά την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και με ανταλλαγή απόψεων με τα στελέχη της ΕΥΔ του ΕΠΑΛ, αλλά και τα μέλη της ΟΣΠ Αλιείας. Βασική αιτία των κινδύνων αυτών αποτελεί η σημαντική

² Στο πλαίσιο των ΠΕΠ προβλέπεται ο εκσυγχρονισμός αλιευτικών λιμένων.

υποστελέχωση και έλλειψη εξειδικευμένης εμπειρίας αρκετών εκ των δυνητικών ωφελούμενων σε θέματα προγραμματισμού, ωρίμανσης και παρακολούθησης έργων, καθώς και η προβλεπόμενη εμπλοκή νέων φορέων στο σύστημα διαχείρισης.

Στην κατεύθυνση αυτή η εμπειρία από την υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους αποτελεί οδηγό για τον προσδιορισμό των αιτίων που δημιουργούν αστοχίες (σε προγραμματικό ή επίπεδο εφαρμογής). Με βάση αυτή την εμπειρία ο προγραμματισμός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 ενδέχεται να εμφανίσει αστοχίες λόγω κυρίως των ακόλουθων αιτίων:

- Χρονικές καθυστερήσεις και διαφοροποίηση του κόστους κατά την υλοποίηση των έργων ιδιωτών, λόγω αστοχιών του προγραμματισμού των υποψήφιων επενδυτών (υποβολή φακέλων με ελλείψεις, αλλαγές χρονοδιαγράμματος, πραγματοποίηση μη επιλέξιμων δαπανών ή αμφίβολης επιλεξιμότητας), λόγω σχετικής καθυστέρησης αξιολόγησης των φακέλων από την Υπηρεσία (λόγω φόρτου εργασίας, έλλειψης κατάλληλων στελεχών π.χ. οικονομολόγων, μηχανικών), λόγω καθυστέρησης πιστοποίησης εργασιών από τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες, κ.λ.π.
- Χρονικές καθυστερήσεις κατά την υλοποίηση έργων δημόσιου χαρακτήρα κυρίως λόγω καθυστερήσεων κατά την ωρίμανση.
- Το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης που θέσπισε η λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης κατά την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006, δημιουργεί αυξημένο διοικητικό κόστος, ενώ προκάλεσε καθυστερήσεις (τουλάχιστον τα πρώτα έτη του ΕΠ) στην έγκαιρη παρακολούθηση των πληρωμών προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες αναπροσαρμογές στην κατανομή των πόρων του προγράμματος και στην παρακολούθηση των δεικτών, βασικών εργαλείων για την παρακολούθηση των επιμέρους στόχων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος.

Στη βάση των ανωτέρω τίθενται ως απαραίτητες προϋποθέσεις τα ακόλουθα:

- ✓ Η οριστικοποίηση του συστήματος διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου του ΕΠΑΛ 2007 - 2013.
- ✓ Η άμεση ενεργοποίηση των νέων δομών που συμμετέχουν στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου.
- ✓ Η επιτάχυνση των διαδικασιών ανάπτυξης και ενεργοποίησης του ΟΠΣΑΑ.

Επιπρόσθετα κρίνεται σκόπιμη η υλοποίηση των κάτωθι:

- ✓ Η απλούστευση των διαδικασιών παρακολούθησης.
- ✓ Η βελτίωση του καταμερισμού εργασιών ανά Διεύθυνση / Τμήμα.
- ✓ Η άμεση ενεργοποίηση του ΕΠ.ΑΛ με σχετική μέριμνα ενδιάμεσης ρύθμισης για την υλοποίηση Μέτρων / Δράσεων που παρουσιάζουν σημαντικό ενδιαφέρον (π.χ δράσεις εκσυγχρονισμού αλιευτικών σκαφών). Με τον τρόπο αυτό ενδεχόμενα να μειωθεί ο κίνδυνος απώλειας πόρων για τα πρώτα έτη του ΕΠ.ΑΛ (τήρηση κανόνα N+2).
- ✓ Η επαρκής στελέχωση της Διαχειριστικής Αρχής με εξειδικευμένο προσωπικό.
- ✓ Η δημιουργία Οδηγών Εφαρμογής των διαφόρων δράσεων, με στόχο την έγκαιρη ενημέρωση των εμπλεκόμενων.

- ✓ Η δυνατότητα άμεσης προσαρμογής της παραγωγής προς είδη με καλές προοπτικές εμπορίας και ευελιξία στην επιλογή είδους των θαλασσινών ψαριών, εκτός αν πρόκειται για τα μεταναστευτικά είδη ψαριών (π.χ τόννος).
- ✓ Η προώθηση δημιουργίας Π.Ο.Α.Υ. σε όλες τις προβλεπόμενες περιοχές της χώρας. Η ίδρυση νέων και η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων εντός των ΠΟΑΥ θα συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στην αποφυγή συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες όπως ο τουρισμός κ.λ.π.
- ✓ Η αναβάθμιση του υπάρχοντος συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής στοιχείων παραγωγής και απασχόλησης.
- ✓ Η εκπόνηση μελετών (π.χ για τη φέρουσα ικανότητα περιοχών για εκτροφή ψαριών).
- ✓ Η παροχή έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης και κατάρτισης αλιέων, εμπόρων και εν γένει απασχολούμενων του τομέα, με ιδιαίτερη μέριμνα σε ομάδες όπως για παράδειγμα αυτή των γυναικών.

7.3 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Στην ενότητα αυτή εξετάζεται η συνάφεια της στρατηγικής και των πολιτικών του Επιχειρησιακού Προγράμματος με τις Εθνικές και κοινοτικές πολιτικές.

Τα ειδικά θέματα που εξετάζονται περιλαμβάνουν συσχέτιση του ΕΠ με:

- την ΚΑΛΠ,
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Αλιείας 2007-2013 (ΕΣΣΑΑΛ),
- το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ),
- το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ),
- τους στόχους της Λισσαβόνας και της Ε.Ε.
- τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές.

Για να καταστεί δυνατός ο έλεγχος της συνέπειας της στρατηγικής προς το πλαίσιο αναγκών που υπαγορεύονται από τις εθνικές / εσωτερικές και ευρωπαϊκές ανάγκες και προτεραιότητες, ο ΣΑ κατήρτισε ποιοτικές μήτρες συνάφειας (σύμφωνα με τη μεθοδολογία MEANS) για κάθε Άξονα Προτεραιότητας του ΕΠΑΛ. Από τη μελέτη και ανάλυση των δεδομένων των πινάκων αυτών, προέκυψε μια σειρά από **αξιολογικά συμπεράσματα, ανά Άξονα**, ως εξής:

- Αναφορικά με τη **συνάφεια με την Κ.Α.Λ.Π** το σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013, είναι απόλυτα συναφές με τις αρχές και τους στόχους της ΚΑΛΠ: Ουσιαστικά το ΕΠ μέσα από την ικανοποίηση του αναπτυξιακού του οράματος επιδιώκει (άμεσα και έμμεσα) να εφαρμόσει την Ευρωπαϊκή στρατηγική για τον τομέα, χωρίς βέβαια η στρατηγική του να αποτελεί απλή εφαρμογή των αρχών της σε επίπεδο χώρας.
- Αναφορικά με τη **συνάφεια με το Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ** το σύνολο των Αξόνων Προτεραιότητας του ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013, είναι απόλυτα συναφές με τις αρχές και τους στόχους του Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ.
- **Αναφορικά με τη συνάφεια με το ΕΣΠΑ** οι Άξονες Προτεραιότητας του ΕΠ Αλιείας παρουσιάζουν, σε γενικές γραμμές, ικανοποιητικό βαθμό συνάφειας με τους στόχους του ΕΣΠΑ, όλες οι πολιτικές που την αφορούν προωθούνται τουλάχιστον από έναν Άξονα Προτεραιότητας (Α.Π). Ισχυρή συνάφεια παρουσιάζουν οι ΑΠ με τους Γενικούς Στόχους 1, 2, 6, 9 και 16 του ΕΣΠΑ, οι

οποίοι αφορούν :1 στην «Αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων και των εισροών Ξένων Άμεσων Επενδύσεων», 2 στην «Ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικής πρωτοβουλίας», 6 στην «Ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και προώθηση της Καινοτομίας σε όλους τους κλάδους ως βασικού παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης», 9 στην «Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση» και 16 στην «Αειφορική διαχείριση του Περιβάλλοντος», οι οποίοι υποστηρίζονται σχεδόν από το σύνολο των διαθέσιμων πόρων του ΕΠ.ΑΛ 2007 – 2013 (85-100%).

- Όσον αφορά στη **συσχέτιση του ΕΠ με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων**, όλες οι πολιτικές του ΕΠΜ προωθούνται από τουλάχιστον έναν στόχο του κάθε ΑΠ εκτός από την πολιτική που αφορά στην αποκατάσταση της δημοσιονομικής ισορροπίας και την εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, η οποία δεν παρουσιάζει συνάφεια με κανένα από τους στόχους των ΑΠ. Οι πολιτικές «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος» και «Αύξηση της απασχόλησης», οι οποίες προωθούνται σχεδόν από όλους τους στόχους των ΑΠ σε μεγάλο ποσοστό, έχουν υψηλό βαθμό συνάφειας με το ΕΠΜ.
- Σχετικά με τη **συμβολή της στρατηγικής του ΕΠ στους στόχους της ΣΤΛ** όλες οι πολιτικές προωθούνται τουλάχιστον από έναν στόχο των ΑΠ, εκτός από τις πολιτικές «Δημοσιονομική προσαρμογή» και «Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς», οι οποίες δεν παρουσιάζουν συνάφεια με κανένα από τους στόχους των ΑΠ. Το πεδίο πολιτικής που αφορά στη «Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος» παρουσιάζει ισχυρή συνάφεια με τους περισσότερους από τους των ΑΠ, ομοίως δε και το πεδίο πολιτικής «Ενίσχυση του ανταγωνισμού», κυρίως με τον ΑΠ2 και ΑΠ3.
- Το ΕΠ εμφανίζει συνάφεια, αλλού υψηλότερη και αλλού χαμηλότερη και με τις **τρεις ΚΣΚΓ**. Τον υψηλότερο βαθμό συνάφειας εμφανίζει στις ΚΣΚΓ 1.2 για την «Ενίσχυση των συνεργειών ανάμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη», αλλά και στην ΚΣΓΣ 2.2 για την «Διευκόλυνση της καινοτομίας και προώθηση της επιχειρηματικότητας».

7.4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ.

Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΕΠ Αλιείας, απαιτείται η απεικόνιση των κυριότερων παρεμβάσεων και αποτελεσμάτων του μέσω ενός συστήματος κατάλληλων δεικτών. Η επιλογή ενός δείκτη του ΕΠ κρίνεται από την ταυτόχρονη ικανοποίηση κριτηρίων όπως, η *καταλληλότητα*, δηλ. κατά πόσο ο δείκτης είναι αντιπροσωπευτικός για τις αντίστοιχες δράσεις που θα υλοποιεί ο Άξονας Προτεραιότητας και *μετρησιμότητα*, δηλ. κατά πόσο είναι εφικτό να υπολογιστούν οι τιμές βάσης και τιμές στόχου στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου αναφοράς, αλλά και η *αναλογικότητα* (κατανομή πόρων).

Βασική προϋπόθεση αποτελεί, βέβαια, ο σαφής ορισμός των δεικτών με εξειδίκευση των παραμέτρων που τους προσδιορίζουν (σαφής προσδιορισμός της δραστηριότητας / παρέμβασης που μετρούν, του πεδίου αναφοράς των στόχων, της μονάδας μέτρησης, ορισμός της τιμής-βάσης από αξιόπιστες και επαρκείς πηγές, μεθοδολογία ποσοτικοποίησης με χρήση ενδεχομένως μέσου μοναδιαίου κόστους, καθώς και μεθοδολογία / παραδοχές υπολογισμού), ώστε να μην υπάρχουν ερωτηματικά για το τι ακριβώς μετράει ο δείκτης.

Βασικές διαπιστώσεις από το υφιστάμενο σύστημα δεικτών και στόχων του ΕΠΑΛ είναι οι ακόλουθες:

- Σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας υφίστανται ποσοτικοποιημένοι στόχοι, με αντίστοιχους δείκτες εκροών, αποτελέσματος και επιπτώσεων (νέες θέσεις απασχόλησης).
- Είναι ίσως σκόπιμη η στοχοθέτηση της επίπτωσης κάθε Άξονα Προτεραιότητας στη δημιουργία απασχόλησης, με δεδομένα όμως τα προβλήματα αξιοπιστίας οποιασδήποτε ποσοτικοποίησης, σε σχέση με τη μεθοδολογία εκτίμησης αυτού του στόχου.
- Σε γενικές γραμμές τηρούνται τα βασικά κριτήρια επιλογής των δεικτών (καταλληλότητα, μετρησιμότητα, αναλογικότητα).
- Οι εκτιμήσεις για την ποσοτικοποίηση των δεικτών έχουν προσεγγισθεί ορθολογικά, με βάση την προηγούμενη εμπειρία (Β΄ και Γ΄ ΚΠΣ), καθώς και με βάση τα μέσα μοναδιαία κόστη, αν και σε αυτές τις εκτιμήσεις ενυπάρχει ένα ποσοστό σφάλματος.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας περιλαμβάνονται 18 δείκτες: 9 δείκτες πραγματοποίησης / εκροών, 6 δείκτες αποτελεσμάτων, καθώς και 3 δείκτες επιπτώσεων, στο επίπεδο δε του Προγράμματος η επάρκεια των δεικτών κρίνεται ικανοποιητική.

Ειδικότερα:

- Στον Άξονα Προτεραιότητας 1: «Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου» περιλαμβάνονται 5 δείκτες (3 εκροών και 2 αποτελεσμάτων),
- στον Άξονα Προτεραιότητας 2 : «Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατ/γείας» περιλαμβάνονται 6 δείκτες (2 εκροών, 2 αποτελέσματος και 2 επιπτώσεων),
- στον Άξονα Προτεραιότητας 3: «Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος» περιλαμβάνονται 2 δείκτες εκροών και 1 αποτέλεσμα,
- στον Άξονα Προτεραιότητας 4: «Αειφόρο ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών» καταγράφονται 3 δείκτες, ένας για κάθε κατηγορία, ενώ
- στον Άξονα Προτεραιότητας 5: «Τεχνική Βοήθεια» καταγράφεται ένας δείκτης εκροών.

Αναφορικά με τον τομέα της απασχόλησης η διατήρηση 2.000 θέσεων εργασίας χαρακτηρίζεται ως ρεαλιστικός και ικανοποιητικός στόχος (Άξονας Προτεραιότητας 1), όπως ικανοποιητική κρίνεται η δημιουργία 796 νέων θέσεων εργασίας στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2, και 290 θέσεων στο πλαίσιο του Άξονα 4 (πάντα βάσει των διατιθέμενων πόρων, αλλά και το μέγεθος κάθε κλάδου). Οι χαρακτηρισμοί ρεαλιστικός και ικανοποιητικός αποτελούν ποιοτικές εκτιμήσεις, οφείλονται δε στο γεγονός ότι η παρέμβαση που επιχειρείται μέσω του Προγράμματος είναι περιορισμένη και περιλαμβάνει δράσεις οι οποίες συνεπάγονται απώλεια θέσεων. Αθροιστικά η διατήρηση και η δημιουργία μόνιμων θέσεων απασχόλησης (περίπου 3.300 περιλαμβανομένων και των πολλαπλασιαστικών επιπτώσεων με συντελεστή της τάξης του 1,2) προκύπτει από δαπάνη περίπου 69.000 ευρώ ανά θέση εργασίας, ποσό το οποίο κινείται στο πλαίσιο της ελληνικής οικονομίας.

Συνολικά επομένως το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007 – 2013 θα συνεισφέρει στη δημιουργία περίπου 1.086 θέσεων εργασίας, οι οποίες λόγω πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων μπορεί να ανέλθουν στις 1.300.

Όσον αφορά το περιβάλλον, τόσο η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας όσο και η ύπαρξη σειράς συνοδευτικών μέτρων (υδατοπεριβαλλοντικά, μέτρα για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας, μέτρα για τη υγεία των ζώων, μέτρα προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας), έχουν άμεση ή έμμεση επίπτωση.

Η ανάπτυξη υποδομών θα συνεισφέρει θετικά και προς την προστασία του περιβάλλοντος και προς την αειφορία, δεδομένου ότι θα βελτιώσει τα επίπεδα προστασίας και ελέγχου των διακινούμενων αλιευτικών προϊόντων. Αναλυτικά οι επιπτώσεις από την υλοποίηση του ΕΠΑΛ 2007 – 2013 περιγράφονται στην ΣΜΠΕ.

Αναφορικά με την εφικτότητα των στόχων του προγράμματος, ο αξιολογητής εκτιμά ότι η ποσοτικοποίηση των δεικτών είναι ορθολογική, βασίστηκε δε σε στοιχεία μοναδιαίου κόστους, δηλ. έγινε με βάση το μέσο κόστος υλοποίησης επιλεγμένων τύπων πράξεων της προηγούμενης περιόδου, σύμφωνα με εκτιμήσεις των αρμόδιων στελεχών των ΕΥΔ των ΠΕΠ, καθώς και εκτιμήσεις των αξιολογητών της προηγούμενης περιόδου (από τις σχετικές εκθέσεις αξιολόγησης), υπάρχει όμως διαφοροποίηση στα μοναδιαία κόστη από Περιφέρεια σε Περιφέρεια, λόγω της γεωγραφικής τους ιδιαιτερότητας.

7.5 ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ / ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Όσον αφορά στους **μηχανισμούς και τις διαδικασίες εφαρμογής**, η αξιολόγηση εκτιμά καταρχήν ότι παρά το απαιτητικό πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, ο εκσυγχρονισμός των μηχανισμών εφαρμογής μέχρι σήμερα, κυρίως κατά τη διάρκεια της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου έχει βελτιώσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα, σε σχέση τόσο με την υλοποίηση των έργων, όσο και με την εν γένει διαχείριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Το νέο διαχειριστικό και ελεγκτικό πλαίσιο για το ΕΠ.ΑΛ προσομοιάζει σε μεγάλο βαθμό με το αντίστοιχο πλαίσιο της περιόδου 2000-2006, με κύρια χαρακτηριστικά του την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας, τις διευρυμένες και αυστηρότερες ελεγκτικές και δημοσιονομικές διαδικασίες, την αυστηρότητα του προγραμματισμού, την δημοσιονομική αυστηρότητα και τον αυστηρότερο έλεγχο της τήρησης της αρχής της προσθετικότητας. Παράλληλα σημαντικό στοιχείο αποτελεί η δημιουργία νέων φορέων, αλλά και η ενεργοποίηση ΟΠΣ (ΟΠΣΑΑ) προσαρμοσμένου στις ανάγκες του ΕΤΑ. Επίσης προάγεται η ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης διαμέσου των σχετικών διαδικασιών σχεδιασμού και τη λειτουργία των μηχανισμών.

Το νέο διαχειριστικό και ελεγκτικό πλαίσιο για το ΕΠ παρουσιάζει σημαντικές διαφορές σε σχέση με το αντίστοιχο πλαίσιο της περιόδου 2000-2006. Ειδικότερα:

1. Το ΕΠΑΛ δεν εντάσσεται στο πλαίσιο των προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Ταμείο Συνοχής), με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο εποπτικός ρόλος της κεντρικής διαχειριστικής αρχής (ΥΠΟΙΟ). Η Διαχειριστική Αρχή συνεργάζεται όμως με την Εθνική Αρχή Συντονισμού Προγραμμάτων για τον συντονισμό των Ταμείων.
2. Δεν υφίσταται συμπλήρωμα προγραμματισμού, συνεπώς το ΕΠ.ΑΛ αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό προγραμματικό κείμενο.

3. Διαχωρίζονται σαφώς οι λειτουργίες, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες των οργάνων που θα υποστηρίζουν το νέο σύστημα, με αποτέλεσμα την σχετική αυτοτέλεια του ΕΠΑΛ σε σχέση με την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006 (κεντρική αρχή πληρωμής, κεντρικό ΟΠΣ, κλπ).
4. Καθιερώνονται νέες ενιαίες και τυποποιημένες διαδικασίες για τη διαχείριση, τον έλεγχο, καθώς και τις ροές χρηματοδοτήσεων.
5. Βασικός φορέας άσκησης της ελεγκτικής διαδικασίας είναι η ΕΔΕΛ. Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται με εντολή του Προέδρου της. Οι ελεγκτικές ομάδες συγκροτούνται από υπαλλήλους των Διευθύνσεων και μπορούν να συμμετέχουν και υπάλληλοι των λοιπών υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής. Στις ελεγκτικές ομάδες μπορούν να συμμετέχουν ιδιώτες εμπειρογνώμονες εγγεγραμμένοι στο μητρώο εμπειρογνομόνων, ενώ οι υπηρεσίες ελέγχουν μπορούν να ανατίθενται και σε ελεγκτικές εταιρείες.
6. Η Διαχειριστική Αρχή αναλαμβάνει πρόσθετες αρμοδιότητες, ενισχύοντας τον ρόλο της ως βασικός φορέας υλοποίησης του ΕΠ.
7. Δημιουργείται Αρχή Πιστοποίησης, με στόχο την πιστοποίηση των καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμών.
8. Παρέχεται η δυνατότητα «πρόσληψης» ενδιάμεσου φορέα / ων για την ανάληψη τμήματος των αρμοδιοτήτων / λειτουργιών της ΕΥΔ ΕΠΑΛ.
9. Προβλέπεται η ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (ΟΠΣΑΑ), το οποίο θα αντικαταστήσει το μέχρι σήμερα ΟΠΣ ΕΡΓΟΡΑΜΑ του ΥΠΟΙΟ.
10. Στο πλαίσιο του ΕΠΑΛ δύναται να αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά μέσα για την ενίσχυση επιχειρήσεων, πρωτίστως ΜΜΕ και ΠΜΕ. Τα χρηματοδοτικά μέσα μπορεί να είναι ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ταμεία εγγυήσεων και ταμεία δανειοδοτήσεων, έστω και αν παρεμβάλλονται ταμεία χαρτοφυλακίου.

Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνεται υψηλός βαθμός κάλυψης τόσο των αδυναμιών των προηγούμενων διατάξεων εφαρμογής όσο και των απαιτήσεων των νέων κανονισμών.

7.6 ΛΟΙΠΑ ΘΕΜΑΤΑ

A. Κοινοτική Προστιθέμενη Αξία

Η υλοποίηση του ΕΠΑΛ 2007-2013, συνιστά μία δέσμη παρεμβάσεων με σημαντική προστιθέμενη αξία η οποία μεταφέρεται μέσω των διοικητικών και χρηματοοικονομικών μηχανισμών της Ε.Ε από τα λοιπά Κράτη Μέλη προς την Ελλάδα.

Η κοινοτική αυτή προστιθέμενη αξία αποτελεί ένα σύνολο επιμέρους αξιών που διαμορφώνονται από τα στοιχεία που συνθέτουν την επιχειρησιακή παρέμβαση. Η κοινοτική συμμετοχή που αφορά στη χρηματοδότηση των διάφορων παρεμβάσεων του προγράμματος, δημιουργεί εισροή στο οικονομικό σύστημα του τομέα και αύξηση άμεσα ή έμμεσα της προστιθέμενης αξίας μετρούμενης σε χρηματικούς όρους. Η αύξηση της προστιθέμενης αυτής αξίας διαχέεται στους διάφορους κλάδους της οικονομίας και επομένως η επίδρασή της εκτείνεται και πέραν του τομέα της αλιείας.

Η συνολική επομένως κοινοτική προστιθέμενη αξία από το πρόγραμμα είναι ιδιαίτερα σημαντική, περιλαμβάνει ποσοτικά και ποσοτικά στοιχεία και εκτείνεται όχι μόνο στις περιοχές που αφορά το πρόγραμμα αλλά και στο σύνολο της χώρας μέσω της δευτερογενούς επίδρασής του στο σύνολο των κλάδων της οικονομίας.

Εξειδικεύοντας, το ΕΠ.ΑΛ 2007 – 2013 εκτιμάται ότι συμβάλλει σημαντικά και ουσιαστικά στην Κοινοτική προστιθέμενη αξία στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της Ε.Ε. (ΚΑΛΠ, ΣΤΛ) και της ειδικότερης συναφούς με αυτό στοχοθεσίας του ΕΤΑ. Ειδικότερα, προς την κατεύθυνση αυτή εκτιμάται ότι συμβάλλουν:

- Η οικονομική προστιθέμενη αξία του ΕΠ από την άποψη της προσθετικότητας, με την διάθεση πόρων για την Αλιεία, παρά τους περιορισμούς του γενικότερου χρηματοδοτικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται το ΕΠ (συνολικοί πόροι για την Ελλάδα κατά την νέα προγραμματική περίοδο), επιπρόσθετα και συμπληρωματικά προς τους πόρους που διατίθενται από τις παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ (Διαρθρωτικά Ταμεία) για τον τομέα της Αλιείας μέσω των ΕΠ και ΠΕΠ, καθώς και από αμιγώς εθνικούς πόρους.
- Οι παρεμβάσεις του ΕΠ για την γενική ποιοτική βελτίωση του τομέα αλιείας, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, την προστασία του περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη υποστηρίζουν πλήρως τα σχετικά πεδία πολιτικής του ΕΤΑ και προάγουν την ανάπτυξη, την απασχόληση αλλά και την οικονομική και κοινωνική συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες για όλους και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, σύμφωνα με τις οριζόντιες Κοινοτικές πολιτικές και προτεραιότητες.
- Οι παρεμβάσεις (έστω και περιορισμένες) του ΕΠ για την προώθηση της έρευνας – τεχνολογίας και της καινοτομίας, που δίνουν επιχειρησιακή υπόσταση στον κοινό Ευρωπαϊκό στόχο για την μετάβαση στην οικονομία και την κοινωνία της γνώσης.
- Οι παρεμβάσεις που αφορούν την αειφόρο ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών, αποτελούν μια καινοτομική δράση στο πλαίσιο του ΕΤΑ, συμβάλλοντας στην υλοποίηση μιας αναπτυξιακής στρατηγικής που βασίζεται στα κριτήρια της αειφορίας.
- Η ποιοτική και ποσοτική προστιθέμενη αξία στο γενικότερο σύστημα εφαρμογής των Διαρθρωτικών Ταμείων, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών προώθησης της συνεργασίας και της εταιρικής σχέσης σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού, υλοποίησης και διαχείρισης αναπτυξιακών παρεμβάσεων, καθώς και των διαδικασιών πολυετούς προγραμματισμού, παρακολούθησης, αξιολόγησης και υγιούς οικονομικής διαχείρισης που προκύπτουν από την ίδια την υλοποίηση του ΕΠ, αλλά και ως σημαντικό μέρος επιμέρους προβλεπόμενων παρεμβάσεων του.

Β. Χωρική Διάσταση ΕΠΑΛ

Αναφορικά με την επίτευξη χωρικής συνοχής αυτή αποτελεί βασικό στόχο της πολιτικής συνοχής της Ε.Ε και πρέπει να αποτυπώνεται στο ΕΠΑΛ. Η δυνατότητα αξιολόγησης της χωρικής διάστασης του συγκεκριμένου ΕΠ είναι σχετικά περιορισμένη, με δεδομένη την σχεδιαζόμενη οριζόντια εφαρμογή των παρεμβάσεων του στο σύνολο της χώρας. Το ΕΠ Αλιείας 2007-13 πάντως, αναμένεται να έχει θετική συμβολή στην μείωση των περιφερειακών και τοπικών ανισοτήτων μέσω των δράσεων που αφορούν στην στήριξη του τομέα της αλιείας

και των κλάδων που εντάσσονται σε αυτή (θαλάσσια αλιεία, υδατοκαλλιέργειες, μεταποίηση και εμπορία), αλλά και ειδικότερα την υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων για συγκεκριμένες περιοχές που εξαρτώνται από την αλιεία (ΑΠ4). Σημειώνεται ότι θα ήταν σκόπιμη (αν και όχι προαπαιτούμενη από τον Κανονισμό) η αναφορά στις περιοχές που θα εφαρμοστεί ο ΑΠ4 (σχετική αναφορά περιορισμένου χαρακτήρα επιχειρείται στην ενότητα ανάλυσης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης, με την παρουσίαση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία, βάσει στοιχείων απασχόλησης).

Σε ότι αφορά στην Περιφερειακή κατανομή των πόρων, ποσοστό 64,5% της Κοινοτικής Συμμετοχής του ΕΠ κατευθύνεται προς τις 11 Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης, ενώ το υπόλοιπο 35,5% προς τις 2 Περιφέρειες εκτός Στόχου Σύγκλισης (Νότιο Αιγαίο και Στερεά Ελλάδα). Σημειώνεται ότι η κατανομή των πόρων δεν παρουσιάζεται στο ΕΠΑΛ σε επίπεδο Περιφέρειας, καθώς δεν ζητείται κάτι σχετικό. Η κατανομή που έχει πραγματοποιηθεί από την ΟΣΠ, έχει βασισθεί σε στατιστικά δεδομένα (βασικούς δείκτες), όπως εισόδημα από αλιεία, απασχολούμενοι στον τομέα, αριθμός σκαφών, αριθμός μονάδων υδατοκαλλιεργειών, κλπ, αλλά και στοιχεία που αφορούν την υλοποίηση του ΕΠΑΛ 2000 – 2006.

Με βάση τα ανωτέρω, είναι προφανές ότι, αν και στο προγραμματικό κείμενο του ΕΠ οι χωρικές αναφορές είναι σχετικά περιορισμένες, αντίθετα, κατά το στάδιο της υλοποίησης, το ΕΠ θα αποκτήσει μια πολύ σαφή και διακριτή χωρική διάσταση πέρα από τα συνήθως αναμενόμενα, καθότι αυτή δεν θα αφορά απλά την χωρική καταγραφή των παρεμβάσεων, αλλά θα αναδεικνύει και μια σαφή χωρική διαφοροποίηση της στρατηγικής του ΕΠ στην πράξη, η οποία θα αμβλύνεται (ενδεχομένως όμως όχι πλήρως), μόνο αν στην εικόνα προστεθούν και οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από αμιγώς εθνικούς πόρους. Το παρόν πρώιμο στάδιο εξειδίκευσης του αναπτυξιακού σχεδιασμού που αποτυπώνεται στο προγραμματικό κείμενο του ΕΠΑΛ 2007 – 2013 δεν επιτρέπει περαιτέρω ανάλυση αυτής της διάστασης στο πλαίσιο της ex ante αξιολόγησης, μια τέτοια ανάλυση όμως θα καταστεί δυνατή, και μάλιστα ως ένα από τα σημεία ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση του ΕΠ. Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται ότι η απαιτούμενη χωρική διαφοροποίηση της στρατηγικής είναι απαραίτητο να αποτελέσει από νωρίς σημείο ιδιαίτερης προσοχής κατά το επόμενο στάδιο εξειδίκευσης του σχεδιασμού του ΕΠ και την διαμόρφωση ενός άτυπου Συμπληρώματος Προγραμματισμού, έτσι ώστε καταστεί δυνατή η έγκαιρη λήψη των απαραίτητων αποφάσεων που θα οδηγήσουν στην απρόσκοπτη και χωρίς καθυστερήσεις υλοποίηση του ΕΠ (στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό για τις Περιφέρειες Μεταβατικής Στήριξης με βάση τους περιορισμούς που απορρέουν από τον κανόνα N+2), αλλά και για να εξασφαλισθεί εξ αρχής ο απαιτούμενος συντονισμός των παρεμβάσεων του ΕΠ με αυτές που θα υποστηριχθούν από αμιγώς εθνικούς πόρους, έτσι ώστε να επιτευχθεί η προγραμματικά και χρονικά ισόρροπη εφαρμογή των πολιτικών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων στο σύνολο της Ελληνικής επικράτειας.

Κατά τη διάρκεια εκπόνησης της αξιολόγησης, ο σύμβουλος προχώρησε σε σειρά συστάσεων / επισημάνσεων αναφορικά με το περιεχόμενο του ΕΠΑΛ 2007 – 2013. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι ως άνω συστάσεις, καθώς και το πώς αντιμετωπίστηκαν από την τελική έκδοση του Προγράμματος:

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Ανάλυση κοινωνικοοικονομικής κατάστασης και προσδιορισθειςων αναγκών	
Επικαιροποίηση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης με τα πιο πρόσφατα στοιχεία (2005).	Επικαιροποιήθηκαν τα στοιχεία
Να χρησιμοποιηθούν στοιχεία ΕΕ-25 και ΕΕ-15, με στόχο την συγκριτική αξιολόγηση (benchmarking).	Δεν κρίθηκε αναγκαία
(1) Ομογενοποίηση του τρόπου παρουσίασης της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης ανά τομέα (περιφερειακή κατανομή, κοινή χρονοσειρά, κλπ).	Τα στοιχεία παρουσιάζονται με ομογενοποιημένο τρόπο στην τελική έκδοση.
Δεν παρουσιάζονται στοιχεία για την απασχόληση των γυναικών	Δεν κρίθηκε σκόπιμη η παρουσίαση σχετικών στοιχείων, λόγω χαμηλού βαθμού αξιοπιστίας.
Συνολική παρουσίαση κατάταξης Περιφερειών / Νομών με βάση στοιχεία κοινωνικοοικονομικής κατάστασης.	Δεν κρίθηκε σκόπιμη. Παρουσιάζεται όμως η εξάρτηση των Νομών της χώρας, βάσει στοιχείων απασχόλησης.
Η ανάλυση SWOT μπορεί να ξεκινά από την επισήμανση των απειλών και να καταλήγει σε αυτήν των προοπτικών (ως προς το εξωτερικό περιβάλλον), αντιστοιχίζοντας σε αυτές τις συγκεκριμένες δυνατότητες και αδυναμίες της περιοχής (εσωτερικό περιβάλλον).	Δεν κρίθηκε απαραίτητη.
Παρουσίαση συνολικής SWOT ανάλυσης για τον τομέα	Δεν κρίθηκε απαραίτητη. Έχει συμπεριληφθεί στο κείμενο της ex ante αξιολόγησης.
Χρησιμότερος ο εντοπισμός των προοπτικών του κλάδου, ως συγκεκριμένων αναπτυξιακών αναγκών και ακολούθως η προτεραιοποίησή τους, ώστε να είναι ευχερέστερη η αναγνώριση του τρόπου δια του οποίου από την ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης οδηγούμαστε στις επιλογές της στρατηγικής. Βελτιστοποίηση του τρόπου παρουσίασης της ιεράρχησης αναγκών (προτεραιοποίηση).	Προστέθηκε κείμενο για διαπιστωμένες ανάγκες κλάδου, δεν κρίθηκε αναγκαία η παρουσίαση ιεράρχησης.
Παρουσίαση των κινδύνων, βέλτιστων πρακτικών και αδυναμιών που παρατηρήθηκαν στην προγραμματική περίοδο 2000-06.	Πραγματοποιήθηκε σε περιορισμένη έκταση. Δεν κρίθηκε αναγκαία η αναλυτική περιγραφή. Παρουσιάζονται σχετικές εκτιμήσεις στην ex ante αξιολόγηση.
Δεν παρουσιάζονται στοιχεία περιφερειακής κατανομής φυσικού αντικείμενου για την προγραμματική περίοδο 2007- 2013	Δεν κρίθηκε σκόπιμη.
Συνέπεια και Συνεκτικότητα Στρατηγικής	
Προσδιορισμός αναπτυξιακού οράματος στην κατεύθυνση ικανοποίησης των αναγκών του κλάδου, καθώς και των ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών	Η ΟΣΠ σε συνεργασία με τον Σύμβουλο Αξιολόγησης προχώρησε στο προσδιορισμό σχετικού αναπτυξιακού οράματος.
Η στοχοθεσία του ΕΠΑΛ (στρατηγικοί στόχοι) να περιλαμβάνει και οριζόντιους στόχους.	Προστέθηκαν στόχοι με οριζόντιο χαρακτήρα που αφορούν την ισότητα και το περιβάλλον.
Να παρουσιαστεί η συνάφεια του ΕΠΑΛ με τα	Καθώς δεν έχει οριστικοποιηθεί το

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Περιφερειακά ΕΠ.	περιεχόμενο των ΠΕΠ, η σχετική πρόταση δεν μπορεί να ικανοποιηθεί.
Οι συνέργιες με άλλα ΕΠ, αλλά και τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές προδιαγραφούν για πληρέστερη οργάνωση τους κατά την εξειδίκευση – εφαρμογή του.	Συνάφεια με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές παρουσιάζονται (σε επίπεδο ΕΠΑΛ) μόνο στον Άξονα Προτεραιότητας 4. Σχετική προσέγγιση έχει πραγματοποιηθεί στο κείμενο της ex ante αξιολόγησης.
Απουσιάζουν ενδείξεις για παρεμβάσεις στις "χωρικές απειλές και αδυναμίες" της συσσώρευσης οικονομικών δραστηριοτήτων στα αστικά και τουριστικά κέντρα και του διάσπαρτου μοντέλου ανάπτυξης οικιστικών και οικονομικών χρήσεων.	Δεν κρίθηκε απαραίτητο, καθώς δεν ζητείται από Κανονισμούς.
Αναμενόμενα Αποτελέσματα και Επιπτώσεις	
Ομογενοποίηση παρουσίασης ομάδας δεικτών ανά Άξονα Προτεραιότητας	Οι δείκτες παρουσιάζονται με ομογενοποιημένο τρόπο στην τελική έκδοση του ΕΠΑΛ.
Να οριστούν η περιγραφή της μέτρησης σε κάθε δείκτη και η αναφορά της πηγής των δεδομένων που θα χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των τιμών τους.	Δεν κρίθηκε απαραίτητο. Ως πηγή άντλησης των στοιχείων θα χρησιμοποιηθεί το ΟΠΣΑΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

8. ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

8.1 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: «ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ»

Εισαγωγή

Τα αλιευτικά προϊόντα προερχόμενα από τις αλιευτικές δραστηριότητες του επαγγελματικού αλιευτικού στόλου αποτελούν φυσικούς, ανανεώσιμους και μετακινούμενους πόρους. Η αναπαραγωγή και οι μετακινήσεις αυτών, ενώ δεν ελέγχονται από τον άνθρωπο, εντούτοις επηρεάζονται από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα η ρύπανση και η υπεραλίευση που επέδρασαν αρνητικά στα υδάτινα οικοσυστήματα και στα ιχθυαποθέματα.

Στο πλαίσιο αυτό τα τελευταία χρόνια ο κλάδος της θαλάσσιας αλιείας αντιμετωπίζει το πρόβλημα της μείωσης των αλιευτικών πόρων, ενώ ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 έχει διαφανεί η ανάγκη λήψης άμεσων και κατάλληλων μέτρων διαχείρισης & διατήρησης αυτών για τις μελλοντικές γενιές.

Η διαπίστωση αυτή, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είχε ως αποτέλεσμα την εφαρμογή μέτρων περιορισμού της αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο των Πολυετών Προγραμμάτων Προσανατολισμού (ΠΠΠ) του αλιευτικού στόλου, ενώ από 1/1/2003 θεσπίστηκαν οι κανόνες της αναθεωρημένης Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, προκειμένου να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμα η βιωσιμότητα του τομέα μέσω της βιώσιμης εκμετάλλευσης των έμβιων υδρόβιων πόρων.

Ως εκ τούτου, βασικό στόχο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής αποτελεί η επίτευξη βιώσιμης εκμετάλλευσης των έμβιων υδρόβιων πόρων στο πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη (κατά ισόρροπο τρόπο) τις περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές πτυχές. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται μέσω μιας πολυετούς προσέγγισης στη διαχείριση της αλιείας, με την προσαρμογή – αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου προκειμένου να ευθυγραμμιστεί με τους διαθέσιμους προσβάσιμους πόρους.

Σε επίπεδο χώρας, η θαλάσσια αλιεία αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του τομέα της αλιείας τόσο από πλευράς όγκου παραγωγής αλιευτικών προϊόντων, όσο και από πλευράς απασχόλησης με ιδιαίτερο κοινωνικό-οικονομικό ρόλο στις νησιωτικές περιοχές και γενικότερα στις ευρύτερες παράκτιες, στις οποίες οι οικονομικές εναλλακτικές λύσεις είναι περιορισμένες.

Ο ελληνικός αλιευτικός στόλος συγκρινόμενος με τον υπόλοιπο κοινοτικό, παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που σχετίζονται τόσο με τη δομή του, όσο και με τα αλιευόμενα ιχθυαποθέματα. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της ΕΕ (ISBN 92-79-00897-8), είναι ο πολυπληθέστερος της ΕΕ αφού αποτελεί το 20,4% του συνολικού αριθμητικά κοινοτικού στόλου. Όμως, από άποψη αλιευτικής ικανότητας, αποτελεί έναν από τους μικρότερους στόλους της ΕΕ καθώς είναι το 4,6% της χωρητικότητας και το 7,4% της ισχύος του κοινοτικού στόλου. Το 92,06% του ελληνικού αλιευτικού στόλου αφορά σε σκάφη της μικρής παράκτιας αλιείας με μέση χωρητικότητα 2 GT & μέση ισχύ 19 KW. Τα σκάφη αυτά χαρακτηρίζονται από μεγάλη παλαιότητα (μέση ηλικία 24,6 έτη) και τα εκμεταλλεύονται αλιείς μεγάλης ηλικίας με μη επαρκή εκπαίδευση.

Η συλλεκτική αλιεία στη Μεσόγειο είναι πολύ-ειδική (ποικιλία αλιευτικών εργαλείων) και πολύ-συλλεκτική (μεγάλος αριθμός αλιευόμενων ειδών), ενώ στην πλειονότητα

των περιπτώσεων ασκείται με παραδοσιακές μεθόδους χαμηλής αποδοτικότητας και κεφαλαιοποίησης. Η αλιευτική δραστηριότητα εντοπίζεται κυρίως στους κλειστούς κόλπους αφού επικεντρώνεται στην αλιεία ορισμένων ειδών μεγάλης εμπορικής αξίας και διενεργείται ως επί το πλείστον με παράκτια εργαλεία..

Με δεδομένη την υφιστάμενη κατάσταση των αλιευτικών πόρων, την ιδιαιτερότητα της δομής του στόλου, αλλά και τις προκλήσεις μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, ο κλάδος της θαλάσσιας αλιείας έχει εισέλθει εδώ και πολλά χρόνια σε μία απαραίτητη διαδικασία προσαρμογής προκειμένου να διασφαλιστεί η βιώσιμη εκμετάλλευση των πόρων και να μπορέσει να γίνει εκ νέου ανταγωνιστικός. Στο πλαίσιο αυτό και μέσω των αρχών της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας καλείται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση ενεργειών για τις οποίες ο κλάδος δεν έχει την δυνατότητα διάθεσης των κεφαλαίων ή την ικανότητα αυτορρύθμισης, προκειμένου να επιτευχθούν μακροπρόθεσμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη.

1. Στρατηγικός στόχος

Ο στρατηγικός στόχος για τον τομέα της θαλάσσιας αλιείας είναι η επίτευξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και των αντίστοιχων αλιευτικών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την οικονομική βιωσιμότητα του κλάδου, σύμφωνα με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

Οι γενικοί στόχοι του άξονα προτεραιότητας είναι οι ακόλουθοι:

- Η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της κατάστασης των αλιευτικών πόρων και των αλιευτικών δραστηριοτήτων με την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας.
- Η δημιουργία ανταγωνιστικού και οικονομικά βιώσιμου κλάδου, με επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών, για να διασφαλιστεί σε ικανοποιητικό επίπεδο η διαβίωση των απασχολούμενων στον κλάδο και η αναδιάρθρωση των αλιευτικών επιχειρήσεων.
- Η αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.
- Η στήριξη του κοινωνικό-οικονομικού ρόλου της θαλάσσιας αλιείας στις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές.

2. Ειδικό στόχοι

Στο πλαίσιο των παραπάνω στόχων, στρατηγικού και γενικών, καθορίζονται οι ακόλουθοι ειδικοί στόχοι:

- Προστασία και διατήρηση των αλιευτικών πόρων, με σταδιακή μετάβαση από μία πολιτική διαχείρισης της αλιείας βασισμένη στον έλεγχο της αλιευτικής προσπάθειας σε μια πολιτική διαχείρισης βασισμένη στη προληπτική και περιβαλλοντική προσέγγιση (precaution and ecosystem-based approach).
- Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου με την αναβάθμιση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της επιλεκτικότητας.
- Ενίσχυση της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.
- Βελτίωση της ηλικιακής σύνθεσης των εργαζομένων στη θαλάσσια αλιεία.
- Προώθηση της πολλαπλής απασχόλησης (πολυαπασχόληση).
- Ενίσχυση του εξαρτώμενου από την αλιεία πληθυσμού στις παράκτιες και νησιωτικές περιοχές .

3. Ποσοτικοποίηση στόχων

Οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 1 παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα:

ΔΕΙΚΤΕΣ	Τιμή Βάσης Έτους 2005	Ενδιάμεσος Στόχος Έτους 2010	Τιμή Στόχος Έτους 2015
A) Δείκτες εκροών			
Αριθ. σκαφών που διαλύονται	18.269	700	1.700
Αριθμ. σκαφών που εκσυγχρονίζονται	18.269	800	1.800
Αρ. νέων αλιέων		3	10
B) Δείκτες αποτελεσμάτων			
Μείωση χωρητικότητας αλιευτικού στόλου (σε GT)	93.387	2.310	5.610
Μείωση ισχύος αλιευτικού στόλου (σε KW)	537.560	23.191	56.321

4. Στρατηγική Επίτευξης των στόχων

Στην κατεύθυνση υλοποίησης των στρατηγικών και γενικών στόχων του Άξονα 1, θα αναληφθεί δέσμη παρεμβάσεων στα πλαίσια ενός εθνικού σχεδίου προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας, το οποίο θα αφορά κυρίως σε σχέδια παροπλισμού που θα υλοποιηθούν μέσω του μέτρου της μόνιμης παύσης είτε θα αφορά σε σχέδια διαχείρισης & αποκατάστασης, επειγόντων μέτρων κλπ που θα υλοποιηθούν μέσω του μέτρου της προσωρινής παύσης. Οι παρεμβάσεις αυτές θα συμβάλλουν στην αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου, ενώ παράλληλα θα δοθεί ιδιαίτερη σημασία στη χρήση παραδοσιακών και επιλεκτικών αλιευτικών τεχνικών. Συγκεκριμένα :

- Θα στηριχθούν με δημόσια ενίσχυση ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών τα οποία θα συμπεριλαμβάνονται σε σχέδια για την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας, και οι οποίοι θα προβούν στη μόνιμη παύση της αλιευτικής δραστηριότητας των σκαφών τους στα πλαίσια ενός εθνικού συστήματος παροπλισμού είτε με τη διάλυση του αλ. σκάφους τους, είτε με την αλλαγή χρήσης του για μη αλιευτικές δραστηριότητες ή με την πόντισή τους για τη δημιουργία τεχνητών υφάλων, εφόσον η ενδεχόμενη αυτή χρήση των αποσυρόμενων σκαφών εξεταστεί κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των συγκεκριμένων έργων, στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας.
- Θα στηριχθούν με δημόσια ενίσχυση επαγγελματίες αλιείς και ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών που θα προβούν στην προσωρινή παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών τους, και εφόσον κριθεί αναγκαίο κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου στο πλαίσιο σχεδίων διαχείρισης και αποκατάστασης, επειγόντων μέτρων ή μη ανανέωσης αλιευτικής συμφωνίας, ή σε περίπτωση φυσικών καταστροφών, άλλων έκτακτων συμβάντων ή ακόμα στα πλαίσια σχεδίων διάσωσης και αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες για την περίοδο αντικατάστασης του κινητήρα τους..
- Θα χρηματοδοτηθούν ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών , ηλικίας τουλάχιστον 5 ετών, που προβαίνουν στον εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των σκαφών τους, για την αναβάθμιση και των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της ποιότητας

των προϊόντων, της ενεργειακής αποδοτικότητας των αλιευτικών σκαφών και της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, της αλλαγής κινητήρα υπό προϋποθέσεις, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνεται η αλιευτική δυνατότητα των σκαφών για αλίευση ούτε η χωρητικότητα των χώρων αποθήκευσης των αλιευμάτων, με γνώμονα τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών, του θαλάσσιου βυθού, των ευαίσθητων οικοσυστημάτων και του περιβάλλοντος γενικά.

- Θα χρηματοδοτηθούν επαγγελματίες αλιείς ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, δηλαδή σκάφη με ολικό μήκος μικρότερο των 12 μέτρων τα οποία δε χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία.
- Θα ενισχυθούν μέσω κοινωνικοοικονομικών μέτρων, αλιείς και ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών, οι οποίοι επηρεάζονται από τις εξελίξεις στον αλιευτικό τομέα. Τα μέτρα αυτά αφορούν στη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων με στόχο την προώθηση της πολλαπλής απασχόλησης των αλιέων (πολυαπασχόληση), στην πρόωρη συνταξιοδότηση, στη μη ανανεώσιμη αποζημίωση αλιέων που εργάζονται σε σκάφη που διαλύονται, καθώς και στην ηλικιακή ανανέωση του κλάδου με την πριμοδότηση νέων αλιέων για αγορά αλιευτικού σκάφους .

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται δαπάνες για τις πράξεις που περιλαμβάνουν ενισχύσεις σε μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής για τις επιχειρήσεις, πρωτίστως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/EK της Επιτροπής, όπως ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ταμεία εγγυήσεων και ταμεία δανειοδοτήσεων.

Μέτρα-Δράσεις

Για την επίτευξη των στόχων του Άξονα θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις, όπως:

Μέτρο 1.1: Μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων

Στόχο του Μέτρου αποτελεί η μείωση της αλιευτικής ικανότητας, βάσει εθνικών σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας, στην κατεύθυνση αναδιάρθρωσης του αλιευτικού στόλου και διατήρησής του σε επίπεδο αειφορικής διαχείρισης, σύμφωνα με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.

Τα σχέδια προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας θα απαρτίζονται κυρίως από εθνικά σχέδια παροπλισμού και θα αφορούν σε σκάφη που δραστηριοποιούνται σε κλειστούς κόλπους που θεωρούνται ευαίσθητα για τα αποθέματα οικοσυστήματα καθώς και σε σκάφη με ολικό μήκος μικρότερο των 7μ ή / και ηλικίας μεγαλύτερης των 15 ετών. Στα εθνικά σχέδια παροπλισμού μπορούν να συμπεριληφθούν σκάφη με δίκτυα παραγάδια, πεζότρατες, γρι-γρι και μηχανότρατες .

Συγκεκριμένα, θα περιλαμβάνουν εκτίμηση του αριθμού και μεγέθους των σκαφών που θα συμμετέχουν σε κάθε σχέδιο, βιολογικά δεδομένα για τα βασικά είδη που αλιεύουν τα προς απόσυρση αλιευτικά σκάφη, δεδομένα αναφορικά με την οικολογία και περιβαλλοντική κατάσταση των επιλεγμένων κλειστών κόλπων της χώρας καθώς και στοιχεία από αλιευτικές μελέτες που καθορίζουν την αλιευτική πίεση που ασκείται στα κύρια εμπορικά αποθέματα.

Τα σχέδια προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας θα θεσπιστούν μετά από την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και θα παρουσιαστούν στην Επιτροπή Παρακολούθησης από την οποία και θα εγκριθούν. Η υλοποίησή τους θα γίνει μέσω ανοιχτής προκήρυξης προς ενδιαφερομένους να ενταχθούν στο μέτρο.

Στο πλαίσιο του Μέτρου προβλέπεται η χορήγηση δημόσιας ενίσχυσης για τη μόνιμη παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων αλιευτικών σκαφών ηλικίας άνω των 10 ετών με τους παρακάτω τρόπους :

- τη διάλυσή τους,
- την αλλαγή της χρήσης τους, με τη σημαία κράτους μέλους και εγγραφή σε κοινοτικό νηολόγιο, για μη αλιευτικές δραστηριότητες ,
- την αλλαγή της χρήσης τους, με σκοπό τη δημιουργία τεχνητών υφάλων, εφόσον η ενδεχόμενη αυτή χρήση των αποσυρόμενων σκαφών εξεταστεί κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των συγκεκριμένων έργων, στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας.

Για τον υπολογισμό της χορηγούμενης οικονομικής ενίσχυσης θα ληφθεί υπόψη η χωρητικότητα σε GT του αλιευτικού σκάφους σε συνδυασμό με την ηλικία (περιγράφεται στο κεφ. 9.1).

Μετά την οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, το σχετικό σκάφος διαγράφεται οριστικά από το μητρώο του αλιευτικού στόλου της Κοινότητας και η συναφής άδεια αλιείας ακυρώνεται οριστικά.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε :

- σκάφη που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε κλειστούς κόλπους και σε ευαίσθητα οικοσυστήματα (σκάφη με δίκτυα-παραγάδια, πεζότρατες, γρι-γρι και μηχανότρατες κλπ)
- σκάφη παλαιότητας άνω των 15 ετών (σκάφη με δίκτυα-παραγάδια, πεζότρατες, γρι-γρι και μηχανότρατες κλπ)
- μικρά σκάφη ολικού μήκους κάτω των 7 μέτρων

Όροι & προϋποθέσεις

Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς - ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου), οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία, και είναι ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.

Τα σκάφη τα οποία θα παύσουν την αλιευτική τους δραστηριότητα πρέπει να είναι ενεργά, καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη και να μην έχουν χρονική δέσμευση από προηγούμενη χρηματοδότηση.

Η μόνιμη απόσυρση των αλιευτικών σκαφών με την προβλεπόμενη διάλυση θα γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση των ενεχόμενων δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί διαχείρισης αποβλήτων .

Μέτρο 1.2: Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων

Στόχο του Μέτρου αποτελεί η χορήγηση αντιστάθμισης σε αλιείς και ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών προκειμένου να παύσουν προσωρινά την αλιευτική δραστηριότητα με σκοπό την εφαρμογή : σχεδίων αποκατάστασης συμπεριλαμβανομένης και της περίπτωσης του ερυθρού τόνου (κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Καν 643/2007), επειγόντων μέτρων, μη ανανέωσης αλιευτικής συμφωνίας, σχεδίων διαχείρισης, σχεδίων διάσωσης & αναδιάρθρωσης, καθώς και

φυσικών καταστροφών ή άλλων έκτακτων συμβάντων που προκαλούν απαγόρευση αλιείας και δεν έχουν σχέση με μέτρα διατήρησης των αποθεμάτων.

Σημειώνεται ότι δεν θα χορηγηθούν αντισταθμίσεις για επαναλαμβανόμενες εποχικές αναστολές των αλιευτικών δραστηριοτήτων, καθώς και για αποκατάσταση ζημιών σε σκάφη και αλιευτικά εργαλεία που προκαλούνται από φυσικές καταστροφές.

Η χρηματοδοτική συνδρομή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας για το σύνολο της περιόδου 2007-2013, δεν μπορεί να υπερβαίνει το υψηλότερο των εξής δύο κατώτατων ορίων: 1 εκατ. ευρώ ή το 6% της κοινοτικής χρηματοδοτικής συνδρομής (εκτός της περίπτωσης των φυσικών καταστροφών βάσει της παραγρ. 2 του άρθρου 24 του Καν 1198/2006).

Οι χορηγούμενες πριμοδοτήσεις θα υπολογιστούν με βάση την απώλεια εισοδήματος των αλιέων για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα παύσης της αλιευτικής δραστηριότητας προκειμένου να αντισταθμιστεί η προκύψασα οικονομική πραγματική ζημία .

Συγκεκριμένα, για τον προσδιορισμό του εν λόγω ποσού, θα ληφθούν υπόψη οικονομικά στοιχεία που αφορούν στο συνολικό εισόδημα καθώς και στο κόστος αλιείας των σκαφών, κατανεμημένων σε κατηγορίες ανάλογα με το μέγεθός τους και το αλιευτικό τους εργαλείο. Επίσης, θα ληφθούν υπόψη οι περίοδοι αλιείας κατά έτος που εργάζεται το κάθε εργαλείο είτε με βάση τη νομοθεσία είτε με βάση τη συνήθη αλιευτική πρακτική (όλα τα στοιχεία που θα χρησιμοποιηθούν θα προκύψουν από σχετική μελέτη).

Προτεραιότητα θα δοθεί σε :

σκάφη τα οποία θα εντάσσονται σε σχέδια ανάκτησης ή διαχείρισης αποθεμάτων τα οποία μπορεί να θεσπιστούν στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής,

Όροι & προϋποθέσεις

Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς -ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα, όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία.

Τα σκάφη τα οποία θα παύσουν προσωρινά την αλιευτική τους δραστηριότητα πρέπει να είναι ενεργά, καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη.

Μέτρο 1.3: Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων

Στόχο του Μέτρου αποτελεί η αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου, με την στήριξη των επενδύσεων επί αλιευτικών σκαφών για να αντιμετωπιστεί η ανάγκη προσαρμογής του στις απαιτήσεις της τεχνολογικής προόδου και της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων, καθώς και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του.

Στο πλαίσιο του Μέτρου, και κατ' εφαρμογή των Κανονισμών 2371/2002, 1198/2006, 1967/2006 & 643/2007, προβλέπεται η χορήγηση δημόσιας ενίσχυσης σε σκάφη ηλικίας τουλάχιστον πέντε ετών, υπό τον όρο ότι δεν θα αυξάνεται η

δυνατότητα των σκαφών να αλιεύουν ιχθείς, ούτε η χωρητικότητα των χώρων αποθήκευσης των ιχθύων για εργασίες που αφορούν κυρίως :

- την ασφάλεια επί του σκάφους, τις συνθήκες εργασίας, την βελτίωση της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων.
- την αντικατάσταση των κινητήρων αλιευτικών σκαφών, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του Καν. (ΕΚ) 1198/06.
- τον εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών για:
  - τη διατήρηση επί του σκάφους των αλιευμάτων, των οποίων δεν επιτρέπεται πλέον η απόρριψη,
  - την εφαρμογή σχεδίων που καλύπτουν το σχεδιασμό ή τη δοκιμή νέων τεχνικών μέτρων για περιορισμένη χρονική περίοδο η οποία καθορίζεται από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή,
  - τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών,
  - τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των οικοσυστημάτων και του θαλάσσιου βυθού,
  - την προστασία των αλιευμάτων και των εργαλείων από τους άγριους θηρευτές, περιλαμβανομένων και αλλαγών στο υλικό ενός μέρους των αλιευτικών εργαλείων, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνει την αλιευτική προσπάθεια ούτε υπονομεύει την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων και ότι λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης φυσικής βλάβης στους ζωικούς εχθρούς ,
- την αντικατάσταση αλιευτικών εργαλείων μέχρι δύο φορές κατά την περίοδο 2007-2013, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του Καν(ΕΚ) 1198/06 ήτοι:
  - το σχετικό αλιευτικό σκάφος επηρεάζεται από σχέδιο προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας (άρθρο 21 στοιχείο α) σημείο i) αλλάζει την αλιευτική του μέθοδο και εγκαταλείπει το σχετικό τύπο αλιείας προκειμένου να στραφεί σε άλλο τύπο αλιείας όπου η κατάσταση των πόρων καθιστά δυνατή την αλιεία.
  - Το νέο εργαλείο είναι επιλεκτικότερο και πληροί αναγνωρισμένα περιβαλλοντικά κριτήρια και πρακτικές πέραν των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων του κοινοτικού δικαίου.
- την πρώτη αντικατάσταση αλιευτικού εργαλείου για :
  - τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νέες τεχνικές απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου περί επιλεκτικότητας. Η ενίσχυση μπορεί να χορηγείται έως την ημερομηνία κατά την οποία οι απαιτήσεις αυτές καθίστανται υποχρεωτικές ή κατ' εξαίρεση για περιορισμένο διάστημα μετά από αυτή την ημερομηνία, το οποίο μπορεί να καθορίζεται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία .
  - για τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών.

Για τον υπολογισμό του συνολικού επιλέξιμου κόστους και κατά συνέπεια της χορηγούμενης οικονομικής ενίσχυσης ανά αλιευτικό σκάφος, θα ληφθεί υπόψη η χωρητικότητα του αλιευτικού σκάφους σε GT, ενώ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις κλίμακες του πίνακα της διάλυσης όπως καθορίζεται στο μέτρο «Οριστική Παύση Αλιευτικών Δραστηριοτήτων».

Στο πλαίσιο των ανωτέρω επιλέξιμων εργασιών, **προτεραιότητα** θα δοθεί σε:

- Αντικατάσταση κινητήρων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και για τη βελτίωση της ασφάλειας κατά τη ναυσιπλοΐα.
- Βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων
- Εξοπλισμό που αφορά στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας
- Εξοπλισμό που αφορά στην υγιεινή και στην ποιότητα των προϊόντων αλιείας

Οι επιλέξιμες εργασίες θα αφορούν κατά προτεραιότητα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και ειδικού τύπου σκάφη (σπογγαλιευτικά), καθώς και σκάφη που στρέφονται σε άλλο τύπο αλιείας βάσει σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας ή επηρεάζονται από τις νέες τεχνικές απαιτήσεις περί επιλεκτικότητας του κοινοτικού δικαίου.

Όροι & προϋποθέσεις

Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς -ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία, και είναι ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών. Προτεραιότητα θα δοθεί στους δικαιούχους που έχουν επιμορφωθεί σε σχετικό με την αλιεία αντικείμενο σε πιστοποιημένες δομές .

Τα σκάφη τα οποία θα ενισχυθούν θα πρέπει να είναι ενεργά, καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη και να μην έχουν χρονική δέσμευση από προηγούμενη χρηματοδότηση των ίδιων εργασιών.

Δεν χρηματοδοτούνται αλιευτικά σκάφη που ασκούν αλιεία με το αλιευτικό εργαλείο «γρίπος που σύρεται από σκάφος» ή «τράτα» ή «βιντζότραπεζα» σύμφωνα με την αριθμ. 162570/12-1-2007 Υπ. Απόφαση (ΦΕΚ/Β/60/24-1-2007) σε εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού 1967/2006 για τη Μεσόγειο και τα οποία μπορούν να εργάζονται μέχρι 31-5-2010,

εκτός εάν:

i) οι εργασίες αφορούν την πρώτη αλλαγή του αλιευτικού εργαλείου και την αντικατάστασή του με άλλο, προκειμένου να διασφαλίσει η συμμόρφωσή του με τις νέες τεχνικές απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου περί επιλεκτικότητας ή για τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών.

ii) οι εργασίες αφορούν αλλαγή του αλιευτικού εργαλείου μέχρι και δύο φορές κατά την περίοδο προγραμματισμού με άλλο επιλεκτικότερο πέραν των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων του κοινοτικού δικαίου ή στο πλαίσιο σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας εγκαταλείποντας τον σχετικό τύπο αλιείας προκειμένου να στραφεί σε άλλο τύπο αλιείας όπου η κατάσταση των πόρων καθιστά δυνατή την αλιεία .

Μέτρο 1.4: Παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας

Στόχο του Μέτρου αποτελεί η βελτίωση των όρων άσκησης των αλιευτικών δραστηριοτήτων της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της.

Η δραστηριότητα αυτή διεξάγεται από αλιευτικά σκάφη με ολικό μήκος μικρότερο των 12 μέτρων, τα οποία δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία. Ο ειδικός αυτός τύπος αλιείας ασκείται κατά μήκος της νησιωτικής και της εκτεταμένης ηπειρωτικής ακτογραμμής, χρησιμοποιώντας επί το πλείστον παραδοσιακές μεθόδους αλιείας,

αλλά και ποικιλία αλιευτικών εργαλείων που στοχεύουν σε συγκεκριμένα αποθέματα.

Στη μικρή παράκτια αλιεία απασχολείται μεγάλος αριθμός εργαζομένων, ενισχύοντας στις μειονεκτικές, κυρίως, περιοχές τον κοινωνικό και οικονομικό ιστό, ενώ παράλληλα τροφοδοτεί άμεσα τόσο τον τοπικό καταναλωτή, όσο και τον τουρισμό τους καλοκαιρινούς μήνες, με πρώτης ποιότητας αλιεύματα.

Το μέτρο είναι ιδιαίτερης σημασίας για τη χώρα, δεδομένης της έντονης παρουσίας των σκαφών αυτών στο αλιευτικό στόλο.

Η στήριξη της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας θα αφορά κατά προτεραιότητα στη χρηματοδότηση των επενδύσεων επί των αλιευτικών σκαφών με αυξημένο κατά 20% ποσοστό δημόσιας συμμετοχής, καθώς επίσης και τη χρηματοδότηση δράσεων κοινωνικοοικονομικού χαρακτήρα.

Οι αναφερόμενες χρηματοδοτήσεις θα εντάσσονται στο πλαίσιο των αντίστοιχων μέτρων του Προγράμματος, ενώ τα ποσά της χορηγούμενης δημόσιας δαπάνης θα υπολογίζονται σύμφωνα με τα αντίστοιχα μέτρα χρηματοδότησης.

Η στήριξη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας θα περιλαμβάνει επίσης:

- τη βελτίωση της διαχείρισης και έλεγχο των όρων πρόσβασης σε καθορισμένες ζώνες αλιείας,
- την οργάνωση της παραγωγής της μεταποίησης και της αλυσίδας εμπορίας των προϊόντων της αλιείας,
- την προώθηση σε εθελοντική βάση της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων,
- τη χρησιμοποίηση τεχνολογικών καινοτομιών οι οποίες δεν αυξάνουν την αλιευτική προσπάθεια.
- Τη ανάπτυξη χώρων άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.

Όροι & προϋποθέσεις

- Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς, ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία και είναι ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών ολικού μήκους μικρότερου των 12 μέτρων .
- Τα σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας που θα ενισχυθούν, θα πρέπει να είναι καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη

Μέτρο 1.5: Κοινωνικοοικονομικές αποζημιώσεις για τη διαχείριση του στόλου

Στόχος του Μέτρου είναι η εφαρμογή ενός ευρέως φάσματος δράσεων τα οποία θα εξισορροπήσουν τις αρνητικές συνέπειες που αντιμετωπίζουν οι αλιείς λόγω των εξελίξεων στον κλάδο και των μέτρων που προβλέπονται από την αναθεωρημένη Κοινή Αλιευτική Πολιτική. Παράλληλα, η ενίσχυση του ρόλου των νέων αλιέων θα οδηγήσει στην ηλικιακή ανανέωση του κλάδου (βελτίωση ηλικιακής διάρθρωσης αλιευτικού πληθυσμού), καθώς οι νεώτεροι πλοιοκτήτες θα μπορούν να συνεισφέρουν θετικά, επικεντρώνοντας στις νέες προδιαγραφές ασφάλειας και υγιεινής, τεχνολογικής ανάπτυξης και νέων επιλεκτικών τεχνικών. Προτεραιότητα

του μέτρου είναι η ενίσχυση των νέων αλιέων, ειδικότερα των δικαιούχων που έχουν επιμορφωθεί σε σχετικό με την αλιεία αντικείμενο σε πιστοποιημένες δομές, καθώς και στους αλιείς για τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους,

Στο πλαίσιο του μέτρου, θα χορηγηθεί χρηματοδότηση για :

- Τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων, με στόχο την προώθηση της πολλαπλής απασχόλησης των αλιέων.
- Την πρόωρη αποχώρηση από τις αλιευτικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της πρόωρης συνταξιοδότησης.
- Τη μη ανανεώσιμη αποζημίωση προς τους αλιείς που εργάζονται για 12 τουλάχιστον μήνες σε σκάφος που παύει μονίμως τις αλιευτικές του δραστηριότητες.
- Την απόκτηση αλιευτικού σκάφους για πρώτη φορά (πλήρης ή μερική κυριότητα) από αλιείς ηλικίας κάτω των 40 ετών οι οποίοι έχουν εργαστεί τουλάχιστον επί πενταετία (ως αλιείς) ή διαθέτουν ισοδύναμη επαγγελματική κατάρτιση. Το αποκτώμενο αλιευτικό σκάφος πρέπει να είναι ηλικίας 5 έως 30 ετών, να έχει ολικό μήκος κάτω των 24 μέτρων και να είναι εξοπλισμένο για αλιεία.

Οι πριμοδοτήσεις που θα χορηγηθούν προβλέπεται να υπολογισθούν ως εξής ανά κατηγορία παρέμβασης

Πρόωρη συνταξιοδότηση: Καταβάλλεται έως τη συμπλήρωση του 65ου έτους του δικαιούχου. Το ποσό της πρόωρης συνταξιοδότησης (ετήσιο) μπορεί να αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τον ετήσιο πληθωρισμό μετά από απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας.

Το ποσό της πρόωρης συνταξιοδότησης για κάθε έτος υπολογίζεται ότι θα πρέπει να είναι υψηλότερο κατά ένα ποσοστό ασφαλείας της τάξεως του 5 τοις εκατό από το κατώφλι σχετικού κινδύνου οικονομικής επισφάλειας (για μονοπρόσωπα νοικοκυριά) σύμφωνα με τις επίσημες στατιστικές. Με την μέθοδο αυτή ορίζεται για το έτος 2008 στα 7.200 € ετησίως.

Μη ανανεώσιμη αποζημίωση: 10.000 € ανά δικαιούχο. Το ποσό της μη ανανεώσιμης αποζημίωσης (ετήσιο) έχει οριστεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο 3β του άρθρου 12 του Καν.2792/1999 και μπορεί να αναπροσαρμόζεται με Αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας. Το πιο πάνω ποσό χορηγείται στους αλιείς οι οποίοι έχουν εργαστεί επί 12 μήνες τουλάχιστον σε αλιευτικό σκάφος το οποίο έχει παύσει μονίμως τις αλιευτικές δραστηριότητες στα πλαίσια του μέτρου 1.1.

Η αποζημίωση αυτή επιστρέφεται *pro rata temporis* όταν οι δικαιούχοι επαναδραστηριοποιούνται ως αλιείς εντός χρονικού διαστήματος μικρότερου του έτους από την καταβολή της αποζημίωσης.

Διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων: Το ύψος της επιδότησης (Δημόσια Δαπάνη) μπορεί να φθάσει σε ποσοστό το 80% των επιλέξιμων δαπανών ενός επενδυτικού σχεδίου σχετικού με την διαφοροποίηση δραστηριοτήτων.

Στη σχετική προκήρυξη της δράσης θα καθορίζεται κάθε φορά και το μέγιστο ποσό της επιδότησης (Δημόσια Δαπάνη) που θα μπορεί να χορηγείται σε κάθε σχέδιο διαφοροποίησης

Πριμοδοτήσεις νέων αλιέων :

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα συμβάλλει στις ατομικές πριμοδοτήσεις σε αλιείς ηλικίας κάτω των 40 ετών, οι οποίοι έχουν εργαστεί τουλάχιστον επί πέντε (5)

χρόνια ως αλιείς ή διαθέτουν ισοδύναμη επαγγελματική κατάρτιση και οι οποίοι αποκτούν για πρώτη φορά τη μερική ή ολική ιδιοκτησία αλιευτικού σκάφους ολικού μήκους κάτω των 24 μέτρων, εξοπλισμένου για αλιεία στη θάλασσα και ηλικίας μεταξύ 5 και 30 ετών.

Η πριμοδότηση δεν υπερβαίνει το 15% του κόστους απόκτησης της ιδιοκτησίας ούτε το ποσό των 50.000€ (άρθρο 27, παρ.2&3 του καν. 1198/2006)

Η αξία του σκάφους θα υπολογίζεται σύμφωνα με το συμβόλαιο της αγοράς του. Για τον υπολογισμό της επιδότησης, το κόστος απόκτησης του σκάφους δεν μπορεί να υπερβαίνει ανά κλάση χωρητικότητας σε (GT) τα μέγιστα ποσά του Πίνακα που αφορά την απόσυρση των αλιευτικών σκαφών (Κεφάλαιο: Συνοπτική περιγραφή των μέτρων-Μέτρο 1.1) όπως αυτά αναπροσαρμόζονται με Αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού προγράμματος.

Για σκάφη μεταξύ πέντε (5) και δεκαπέντε (15) ετών, σύμφωνα με τα ποσά του Πίνακα, ενώ για τα σκάφη μεταξύ δεκαέξι (16) και τριάντα (30) ετών, μειωμένα κατά 1,5% ανά έτος άνω των 15 ετών.

Όροι & προϋποθέσεις

- Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς, ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία.
- Τα σκάφη τα οποία θα αποκτηθούν από νέους αλιείς πρέπει να είναι ενεργά, καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Είναι γνωστό ότι η αλιευτική διαχείριση εξαρτάται από αλιευτικά στοιχεία και την επιστημονική γνώση, ενώ η επιστημονική συμβολή είναι βασική προϋπόθεση για την αλιευτική διαχείριση σύμφωνα με την πρόσφατη Κοινή Αλιευτική Πολιτική, έτσι όπως αυτή διαμορφώνεται με τον Κανονισμό 2371/2002. Η συλλογή των αλιευτικών στοιχείων στοχεύει στη στήριξη της αλιευτικής πολιτικής, στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, στη βέλτιστη εκμετάλλευση και διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων μέσω της πραγματοποίησης αξιόπιστων επιστημονικών αναλύσεων, προς όφελος της αειφορίας της αλιείας, των εργαζομένων σε αυτή και κατ'επέκταση του καταναλωτικού κοινού της χώρας και της Εθνικής οικονομίας γενικότερα.

Στα πλαίσια εφαρμογής των απαιτήσεων του Κανονισμού 1543/ΕΚ/2000 του Συμβουλίου της ΕΕ, σταθεροποιείται σε πολυετή βάση η συστηματική συλλογή βασικών δεδομένων αλιείας με τη συμμετοχή των Κρατών – μελών. Ο κανονισμός θεσπίζει ένα κοινοτικό πλαίσιο για τη συλλογή και τη διαχείριση των δεδομένων που απαιτούνται για την αξιολόγηση της κατάστασης των αλιευτικών πόρων και του τομέα της αλιείας. Την ευθύνη της συλλογής των δεδομένων έχουν τα κράτη μέλη. Για την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων συλλογής και διαχείρισης αλιευτικών δεδομένων, που είναι αποτελεσματικά σε κοινοτικό επίπεδο έχει προβλεφθεί κοινοτική συμμετοχή στις δαπάνες των κρατών μελών.

Την προγραμματική περίοδο 2007-2013 θα υπάρχει παράλληλα με την εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος, ένα Εθνικό δίκτυο συλλογής αλιευτικών

βασικών δεδομένων, που θα στοχεύει στην αποτελεσματικότερη διαχείριση των αλιευτικών πόρων, στη βέλτιστη εκμετάλλευση και διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων κλπ.

Κατάρτιση

Η βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και η κατάρτιση σε θέματα, μεταξύ των άλλων, ασφαλείας των σκαφών και των εργαζομένων και υγιεινής, απασχόλησης των γυναικών (ισότητα των δυο φύλων) κλπ, για αλιείς και ιδιοκτήτες αλιευτικών σκαφών, θα χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και των αντίστοιχων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Η επιλογή αυτή γίνεται δεδομένης της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας και εμπειρίας που διαθέτουν τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) σε θέματα βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και κατάρτισης .

Το περιεχόμενο (είδος εργαζομένων – θέματα κατάρτισης κλπ) των ενεργειών κατάρτισης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), θα καθοριστεί σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του Επ.Προγράμματος Αλιείας προκειμένου να συμβάλουν στη στρατηγική ανάπτυξης της αλιείας, ενώ η υλοποίησή τους θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κοινοτικό και Εθνικό δίκαιο που εφαρμόζονται σε όλες τις δραστηριότητες κατάρτισης του ΕΚΤ, δηλ.σε πιστοποιημένες δομές κλπ.

Κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Οι επιδοτήσεις και επενδύσεις που αναφέρονται πιο πάνω για τον Άξονα προτεραιότητας 1 (εκτός της συλλογής των αλιευτικών δεδομένων) θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το Ε.Τ.Α.

8.2. ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ –ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΑΛΙΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ»

8.2.1 ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Εισαγωγή

Η ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας στη χώρα μας, και ειδικότερα η θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια, στηρίχθηκε σε σημαντικό βαθμό στις ιδανικές γεωμορφολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες των Ελληνικών θαλασσών, στο εγχώριο επενδυτικό ενδιαφέρον και στην Ευρωπαϊκή πολιτική χρηματοδοτικών κινήτρων.

Σήμερα, η Ελλάδα κατέχει κυρίαρχη θέση μεταξύ των χωρών της ΕΕ και της Μεσογείου σε ότι αφορά την παραγωγή θαλάσσιας ιχθυοκαλλιέργειας, προσφέροντας προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας στους καταναλωτές. Η επιχειρηματική δραστηριότητα που αναπτύχθηκε γύρω από τον κλάδο οδήγησε στην επένδυση σημαντικών κεφαλαίων για τη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής και την ανάπτυξη και βελτίωση της τεχνολογίας και τεχνογνωσίας. Αποτέλεσμα των επενδύσεων αυτών υπήρξε η βελτίωση των οικονομικών μεγεθών του κλάδου, καθιστώντας τον σήμερα ως ένα σημαντικό τομέα της πρωτογενούς παραγωγής και ενισχύοντας τη θέση του στον ευρύτερο χώρο της εθνικής οικονομίας (το 2^ο εξαγωγικό προϊόν στη κατηγορία «τρόφιμα-ποτά»).

Σε κάθε περίπτωση όμως, και λαμβάνοντας υπόψη πώς:

- α. η κατανάλωση ιχθυηρών παρουσιάζει σταθερά αυξητικές τάσεις τόσο στην εγχώρια όσο και τις διεθνείς αγορές,
- β. η παραγωγή από την παραδοσιακή αλιεία μειώνεται συνεχώς και κυρίως
- γ. ότι η αγορά των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένει έντονα ελλειμματική σε αλιευτικά προϊόντα

γίνεται προφανές πως υπάρχει ανάγκη περαιτέρω στήριξης και ενίσχυσης του κλάδου, τόσο σε ότι αφορά τις δυνατότητες παραγωγής όσο και τον συνεχή εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκτροφής, με παράλληλη στήριξη των παραδοσιακών δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας και μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Αναγκαία όμως θεωρείται η ύπαρξη μηχανισμών για την αποφυγή αντιπαραγωγικών αποτελεσμάτων, ιδίως δε του κινδύνου δημιουργίας πλεονασματικής παραγωγικής ικανότητας ή ικανότητας που έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική διατήρησης των αλιευτικών πόρων.

Στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο και έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον της παραγωγής και εμπορίας προϊόντων διατροφής, στο οποίο ο κλάδος δραστηριοποιείται, η αύξηση της παραγωγής παράλληλα με τη διαφοροποίηση αυτής προς είδη με καλές προοπτικές αγοράς, στη νωπή ή/και επεξεργασμένη μορφή τους (προϊόντα προστιθέμενης αξίας), ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων μονάδων παραγωγής και η αναβάθμιση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων, καθίστανται αναγκαίες δράσεις τόσο για τις μεγάλες και τις μεσαίες όσο και για τις πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις. Ωστόσο, προτεραιότητα χρειάζεται να δοθεί στον εκσυγχρονισμό των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.

Η περαιτέρω ανάπτυξη των παραγωγικών επενδύσεων στην υδατοκαλλιέργεια και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου θα συμβάλει σημαντικά στη βιώσιμη ανάπτυξη του οικονομικού και κοινωνικού ιστού της χώρας, ιδιαίτερα στα νησιά και τις απομακρυσμένες περιοχές με περιορισμένες εναλλακτικές δυνατότητες ανάπτυξης. Όμως, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια μίας αειφόρου ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας και να συνοδεύεται με την προαγωγή μεθόδων φιλικών προς το περιβάλλον.

Κατά την περίοδο 2007 – 2013, οι επενδύσεις σχετικά με τον τομέα τον υδατοκαλλιέργειών θα χρηματοδοτούνται μόνο από το ΕΤΑ, μέχρι εξαντλήσεως των πόρων του. Στη συνέχεια, εάν παραστεί ανάγκη, θα μπορούν να συγχρηματοδοτούνται και από αμιγώς Εθνικούς πόρους στο πλαίσιο των κανόνων για τις Κρατικές βοήθειες.

Όλες οι ενέργειες, μέτρα και έργα που προβλέπονται, τόσο για τις παράκτιες περιοχές όσο και για τα εσωτερικά νερά, θα πρέπει να συμμορφώνονται με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ .

1. Στρατηγικοί και Γενικοί Στόχοι

Στρατηγικός στόχος:

- Η αειφόρος ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγομένων προϊόντων και των επιχειρήσεων και η διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα).

Γενικοί στόχοι:

- Η αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας, των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος, μέσω της ενίσχυσης των επενδύσεων για την κατασκευή, την επέκταση, τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων παραγωγής.
- Η προστασία του περιβάλλοντος και η διατήρηση της φύσης και της γενετικής ποικιλότητας μέσω της χρήσης παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν προς την κατεύθυνση αυτή, μέσω της χορήγησης αντισταθμίσεων.
- Η βελτίωση της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων στο κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, μέσω της χορήγησης αποζημιώσεων.

2. Ειδικόί Στόχοι

Ο στρατηγικός και οι γενικοί στόχοι στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών θα επιτευχθούν με την υλοποίηση των ακόλουθων ειδικών στόχων:

- Αύξηση της συνολικής εθνικής παραγωγής, κυρίως με την παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας και τη διαφοροποίηση προς νέα είδη.
- Εφαρμογή μεθόδων υδατοκαλλιέργειας οι οποίες μειώνουν ουσιαστικά τις αρνητικές επιπτώσεις ή βελτιώνουν τις θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- Ανάπτυξη και προώθηση της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας κατά την έννοια του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2092/91 περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής.
- Στήριξη παραδοσιακών δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού όσο και του φυσικού περιβάλλοντος.
- Εκσυγχρονισμός των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, για τη βελτίωση της οργάνωσης και διαχείρισης, τη βελτίωση και διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων, τη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής σε ανταγωνιστικά επίπεδα, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων, τη βελτίωση της υγιεινής και της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων.
- Διασφάλιση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας, δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και εξασφάλιση της ισοτιμίας των δύο φύλων.
- Στήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη των υποβαθμισμένων και μειονεκτικών περιοχών της χώρας.
- Δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων με πολλαπλά οφέλη για την τοπική κοινωνία, την απασχόληση και τους καταναλωτές.
- Ενίσχυση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.
- Βελτίωση της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων στο κλάδο της υδατοκαλλιέργειας.
- Ενίσχυση ίδρυσης ή μετεγκατάστασης μονάδων εντός περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας (Π.Ο.Α.Υ.).
- Ενθάρρυνση ενεργειών που ικανοποιούν τις απαιτήσεις ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής

3. Ποσοτικοποιημένοι στόχοι

Με την εφαρμογή και χρηματοδότηση του Προγράμματος αναμένεται να αναληφθούν δράσεις (ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό) από 210 επιχειρήσεις. Εκτιμάται ότι η παραγωγή από υδατοκαλλιέργειες με την χρηματοδότηση του προγράμματος θα αυξηθεί κατά 11.500 τόνους. Επίσης αναμένονται θετικές επιπτώσεις στην απασχόληση με τη δημιουργία 496 νέων μόνιμων θέσεων εργασίας. Οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι για το 2013, καθώς και η προβλεπόμενη κατάσταση ενδιάμεσου σταδίου το 2010, παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ			
Ονομασία και μονάδα μέτρησης	Αριθμός μονάδων Έτος 2005	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Αριθμός μονάδων (ίδρυση-επέκταση –εκσυγχρονισμός)	1030	100	210
ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ			
Ονομασία και μονάδα μέτρησης	Παραγωγή Έτος 2005	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Παραγωγή μονάδων υδατοκαλλιεργειών (τόνοι)	105.511	5.600	11.500
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ			
Ονομασία και μονάδα μέτρησης	Αριθμός θέσεων Έτος 2005	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Νέες μόνιμες θέσεις απασχόλησης	5215	250	496

Σημειώνουμε ότι σύμφωνα με το καν.(ΕΚ)1198/2006 δίνεται προτεραιότητα στις «πολύ μικρές», «μικρές» επιχειρήσεις και «μεσαίες» επιχειρήσεις ενώ για αυτές που έχουν προσωπικό από 250 έως 750 άτομα και κύκλο εργασιών μέχρι 200 εκατ €, η επιδότηση μειώνεται στο μισό. Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις δεν επιδοτούνται.

4. Στρατηγική επίτευξη των στόχων

4.1. Γενικοί όροι εφαρμογής

Με στρατηγικό στόχο την αειφόρο ανάπτυξη της ελληνικής υδατοκαλλιέργειας ως βασικής αναπτυξιακής δραστηριότητας του πρωτογενή τομέα και την περαιτέρω ενίσχυση της στα πλαίσια των διαμορφούμενων συνθηκών ανταγωνισμού της παγκόσμιας αγοράς αλιευτικών προϊόντων, ο κλάδος των υδατοκαλλιεργειών καλείται τα επόμενα χρόνια να καθορίσει νέους στόχους, να εκσυγχρονίσει τις υφιστάμενες μονάδες, ιδίως προκειμένου να βελτιωθούν η ποιότητα των προϊόντων, οι συνθήκες εργασίας, η υγιεινή, η υγεία των ανθρώπων ή των ζώων και να ελαχιστοποιηθούν οι άμεσες και έμμεσες αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η ανάπτυξη αυτή, προβλέπεται να συντελεσθεί, κυρίως μέσα από την προώθηση έργων, που στοχεύουν στα παρακάτω:

- Αύξηση της παραγωγής για την κάλυψη των υφιστάμενων και μελλοντικών αναγκών της αγοράς.

- Διαφοροποίηση προς νέα είδη και παραγωγή ειδών με θετικές προοπτικές διάθεσης στην αγορά, που χαρακτηρίζονται από ταχεία ανάπτυξη και από δυνατότητα δημιουργίας νέων εμπορικών προϊόντων αυξημένης προστιθέμενης αξίας.
- Προτεραιότητα ενισχύσεων στις πολύ μικρές και στις μικρές επιχειρήσεις.
- Αύξηση της απασχόλησης, προαγωγή της ισότητας μεταξύ των δύο φύλων και μείωση της ανεργίας, με ταυτόχρονη στήριξη του εισοδήματος και συγκράτηση του ανθρωπίνου δυναμικού στις εστίες του, ειδικά στα νησιά και στις απομακρυσμένες περιοχές.
- Προώθηση μεθόδων παραγωγής φιλικών προς το περιβάλλον, χρήση συστημάτων περιβαλλοντικής επισκόπησης και παρακολούθησης, καθώς και κατάλληλη χωροθέτηση των μονάδων παραγωγής στα πλαίσια μιας αειφορικής προσέγγισης για μία βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια.
- Υιοθέτηση διαδικασιών κατά την παραγωγή και τη διακίνηση των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας που προάγουν την υγιεινή, την ποιότητα και τη διαφάνεια ως προς τις διαδικασίες μέχρι την τελική διάθεση του προϊόντος στους καταναλωτές.
- Βελτίωση της διακίνησης των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας με την οικονομική ενίσχυση υποδομών που αφορούν στο λιανικό εμπόριο, όταν αυτό διενεργείται στον χώρο της εκμετάλλευσης και αποτελεί λειτουργικό και αναπόσπαστο μέρος της εκμετάλλευσης υδατοκαλλιέργειας.
- Ανάπτυξης χώρων, άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων

Για την επίτευξη μίας βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας κρίνεται αναγκαία η οργάνωση αυτής μέσω χωροταξικού σχεδιασμού ή χαρτογράφησης συλλογικών χώρων και η διευκρίνιση μεταξύ διαφόρων συμφερόντων (τουρισμός, βιομηχανία, κατοικία, περιβαλλοντικά προστατευόμενες περιοχές κ.λπ.). Οι χώροι ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας πρέπει να προσδιορίζονται εκ των προτέρων, ώστε όταν ιδρύονται νέες επιχειρήσεις υδατοκαλλιέργειας να αποφεύγονται ή να μειώνονται στο ελάχιστο οι συγκρούσεις για χωρικά θέματα. Προς την κατεύθυνση των Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης των Υδατοκαλλιεργειών (Π.Ο.Α.Υ.) έχουν γίνει νομοθετικές ρυθμίσεις και έχουν ξεκινήσει οι διαδικασίες. Η ανάπτυξη, αναδιάρθρωση ή βελτίωση των περιοχών αυτών μπορεί να στηρίζεται δυνάμει του Μέτρου 3.1. του Άξονα Προτεραιότητας 3.

Στην ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών αναμένεται να συμβάλλουν και άλλα μέτρα κοινού ενδιαφέροντος, που προβλέπονται στον άξονα προτεραιότητας 3, και αφορούν σε ενέργειες προώθησης και ενέργειες συλλογικών δράσεων, όπως πιλοτικά σχέδια, βελτίωση της ποιότητας και της ασφάλειας των τροφίμων, συμβολή στη διαφάνεια των αγορών συμπεριλαμβανομένης της ιχνηλασιμότητας, προαγωγή της συνεργασίας επιστημόνων και επιχειρήσεων και δημιουργία οργανώσεων παραγωγών.

Τέλος, για την επίτευξη των τεθέντων στρατηγικών και ειδικών στόχων μία σειρά από σημαντικές ενέργειες θεωρείται πως πρέπει να αναληφθούν σε διοικητικό επίπεδο για την ουσιαστική στήριξη του σημαντικού αυτού τομέα της πρωτογενούς κυρίως παραγωγής, λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και την αυξανόμενη σημασία του κλάδου τόσο στο δευτερογενή (μεταποίηση, επεξεργασία) όσο και τον τριτογενή τομέα (εμπόριο, υπηρεσίες). Οι ενέργειες αυτές αφορούν :

- Τον εκσυγχρονισμό του Νομοθετικού Πλαισίου Υδατοκαλλιέργειών, ιδίως με την :
  - ✓ Δυνατότητα άμεσης προσαρμογής της παραγωγής προς είδη με καλές προοπτικές εμπορίας.
  - ✓ Άρση της απαγόρευσης μίσθωσης νέων θαλάσσιων εκτάσεων, ώστε να είναι δυνατή η ίδρυση νέων μονάδων εκτροφής θαλασσινών ψαριών σε πλωτές εγκαταστάσεις.
- Την προώθηση δημιουργίας των Π.Ο.Α.Υ. σε όλες τις περιοχές της χώρας. Η ίδρυση νέων και κυρίως η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων εντός των ζωνών υδατοκαλλιέργειας θα συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στην αποφυγή συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες όπως ο τουρισμός κ.λ.π.
- Την εντατικοποίηση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία ελέγχων και αναβάθμιση του υπάρχοντος συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής στοιχείων παραγωγής και απασχόλησης.
- Τον αυστηρό έλεγχο της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων που προβλέπονται από την υπάρχουσα νομοθεσία.
- Την προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης στον κλάδο, μέσα από λειτουργικές δομές καθοδήγησης, στήριξης, παρακολούθησης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.
- Την ενίσχυση και προώθηση της εικόνας του κλάδου και των παραγόμενων προϊόντων αυτού στις υφιστάμενες και σε νέες αγορές.
- Την εκπόνηση μελετών, όπως αυτών που θα καθορίσουν τη φέρουσα ικανότητα των διαφόρων θαλάσσιων περιοχών για την εκτροφή ψαριών.
- Τη συνεχή ενημέρωση και κατάρτιση παραγωγών, εμπόρων και εν γένει απασχολούμενων του κλάδου των υδατοκαλλιέργειών, με ιδιαίτερη μέριμνα σε ομάδες όπως για παράδειγμα αυτή των γυναικών, σε θέματα όπως:
  - ✓ Εναλλακτικές μορφές συστημάτων παραγωγής (εκτατική, βιολογική / οργανική, «ανοιχτής θαλάσσης»).
  - ✓ Τις τάσεις και απαιτήσεις της αγοράς και των καταναλωτών.
  - ✓ Εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών.
  - ✓ Εφαρμογή ασφαλών και υγιεινών συνθηκών στο χώρο εργασίας.

Προκειμένου να γίνονται κατανοητοί με τον ίδιο τρόπο ορισμένοι όροι που χρησιμοποιούνται ειδικά για την υδατοκαλλιέργεια, δίνεται ο ορισμός αυτών:

- α. «υδατοκαλλιέργεια»: η εκτροφή ή η καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών με τη χρήση τεχνικών, που έχουν ως στόχο την αύξηση της παραγωγής των εν λόγω οργανισμών πέραν της φυσικής ικανότητας του περιβάλλοντος. Οι οργανισμοί παραμένουν στην κυριότητα φυσικού ή νομικού προσώπου καθ' όλη τη διάρκεια της φάσης εκτροφής ή καλλιέργειας, έως και τη στιγμή της συλλογής τους.
- β. «υδρόβιοι οργανισμοί»: όλα τα ζώα στο νερό είδη ιχθύων, αμφίβιων, καρκινοειδών, μαλακίων, άλλων ασπόνδυλων, φυτοπλαγκτού και μακροφυκών.
- γ. «νέα είδη»: είδη για τα οποία η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας στο κράτος μέλος είναι χαμηλή ή ανύπαρκτη και για τα οποία υπάρχουν καλές προοπτικές εμπορίας.

- δ. «είδη με καλές προοπτικές εμπορίας»: είδη για τα οποία η πρόβλεψη των μεσοπρόθεσμων τάσεων δείχνει ότι η ζήτηση στην αγορά είναι πιθανό να υπερβεί την προσφορά.
- ε. «συνήθης πρακτική στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας»: δραστηριότητες υδατοκαλλιέργειας που διεξάγονται σύμφωνα με δεσμευτικές νομικές διατάξεις, ανεξαρτήτως του αν αφορούν τον υγειονομικό, τον κτηνιατρικό ή τον περιβαλλοντικό τομέα.
- στ. «παραδοσιακή υδατοκαλλιέργεια»: καθιερωμένες πρακτικές που συνδέονται με την κοινωνική και πολιτιστική κληρονομιά μιας συγκεκριμένης περιοχής.
- ζ. «βοηθητικό σκάφος υδατοκαλλιέργειας»: ένα σκάφος που χρησιμοποιείται για την εμπορική εκμετάλλευση οργανισμών, οι οποίοι παραμένουν στην κυριότητα φυσικού ή νομικού προσώπου καθ' όλη τη διάρκεια της φάσεως εκτροφής ή καλλιέργειας. Τα αλιευτικά σκάφη, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 στοιχείο (γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 του Συμβουλίου, δεν θεωρούνται βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας, έστω και αν χρησιμοποιούνται αποκλειστικά σε υδατοκαλλιέργειες.
- η. «λιανικό εμπόριο στο χώρο της εκμετάλλευσης»: αποτελεί ένα χώρο που βρίσκεται στο εσωτερικό της μονάδας, όπου η παραγωγή της ιχθυοκαλλιέργειας (και μόνο) πωλείται απευθείας από τον ιχθυοκαλλιεργητή στους καταναλωτές.

Οι παραγόμενοι υδρόβιοι οργανισμοί μπορούν να προορίζονται για άμεση ανθρώπινη κατανάλωση ως τρόφιμα ή για άλλους σκοπούς, όπως ζωτροφές για εκτρεφόμενα ψάρια (π.χ. γαρίδα των αλυκών, *Artemia*), διακοσμητικά ψάρια, υδρόβια ζώα που προορίζονται για ανασύσταση αποθεμάτων ή ζώντα δολώματα (θαλάσσιοι σκώληκες).

Ενίσχυση είναι δυνατόν να χορηγείται για τις πράξεις που πραγματοποιούνται με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τα πρότυπα δυνάμει του κοινοτικού δικαίου σχετικά με το περιβάλλον, την ανθρώπινη υγεία ή την υγεία των ζώων, την υγιεινή ή την καλή μεταχείριση των ζώων, έως την ημερομηνία κατά την οποία τα πρότυπα καθίστανται υποχρεωτικά για τις επιχειρήσεις.

Για τις πράξεις που προβλέπονται στο παράρτημα II της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, χορηγείται ενίσχυση μόνον εάν έχουν παρασχεθεί οι πληροφορίες που ορίζονται στο παράρτημα IV της εν λόγω οδηγίας. Η στήριξη που παρέχεται μπορεί να καλύπτει το κόστος των εκτιμήσεων που προβλέπονται στην οδηγία 85/337/ΕΟΚ.

Σημειώνουμε ότι είναι δυνατόν στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος να χρηματοδοτούνται δαπάνες για τις πράξεις που περιλαμβάνουν ενισχύσεις σε μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής πρωτίστως για «μικρές» και «μεσαίες επιχειρήσεις», όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, όπως ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ταμεία εγγυήσεων και ταμεία δανειοδοτήσεων.

Η μεταβίβαση της κυριότητας μιας επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμη για κοινοτική ενίσχυση.

4.2 Μέτρα –Δράσεις

Για την υλοποίηση των στόχων στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών θα ληφθούν τα ακόλουθα μέτρα και δράσεις:

Μέτρο 2.1: Υδατοκαλλιέργεια

A. Δράσεις για τις παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια

1. Επενδύσεις για την κατασκευή, την επέκταση, τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων παραγωγής υδρόβιων οργανισμών εμπορεύσιμου μεγέθους καθώς και εγκαταστάσεων παραγωγής γονου, ιδίως προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας, η υγιεινή, η υγεία των ανθρώπων ή των ζώων και η ποιότητα των προϊόντων, να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις ή να ενισχυθούν οι θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. Οι επενδύσεις πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη ενός ή περισσότερων από τους εξής στόχους:
  - α. διαφοροποίηση προς νέα είδη και παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας,
  - β. εφαρμογή μεθόδων υδατοκαλλιέργειας οι οποίες μειώνουν ουσιαστικά τις αρνητικές επιπτώσεις ή βελτιώνουν τις θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας,
  - γ. στήριξη παραδοσιακών δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες είναι σημαντικές για την διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού όσο και του περιβάλλοντος
  - δ. στήριξη για την αγορά εξοπλισμού για την προστασία των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας από αγρίους θηρευτές,
  - ε. βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.

2. Το πεδίο χρηματοδότησης εκτείνεται σε «πολύ μικρές» επιχειρήσεις (απασχολούν προσωπικό λιγότερο των 10 ατόμων και έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο από 2 εκατ. €), «μικρές» επιχειρήσεις (προσωπικό λιγότερο από 50 άτομα και κύκλο εργασιών μικρότερο από 10 εκατ. €) και «μεσαίες» επιχειρήσεις (προσωπικό λιγότερο από 250 άτομα και κύκλο εργασιών μικρότερο από 50 εκατ. €).

Οι «πολύ μικρές» και οι «μικρές» επιχειρήσεις απολαμβάνουν προτεραιότητας έναντι των «μεσαίων» επιχειρήσεων, ώστε να διευκολύνονται περισσότερο στο οικονομικό ανταγωνιστικό πεδίο, εγχώριο και διεθνές.

Χρηματοδοτούνται επίσης, με μειωμένα ποσοστά χρηματοδότησης, οι επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, όμως απασχολούν προσωπικό λιγότερο από 750 υπάλληλους ή παρουσιάζουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από 200 εκατ. €.

Οι ακριβείς ορισμοί των πιο πάνω τύπων των επιχειρήσεων, καθώς και οι προϋποθέσεις απονομής ή κατάργησης τέτοιου χαρακτηρισμού, ορίζονται λεπτομερώς στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Η προβλεπόμενη προτεραιότητα στις «πολύ μικρές» και «μικρές» επιχειρήσεις προκειμένου αυτές να επιτύχουν καλύτερη θέση στο ανταγωνιστικό πεδίο του κοινοτικού και διεθνούς εμπορίου και να βελτιώσουν την πρόσβαση τους σε νέες αγορές, παρέχεται ιδίως με τους εξής τόπους:

  - Πριμοδότηση με αυξημένο ποσοστό επιδότησης.

- Πριμοδότηση, κατά τη φάση της αξιολόγησης των προτάσεων, με υψηλότερη βαθμολογία,
  - Πρόσθετη, έμμεση προτεραιότητα θα δοθεί με απόδοση υψηλότερης βαθμολογίας σε χαμηλού κόστους επενδύσεις κλιμακούμενη προς τα κάτω για τις επενδύσεις μεγαλύτερου κόστους .
3. Στα απομακρυσμένα νησιά, όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 1, δεν θα εφαρμοσθούν οι περιοριστικές διατάξεις που αφορούν στο οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων.

Μεταξύ των κριτηρίων ένταξης θα συνυπολογισθούν τα κάτωθι: η εφαρμογή καινοτόμου τεχνολογίας, η παραγωγή προϊόντος υψηλής προστιθέμενης αξίας, η παραγωγή επώνυμου προϊόντος με προβολή ποιοτικών προτύπων, η παραγωγή προϊόντων που μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και το ποσοστό προσωπικού που έχει επιμορφωθεί σε πιστοποιημένα κέντρα.

Η οικονομική βιωσιμότητα των επενδύσεων που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση προς νέα είδη και στην παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας πρέπει να εξασφαλίζεται με ανάλυση των προοπτικών της αγοράς για τα είδη υδατοκαλλιέργειας, η οποία εκπονείται είτε από το κράτος μέλος είτε από τους δικαιούχους. Όταν η ανάλυση εκπονείται από το κράτος μέλος, μπορεί να χρηματοδοτηθεί από την τεχνική συνδρομή. Τα αποτελέσματα της ως άνω ανάλυσης πρέπει να τίθενται στη διάθεση της διαχειριστικής αρχής, η οποία πρέπει να επαληθεύει ότι δεν υπάρχει κίνδυνος πλεονασματικής παραγωγικής ικανότητας ή ικανότητας που έχει αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική διατήρησης των αλιευτικών πόρων. Για τις επενδύσεις που συμβάλλουν στη διαφοροποίηση προς νέα είδη, πρέπει να εξασφαλίζεται ότι οι τεχνικές εκτροφής των εν λόγω νέων ειδών είναι καθιερωμένες και δοκιμασμένες από τεχνική άποψη.

Μέθοδοι υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες θεωρείται ότι μειώνουν ουσιαστικά τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, είναι:

(α) Θαλάσσια υδατοκαλλιέργεια εκτός κλειστών κόλπων.

Αναφέρεται στην άσκηση δραστηριοτήτων εκτροφής σε τοποθεσίες που είναι εκτεθειμένες σε ισχυρό κυματισμό. Αυτή η αυξημένη έκθεση συνδέεται με την απόσταση από την ακτή ή την έλλειψη προστασίας από τοπογραφικά χαρακτηριστικά. Όμως, λαμβάνεται υπόψη περισσότερο ο βαθμός έκθεσης, παρά η απόσταση από την ακτή. Στην περίπτωση θαλάσσιας καλλιέργειας μαλακίων, οι εξέδρες και οι μέθοδοι long line ανοικτής θαλάσσης ενδέχεται να έχουν θετικές επιδράσεις στη μείωση της ρύπανσης.

(β) Υδατοκαλλιέργεια ανακυκλοφορίας νερού.

Χερσαία κλειστά ή μερικώς κλειστά συστήματα κυκλοφορίας νερού, τα οποία χρησιμοποιούνται στην παραγωγή υδατοκαλλιέργειας και στα οποία οι όγκοι νερού που χρησιμοποιούνται στην εκτροφή, υποβάλλονται σε επεξεργασία για να καταστεί δυνατή η περαιτέρω χρησιμοποίησή τους. Πρόκειται για συστήματα υψηλής τεχνολογίας παραγωγής υδρόβιων οργανισμών, που εξαλείφουν τον κίνδυνο διαφυγής ψαριών και, γενικότερα, επιλύουν τα προβλήματα χώρου και διαθεσιμότητας ύδατος.

Δραστηριότητες που θεωρούνται ιδίως ότι συνιστούν «παραδοσιακή υδατοκαλλιέργεια»:

- η καλλιέργεια στρειδιών και μυδιών σε παράκτιες περιοχές, σε πασσάλους .
- η εκτατική ή ημιεντατική εκτροφή λαβρακιού και τσιπούρας, κέφαλου και άλλων ευρύαλων ειδών σε λιμνοθάλασσες. Η εντατική εκτροφή των ειδών αυτών σε δικτυωτούς κλωβούς δεν θεωρείται παραδοσιακή υδατοκαλλιέργεια,
- η εκτατική εκτροφή κυπρίνου και άλλων ειδών του γλυκού νερού σε τεχνητές λίμνες ή κανάλια

Η κατασκευή και η λειτουργία μανάδων υδατοκαλλιέργειας στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και λαμβάνοντας κατάλληλα μέτρα για την προστασία των περιοχών εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000.

Τα βοηθητικά σκάφη υδατοκαλλιέργειας μπορούν να επωφεληθούν από το παρόν μέτρο, αλλά και από μέτρα των αξόνων προτεραιότητας 3 (δηλ. 3.1. και 3.5) και 4.

Β. Δράση που αφορά στα Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα

1. Στήριξη, μέσω της χορήγησης αντιστάθμισης, της χρήσης παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και στη διατήρηση της φύσης.

2. Σκοπός της στήριξης είναι η προαγωγή:

- α. Μορφών υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων, της γενετικής ποικιλότητας και της διαχείρισης του τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.
- β. Της συμμετοχής στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου που δημιουργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 761/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Μαρτίου 2001, για την εκούσια συμμετοχή οργανισμών σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (ΕΜΑΣ).
- γ. Της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2092/91 του Συμβουλίου, της 24^{ης} Ιουνίου 1991, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής. Μέχρι ο κανονισμός αυτός να προβλέπει λεπτομερείς κανόνες παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων μετατροπής, εφαρμόσιμους στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια, εφαρμόζονται οι εθνικοί κανόνες ή, εάν δεν υπάρχουν, τα ιδιωτικά πρότυπα τα οποία έχουν εφαρμογή στη βιολογική υδατοκαλλιέργεια και τα οποία είναι αποδεκτά ή αναγνωρίζονται από τα κράτη μέλη.
- δ. Της βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας η οποία είναι σύμφωνη με τους περιβαλλοντικούς περιορισμούς που απορρέουν από τον ορισμό των περιοχών του Natura 2000 σύμφωνα με την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21^{ης} Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της αγρίας πανίδας και χλωρίδας.

Γ. Δράσεις που αφορούν τη δημόσια υγεία

Συμβολή στην αποζημίωση σε οστρακοκαλλιεργητές για την προσωρινή αναστολή της συλλογής εκτρεφόμενων μαλακίων. Η αποζημίωση μπορεί να χορηγείται στην περίπτωση που η μόλυνση των μαλακίων λόγω του πολλαπλασιασμού τοξινογόνου

πλαγκτού ή της παρουσίας βιοτοξινογόνου πλαγκτού καθιστά αναγκαία την αναστολή της συλλογής των μαλακίων για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας:

- Επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τεσσάρων συναπτων μηνών, ή
- Στην περίπτωση που η απώλεια που προκλήθηκε λόγω της αναστολής της συλλογής ανέρχεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 35 % του ετήσιου κύκλου εργασιών της συγκεκριμένης επιχείρησης, το οποίο υπολογίζεται με βάση τον μέσο κύκλο εργασιών της επιχείρησης κατά τη διάρκεια των τριών προηγούμενων ετών.

Η ανώτατη διάρκεια για την οποία μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση είναι 12 μήνες κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Η αποζημίωση μπορεί να καλύπτει τη απώλεια που οφείλεται στην αναστολή της συλλογής. Η απώλεια αυτή μπορεί να προκύπτει ιδίως από:

- πραγματικές απώλειες των εκτρεφόμενων μαλακίων
- χαμηλότερη αξία των μαλακίων στην αγορά λόγω υπερβολικού μεγέθους
- χαμηλότερες αγοραίες τιμές τη στιγμή της επανάληψης της συλλογής
- χρηματοοικονομικές απώλειες

Δ. Δράσεις που αφορούν την υγεία των ζώων

Συνεισφορά στη χρηματοδότηση του ελέγχου και της εξάλειψης νόσων στην υδατοκαλλιέργεια υπό τους όρους της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 1990 σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα. Η στήριξη μπορεί να καλύπτει:

- α. Όσον αφορά τις εξωτικές ασθένειες στον τομέα υδατοκαλλιέργειας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 της απόφασης του 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 1990 τα μέτρα ελέγχου που εφαρμόζονται σύμφωνα με το τμήμα 3 του Κεφαλαίου V της οδηγίας 53/2006 του Συμβουλίου.
- β. Όσον αφορά τις μη εξωτικές ασθένειες στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 24 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26^{ης} Ιουνίου 1990, τα προγράμματα εκκρίωσης που καταρτίζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 της οδηγίας 53/2006 του Συμβουλίου.

Η Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα συντονίζεται με τις αρμόδιες αρχές με στόχο :

- να προσδιορίζονται οι λεπτομερείς ρυθμίσεις για τα δημοσιονομικά μέσα και τους χρηματοδοτικούς πόρους που πρόκειται να διατεθούν στο σχέδιο έκτατης ανάγκης για μέτρα ελέγχου (εάν το σχέδιο χρηματοδοτείται από το ΕΤΑ)
- να υπολογίζονται (εκτίμηση) οι χρηματοδοτικοί πόροι που πρόκειται να διατεθούν στα προγράμματα εκκρίωσης μη εξωτικών ασθενειών που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ (εάν υπάρχουν)

8.2.2. ΑΛΙΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΥΔΑΤΩΝ

Εισαγωγή

Η αλιεία εσωτερικών υδάτων αποτελεί δραστηριότητα του τομέα αλιείας. Στηριζόμενη σε παραδοσιακές μεθόδους, με σημαντική για ορισμένες περιοχές αλιευτική παραγωγή σε προϊόντα υψηλής διατροφικής αξίας, συμβάλει στη διατήρηση μέρους της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας και στηρίζει τοπικές οικονομίες και κοινωνίες. Επιπλέον, παρουσιάζει ιδιαιτερότητα καθώς σχετίζεται με τη διαχείριση και διατήρηση ιδιαίτερα ευαίσθητων οικοσυστημάτων υψηλής

οικολογικής σημασίας. Συνεπώς, η βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων κρίνεται αναγκαία τόσο από οικονομικής όσο και από κοινωνικής και οικολογικής άποψης.

1. Στρατηγικοί και Γενικοί Στόχοι

Στρατηγικός στόχος:

- Η ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων, ώστε να εξασφαλίζεται η οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα των ευαίσθητων αυτών περιοχών.

Γενικοί στόχοι:

- Η βελτίωση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, της ανθρώπινης ή της ζωικής υγείας και του περιβάλλοντος, με την ενίσχυση των επενδύσεων για την κατασκευή, την επέκταση, τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων αλιείας εσωτερικών υδάτων.
- Η βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων με ισορροπία μεταξύ του μεγέθους του στόλου και των αντίστοιχων διαθέσιμων αλιευτικών πόρων.

2. Ειδικό Στόχοι

Ο στρατηγικός και οι γενικοί στόχοι που αφορούν στην αλιεία εσωτερικών υδάτων θα επιτευχθούν με την υλοποίηση των ακόλουθων ειδικών στόχων:

- Κατασκευή, επέκταση, εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων αλιείας εσωτερικών υδάτων, ιδίως προκειμένου να βελτιωθούν η ασφάλεια, οι συνθήκες εργασίας, η υγιεινή και η ποιότητα των προϊόντων, η υγεία των ανθρώπων ή των ζώων, καθώς και να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις ή να ενισχυθούν οι θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον:
- Εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών, με στόχο να βελτιωθούν η ασφάλεια επί του σκάφους, η ποιότητα και η υγιεινή των προϊόντων, οι συνθήκες εργασίας, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η επιλεκτικότητα.
- Περαιτέρω ανάπτυξη των υποβαθμισμένων και μειονεκτικών από πλευράς απασχόλησης περιοχών της χώρας.
- Διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ του μεγέθους του στόλου και των αντίστοιχων διαθέσιμων αλιευτικών πόρων.

3. Στρατηγική επίτευξης των στόχων

Η στρατηγική για την αλιεία των εσωτερικών υδάτων θα επιτευχθεί κυρίως με τον εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων και των σκαφών.

Με αποδέκτες τους επαγγελματίες αλιείς των εσωτερικών υδάτων, προωθούνται δράσεις για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας, την ασφάλεια και την υγεία των ανθρώπων, συμβάλλοντας έτσι στη διατήρηση της απασχόλησης και των θέσεων εργασίας στον τομέα.

Συγχρόνως, προβλέπονται βελτιώσεις ως προς την υγιεινή και την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, με σεβασμό προς το ιδιαίτερα ευαίσθητο φυσικό περιβάλλον των περιοχών αυτών. Οι ενέργειες αυτές εκτιμάται ότι θα αποφέρουν οφέλη στους καταναλωτές των προϊόντων, την τοπική οικονομία και την απασχόληση, συμβάλλοντας ταυτόχρονα και στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των περιοχών αυτών.

Για τη διατήρηση της ισορροπίας, μεταξύ του μεγέθους του στόλου και των αντίστοιχων διαθέσιμων αλιευτικών πόρων από τις επενδύσεις θα ληφθούν τα εξής

μέτρα από τις Νομαρχιακές Υπηρεσίες Αλιείας που έχουν και την σχετική αρμοδιότητα :

α) κάθε επένδυση για εκσυγχρονισμό σκαφών θα συνοδεύεται από βεβαίωση ότι δεν διαταράσσεται η ισορροπία σύμφωνα με τα τηρούμενα στοιχεία .

β) θα πραγματοποιούνται αυστηροί έλεγχοι για την τήρηση της προβλεπόμενης νομοθεσίας, ιδιαίτερα όσον αφορά τη άνοιγμα των ματιών των δικτύων και την απαγόρευση της αλιείας κατά την αναπαραγωγική περίοδο.

γ) τα σκάφη που θα εκσυγχρονιστούν στα πλαίσια του Προγράμματος θα συνεχίσουν να λειτουργούν και να αλιεύουν **αποκλειστικά** στα εσωτερικά νερά .

Μέτρο 2.2: Αλιεία εσωτερικών υδάτων

1. Ως αλιεία εσωτερικών υδάτων νοείται η αλιεία που ασκείται για εμπορικούς σκοπούς από σκάφη που αλιεύουν αποκλειστικά σε εσωτερικά ύδατα. Σκάφος που αλιεύει αποκλειστικά σε εσωτερικά ύδατα» είναι ένα σκάφος το οποίο είναι εξοπλισμένο για την εμπορική εκμετάλλευση έμβιων πόρων των εσωτερικών υδάτων και **δεν είναι καταχωρημένο** στο Μητρώο του Αλιευτικού στόλου της Κοινότητας (ΚΑΜ) και το οποίο **δεν θα περιλαμβάνεται οποιαδήποτε στιγμή** στη διάρκεια της πενταετίας που ακολουθεί την ημερομηνία της απόφασης χρηματοδότησης της αρμόδιας εθνικής αρχής.

2. Η στήριξη για τη αλιεία εσωτερικών υδάτων μπορεί να καλύπτει επενδύσεις για την κατασκευή, την επέκταση, τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων αλιείας εσωτερικών υδάτων, προκειμένου να βελτιωθούν η ασφάλεια, οι συνθήκες εργασίας, η υγιεινή, η υγεία των ανθρώπων ή των ζώων και η ποιότητα των προϊόντων, ή για να μειωθούν οι αρνητικές επιπτώσεις ή να ενισχυθούν οι θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Οι επενδύσεις επί σκαφών μπορούν να στηρίζονται σύμφωνα με τα μέτρα που προβλέπονται για τα σκάφη θαλάσσιας αλιείας. Επενδύσεις επί των σκαφών αλιείας εσωτερικών υδάτων, που δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία και είναι μήκους μικρότερου των 12 μέτρων, μπορούν να στηρίζονται με την ίδια ένταση ενίσχυσης που προβλέπεται για τα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας.

3. Στήριξη της μετατροπής των σκαφών που δραστηριοποιούνται στην αλιεία εσωτερικών υδάτων προς δραστηριότητες εκτός της αλιείας. Στην περίπτωση αυτή λαμβάνονται μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι τα σκάφη αυτά δεν επαναδραστηριοποιούνται στην αλιεία.

4. Εάν σε κάποια κοινοτική νομική πράξη προβλέπονται μέτρα για την ανασύσταση ειδών σε εσωτερικά ύδατα, μπορεί να χορηγηθεί στήριξη για μέτρα που αποσκοπούν στην προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων εσωτερικής αλιείας των αλιέων και των ιδιοκτητών αλιευτικών σκαφών που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά σε εσωτερικά ύδατα. Η μέγιστη συνολική διάρκεια της στήριξης περιορίζεται σε δώδεκα μήνες για το σύνολο της περιόδου προγραμματισμού για τα οικεία σκάφη.

5. Η μεταβίβαση της κυριότητας μιας επιχείρησης δεν είναι επιλέξιμη για ενίσχυση.

6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 και 4, η **μόνιμη ή η προσωρινή παύση** αλιευτικών δραστηριοτήτων και η ναυπήγηση σκαφών που αλιεύουν στα εσωτερικά ύδατα **δεν είναι επιλέξιμες για συνδρομή**.

7. Η διαχειριστική αρχή λαμβάνει μέτρα για να εξασφαλίσει ότι τα σκάφη που λαμβάνουν κοινοτική συνδρομή από το ΕΤΑ εξακολουθούν να αλιεύουν στα εσωτερικά ύδατα.

Επιλέξιμες δαπάνες θεωρούνται οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από τον φορέα για την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου και εντάσσεται στις ακόλουθες κατηγορίες :

- Εκσυγχρονισμό αλιευτικών σκαφών.
- Κατασκευή, επέκταση, εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των εγκαταστάσεων αλιείας.

Οι εγκαταστάσεις αλιείας εσωτερικών υδάτων περιλαμβάνουν επίσης αποβάθρες και ξύλινες γέφυρες προς χρήση από σκάφη που αλιεύουν στα εσωτερικά ύδατα, κινητές γραμμές κατάψυξης, κέντρα παράδοσης ιχθύων, κινητή υποδομή, επενδύσεις που συνδέονται με την εμπορία.

Οι επενδύσεις που συνδέονται με τη διαχείριση του περιβάλλοντος των εσωτερικών υδάτων, με στόχο την αύξηση των αλιευτικών δυνατοτήτων, όπως η κοπή καλαμιών και η απομάκρυνση ιλύος από λίμνες, δεν είναι επιλέξιμες. Ωστόσο, στήριξη για επενδύσεις του είδους αυτού μπορεί να παρέχεται δυνάμει του μέτρου 3.2 του άξονα προτεραιότητας 3, υπό την προϋπόθεση ότι είναι αναγκαίες για την προστασία και την ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας.

8.2.3. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Εισαγωγή

Η αγορά μεταποιημένων αλιευμάτων αναπτύσσεται συνεχώς λόγω της αυξανόμενης ζήτησης η οποία οφείλεται στον σύγχρονο τρόπο σίτισης του πληθυσμού και στη σημαντική αύξηση της κατανάλωσης τους θερινούς μήνες λόγω του τουρισμού.

Ο κλάδος της μεταποίησης και εμπορίας είναι ένας σημαντικά αναπτυσσόμενος κλάδος με δυνατότητα υλοποίησης επενδύσεων τόσο για τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων αλλά και για ίδρυση νέων. Παράλληλα, σημειώνεται ότι η μεταποιητική βιομηχανία αποτελείται στο μεγαλύτερο ποσοστό από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν μικρή (για τα κοινοτικά δεδομένα) δυναμικότητα παραγωγής πράγμα το οποίο τις καθιστά πιο ευάλωτες στον διεθνή ανταγωνισμό. Η υποστηρικτική συμμετοχή του Ε.Τ.Α είναι σημαντική προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να καταστούν βιώσιμες και ανταγωνιστικές και να μειωθεί το επιχειρηματικό ρίσκο.

Πρόσφατα αναδείχθηκαν ορισμένες οικονομικοί και κοινωνικοί παράμετροι, όπως:

- Η διεύρυνση της Ε.Ε και η γεωγραφική εγγύτητα της χώρας μας προς τις χώρες που πρόσφατα ενσωματώθηκαν στην κοινοτική αγορά, ανοίγουν νέες εμπορικές ευκαιρίες,
- Η αναζήτηση εκ μέρους του καταναλωτή τυποποιημένου αλλά και εγγυημένου ποιοτικά προϊόντος,
- Η ανάγκη ορθών πρακτικών στη διακίνηση των αλιευτικών προϊόντων, ιδιαίτερα αυτών των υδατοκαλλιεργειών.

Δεδομένου ότι η ελληνική μεταποιητική βιομηχανία αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις, για τις οποίες πολλές φορές το επιχειρηματικό ρίσκο είναι απαγορευτικό, η υποστηρικτική συμμετοχή του Ε.Τ.Α για τη βελτίωση της επιχειρηματικής θέσης του κλάδου στο εσωτερικό και διεθνές εμπόριο είναι σημαντική.

Στρατηγικός και γενικός στόχος

Στρατηγικός στόχος για τον κλάδο, είναι η αειφόρος ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων και η ενίσχυση της

ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών, ώστε να επωφεληθεί ο κλάδος με τα μέγιστα μακροπρόθεσμα επιχειρηματικά και κοινωνικά οφέλη.

Γενικός στόχος είναι η αύξηση της παραγωγή, ιδίως με παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, των συνθηκών δημόσιας υγείας και υγιεινής και μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Ειδικόί στόχοι

Ο στρατηγικός και ο γενικός στόχος θα επιτευχθούν με την υλοποίηση των πιο κάτω ειδικών στόχων:

- Επιδίωξη της ανταγωνιστικότητας μέσα από την ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού και την αύξηση της παραγωγικότητας, στη κατεύθυνση της παραγωγής προϊόντων που ενσωματώνουν γνώση, τεχνολογία και περιβαλλοντική μέριμνα.
- Παροχή νέων προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης αξίας, στον καταναλωτή.
- Βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας ώστε να προσδίδεται η μεγαλύτερη δυνατή αξία στα αλιεύματα με περιορισμό των απωλειών και απορρίψεων και μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- Ανάπτυξη καινοτόμων δυνατοτήτων που προβλέπουν υψηλής ποιότητας πρότυπα που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κοινού για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Σύγχρονη πολιτική διάθεσης των αλιευμάτων στο εμπόριο με την ανάπτυξη τοπικών εγκαταστάσεων μεταποίησης και εμπορία, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης εμπορίας(direct marketing) εκ μέρους του παραγωγού.
- Βελτίωση των συνθηκών διακίνησης με την ενθάρρυνση της τήρησης κανόνων υγιεινής, ανάπτυξη σύγχρονων τεχνικών διακίνησης και πύκνωσης του δικτύου διανομών.
- Βελτίωση των συνθηκών επίβλεψης της εφαρμογής της Νομοθεσίας στις εγκαταστάσεις διακίνησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.
- Επέκταση σε νέες αγορές.
- Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και αύξηση των θέσεων εργασίας του κλάδου.
- Ανάπτυξη διαδικασιών που θα συμβάλλουν σε καλύτερες συνθήκες εργασίας.
- Βελτίωση των συνθηκών εγκαταστάσεων εμπορίας με στόχο την παροχή αυξημένων δυνατοτήτων στο επιχειρηματικό κοινό.
- Ενθάρρυνση ενεργειών που ικανοποιούν τις απαιτήσεις ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής.

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι

Αναμένεται να αναληφθούν δράσεις από 46 επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα, με αποτέλεσμα να έχουμε αύξηση της παραγωγής της μεταποιητικής βιομηχανίας κατά 8.900 τόνους τελικών προϊόντων.

Επιπτώσεις από την εφαρμογή του προγράμματος εκτιμάται ότι θα προκύψουν στη διεύρυνση της απασχόλησης, με τη δημιουργία 300 νέων μόνιμων θέσεων εργασίας.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΚΡΟΩΝ			
Όνομασία και μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης 2005	Ενδιάμεσος στόχος 2010	Στόχος 2015
Αριθμός μονάδων (ίδρυση –επέκταση– εκσυγχρονισμός)	310	18	46
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ			
Όνομασία και μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης 2005	Ενδιάμεσος στόχος 2010	Στόχος 2015
Παραγωγή μονάδων (τόνοι)	59.300	3.900	8.900
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ			
Όνομασία και μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης 2005	Ενδιάμεσος στόχος 2010	Στόχος 2015
Νέες μόνιμες θέσεις απασχόλησης	1.900	130	300

Στρατηγική επίτευξης των στόχων

Οι επιχειρήσεις του κλάδου βρίσκονται διαρκώς σε μια δυναμική δραστηριότητα προκειμένου να επιτύχουν μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς. Κατά το διάστημα υλοποίησης του Προγράμματος θα αναληφθούν δράσεις που θα ενισχύσουν τις προσπάθειες των επιχειρήσεων για ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισσαβόνας.

Δεδομένης, επίσης, της υψηλής ανταγωνιστικότητας σε παγκόσμιο επίπεδο και του προβαδίσματος χωρών με χαμηλό εργατικό κόστος, η διατήρηση και ενίσχυση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας κρίνεται ουσιαστική για την περαιτέρω οικονομική ευμάρεια του τομέα και τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας του.

Επομένως, θα επιδιωχθεί (εντός των αρχών της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής) η υλοποίηση των στόχων με τις επόμενες κατευθύνσεις:

- Ίδρυση παραγωγικών μονάδων μεταποίησης αλιευτικών προϊόντων και εγκατάσταση νέων γραμμών παραγωγής, ιδιαίτερα αυτών που θα στοχεύουν σε προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, τα οποία θα μπορούν να ανταγωνιστούν τα παραγόμενα των τρίτων χωρών.
- Εκσυγχρονισμός των παραγωγικών μονάδων για τη βελτίωση της απόδοσης πρώτων και βοηθητικών υλών, τη μείωση των νεκρών χρόνων, τη μείωση του κόστους συντήρησης, την αύξηση της ποιότητας των προϊόντων, τη βελτίωση των κοστολογίων των διατιθέμενων στην αγορά προϊόντων και την προώθηση στον καταναλωτή νέων ελκυστικών προϊόντων.
- Υποστήριξη για τη βελτίωση των διαδικασιών logistics και των συγχρόνων τρόπων παρακολούθησης και διακίνησης των προϊόντων τους, ώστε να εξισορροπηθεί η επιβάρυνση των κοστολογίων και της οργανωτικής δομής

των επιχειρήσεων εξαιτίας της πληθώρας παραγόμενων προϊόντων και δικτύου διανομών.

- Εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού σε σκάφη για ελαφριάς μορφής μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία, ώστε να αξιοποιηθεί το συγκριτικό πλεονέκτημα ποιότητας του ελληνικού αλιευτικού στόλου που αλιεύει και εκφορτώνει την παραγωγή εντός 24-48 ωρών κατά μέσο όρο.
- Παρουσίαση επώνυμου προϊόντος στην αγορά με ταυτότητα και προβολή των ποιοτικών προτύπων των μεταποιητικών μονάδων ή εγκαταστάσεων, συμπεριλαμβανομένης της ιχνηλασιμότητας, ώστε ο καταναλωτής να έχει πλήρη και σαφή εικόνα για το προϊόν του προϊόντος που αγοράζει.
- Ανάπτυξη χώρων άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.
- Ενθάρρυνση ενεργειών που ικανοποιούν ή και υπερκαλύπτουν τις απαιτήσεις ορθής περιβαλλοντικής πρακτικής, υποστηρίζοντας έμπρακτα τις κοινοτικές προτεραιότητες της βιώσιμης ανάπτυξης, όπως ορίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ.
- Ίδρυση εγκαταστάσεων εμπορίας για τη βελτίωση του συστήματος διακίνησης των αλιευτικών προϊόντων.
- Επέκταση και εκσυγχρονισμός μονάδων συσκευασίας αλιευτικών προϊόντων, ιδιαίτερα των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας, προκειμένου το σύνολο της παραγωγής να διακινείται μέσω εγκεκριμένων εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΚ) 853/2004 και (ΕΚ) 854/2004, με έμφαση αυτών που αφορούν θέματα ποιότητας και υγιεινής.
- Επέκταση και εκσυγχρονισμός κέντρων αποστολής ή εξυγίανσης οστράκων, προκειμένου το σύνολο της παραγωγής να διακινείται μέσω εγκεκριμένων εγκαταστάσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Κανονισμών (ΕΚ) 853/2004 και (ΕΚ) 854/2004.
- Εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων εμπορίας για τη βελτίωση των συνθηκών διακίνησης και υποστήριξη της χονδρικής πώλησης, σύμφωνα με σύγχρονες μεθόδους και έγκριτες διαδικασίες υγιεινής.

Οι επενδύσεις στον τομέα μεταποίησης και εμπορίας θα υλοποιηθούν από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με πεδίο εφαρμογής όλη την Ελλάδα, ύστερα από κατάθεση αναλυτικής τεχνικό-οικονομικής μελέτης. Η επιλογή θα στηριχθεί στην αξιολόγηση της πρότασης και της αξιοπιστίας του υποψήφιου φορέα υλοποίησης.

Επιλέξιμες περιοχές για ενίσχυση είναι το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Οι περιοχές για τις οποίες η δημόσια οικονομική παρέμβαση είναι αναγκαία είναι τόσο οι περιοχές του Στόχου Σύγκλισης, όσο και οι περιοχές Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης της χώρας, προκειμένου και οι δύο κατηγορίες, στο μέτρο που τους αναλογεί, να επιτύχουν τους βασικούς και ειδικούς στόχους που τίθενται.

Η προθεσμία για την υλοποίηση των στόχων και των προτεραιοτήτων εκτείνεται σε όλη τη διάρκεια ισχύος του Προγράμματος, ώστε οι επιχειρηματίες να έχουν τη χρονική δυνατότητα να προγραμματίσουν τις δράσεις τους, να εκτιμήσουν τις συνθήκες της αγοράς και να επιλέξουν τον πλέον κατάλληλο γι αυτούς χρόνο για την ανάπτυξη των εργασιών τους.

Η εναρμόνιση των δράσεων με τις ορθές περιβαλλοντικές πρακτικές και την τήρηση των αρχών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ αποτελούν προαπαιτούμενο και επομένως όλες οι χρηματοδοτούμενες ενέργειες θα έχουν έγκριση περιβαλλοντικών όρων, όπου απαιτείται.

Η κατασκευή και η λειτουργία μονάδων μεταποίησης στο παράκτιο περιβάλλον θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και λαμβάνοντας κατάλληλα μέτρα για την προστασία των περιοχών εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000.

Η στελέχωση των επιχειρήσεων με έμπυχο δυναμικό τροφοδοτείται –όσον αφορά τις επιστημονικές ειδικότητες– από πτυχιούχους και μεταπτυχιακούς επιστήμονες ΑΕΙ και ΤΕΙ και πλαισιώνεται από εργατοτεχνικό δυναμικό χαμηλότερης ειδίκευσης. Ως εκ τούτου, η ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση του κλάδου της μεταποίησης δεν εμποδίζεται, αντίθετα παρέχονται ίσες ή και περισσότερες ευκαιρίες για απασχόληση.

Η οικονομική ενίσχυση θα στηρίζει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, ωστόσο επενδύσεις που αφορούν προϊόντα μη προοριζόμενα για ανθρώπινη κατανάλωση, δεν ενισχύονται. Όμως, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, ενισχύονται α) επενδύσεις που μειώνουν την περιβαλλοντική επιβάρυνση με την επεξεργασία, τη μεταποίηση και την εμπορία απορριμμάτων προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και β) επενδύσεις για την απομάκρυνση διοξίνης ή άλλων επιβλαβών για τη δημόσια υγεία ουσιών από τα ιχθυάλευρα ή τα ιχθυέλαια, ακόμα και αν τα τελικά προϊόντα προορίζονται για μη ανθρώπινη κατανάλωση.

Το πεδίο χρηματοδότησης εκτείνεται σε «πολύ μικρές» επιχειρήσεις (απασχολούν προσωπικό λιγότερο των 10 ατόμων και έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο από 2 εκατ. €), «μικρές» επιχειρήσεις (προσωπικό λιγότερο από 50 άτομα και κύκλο εργασιών μικρότερο από 10 εκατ. €) και «μεσαίες» επιχειρήσεις (προσωπικό λιγότερο από 250 άτομα και κύκλο εργασιών μικρότερο από 50 εκατ. €).

Οι «πολύ μικρές» και οι «μικρές» επιχειρήσεις απολαμβάνουν προτεραιότητας έναντι των «μεσαίων» επιχειρήσεων, ώστε να διευκολύνονται περισσότερο στο οικονομικό ανταγωνιστικό πεδίο, εγχώριο και διεθνές. Ως σημείο προτεραιότητας για την κατάταξη των επιχειρήσεων προς χρηματοδότηση θα χρησιμοποιηθεί το μέγεθος των επιχειρήσεων.

Χρηματοδοτούνται επίσης, με μειωμένα ποσοστά χρηματοδότησης, οι επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στις πιο πάνω κατηγορίες, όμως απασχολούν προσωπικό λιγότερο από 750 υπαλλήλους ή παρουσιάζουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο από 200 εκατ. €.

Για την αντιμετώπιση των δυσχερειών που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις και οι τοπικές κοινωνίες των απομακρυσμένων ελληνικών νησιών, όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα, την επικοινωνία και την απασχόληση και να μην επιβαρύνονται από το υπερβολικό κόστος που συνεπάγεται ο αποκεντρωμένος χαρακτήρας τους, δεν θα εφαρμοσθούν σε αυτές οι περιοριστικές διατάξεις που αφορούν το οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων.

Οι ακριβείς ορισμοί των πιο πάνω τύπων των επιχειρήσεων, καθώς και οι προϋποθέσεις απονομής ή κατάργησης τέτοιου χαρακτηρισμού, ορίζονται λεπτομερώς στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Η προβλεπόμενη προτεραιότητα στις «πολύ μικρές» και «μικρές» επιχειρήσεις προκειμένου αυτές να επιτύχουν καλύτερη θέση στο ανταγωνιστικό πεδίο του

κοινοτικού και διεθνούς εμπορίου και να βελτιώσουν την πρόσβασή τους σε νέες αγορές, παρέχεται ιδίως με τους εξής ιδίως τρόπους:

- Κατά τη φάση της αξιολόγησης των προτάσεων θα πριμοδοτηθούν με υψηλότερη βαθμολογία οι πολύ μικρές και οι μικρές επιχειρήσεις ώστε να αποκτήσουν ικανό προβάδισμα προτεραιότητας, ενώ αντίθετα οι μεσαίες θα υστερήσουν στη βαθμολόγηση.
- Πρόσθετη, έμμεση προτεραιότητα θα δοθεί με απόδοση υψηλότερης βαθμολογίας σε χαμηλού κόστους επενδύσεις, κλιμακούμενη προς τα κάτω για τις επενδύσεις μεγαλύτερου κόστους.
- Πριμοδότηση με αυξημένο ποσοστό επιδότησης.

Στα απομακρυσμένα νησιά, όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 1, δεν θα εφαρμοσθούν οι περιοριστικές διατάξεις που αφορούν στο οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων.

Μεταξύ των κριτηρίων ένταξης θα συνυπολογισθεί ο παράγοντας καινοτόμου προϊόντος, προϊόντος υψηλής προστιθέμενης αξίας, επώνυμου προϊόντος με προβολή ποιοτικών προτύπων, καθώς και προϊόντων που μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Σημειώνουμε ότι είναι δυνατόν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος να χρηματοδοτούνται δαπάνες για τις πράξεις που περιλαμβάνουν ενισχύσεις σε μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής για τις επιχειρήσεις, πρωτίστως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής, όπως ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ταμεία εγγυήσεων και ταμεία δανειοδοτήσεων.

Κατάρτιση

Η βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και η κατάρτιση σε θέματα μεταξύ των άλλων:

- υδατοκαλλιέργειας και αλιείας εσωτερικών υδάτων, απασχόλησης γυναικών (ισότητα των δύο φύλων) κλπ, των απασχολούμενων στο κλάδο της υδατοκαλλιέργειας,
- ποιότητας και υγιεινής των παραγομένων προϊόντων, απασχόλησης των γυναικών (θέματα ισότητας των φύλων) κλπ, των απασχολούμενων στο κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,

θα χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και των αντίστοιχων επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Η επιλογή αυτή γίνεται δεδομένης της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας και εμπειρίας που διαθέτουν τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) σε θέματα βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και κατάρτισης.

Το περιεχόμενο (είδος εργαζομένων – θέματα κατάρτισης κλπ) των ενεργειών κατάρτισης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), θα καθοριστεί σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του Επ. Προγράμματος Αλιείας προκειμένου να συμβάλουν στη στρατηγική ανάπτυξης της αλιείας, ενώ η υλοποίησή τους θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κοινοτικό και Εθνικό δίκαιο που εφαρμόζονται σε όλες τις δραστηριότητες κατάρτισης του ΕΚΤ, δηλ. σε πιστοποιημένες δομές κλπ.

Κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Οι επιδοτήσεις και επενδύσεις που αναφέρονται στον Άξονα Προτεραιότητας 2 και τα μέτρα – δράσεις του, θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το Ε.Τ.Α. και μέχρι εξάντλησης των πόρων του.

8.3 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «ΜΕΤΡΑ ΚΟΙΝΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ»

Εισαγωγή

Το ευρύτερο περιβάλλον, εντός του οποίου κινείται η δραστηριότητα του τομέα της αλιείας, χαρακτηρίζεται ακόμα από περιορισμένη οργάνωση, παρά τις διορθωτικές παρεμβάσεις που έγιναν.

Ο έντονος νησιωτικός χαρακτήρας της χώρας, «βάζει την σφραγίδα» του τόσο στην συλλογική οργάνωση του κλάδου, μη ευνοώντας την και απαιτώντας συνεχή προσπάθεια για βελτίωση, όσο και στην σταθερή ανάγκη για δημιουργία και εκσυγχρονισμό υποδομών, αλιευτικών λιμένων και ιχθυοσκαλών.

Ειδικά για τις υποδομές, οι νέες κανονιστικές υποχρεώσεις της χώρας, στο πλαίσιο του αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα, που αφορούν τους καθορισμένους λιμένες πρώτων εκφορτώσεων, επιβάλλουν παροχή στήριξης για αναδιάρθρωση και βελτίωση των συνθηκών στους τόπους εκφόρτωσης.

Παράλληλα η προστασία και ανάπτυξη των υδάτινων πόρων των παράκτιων περιοχών είναι ένα συνεχές ζητούμενο, δεδομένων των πιέσεων που δέχονται τα παράκτια οικοσυστήματα από τις δραστηριότητες της παράκτιας ζώνης και υπό το πρίσμα του νέου Κανονισμού 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα.

Ήδη υπάρχουν στην χώρα μας 4 τεχνητοί ύφαλοι εκτάσεως 23 km², οι οποίοι έχουν δημιουργηθεί με χρηματοδότηση των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων στις περιοχές του Βιστωνικού κόλπου, της νήσου Καλύμνου (με Π.Δ. αριθμ. 228/23-10-2006-ΦΕΚ/Α/229/24-10-2006 έχει απαγορευθεί η αλιεία), του κόλπου Ιερισσού Ν. Χαλκιδικής και της παράκτιας ζώνης Ιονίου Πελάγους, Ν. Πρέβεζας.

Όσο για τον ανταγωνιστικό προσανατολισμό του κλάδου, αυτός επιβάλλει την ανάγκη διεύρυνσης των αγορών μέσω καλύτερης προώθησης των προϊόντων στην αγορά και επένδυση σε Έρευνα και η Καινοτομία, αντικείμενα τα οποία αποτελούν τον προπομπό των εξελίξεων της αγοράς.

1. Στρατηγικός και γενικός στόχος

Η βελτίωση του αναγκαίου περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του τομέα της αλιείας.

Γενικός στόχος: η στήριξη μέτρων κοινού ενδιαφέροντος, τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και των μέτρων διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα (Καν. 1967/2006).

2. Ειδικοί στόχοι

Ο στρατηγικός και ο γενικός στόχος του Άξονα, επιτυγχάνονται με την επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων:

- ανάπτυξη – ενίσχυση των συλλογικών δράσεων του τομέα της αλιείας που αποσκοπούν στην επίτευξη προστιθέμενης αξίας πέραν και άνω εκείνης που επιτυγχάνεται με το άθροισμα των μεμονωμένων επενδύσεων

- προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας και βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος
- βελτίωση & αναδιάρθρωση τόπων εκφόρτωσης, που καθορίζονται στο πλαίσιο του αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα
- βελτίωση της υποδομής των αλιευτικών λιμένων και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους επαγγελματίες αλιείς και τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη
- βελτίωση της ασφάλειας ελλιμενισμού & εκφόρτωσης των αλιευτικών σκαφών
- αύξηση της ποιότητας & της αξίας των αλιευτικών προϊόντων
- ανάπτυξη της καινοτομίας στον τομέα της αλιείας και η απόκτηση & διάδοση τεχνικών γνώσεων
- ανάπτυξη νέων αγορών για τα αλιευτικά προϊόντα και εκστρατείες προώθησης
- τροποποίηση των αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες εκτός αλιείας

3. Ποσοτικοποιημένοι στόχοι

Οι ποσοτικοποιημένοι στόχοι εκροών και αποτελεσμάτων του Άξονα Προτεραιότητας 3 παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

Όνομασία δείκτη	Τιμή βάσης 2006	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Αριθμός λιμένων, τόποι εκφόρτωσης & καταφύγια, στους οποίους θα βελτιωθούν οι εγκαταστάσεις	54*	10	30
Αριθμός περιοχών όπου έχουν τοποθετηθεί Τεχνητοί Ύφαλοι, για την προστασία & ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας	4	1	3

*ΕΠΑΛ 2000-2006

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Όνομασία δείκτη	Τιμή βάσης 2006	Στόχος 2015
Δημιουργούμενες νέες εκτάσεις για την προστασία & ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας (σε τετραγωνικά χιλιόμετρα)	23	39

4. Στρατηγική επίτευξης των στόχων

Για την επίτευξη των τεθέντων στόχων θα ενισχυθούν μέτρα κοινού ενδιαφέροντος με πεδίο ευρύτερο των μέτρων, που κανονικά αναλαμβάνονται και υλοποιούνται από ιδιωτικούς φορείς και επιχειρήσεις. Τα μέτρα αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής & των μέτρων διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα (Καν. 1967/2006) και υλοποιούνται με την ενεργό συμμετοχή των ιδίων των επιχειρήσεων ή οργανώσεων και φορέων, που ενεργούν εξ ονόματος

των παραγωγών ή άλλων οργανώσεων ή φορέων αναγνωρισμένων από το κράτος.

Η προσπάθεια για βελτίωση της συλλογικής οργάνωσης του τομέα της αλιείας θα πρέπει να είναι μία συνεχής και εντεινόμενη προσπάθεια, προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα καλύτερης διαχείρισης & διατήρησης των αλιευτικών αποθεμάτων & των ζωνών υδατοκαλλιέργειας καθώς και να λυθούν προβλήματα που επηρεάζουν τους εργαζόμενους στον τομέα της αλιείας σε θέματα ασφάλειας & υγιεινής όσο και στην ποιότητα των διακινουμένων αλιευτικών προϊόντων της συλλεκτικής αλιείας & της υδατοκαλλιέργειας.

Παράλληλα, για την βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος, την προστασία και την βελτίωση της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας και την προστασία των ιχθυοαποθεμάτων, θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις τα οποία θα υλοποιηθούν από δημόσιους ή ημιδημόσιους οργανισμούς και φορείς, αναγνωρισμένες επαγγελματικές οργανώσεις ή άλλους φορείς που θα οριστούν από την Διαχειριστική Αρχή.

Η βελτίωση των υποδομών σε αλιευτικούς λιμένες, καταφύγια και τόπους εκφόρτωσης, θα έχει σαν στόχο τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών σε αλιείς & τα αλιευτικά σκάφη τους, σε υδατοκαλλιεργητές που τα χρησιμοποιούν καθώς επίσης και την κάλυψη των υποχρεώσεων που προκύπτουν από το αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα. Η βελτίωση αυτή μπορεί να αφορά εκτός από τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων εγκαταστάσεων και την κατασκευή νέων όπως την κατασκευή μικρών αλιευτικών καταφυγίων, την κατασκευή χώρων εκφόρτωσης, αποθήκευσης και δημοπράτησης και γενικά όλων των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για την ασφαλή εκφόρτωση - αποθήκευση -διακίνηση – εμπορία κλπ των παραγομένων αλιευτικών προϊόντων.

Όσο για τον ανταγωνιστικό προσανατολισμό του κλάδου, αυτός επιβάλλει την πιστοποίηση της ποιότητας, και την ανάληψη μέτρων και δράσεων που θα αφορούν την ανάπτυξη νέων αγορών & τη διεύρυνση των υπαρχουσών καθώς και την προώθηση των προϊόντων στην αγορά μέσω ειδικών εκστρατειών προώθησης. Τα μέτρα και οι δράσεις αυτές δεν μπορούν να στοχεύουν σε εμπορικές ταυτότητες ή να παραπέμπουν σε συγκεκριμένες χώρες ή γεωγραφικές περιοχές.

Εξαίρεση αποτελούν προϊόντα που αναγνωρίζονται με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων.

Για την Έρευνα και τη Καινοτομία θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις με την μορφή πιλοτικών σχεδίων συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων για την χρήση αλιευτικών τεχνικών.

Τα σχέδια αυτά αποσκοπούν στην απόκτηση και στην διάδοση νέων τεχνικών γνώσεων και μπορούν να υλοποιηθούν από μια επιχείρηση, μια ανεγνωρισμένη επαγγελματική οργάνωση ή οποιονδήποτε άλλο αρμόδιο φορέα, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτό από την Διαχειριστική Αρχή σε συνεργασία με επιστημονικό ή τεχνικό φορέα.

Τα μέτρα κοινού ενδιαφέροντος είναι τα εξής:

- Οι Συλλογικές δράσεις
- Η προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας
- Οι αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια
- Η ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης

- Τα πιλοτικά σχέδια
- Η Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες εκτός αλιείας

Τα μέτρα είναι κοινού ενδιαφέροντος όταν συνεισφέρουν στο συμφέρον μιας ομάδας δικαιούχων ή του ευρύτερου κοινού. Όλα τα έσοδα που παράγονται πρέπει να επενδύονται στην πράξη

Αναλυτικά τα μέτρα και οι δράσεις που θα αναληφθούν είναι τα εξής.

5. Μέτρα –Δράσεις

Για την επίτευξη των στόχων του Άξονα θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις, όπως:

Μέτρο 3.1: Συλλογικές δράσεις (Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος),

Το μέτρο των συλλογικών δράσεων έχει σαν στόχους κυρίως:

- την καλύτερη διαχείριση ή διατήρηση των αλιευτικών πόρων (συμπεριλαμβανομένων σχεδίων για την προστασία των προστατευόμενων θαλάσσιων ειδών, ιδίως σε περιοχές Natura-θαλάσσια πάρκα κλπ)
- την προαγωγή επιλεκτικών αλιευτικών μεθόδων ή εργαλείων και την μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων,
- την αφαίρεση απολεσθέντων αλιευτικών εργαλείων από το θαλάσσιο βυθό προκειμένου να καταπολεμηθεί η άδηλη αλιεία,
- την βελτίωση των συνθηκών εργασίας και της ασφάλειας,
- την συμβολή στην διαφάνεια των αγορών προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, περιλαμβανομένης της ιχνηλασιμότητας,
- την βελτίωση της ποιότητας & της ασφάλειας των τροφίμων, περιλαμβανομένων επενδύσεων σε εργαστήρια ελέγχου ποιότητας & υγιεινής αλιευμάτων,
- βελτίωση των συνθηκών επίβλεψης της εφαρμογής της Νομοθεσίας στις εγκαταστάσεις διακίνησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.
- την ανάπτυξη, την αναδιάρθρωση ή την βελτίωση ζωνών υδατοκαλλιέργειας,
- τις επενδύσεις σε εξοπλισμό και υποδομή παραγωγής, μεταποίησης ή εμπορίας, περιλαμβανομένων του εξοπλισμού και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας απορριμμάτων, την προαγωγή της εταιρικής σχέσης μεταξύ επιστημόνων και επιχειρήσεων στον αλιευτικό κλάδο,
- την δικτύωση και την ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ οργανώσεων που προάγουν την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και άλλων ενδιαφερομένων,
- την συμβολή στους στόχους που καθορίζονται για την παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας στον Άξονα προτεραιότητας 1,
- την βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου των συνθηκών πρόσβασης στις περιοχές αλιείας, ιδίως μέσω της εκπόνησης τοπικών διαχειριστικών σχεδίων που εγκρίνονται από τις εθνικές αρμόδιες αρχές,
- την δημιουργία οργανώσεων παραγωγών που αναγνωρίζονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου για την κοινή οργάνωση των αγορών προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας, την αναδιάρθρωση τους και την υλοποίηση προγραμμάτων τους για τη βελτίωση της ποιότητας,

- την διεξαγωγή μελετών σκοπιμότητας για την προαγωγή εταιρικών σχέσεων με Τρίτες Χώρες στον αλιευτικό τομέα.

Η στήριξη δεν καλύπτει τις δαπάνες που σχετίζονται με την πειραματική αλιεία.

Ο όρος «πειραματική αλιεία» σημαίνει την χρήση διαφόρων τύπων εξοπλισμού αναζήτησης ιχθύων και αλιευτικών εργαλείων, για να εξακριβωθεί ποια είδη ιχθύων υπάρχουν σε μια περιοχή και σε ποιες ποσότητες, ώστε να γνωστοποιηθεί ως ένα βαθμό το μέγεθος των αποθεμάτων στην περιοχή αυτή και η οικονομική βιωσιμότητα εμπορικής τους εκμετάλλευσης αντιστοίχως.

Ειδικότερα:

Οι δράσεις υλοποιούνται με την ενεργή συμμετοχή των ίδιων των επιχειρήσεων ή οργανώσεων που ενεργούν εξ ονόματος των παραγωγών ή άλλων οργανώσεων. Οι οργανώσεις αυτές μπορούν να είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς, όπως ΜΚΟ, επιστημονικές ή εμπορικές οργανώσεις κ.λ.π. και ορίζονται από την Διαχειριστική Αρχή όταν οι δράσεις λόγω της φύσεώς τους μπορούν να υλοποιηθούν πιο αποτελεσματικά από τις οργανώσεις αυτές.

A) Για την ανάπτυξη, αναδιάρθρωση ή την βελτίωση ζωνών υδατοκαλλιέργειας, στήριξη χορηγείται για χωροταξικό σχεδιασμό και χαρτογράφηση των περιοχών που προορίζονται για την υδατοκαλλιέργεια (ΠΟΑΥ). Επίσης, στήριξη χορηγείται στους φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ - Νόμος 2742 / 1999 & αριθ. Η.Π.17239 / 30.8.2002 Υπουργική Απόφαση), προκειμένου να υλοποιούν ενέργειες συλλογικού χαρακτήρα ιδίως για την προμήθεια συλλογικού εξοπλισμού -για παρακολούθηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νερού στις ΠΟΑΥ - και για αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ρύπανσης, διενέργεια σχετικών μελετών κλπ.

B) Για τη δράση της ενίσχυσης για την δημιουργία οργανώσεων παραγωγών η στήριξη χορηγείται για :

- την δημιουργία οργανώσεων παραγωγών με σκοπό την διευκόλυνση της σύστασης και διοικητικής λειτουργίας των οργανώσεων παραγωγών που αναγνωρίζονται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 μετά την 1η Ιανουαρίου 2007,
- την εφαρμογή των σχεδίων των οργανώσεων παραγωγών που έχουν λάβει την ειδική αναγνώριση που αναφέρεται στο άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000, προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των σχεδίων βελτίωσης της ποιότητας των προϊόντων,
- την αναδιάρθρωση οργανώσεων παραγωγών με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητάς τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς.

Η στήριξη που αναφέρεται ανωτέρω παρέχεται για τρία χρόνια από την ημερομηνία αναγνώρισης ή την ημερομηνία της απόφασης για την αναδιάρθρωση της οργάνωσης παραγωγών και βαίνει φθίνουσα κατά την διάρκεια της τριετίας που ακολουθεί την ημερομηνία.

Η αναδιάρθρωση των οργανώσεων παραγωγών καλύπτει περιπτώσεις, στις οποίες μια οργάνωση παραγωγών υφίσταται σημαντικές μεταβολές, όπως στα μέλη, στα προϊόντα που καλύπτει, στον όγκο παραγωγής κ.λ.π. αλλά οι μεταβολές αυτές δεν οδηγούν στη δημιουργία νέας οργάνωσης παραγωγών και στην αναγνώρισή της βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου.

Γ) Στο πλαίσιο την εφαρμογής του κανονισμού 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στη Μεσόγειο, χορηγείται ενίσχυση ιδίως για: (i) την συλλογή

επιστημονικών πληροφοριών προκειμένου να χαρτογραφηθούν οι βιότοποι που θα προστατευθούν σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού, (ii) την συλλογή επιστημονικών πληροφοριών για την επιστημονική ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των περιοχών (Εθνικές προστατευόμενες περιοχές) οι οποίες θα προστατευθούν στα πλαίσια του άρθρου 7 του κανονισμού και (iii) την επιστημονική παρακολούθηση των σχεδίων διαχείρισης σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 του κανονισμού.

Δ) Η στήριξη για μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της διαχείρισης και του ελέγχου των συνθηκών πρόσβασης στις περιοχές αλιείας (βλ. 12 στόχος συλλογικών δράσεων) καλύπτει την εκπόνηση τοπικών διαχειριστικών σχεδίων (υπηρεσίες συμβούλου, συνεδριάσεις κ.λ.π.), μελέτες και άλλες ενέργειες που βελτιώνουν τη διαχείριση και τον έλεγχο των συνθηκών πρόσβασης με την επιφύλαξη ότι η πραγματική διαχείριση και ο έλεγχος των συνθηκών πρόσβασης (π.χ. προσωρινή ή οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητα) στηρίζεται μόνο βάσει του άξονα προτεραιότητας 1.

Ε) Στο πλαίσιο της βελτίωσης της ποιότητας & της ασφάλειας των τροφίμων, χορηγείται ενίσχυση και για επενδύσεις σε εργαστήρια ελέγχου ποιότητας & υγιεινής αλιευμάτων, συμπεριλαμβανόμενων ίδρυσης, εξοπλισμού και εκσυγχρονισμού τους.

ΣΤ) Θα προωθηθεί η εκπόνηση μελετών σχετικών με τον τομέα της αλιείας περιβαλλοντικών ή άλλων μελετών που διευκολύνουν την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του ΕΠΑΛ, όπως διαχειριστικές μελέτες με σκοπό την εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας των οικοσυστημάτων των διαφόρων περιοχών για την εκτροφή ιχθύων, ιδιαίτερα όσον αφορά σε περιοχές εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000, ούτως ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των μέτρων διαχείρισης του αλιευτικού στόλου και η ορθολογική ανάπτυξη των υδατοκαλλιεργειών με παράλληλη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος.

Ζ) Στήριξη χορηγείται για ανάπτυξη χώρων άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και για ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για ενθάρρυνση κατανάλωσης συναφών προϊόντων.

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης θα καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων

Μέτρο 3.2: Προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας

Συμβάλλοντας στην βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος, το μέτρο της προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας έχει δράσεις που περιλαμβάνουν:

- Την κατασκευή ή τοποθέτηση στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και την ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας, ή
- Την αποκατάσταση εσωτερικών υδάτων, περιλαμβανομένων των τόπων ωοτοκίας και των οδών μετανάστευσης για τα μεταναστευτικά είδη, ή

- Την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του Natura 2000, εφόσον αφορούν άμεσα τις αλιευτικές δραστηριότητες, πλήν λειτουργικών δαπανών.

Οι δράσεις που αναφέρονται πιο πάνω θα υλοποιηθούν από δημόσιους ή ημιδημόσιους φορείς, αναγνωρισμένες οργανώσεις ή άλλους φορείς που θα οριστούν για το σκοπό αυτό από τη Διαχειριστική αρχή.

Η στήριξη δεν καλύπτει διατάξεις συγκέντρωσης ιχθύων. Ως διατάξεις συγκέντρωσης ιχθύων ορίζονται ανθρώπινες κατασκευές, αγκυροβολημένες ή επιπλέουσες, τοποθετημένες στην ανοικτή θάλασσα, με πρώτηιστη λειτουργία τη συγκέντρωση πελαγικών ιχθύων, διευκολύνοντας έτσι και επαυξάνοντας την αλίευσή τους.

Ο άμεσος εμπλουτισμός του αποθέματος δεν είναι επιλέξιμος για ενίσχυση, εκτός εάν προβλέπεται ρητά ως μέτρο διατήρησης σε κοινοτική νομική πράξη.

Ως «άμεσος εμπλουτισμός» νοείται η δραστηριότητα ελευθέρωσης στο περιβάλλον ζώντων ιχθύων, ανεξαρτήτως του αν τα ζώα παράγονται σε μονάδες παραγωγής γόνου ή έχουν προηγουμένως αλιευθεί αλλού.

Η οικονομική στήριξη μπορεί να καλύπτει την αγορά (δαπάνες κτήσης) των υδρόβιων οργανισμών που θα απελευθερωθούν στο περιβάλλον (ή τις δαπάνες παραγωγής τους) και το κόστος μεταφοράς τους στο σημείο ελευθέρωσης. Δεν καλύπτονται οι δαπάνες υποδομής, κτιρίων (όπως μιας μονάδας παραγωγής γόνου) και εξοπλισμού.

Ειδικότερα για την στήριξη που προβλέπεται για την κατασκευή ή τοποθέτηση στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων για την προστασία και την ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας, αφορά μέτρα για την κατασκευή και τοποθέτηση ανθεκτικών και σταθερών αντικειμένων κατάλληλων για την δημιουργία τεχνητών υφάλων ή άλλων εγκαταστάσεων.

Οι προτάσεις πόντισης τεχνητών υφάλων για την ενίσχυση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, θα πρέπει να διασφαλίζουν την καταλληλότητα του τρόπου και του τόπου εγκατάστασής τους καθώς και την επαρκή επιστημονική παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους.

Η στήριξη μπορεί να καλύπτει ιδίως:

- εργασίες προπαρασκευής της τοποθέτησης (εδαφολογική έρευνα, βυθομέτρηση, βυθοκόρηση, υποβρύχια επιθεώρηση / εργασία, μελέτες),
- αγορά / κατασκευή των εξαρτημάτων του υφάλου (τεχνητοί όγκοι / ογκόλιθοι, βράχοι),
- καθαρισμός σκαφών που θα βυθιστούν ως μέρος του τεχνητού υφάλου,
- μεταφορά, συμπεριλαμβανομένης της ενοικίασης χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού (σκαφών),
- συναρμολόγηση και τοποθέτηση, πόντιση,
- εξοπλισμός σηματοδότησης και προστασίας (συμπεριλαμβανομένου εξοπλισμού για θαλάσσια καταφύγια) και
- επιστημονική παρακολούθηση των έργων.

Η στήριξη μπορεί να καλύπτει την επιστημονική παρακολούθηση των υφάλων που κατασκευάστηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΑΛ 2000-2006 μέχρι την συμπλήρωση πενταετίας .

Το κόστος κτήσης σκάφους που θα ποντισθεί και θα χρησιμοποιείται ως τεχνητός ύφαλος δεν είναι επιλέξιμο. Στην περίπτωση σκάφους που αλλάζει χρήση με σκοπό τη δημιουργία τεχνητού υφάλου, η δημόσια ενίσχυση για την οριστική παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων καταβάλλεται στον ιδιοκτήτη του αντίστοιχου αλιευτικού σκάφους. Η χρήση αποσυρμένων αλιευτικών σκαφών σε πόντιση τεχνητών υφάλων προϋποθέτει την διαδικασία περιβαλλοντικής αδειδότησης των συγκεκριμένων έργων

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης σε κάθε πράξη θα καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Μέτρο 3.3: Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια

Με στόχο την βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχονται στους αλιείς και τους υδατοκαλλιεργητές, το μέτρο για τους Αλιευτικούς λιμένες, καταφύγια και τόπους εκφόρτωσης, έχει δράσεις που περιλαμβάνουν:

- την βελτίωση των όρων εκφόρτωσης στα καθορισμένα λιμάνια σύμφωνα με το αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα,
- την βελτίωση των συνθηκών εκφόρτωσης, μεταποίησης, υγιεινής, αποθήκευσης και δημοπράτησης των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας,
- την βελτίωση των συνθηκών επίβλεψης της εφαρμογής της Νομοθεσίας στις εγκαταστάσεις διακίνησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.
- την προμήθεια καυσίμων, πάγου, νερού και ηλεκτρικής ενέργειας,
- τη συντήρηση αλιευτικών σκαφών και την επισκευή του εξοπλισμού,
- την κατασκευή, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση αποβάθρων με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας κατά την εκφόρτωση ή τη φόρτωση,
- την μηχανογραφική διαχείριση αλιευτικών δραστηριοτήτων,
- την βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας,
- την αποθήκευση και την επεξεργασία απορριμμάτων και μέτρα για τη μείωση των απορρίψεων
- επενδύσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια και αφορούν την κατασκευή ή τον εκσυγχρονισμό μικρών αλιευτικών καταφυγίων.

Η βελτίωση των υποδομών σε αλιευτικούς λιμένες, τόπους εκφόρτωσης και καταφύγια θα έχει σαν στόχο τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών σε αλιείς και τα αλιευτικά σκάφη τους καθώς και σε υδατοκαλλιεργητές που τις χρησιμοποιούν. Η βελτίωση αυτή μπορεί να αφορά κυρίως:

- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό την υποστήριξη των αλιευτικών σκαφών
- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας των εργαζομένων αλιέων

- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας & υγιεινής κατά την φόρτωση, εκφόρτωση και διακίνηση των αλιευτικών προϊόντων
- την κατασκευή & επέκταση – εκσυγχρονισμό των ιχθυοσκαλών της χώρας
- την κατασκευή & επέκταση – εκσυγχρονισμό χώρων εκφόρτωσης
- την βελτίωση των συνθηκών συντήρησης, αποθήκευσης & επεξεργασίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας στα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια

Ειδικά για τα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια η βελτίωση θα αφορά τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων υποδομών και την κατασκευή μικρών αλιευτικών καταφυγίων. Ως μικρά αλιευτικά καταφύγια θεωρούνται αυτά που έχουν κατά κανόνα την δυνατότητα να ελλιμενίσουν μέχρι 50 αλιευτικά σκάφη και το κόστος τους δεν ξεπερνά το 1.500.000 Ευρώ. Σημειώνουμε ότι κατά προτεραιότητα επιλέγονται απομακρυσμένα κατά βάση νησιά όπως αυτά ορίζονται στο υποκεφάλαιο 1.2 «απομακρυσμένα ελληνικά νησιά» του κεφαλαίου 1 «γεωγραφική επιλεξιμότητα»,

Στις προτάσεις για έργα κατασκευής, εκσυγχρονισμού και επέκτασης αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και αλιευτικών καταφυγίων, που θα υλοποιηθούν κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, θα πρέπει να προβλέπεται μεταξύ των άλλων και η εκπόνηση περιβαλλοντικών και άλλων αναγκαίων μελετών καθώς και η διασφάλιση λήψης κατάλληλων προληπτικών ή και επανορθωτικών μέτρων για την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Οι προτάσεις θα πρέπει επίσης να προβλέπουν την αρμονική τους ένταξη στο περιβάλλον σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Παράλληλα θα πρέπει να προβλέπονται εγκαταστάσεις συλλογής και διάθεσης υγρών και στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί διαχείρισης αποβλήτων.

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης σε κάθε πράξη, θα καθοριστεί από τη Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων

Μέτρο 3.4: Ανάπτυξη νέων αγορών & εκστρατείες προώθησης

Με στόχο την αύξηση της ποιότητας και της αξίας των προϊόντων καθώς και την επέκταση των αγορών προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας, το μέτρο για την ανάπτυξη νέων αγορών & εκστρατείες προώθησης έχει δράσεις που περιλαμβάνουν ιδίως :

- την διεξαγωγή εθνικών ή διακρατικών εκστρατειών προώθησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
- εκστρατείες για τη βελτίωση της εικόνας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και του αλιευτικού κλάδου και διεξαγωγή ερευνών της αγοράς,

- την διάθεση στην αγορά πλεοναζόντων ειδών ή ειδών που επιδέχονται περαιτέρω εκμετάλλευση,
- την εφαρμογή πολιτικής ποιότητας για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας,
- την πιστοποίηση ποιότητας, περιλαμβανομένων της δημιουργίας σημάτων και της πιστοποίησης προϊόντων που αλιεύονται ή εκτρέφονται με φιλοπεριβαλλοντικές μεθόδους παραγωγής,
- την προώθηση προϊόντων που παράγονται με τη χρήση μεθόδων που προκαλούν μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον,
- την προώθηση προϊόντων που αναγνωρίζονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 510/2006,
- την διεξαγωγή ερευνών της αγοράς

Για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα αναληφθούν δράσεις που θα αφορούν, την ανάπτυξη νέων αγορών και την διεύρυνση των υπαρχουσών καθώς και την προώθηση των προϊόντων στην αγορά μέσω ειδικών εκστρατειών προώθησης εθνικής και διεθνούς εμβέλειας. Ταυτόχρονα, θα επιδιωχθεί συνεργασία και συντονισμός ενεργειών με τους αρμόδιους φορείς άλλων χωρών της Ε.Ε για τον σχεδιασμό και υλοποίηση κοινής εκστρατείας προώθησης των προϊόντων της Μεσογειακής Ιχθυοκαλλιέργειας (πανευρωπαϊκής πλατφόρμας προώθησης των προϊόντων Μεσογειακής Ιχθυοκαλλιέργειας).

Τα μέτρα και οι δράσεις αυτές δεν μπορούν να στοχεύουν σε εμπορικές ταυτότητες ή να παραπέμπουν σε συγκεκριμένες χώρες ή γεωγραφικές περιοχές. Εξαιρέση αποτελούν προϊόντα που αναγνωρίζονται με βάση τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων.

Ειδικότερα, η στήριξη που παρέχεται για μέτρα προώθησης, όπως η διεξαγωγή εθνικών ή διακρατικών εκστρατειών προώθησης προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εκστρατείες για την βελτίωση της εικόνας των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας και του αλιευτικού κλάδου, προώθηση προϊόντων που παράγονται με τη χρήση μεθόδων που προκαλούν μικρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την προώθηση προϊόντων που αναγνωρίζονται δυνάμει του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 510/2006, μπορεί να καλύπτει ιδίως:

- τις δαπάνες των διαφημιστικών πρακτορείων και άλλων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών που αφορούν την προετοιμασία και την υλοποίηση των εκστρατειών προώθησης.
- τις αγορές ή ενοικιάσεις διαφημιστικού χώρου και τη δημιουργία διαφημιστικών συνθημάτων ή σημάτων για τη διάρκεια των εκστρατειών προώθησης.
- τις δαπάνες έκδοσης του υλικού και εξωτερικού προσωπικού που απαιτούνται για τις εκστρατείες.
- την οργάνωση και συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις και επιδείξεις.

Όσον αφορά τα προϊόντα που έχουν αναγνωριστεί βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 510/2006, μπορεί να χορηγείται στήριξη για την προώθησή τους μόνο από την ημερομηνία κατά την οποία η ονομασία έχει καταχωρηθεί στο μητρώο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7 του εν λόγω κανονισμού.

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης σε κάθε πράξη, θα καθοριστεί από τη Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου .
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων.

Μέτρο 3.5: Πιλοτικά Σχέδια

Με στόχο την απόκτηση και διάδοση νέων τεχνικών γνώσεων στον τομέα της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών, το μέτρο για τα Πιλοτικά σχέδια έχει δράσεις, οι οποίες μπορούν:

- να δοκιμάζουν, υπό σχεδόν πραγματικές συνθήκες του κλάδου παραγωγής, την τεχνική ή οικονομική βιωσιμότητα μιας καινοτόμου τεχνολογίας με στόχο την απόκτηση και την διάδοση τεχνικών ή οικονομικών γνώσεων για τη δοκιμαζόμενη τεχνολογία
- να καθιστούν δυνατή την διενέργεια δοκιμών σχεδίων διαχείρισης και σχεδίων κατανομής της αλιευτικής προσπάθειας, περιλαμβανομένων, εφόσον απαιτείται, του καθορισμού ζωνών απαγόρευσης της αλιείας προκειμένου να αξιολογηθούν οι βιολογικές και οι οικονομικές συνέπειες του, και του πειραματικού εμπλουτισμού των αποθεμάτων
- να αναπτύσσουν και να δοκιμάζουν μεθόδους για τη βελτίωση της επιλεκτικότητας των εργαλείων, τη μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων, των απορρίψεων ή των επιπτώσεων στο περιβάλλον, ιδίως δε στο θαλάσσιο βυθό
- να δοκιμάζουν εναλλακτικούς τύπους τεχνικών διαχείρισης της αλιείας
- να προωθούν καινοτομία, έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη στον κλάδο της υδατοκαλλιέργειας, με γνώμονα την ανάπτυξη φιλικότερων προς το περιβάλλον τεχνολογιών και πρακτικών,

Τα σχέδια αυτά αποσκοπούν στη απόκτηση και στη διάδοση νέων τεχνικών γνώσεων. Τα σχέδια αυτά μπορούν υλοποιηθούν από μια επιχείρηση (με τον όρο «επιχείρηση», εννοείται ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασχολείται με εμπορικές εργασίες) ή μια ανεγνωρισμένη επαγγελματική οργάνωση ή οποιονδήποτε άλλο αρμόδιο φορέα, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτό από την Διαχειριστική Αρχή, σε συνεργασία με επιστημονικό ή τεχνικό φορέα.

Τα πιλοτικά σχέδια θα πρέπει να συνοδεύονται από επαρκή επιστημονική παρακολούθηση για την αποκόμιση σημαντικών αποτελεσμάτων. Τα αποτελέσματα των πιλοτικών σχεδίων που χρηματοδοτούνται, πρέπει να υποβάλλονται στην Διαχειριστική Αρχή με τεχνικές εκθέσεις οι οποίες θα δημοσιοποιούνται.

Ειδικότερα:

- Τα πιλοτικά σχέδια λαμβάνουν στήριξη μόνον όταν συνάδουν με τους κανόνες και τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.
- Τα πιλοτικά σχέδια που λαμβάνουν στήριξη πρέπει να είναι αληθινά καινοτόμα και μικρές τεχνικές βελτιώσεις γνωστών τεχνολογιών δεν αρκούν για να δοθεί στήριξη.
- Στήριξη δεν χορηγείται για πιλοτικά σχέδια πειραματικής αλιείας.

Ο όρος «πειραματική αλιεία» σημαίνει την χρήση διαφόρων τύπων εξοπλισμού αναζήτησης ιχθύων και αλιευτικών εργαλείων, για να εξακριβωθεί ποια είδη ιχθύων υπάρχουν σε μια περιοχή και σε ποιες ποσότητες, ώστε να γνωστοποιηθεί ως ένα βαθμό το μέγεθος των αποθεμάτων στην περιοχή αυτή και η οικονομική βιωσιμότητα εμπορικής τους εκμετάλλευσης αντιστοίχως. Η μοναδική περίπτωση όπου σχέδια πειραματικής αλιείας είναι επιλέξιμα για στήριξη είναι να εστιάζονται στη δοκιμή επιλεκτικότερων αλιευτικών τεχνικών ή / και εργαλείων, για να κριθούν οι επιπτώσεις τους στα ιχθυαποθέματα ή / και στο θαλάσσιο περιβάλλον.

- Τα πιλοτικά σχέδια δεν έχουν άμεσο εμπορικό χαρακτήρα. Τυχόν κέρδη παραγόμενα στη διάρκεια της υλοποίησης ενός πιλοτικού σχεδίου αφαιρούνται από την δημόσια ενίσχυση που χορηγείται στο σχέδιο.
- Τα πιλοτικά σχέδια πρέπει να έχουν ορισμένο κόστος και διάρκεια, ανάλογα με τον πειραματικό χαρακτήρα τους και εάν το συνολικό κόστος ενός πιλοτικού σχεδίου υπερβαίνει τις 300.000 ευρώ απαιτείται αξιολόγηση από ανεξάρτητο επιστημονικό οργανισμό, προκειμένου να αξιολογηθεί και να εγκριθεί.

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης σε κάθε πράξη, θα καθοριστεί από τη Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων

Μέτρο 3.6: Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες

Δίδεται στήριξη προκειμένου να μετατραπούν αλιευτικά σκάφη και να χρησιμοποιηθούν για εκπαιδευτικούς ή ερευνητικούς σκοπούς στον αλιευτικό κλάδο ή για άλλες δραστηριότητες πλην της αλιείας (για τη διαφύλαξη ιστορικής κληρονομιάς ή ελεγκτικές δραστηριότητες κ.λ.π.).

Η στήριξη μπορεί να χορηγείται για την μετατροπή του αλιευτικού σκάφους μετά την αλλαγή της χρήσης του, μόνον αν το εν λόγω σκάφος έχει διαγραφεί οριστικά από το μητρώο του αλιευτικού στόλου και εάν η συναφής άδεια αλιείας έχει ακυρωθεί οριστικά

Οι πράξεις περιορίζονται στους δημόσιους ή ημιδημόσιους φορείς.

Η στήριξη καταβάλλεται στον δημόσιο ή ημιδημόσιο φορέα που αναλαμβάνει την υλοποίηση της πράξης και καλύπτει τις δαπάνες για την τροποποίηση αλιευτικού σκάφους, ώστε να καταστεί κατάλληλο για τη νέα χρήση του εκτός αλιείας μετά την αλλαγή της χρήσης του.

Σε περίπτωση που το σχετικό σκάφος έχει αλλάξει χρήση προηγουμένως στο πλαίσιο του μέτρου 1.1 «Μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων», η στήριξη που προβλέπεται στο μέτρο 1.1 καταβάλλεται στον αρχικό ιδιοκτήτη του σκάφους και όχι στον δημόσιο φορέα.

6. Συντονισμός των μέτρων του Άξονα 3 με σχετικά μέτρα των άλλων Αξόνων – άλλα στοιχεία υλοποίησης

Στήριξη βάσει του άξονα προτεραιότητας 3 μπορεί να παρέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις για μέτρα / δράσεις παρεμφερή με τα προβλεπόμενα στους άξονες προτεραιότητας 1 και 2. Το είδος των μέτρων / δράσεων στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να είναι παρεμφερές, αλλά το πεδίο παρέμβασης διαφέρει, δηλ. τα μέτρα αυτά είναι κοινού ενδιαφέροντος.

Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων που προβλέπονται στον άξονα προτεραιότητας 3 και τα μέτρα / δράσεις του, οι πράξεις που είναι επιλέξιμες βάσει του άξονα προτεραιότητας 3 μπορούν επίσης να υλοποιούνται από ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Κατάρτιση

Η βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και η κατάρτιση σε θέματα μεταξύ των άλλων, ασφάλειας στην εργασία, ποιότητας και υγιεινής των παραγομένων προϊόντων των απασχολουμένων στο τομέα της αλιείας, θέματα που αφορούν την απασχόληση των γυναικών (ισότητα των δύο φύλων) κλπ, θα χρηματοδοτηθεί στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και των αντίστοιχων επιχειρησιακών προγραμμάτων

Η επιλογή αυτή γίνεται δεδομένης της συσσωρευμένης τεχνογνωσίας και εμπειρίας που διαθέτουν τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) σε θέματα βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων και κατάρτισης .

Το περιεχόμενο (είδος εργαζομένων – θέματα κατάρτισης κλπ) των ενεργειών κατάρτισης που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), θα καθοριστεί σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του Επ.Προγράμματος Αλιείας προκειμένου να συμβάλουν στη στρατηγική ανάπτυξης της αλιείας, ενώ η υλοποίησή τους θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κοινοτικό και Εθνικό δίκαιο που εφαρμόζονται σε όλες τις δραστηριότητες κατάρτισης του ΕΚΤ, δηλ.σε πιστοποιημένες δομές κλπ.

Κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Οι επιδοτήσεις και επενδύσεις που αναφέρονται στον Άξονα προτεραιότητας 3 τα μέτρα-δράσεις του, θα συγχρηματοδοτηθούν και μέχρι εξάντλησης των πόρων από το Ε.Τ.Α.

Ειδικά για τα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια η βελτίωση θα αφορά τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων υποδομών και την κατασκευή μικρών αλιευτικών καταφυγίων. Ως μικρά αλιευτικά καταφύγια θεωρούνται αυτά που έχουν κατά κανόνα την δυνατότητα να ελλιμενίσουν μέχρι 50 αλιευτικά σκάφη και το κόστος τους δεν ξεπερνά το 1.500.000 Ευρώ. Σημειώνουμε ότι κατά προτεραιότητα επιλέγονται απομακρυσμένα κατά βάση νησιά όπως αυτά ορίζονται στο υποκεφάλαιο 1.2 «απομακρυσμένα ελληνικά νησιά» του κεφαλαίου 1 «γεωγραφική επιλεξιμότητα».

8.4 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»

Εισαγωγή

Η αλιευτική δραστηριότητα συγκεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις νησιωτικές και παράκτιες περιοχές της χώρας. Η ανάπτυξη της Αλιείας διαχρονικά έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση φαινομένων εξάρτησης ορισμένων περιοχών της χώρας από την αλιευτική δραστηριότητα, περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται αφενός από

σημαντικά δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά προβλήματα και αφετέρου από τις ελλείψεις που παρατηρούνται σε βασικές υποδομές. Από την άλλη, τα φυσικά πλεονεκτήματά τους, σε συνδυασμό με ελκυστικότητά τους ως τουριστικοί προορισμοί αποτελούν ένα θετικό πλαίσιο που μπορεί να αξιοποιηθεί προκειμένου να αντιστραφούν οι αρνητικές εξελίξεις και να επιτευχθεί η αιφύρο ανάπτυξη των περιοχών αυτών. Κατά συνέπεια απαιτείται η ενίσχυσή τους για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αυτές, στο πλαίσιο μιας συνολικής στρατηγικής, τα βασικά χαρακτηριστικά της οποίας είναι:

- Εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης πολιτικής για την ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των περιοχών παρέμβασης και η αξιοποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, τη διατήρηση και ανάπτυξη των θέσεων απασχόλησης, μέσω της στήριξης για τη διαφοροποίηση ή την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση των περιοχών που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, λόγω αλλαγών στον κλάδο της αλιείας και την προαγωγή της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος.
- Η πολιτική για την ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών θα αποτελέσει μέρος μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης με σαφή γεωγραφική αναφορά και προσαρμοσμένης στις τοπικές συνθήκες και θα βασίζεται στην αλληλεπίδραση μεταξύ παραγόντων , τομέων και πράξεων στις περιοχές εφαρμογής.
- Η στρατηγική που υιοθετείται θα είναι όσον το δυνατόν περισσότερο αποκεντρωμένη, θα ευνοεί τη συμμετοχή των τοπικών παραγόντων, θα στηρίζεται σε προσέγγιση από τα κάτω προς τα άνω και θα διασφαλίζει τη σημαντική συμμετοχή των παραγόντων του ιδιωτικού τομέα.
- Η ακολουθούμενη στρατηγική θα αποδεικνύει τη βιωσιμότητά της και θα είναι συμπληρωματική με τις άλλες παρεμβάσεις που εφαρμόζονται στις περιοχές εφαρμογής.

Σημαντικό στοιχείο της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών αποτελεί η ενθάρρυνση της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ ομάδων σε αλιευτικές περιοχές, κυρίως μέσω της δικτύωσης και της διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.

2. Στρατηγικός Στόχος και Γενικοί Στόχοι

α) Στρατηγικός στόχος του Άξονα Προτεραιότητας είναι «η ενίσχυση της αιφύρου ανάπτυξης των επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών που θα στηρίζεται στη δημιουργία ενός προτύπου πολυαπασχόλησης και διασύνδεσης των τομέων παραγωγής μεταξύ τους σε αυτές»

β) Γενικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας είναι:

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών, μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπροσανατολισμού της παραγωγικής τους βάσης και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης εκτός του αλιευτικού τομέα.
- Η βελτίωση της ελκυστικότητας των αλιευτικών περιοχών μέσω της ενίσχυσης βασικών υποδομών και της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

3. Ειδικό Στόχοι

Ο στρατηγικός και οι γενικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας επιτυγχάνονται με την επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων :

- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων.
- Προώθηση του οικοτουρισμού με στόχο την αναδιάρθρωση και τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων σε αλιευτικές περιοχές.
- Διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Προαγωγή της ποιότητας του παρακτίου περιβάλλοντος των αλιευτικών περιοχών
- Προστασία και αναβάθμιση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές.
- Ενίσχυση βασικών στοιχείων τεχνικής υποδομής και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των αλιευτικών περιοχών.
- Διάδοση βέλτιστων πρακτικών μέσω της προαγωγής της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των παραγόντων των αλιευτικών περιοχών.

4. Ποσοτικοποιημένοι στόχοι

Στο Άξονα Προτεραιότητας θα ενταχθούν 9 περιοχές παρέμβασης. Το αποτέλεσμα των παρεμβάσεων που θα συγχρηματοδοτηθούν αφορά σε ωφελούμενο πληθυσμό 220.000 κατοίκων αλιευτικών περιοχών.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων θα επιφέρει τη δημιουργία ή διατήρηση 290 θέσεων απασχόλησης (ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Αριθμός Περιοχών που θα ενταχθούν	9	9

ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	Στόχος 2015
Ωφελούμενος Πληθυσμός (αριθμός κατοίκων)	220,000

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΕΙΚΤΗ	Στόχος 2015
Νέες μόνιμες θέσεις απασχόλησης	290

5. Συνάφεια με Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές

Οι στόχοι και οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας παρουσιάζουν συνάφεια και συμβάλλουν στις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές όπως αποτυπώνονται στα σχετικά κείμενα.

Ειδικότερα, η επιλογή της στρατηγικής, των στόχων και των δράσεων βρίσκονται σε άμεση συνάφεια με τις χωρικές προτεραιότητες του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ):

- για την ανάπτυξη των περιοχών που συνδέονται με την Αλιεία (χωρική προτεραιότητα 4.3.4)
- για τη στρατηγική που αφορά στην ανάπτυξη των νησιωτικών περιοχών της χώρας (χωρική προτεραιότητα 4.3.3), δεδομένου ότι στα νησιά της χώρας εντοπίζεται σημαντικός αριθμός περιοχών εξαρτημένων από την Αλιεία.

- Για τη περιβαλλοντική διάσταση η οποία ενσωματώνεται στη στοχοθεσία του Άξονα Προτεραιότητας μέσω των στόχων για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της ελκυστικότητας του.

Οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές της Κοινότητας για τη συνοχή ενσωματώνονται στο σχεδιασμό του Άξονα Προτεραιότητας μέσω:

- της ενίσχυσης των συνεργιών μεταξύ περιβαλλοντικής προστασίας και ανάπτυξης (πρώτη κατευθυντήρια γραμμή),
- της προαγωγής και βελτίωσης των επαγγελματικών δεξιοτήτων, της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των γυναικών και της δυνατότητας προσαρμογής των εργαζόμενων στο πλαίσιο των αναγκών μιας ολοκληρωμένης τοπικής στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης (τρίτη κατευθυντήρια γραμμή).

6. Επιλογή Ομάδων Τοπικής Δράσης και Περιοχών Παρέμβασης

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης Αλιείας (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ) αντιπροσωπεύει δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους από τους διάφορους τοπικούς συναφείς κοινωνικοοικονομικούς τομείς και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, διαθέτει διοικητική και οικονομική ικανότητα για να διαχειρίζεται την συνδρομή και εξασφαλίζει ότι οι πράξεις θα ολοκληρωθούν με επιτυχία. Η ομάδα βασίζεται, εφόσον είναι δυνατό, σε υπάρχουσες έμπειρες οργανώσεις, στην εφαρμογή ολοκληρωμένων παρεμβάσεων

6.1 Συγκρότηση ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ

Τα μέτρα για τη συνδρομή της αειφόρου ανάπτυξης των αλιευτικών περιοχών υλοποιούνται σε συγκεκριμένες περιοχές παρέμβασης από Ομάδες Τοπικής Δράσης για τις Αλιευτικές Περιοχές (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ).

Η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ συγκροτείται με τρόπο που να της επιτρέπει να καταρτίζει και να εφαρμόζει μια αναπτυξιακή στρατηγική σε μια συγκεκριμένη αλιευτική περιοχή. Η καταλληλότητα και η αποτελεσματικότητα της εταιρικής σχέσης αξιολογούνται βάσει της σύνθεσής της, καθώς και της διαφάνειας και της σαφήνειας όσον αφορά την κατανομή καθηκόντων και αρμοδιοτήτων. Η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ θα πρέπει να παρέχει εγγυήσεις όσον αφορά την ικανότητα των εταίρων να εκτελούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται, καθώς και την αποτελεσματικότητα και την ικανότητα λήψης αποφάσεων.

Η εταιρική σχέση περιλαμβάνει, ακόμη και στο επίπεδο λήψης αποφάσεων, εκπροσώπους του αλιευτικού τομέα και άλλων συναφών τοπικών κοινωνικοοικονομικών τομέων. **Η διοικητική ικανότητα** της «ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ» κρίνεται επαρκής όταν:

- α) είτε η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ επιλέγει ένα από τους εταίρους της ως διοικητικό υπεύθυνο, ο οποίος θα εγγυάται την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης ή
- β) η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ συγκροτείται σε μια κοινή δομή με νομική μορφή, το καταστατικό της οποίας διασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία της εταιρικής σχέσης.

Η οικονομική ικανότητα της «ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ» αξιολογείται και κρίνεται επαρκής στη περίπτωση που αναλαμβάνει τη διαχείριση δημοσίων κονδυλίων i), με βάση την ικανότητα του διοικητικού υπευθύνου να διαχειρίζεται τα κονδύλια ή ii), με βάση την ικανότητα της κοινής δομής να διαχειρίζεται τα κονδύλια.

6.2 Επιλογή ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ και περιοχής παρέμβασης

Τα τοπικά Προγράμματα και οι αντίστοιχες Ομάδες Τοπικής Δράσης, επιλέγονται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος (μετά από διαγωνιστική

διαδικασία) την οποία απευθύνει η Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Αλιείας, η οποία έχει και την ευθύνη της αξιολόγησης των Τοπικών Προγραμμάτων που θα υποβληθούν. Η επιλογή των Τοπικών Προγραμμάτων θα γίνει σε ανταγωνιστική βάση και θα στηριχθεί στην αξιολόγηση της υποβαλλόμενης πρότασης από την επιτροπή αξιολόγησης που θα έχει οριστεί για τον σκοπό αυτό και της αξιοπιστίας του υποψήφιου φορέα υλοποίησης (υποψήφιας Ο.Τ.Δ. - ΑΛΙΕΙΑΣ).

Ειδικότερα, για την αξιολόγηση των σχεδίων τοπικών προγραμμάτων θα χρησιμοποιηθούν (στη σχετική προκήρυξη θα υπάρξει μεγαλύτερη ανάλυση):

- ελάχιστα κριτήρια ένταξης
- και ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης με συγκεκριμένη βαρύτητα, όπως αυτή θα εξειδικεύεται κατά τη δημοσίευση της πρόσκλησης.

6.2.1 Ως ελάχιστα κριτήρια ένταξης καθορίζονται τα ακόλουθα:

A) κριτήρια που αφορούν την περιοχή

- Η προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης θα πρέπει να εκπληρώνει κατ' ελάχιστον τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
  - Μία αλιευτική περιοχή η οποία επιλέγεται για την παροχή βοήθειας είναι περιορισμένης έκτασης και κατά κανόνα μικρότερη από μία περιοχή του επιπέδου NUTS III (Νομός).
  - Η περιοχή θα πρέπει να είναι συνεκτική από γεωγραφική, οικονομική και κοινωνική άποψη (μπορεί να αποτελέσει περιοχή παρέμβασης ένα σύνολο μικρών περιοχών με όμοια ή παραπλήσια χαρακτηριστικά).
- Η ύπαρξη συνοχής και επαρκούς κρίσιμης μάζας στην περιοχή παρέμβασης από την άποψη του ανθρώπινου δυναμικού και των χρηματοοικονομικών πόρων και ειδικότερα. Ο πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης θα πρέπει να είναι τουλάχιστον 10000 κάτοικοι (στοιχεία τελευταίας απογραφής της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας -ΕΣΥΕ, οι λεπτομέρειες θα καθοριστούν στη προκήρυξη) έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία κρίσιμη μάζα των αναγκαίων πόρων για την επίτευξη της επιλεγείσας στρατηγικής. Κατ' εξαίρεση και σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν να γίνουν αποδεκτές προτάσεις για περιοχές κάτω των 10.000 κατοίκων. Οι αλιευτικές περιοχές δεν χρειάζεται κατ' ανάγκη να συμπίπτουν με μια εθνική διοικητική περιοχή ή με περιοχές που έχουν καθοριστεί για λόγους επιλεξιμότητας για τους στόχους των Διαρθρωτικών Ταμείων.
- Στις παράκτιες ζώνες των ηπειρωτικών περιοχών και των μεγάλων νησιών, η ζώνη αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά κανόνα τα 10 χιλιόμετρα από την ακτή ή τα 5 χιλιόμετρα από το όριο λιμνοθάλασσας (η μέτρηση γίνεται σε ευθεία γραμμή σε κάτοψη της μηκοτομής, οι σχετικές λεπτομέρειες θα καθοριστούν στη προκήρυξη).

B) κριτήρια που αφορούν την ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ

- Η εγκατάσταση της Ο.Τ.Δ.-ΑΛΙΕΑΣ στην περιοχή παρέμβασης ή στην ευρύτερη περιοχή της, εφόσον εξασφαλίζεται ευχερής καθημερινή πρόσβαση (εξαίρεση τα μικρά νησιά) προς και από την περιοχή παρέμβασης,
- Ο σαφής καθορισμός του επιπέδου λήψης αποφάσεων και η πρόβλεψη για συμμετοχή σε αυτό ιδιωτικών συλλογικών φορέων.

Γ) κριτήρια ως προς το περιεχόμενο του Τοπικού προγράμματος

- Το τοπικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι προϊόν ευρείας διαβούλευσης με τους τοπικούς κοινωνικούς εταίρους .
- Οι στόχοι και το περιεχόμενο του τοπικού προγράμματος θα πρέπει να βρίσκονται σε συνάφεια τους γενικούς και ειδικούς στόχους του Άξονα προτεραιότητας, καθώς και το περιεχόμενο του Μέτρου που περιλαμβάνονται σε αυτόν

Δ) κριτήρια που αφορούν την πληρότητα του φακέλου

- Το τοπικό πρόγραμμα θα πρέπει να συνταχθεί με βάση τυποποιημένο πρότυπο σύμφωνα με την προκήρυξη

6.2.2 Ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης

Με την προϋπόθεση ότι πληρούνται τα ελάχιστα κριτήρια ένταξης, σε δεύτερο στάδιο, εξετάζονται ομάδες κριτηρίων αξιολόγησης οι οποίες αφορούν στα ακόλουθα:

- **Περιοχή παρέμβασης.** Προτεραιότητα δίνεται σε περιοχές:
  - α) με μικρές αλιευτικές κοινότητες, ή
  - β) περιοχές φθίνουσας αλιευτικής δραστηριότητας, ή
  - γ) με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού.
 Οι περιοχές αυτές μπορούν να εντοπίζονται : i) Στα νησιά της χώρας ιδιαίτερα τα μικρά όπου η αλιευτική περιοχή μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα του ενός μικρών νησιών (ή τμήματα ενός ή περισσότερων νησιών) και ii) Στις παράκτιες ζώνες των μεγάλων νησιών (ή τμήματα ενός ή περισσότερων νησιών) και των ηπειρωτικών περιοχών (με την προϋπόθεση της παραγράφου 2.1) iii) τις παραλίμνιες και παραποτάμιες περιοχές.
- Καθορισμός μιας σαφούς και ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για την περιοχή, η οποία θα αντανάκλα τα βασικά της αναπτυξιακά χαρακτηριστικά, θα αντιμετωπίζει τις αδυναμίες της και θα αξιοποιεί τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα στο πλαίσιο της στρατηγικής, των στόχων και της επιλεξιμότητας του Άξονα Προτεραιότητας.
- Συμπληρωματικότητα, συνάφεια και συσχετισμό με άλλα εφαρμοζόμενα προγράμματα και πολιτικές στη συγκεκριμένη περιοχή.
- Εταιρική σχέση και την οργανωτική δομή της ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ, με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται ανωτέρω
- Χρηματοδοτικό πλάνο.
- Χρονοδιαγράμματα

6.3 Ένταξη των ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ στα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου

Οι ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ υπό την έννοια του άρθρου 3 του Κανονισμού 1198/2006 αποτελούν «**Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης**», οι οποίοι λειτουργούν υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π., σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις.

Οι ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ επιλέγονται μετά από διαγωνιστική διαδικασία και τα σχετικά καθήκοντα τους ανατίθενται με **σύναψη σύμβασης ανάθεσης**. Κάθε ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ πρέπει να παρέχει εγγυήσεις για τη φερεγγυότητά του, την ικανότητα διαχείρισης στο σχετικό αντικείμενο, καθώς επίσης και για την επάρκειά του όσον αφορά τη διοικητική και την οικονομική διαχείριση. Για τα σχέδια που χρηματοδοτούνται από

το ΕΤΑ, η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ θα πρέπει να έχει ένα χωριστό λογιστικό σύστημα, εφόσον διαχειρίζεται πιστώσεις και από άλλα Εθνικά ή Κοινοτικά Ταμεία .

Με τη σύναψη σύμβασης οι ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής επιχειρησιακού προγράμματος σε ό,τι αφορά τα μέτρα του Άξονα 4. Στην ως άνω σύμβαση καθορίζονται:

- (α) ο φορέας ο οποίος αναλαμβάνει το ρόλο ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ
- (β) οι δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός
- (γ) οι δράσεις του Τοπικού Προγράμματος στις οποίες συμμετέχει η ίδια η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ (συνεργασία μεταξύ των ομάδων κλπ)
- (γ) οι αρμοδιότητες διαχείρισης που ανατίθενται με την αναγκαία εξειδίκευση ανάλογα με το είδος των δράσεων
- (δ) οι υποχρεώσεις της ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ και της Διαχειριστικής Αρχής
- (ε) το αρμόδιο για την ένταξη των πράξεων όργανο.

Με την ίδια σύμβαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ ανάλογα με τον τύπο και το είδος των δράσεων, η οποία εξειδικεύεται εφόσον απαιτείται με αποφάσεις του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής.

Οι αρμοδιότητες της Διαχειριστικής Αρχής που δύνανται να αναληφθούν από τις ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ ως ενδιάμεσου φορέα στο πλαίσιο του Άξονα 4, **περιλαμβάνουν ενδεικτικά :**

1. τη διασφάλιση της επιλογής των προς χρηματοδότηση πράξεων/ δικαιούχων σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στα μέτρα του άξονα 4 καθώς και της συμμόρφωσής τους με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, καθ' όλη την περίοδο υλοποίησής τους. Στο πλαίσιο αυτό η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ:
  - Μεριμνά για την παροχή στους δυνητικούς δικαιούχους λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με :
    - τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν προκειμένου να ενταχθούν για χρηματοδότηση στο τοπικό πρόγραμμα
    - τις διαδικασίες για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων,
    - τα κριτήρια για την ένταξη των προς χρηματοδότηση πράξεων,
    - τους αρμόδιους, οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με το τοπικό πρόγραμμα,
    - τη δημοσιοποίηση καταλόγου στον οποίο παρατίθενται ο τίτλος των πράξεων, οι δικαιούχοι και το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται,
  - Εφαρμόζει διαδικασίες αξιολόγησης των πράξεων / δικαιούχων προκειμένου αυτές να ενταχθούν, με βάση τα κριτήρια ένταξης που εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ για τα μέτρα του άξονα.
  - Εκδίδει την απόφαση ένταξης στο τοπικό πρόγραμμα και ενημερώνει τον Δικαιούχο γραπτώς για όλες τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει.

2. Την επαλήθευση και πιστοποίηση της παράδοσης των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και της πραγματικής πραγματοποίησης των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι καθώς και της συμμόρφωσής τους προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες. Στο πλαίσιο αυτό :
- Διενεργεί επαληθεύσεις, οι οποίες καλύπτουν τις ενδεικνυόμενες διοικητικές, οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των υλοποιούμενων πράξεων. Αντικείμενο των επαληθεύσεων είναι να βεβαιωθεί ότι:
    - η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική και ακριβής
    - τα προϊόντα και οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση ένταξης,
    - η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο
    - τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο.
  - Διασφαλίζει τη συλλογή, τήρηση, καταχώρησης και αποθήκευση, στο ΟΠΣΑΑ λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του Άξονα 4, καθώς και δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις και πιστοποιήσεις και γενικά όλων των εγγράφων και στοιχείων που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου.
  - Διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας του προγράμματος και ενημέρωσης του πληθυσμού και την τήρηση των κανόνων διαφάνειας.

Στην περίπτωση που η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ είναι και δικαιούχος πράξεων των οποίων η διαχείριση της έχει ανατεθεί στο πλαίσιο Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Τοπικής Ανάπτυξης, οι ρυθμίσεις για τις διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν επαρκή διάκριση αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό του.

Η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ υποχρεούται να παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες, βάσει τυποποιημένων αναφορών, προκειμένου να διασφαλίζεται η επαρκής ενημέρωση της Διαχειριστικής Αρχής σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων στο πλαίσιο του Τοπικού Προγράμματος .

7. Μέτρα- Δράσεις

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων στις επιλεγμένες περιοχές παρέμβασης εντάσσεται στο ακόλουθο μέτρο και δράσεις :

Μέτρο 4.1: Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών

Δράση 1 : Ιδιωτικές επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα υλοποιηθούν πράξεις ενισχύσεων οι οποίες κυρίως συμβάλλουν στην επίτευξη του πρώτου γενικού στόχου του άξονα που αφορά στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπροσανατολισμού της παραγωγικής τους βάσης και τη δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης εκτός των αλιευτικού τομέα.

Οι παρεμβάσεις του Μέτρου αποσκοπούν κυρίως στην:

- Στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών.

- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων
- Προώθηση του οικότουρισμού με στόχο την αναδιάρθρωση και τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων σε αλιευτικές περιοχές.
- Διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου είναι:

- Επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται από εργαζόμενους του αλιευτικού τομέα, είτε πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα που συνδέεται με τον τομέα αυτό με στόχο τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων τους.
- Επενδυτικά σχέδια για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών.
- Επενδύσεις εκσυγχρονισμού ή ίδρυσης νέων πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με την Οδηγία 2003/361/ΕΚ σε επιλεγμένους τομείς.
- Λοιπές επενδύσεις στον τομέα της αλιείας

Δράση 2 : Δημόσιες επενδύσεις για την αιεφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.

Στο πλαίσιο του Μέτρου θα συγχρηματοδοτηθούν πράξεις οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη του δεύτερου γενικού στόχου του άξονα που αφορά στη βελτίωση της ελκυστικότητας των αλιευτικών περιοχών μέσω της ενίσχυσης βασικών υποδομών και της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Ειδικότερα, οι παρεμβάσεις του Μέτρου αποσκοπούν:

- Στην ενίσχυση βασικών στοιχείων τεχνικής υποδομής και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητάς των αλιευτικών περιοχών.
- Στην προαγωγή της ποιότητας του παρακτίου περιβάλλοντος των αλιευτικών περιοχών
- Στην προστασία και αναβάθμιση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές.
- Στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών μέσω της προαγωγής της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των παραγόντων των αλιευτικών περιοχών.
- Στην οργάνωση και αποτελεσματική λειτουργία των ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ για την ολοκλήρωση των τοπικών προγραμμάτων στις περιοχές παρέμβασης.
- Στη διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

Ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου είναι:

- Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας
- Υποδομές και υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής σε αλιευτικές περιοχές
- Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών
- Εκσυγχρονισμοί και εξοπλισμοί λιμένων αλιείας και αλιευτικών καταφυγίων
- Οργάνωση και λειτουργία των Ομάδων Τοπικής Δράσης ΑΛΙΕΙΑΣ.
- Διατοπική – διακρατική συνεργασία μεταξύ παράκτιων περιοχών μέσω της δικτύωσης και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών

Η πλειονότητα των παρεμβάσεων που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 4 καθοδηγούνται από τον ιδιωτικό τομέα.

Οι παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας θα βρίσκονται σε συμπληρωματικότητα με μέτρα και δράσεις που θα υλοποιηθούν στις περιοχές παρέμβασης με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το ΕΤΠΑ.

8. Κριτήρια χωρικού διαχωρισμού με δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013

Εκτός από τον παρόντα Άξονα Προτεραιότητας, παρεμβάσεις οι οποίες αφορούν στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία θα υλοποιηθούν και μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και ειδικότερα μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας 3 και 4 του Προγράμματος αυτού.

Οι παρεμβάσεις αυτές θα είναι συμπληρωματικές προς τις παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ, ενώ για την υλοποίησή τους θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα κριτήρια διαχωρισμού των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των δύο Προγραμμάτων.

8.1 Άξονας Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Προσέγγιση LEADER»

Οι περιοχές οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά από τις περιοχές οι οποίες θα ενισχυθούν στο πλαίσιο του Άξονα 4 του ΕΠΑΛ «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών», δηλαδή εάν μία περιοχή εντάσσεται στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ δεν θα μπορεί να ενταχθεί παράλληλα και στον παρόντα Άξονα.

8.2 Άξονας Προτεραιότητας 3 «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας»

Η χρηματοδότηση πράξεων σε περιοχές οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ ακολουθούν τα παρακάτω κριτήρια διαχωρισμού:

- Προκειμένου για **δημόσια έργα** ο Άξονας Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ χρηματοδοτεί αποκλειστικά τα έργα τα οποία αναφέρονται **ονομαστικά** και κατά προτεραιότητα, στα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα που θα υποβληθούν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιείας για την ένταξή τους στον Άξονα Προτεραιότητας.
- Τα **ιδιωτικά έργα** που θα υλοποιηθούν στις περιοχές αυτές χρηματοδοτούνται κατά προτεραιότητα από τον Άξονα 4 του ΕΠΑΛ και μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού που αναλογεί από το Μέτρο 4.1 για κάθε περιοχή παρέμβασης.

Κατάρτιση

Το τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα μπορεί να περιλαμβάνει μέτρα όπως η προαγωγή και η βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων, η προσαρμοστικότητα των εργαζομένων και η πρόσβαση στην απασχόληση, ιδίως υπέρ των γυναικών (θέματα ισότητας των φύλων κλπ), υπό τον όρον ότι τα μέτρα αυτά αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής αειφόρου ανάπτυξης και συνδέονται άμεσα με τις παρεμβάσεις που εντάσσονται στο αναπτυξιακό πρόγραμμα. Στο βαθμό που τα τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα περιλάβουν τέτοια μέτρα αυτά θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ και τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα.

Κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Κριτήριο διαχωρισμού είναι ο τρόπος προσέγγιση της ανάπτυξη των επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών, μέσω μιας συνολικής τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής. Η συνολική τοπική στρατηγική για την ανάπτυξη των επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών θα συγχρηματοδοτηθεί από το Ε.Τ.Α.

8.5 ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 : «Τεχνική Βοήθεια»

Στρατηγικός Στόχος

Ο Στρατηγικός στόχος του Άξονα Προτεραιότητας είναι η επίτευξη των τεθέντων στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007- 2013 .

Γενικοί στόχοι

- Η επίτευξη του μέγιστου βαθμού υλοποίησης και επιχειρησιακής εκμετάλλευσης του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.
- Η αποτελεσματική χρήση της Κοινοτικής και Εθνικής Βοήθειας.

Ειδικοί στόχοι

Ειδικοί στόχοι της Τεχνικής βοήθειας είναι :

- Η άμεση έναρξη και εφαρμογή του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013,
- Η άμεση ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, των δικαιούχων και του για τις αναπτυξιακές δυνατότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Η καλύτερη δυνατή προετοιμασία και ωριμότητα των μέτρων, δράσεων, και πράξεων που πρόκειται να ενταχθούν στο Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013

Μέτρα –Δράσεις

Για την επίτευξη των στόχων του Άξονα θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις που έχουν σχέση με την προπαρασκευή, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, τους λογιστικούς και λοιπούς ελέγχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και τη δικτύωση και ειδικότερα :

- (α) Τις αξιολογήσεις (ενδιάμεσες, εκ των υστέρων αξιολογήσεις, κλπ), την βελτίωση των μεθόδων αξιολόγησης και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται στον τομέα αυτόν.
- (β) Την προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, παρακολούθηση των παρεμβάσεων και των πράξεων που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.
- (γ) Μέτρα και δράσεις που έχουν ως στόχο τους εταίρους, τους δικαιούχους (ωφελούμενους) συνδρομής του Ταμείου, περιλαμβανομένων των μέτρων ενημέρωσης,
- (δ) Μέτρα για τη διάδοση πληροφοριών, τη δικτύωση, την ευαισθητοποίηση, την προαγωγή της συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών σε ολόκληρη την Κοινότητα,
- (ε) Την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη διασύνδεση μηχανογραφημένων συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης, επιθεώρησης, αξιολόγησης και ελέγχων,
- (στ) Τη συγκρότηση διακρατικών και κοινοτικών δικτύων παραγόντων στον τομέα της αειφόρου ανάπτυξης αλιευτικών περιοχών με στόχο την ενθάρρυνση της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, την τόνωση και την εφαρμογή διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας καθώς και τη διάδοση πληροφοριών.

- (ζ) Μέτρα ειδικότερα για την ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων, των οργανώσεων του αλιευτικού τομέα, των επαγγελματικών οργανώσεων, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των φορέων που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας των φύλων και τις αρμόδιες μη κυβερνητικές οργανώσεις, περιλαμβανομένων των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων, σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα και με τους κανόνες και τις μεθόδους που διέπουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, καθώς και για την ενημέρωση των δικαιούχων σχετικά με το ύψος της κοινοτικής συνεισφοράς,
- (θ) Τη δημοσιοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.) 2007-2013 και ευαισθητοποίηση των δικαιούχων.
- (ι) Την προετοιμασία ένταξης ενεργειών – πράξεων στο Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 με μελέτες κ.λ.π.
- (ια) Την ορθότερη εφαρμογή, διαχείριση, έλεγχο του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.
- (ιβ) Την ταχύτερη διεκπεραίωση των δικαιολογητικών και των πληρωμών στους δικαιούχους.
- (ιγ) Την προετοιμασία και την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και των υποεπιτροπών -ομάδων που τυχόν συστήνονται.
- (ιδ) Μελέτες-εμπειρογνωμοσύνες, συμπεριλαμβανομένων μελετών γενικής φύσεως που αφορούν την λειτουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας και των παρεμβάσεών του,
- (ιε) Την αποτελεσματική χρήση της Δημόσιας Δαπάνης (Κοινοτικής και Εθνικής βοήθειας).
- (ιστ) Την βελτίωση των διοικητικών ικανοτήτων των υπηρεσιών που ασχολούνται με την υλοποίηση κλπ, του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι

Δείκτες Πραγματοποίησης	Τιμή Βάσης	Ενδιάμεσος Στόχος 2010	Στόχος 2015
Αριθμός ενεργειών	180*	40	120

* Ο αριθμός ενεργειών που θα εκτελεστούν στο Ε.Π.ΑΛ. 2000-06.

Ο Άξονας Θα περιλαμβάνει ένα κύριο μέτρο, το μέτρο 5.1.

Κριτήριο διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Οι δράσεις και ενέργειες που αναφέρονται στον Άξονα προτεραιότητας 5, θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το Ε.Τ.Α. με στατηγικό στόχο την επίτευξη των επιμέρους στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013.

8.6. Συμπληρωματικότητα – Κριτήρια διαχωρισμού μεταξύ των Ταμείων

Συμπληρωματικότητα των παρεμβάσεων με αυτές που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης(ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) - Κριτήρια Διαχωρισμού των Παρεμβάσεων των Ταμείων με το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ.

“Το κείμενο που ακολουθεί είναι κοινό για όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, το Πρόγραμμα Αγροτική Ανάπτυξη και το Επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιεία και οριοθετεί τις παρεμβάσεις μεταξύ των Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ), του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΑ”.

1. Γενικά

Ο κύριος όγκος των παρεμβάσεων που αφορούν στη βελτίωση της προσπελασιμότητας των αγροτικών περιοχών και τις παρεμβάσεις σε υποδομές περιβάλλοντος, θα καλυφθεί από το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), η ενίσχυση μεγάλης κλίμακας επενδυτικών σχεδίων, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, η αναβάθμιση του συστήματος υγείας και κοινωνικής πρόνοιας, η προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης, καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος θα καλυφθούν από το ΕΤΠΑ, ενώ η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης, η βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος και οι παρεμβάσεις στους ανθρώπινους πόρους, θα καλυφθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

Η θέσπιση κριτηρίων διαχωρισμού μεταξύ των ομοειδών κατηγοριών πράξεων που δύνανται να χρηματοδοτηθούν από τα διαφορετικά Ταμεία δεν διαπνέεται από «διαχειριστική» λογική, αλλά αντανακλά τις προτεραιότητες των επιμέρους πολιτικών (περιφερειακή πολιτική, πολιτική αγροτικής ανάπτυξης, αλιευτική πολιτική) το σύνολο των οποίων βεβαίως επηρεάζεται από τη διάσταση του χώρου.

Η μεγάλη έκταση των αγροτικών περιοχών, το μήκος της ακτογραμμής και το πλήθος των νησιών καθιστούν απαγορευτική την υιοθέτηση ως μόνου κριτηρίου διαχωρισμού των πράξεων των Ταμείων το «χωρικό – γεωγραφικό» κριτήριο, διότι είναι δεδομένο ότι οι πόροι του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΑ δεν επαρκούν για να καλύψουν ικανοποιητικά τις ανάγκες στις δυο γενικές ομάδες παρεμβάσεων, μέσω των οποίων θα εξυπηρετηθούν ο στόχος της διαφοροποίησης της οικονομίας των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και ο στόχος της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές.

Οι δύο γενικές ομάδες παρεμβάσεων αφορούν:

- Στις παρεμβάσεις στο παραγωγικό περιβάλλον
- Στα έργα υποδομών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία.

Αναγκαιότητα θέσπισης κριτηρίων εντοπίζεται, επίσης στους ακόλουθους τομείς παρεμβάσεων:

- Δράσεις κατάρτισης – Ανθρώπινο δυναμικό
- Παρεμβάσεις στον τομέα του Περιβάλλοντος.
- Παρεμβάσεις με βάση την προσέγγιση LEADER που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ
- Παρεμβάσεις για την ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών μέσω μιας τοπικής στρατηγικής, που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ.

Με βάση την παραπάνω προσέγγιση, τα κριτήρια διαχωρισμού των πράξεων που παρουσιάζονται στη συνέχεια, αποτελούν ένα συγκερασμό χωρικών – γεωγραφικών, οικονομικών και διοικητικών κριτηρίων.

Για τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα Προτεραιότητας 4 Leader του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007 - 2013, με νομική βάση τα άρθρα 61 - 64 του Καν. (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20/9/2005, «για τη στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό

Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)» κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η προσέγγιση Leader.

Επίσης, για τις παρεμβάσεις με στόχο την ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών στο πλαίσιο εφαρμογής του άξονα Προτεραιότητας 4 του Ε.Π Αλιείας (ΕΠΑΛ) 2007 -2013, με νομική βάση τα άρθρα 43 - 45 του Καν.(ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27/7/2006, για το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας», κριτήριο διαχωρισμού των παρεμβάσεων αποτελεί αυτή καθ' εαυτή η επιλεχθείσα τοπική στρατηγική για την κάθε αλιευτική περιοχή.

Επενδύσεις για τον εκσυγχρονισμό των γεωργικών εκμεταλλεύσεων(κατεύθυνσης φυτικής και ζωικής παραγωγής)και δασοκομικών εκμεταλλεύσεων(άξονας 1 ΠΑΑ) στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων,χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ.

Επενδύσεις για την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών,κτηνοτροφικών και δασοκομικών προϊόντων (άξονας 1 ΠΑΑ), δράσεις επιχειρηματικότητας και γενικά όλες οι δράσεις οι οποίες αφορούν στην πρώτη μεταποίηση ή/και εμπορία προϊόντων (δεν αφορά επενδύσεις στο λιανικό εμπόριο) που καλύπτονται από το Παράρτημα Ι της Συνθήκης, καθώς και δασικών προϊόντων, χρηματοδοτούνται κατά αποκλειστικότητα από το ΕΓΤΑΑ. Σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005, η στήριξη από το ΕΓΤΑΑ περιορίζεται στις πολύ μικρές, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, κατά την έννοια της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής³ καθώς και για τις επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκ. €.

Στην περίπτωση της δασοκομίας η στήριξη παρέχεται από το ΕΓΤΑΑ στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005.

Οι επενδύσεις στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, της αλιείας εσωτερικών υδάτων και της θαλάσσιας αλιείας, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ μέχρι εξαντλήσεων των πόρων του ΕΠΑΛ.

Οι επενδύσεις στην πρώτη μεταποίηση και εμπορία ιχθύων, οστράκων κ.λ.π. χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΑ, μέχρι εξαντλήσεως των πόρων του ΕΠΑΛ.

Η στήριξη στην υδατοκαλλιέργεια και στη μεταποίηση των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, από το ΕΤΑ, περιορίζεται στις επιχειρήσεις, όπως αυτές προβλέπονται στον Καν. 1198/2005⁴.

Υδρεύσεις, αποχετεύσεις και βιολογικοί καθαρισμοί χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.Τα κριτήρια διαχωρισμού, που παρουσιάζονται στη συνέχεια και τα οποία εκφράζονται σε χρηματοοικονομικούς όρους, αφορούν στο συνολικό προϋπολογισμό της παρέμβασης (δημόσια δαπάνη και ιδιωτική συμμετοχή).

³ Οι πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων ατόμων και τον κύκλο εργασιών τους ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού τους. Ειδικότερα:

- Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. Ευρώ.
- Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζόμενους και ο κύκλος εργασιών της ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. Ευρώ.
- Ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζόμενους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. Ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ.

⁴ Οι ενισχύσεις επενδύσεων από το ΕΤΑ περιορίζονται σύμφωνα με τον Καν. 1198/2006 σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ομοίως, σύμφωνα με τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ, της Επιτροπής) καθώς και σε επιχειρήσεις, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή των οποίων ο κύκλος εργασιών είναι μικρότερος από 200 εκ. Ευρώ.

2. Ειδικά Κριτήρια Διαχωρισμού

2.1 Έργα υποδομών που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ

Παρεμβάσεις σε υποδομές υλοποιούνται στο σύνολο των αγροτικών περιοχών εφαρμογής του άξονα προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη (ΠΑΑ) 2007 -2013 σε Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3000 κατοίκους και στις περιοχές εφαρμογής του ΕΠΑΛ, ως ακολούθως:

2.1.1 Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας και τη διατήρηση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς (άξονας 3 ΠΑΑ)

- Τοπικά κέντρα τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία-περίπτερα ενημέρωσης και πληροφόρησης), σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, κ.λ.π., ποδηλατικές διαδρομές σε περιοχές της αγροτικής υπαίθρου, προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών.
- Υποδομές για τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά της αγροτικής υπαίθρου (μνημεία, γεφύρια, μύλοι, λιοτρίβια, πατητήρια, βρύσες κ.λ.π.) και το τοπίο της υπαίθρου (όπως αναβαθμίδες κ.λ.π.).

Τα ανωτέρω αφορούν σε παρεμβάσεις τοπικής κλίμακας και δεν επιτρέπονται παρεμβάσεις σε μνημεία αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού.

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα 300.000€ .

Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, συνολικού προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

2.1.2 Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές (άξονας 3 ΠΑΑ)

A) **Παρεμβάσεις σε κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία – συλλογές - εκθετήρια που σχετίζονται με την λαογραφική / αγροτική πολιτιστική κληρονομιά, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο, κινηματογράφος).**

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, συνολικού προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

B) **Ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού, μουσικών οργάνων, στολών κλπ.**

Ως ανώτατο ύψος συνολικού προϋπολογισμού των παρεμβάσεων αυτών, είναι τα 300.000 €. Ίδιες κατηγορίες παρέμβασης, προϋπολογισμού υψηλότερου αυτού του ορίου, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι παρεμβάσεις των σημείων Α, Β, ανωτέρω δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα.

2.1.3 Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών (άξονας 3 ΠΑΑ).

Για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, θα χρηματοδοτηθούν δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση χωριών (Δημοτικά Διαμερίσματα έως 3.000 κατοίκων κατά βάση ορεινών και μειονεκτικών στο πλαίσιο εφαρμογής του άξονα 3 του ΠΑΑ) σε εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης⁵ του οικισμού. Οι επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών αφορούν τα παρακάτω:

- βελτίωση και ανάπλαση κοινοχρήστων χώρων (διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, φωτισμός κ.λ.π.)
- αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση
- αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Το μέτρο αφορά κυρίως σε δημόσια έργα και συνολικά για τις ανωτέρω παρεμβάσεις ο συνολικός προϋπολογισμός θα ανέρχεται έως 1.000.000 € .

Δράσεις για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χαρακτηρισμένων «παραδοσιακών οικισμών» θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ.

2.1.4 Υποδομές πρόσβασης

Μικρά έργα πρόσβασης στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις συνολικού προϋπολογισμού μέχρι 500.000 €, χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.

2.1.5 Αλιευτικά καταφύγια (Άξονας 3 ΕΠΑΛ)

Το ΕΤΑ θα χρηματοδοτεί:

(α) Την κατασκευή μόνο μικρών αλιευτικών καταφυγίων (μέχρι 50 θέσεις ελλιμενισμού και προϋπολογισμού μέχρι 1,5Μ€ στα απομακρυσμένα Ελληνικά Νησιά, όπως αυτά αναφέρονται στο κεφάλαιο 1 του Ε.Π Αλιείας 2007 –2013.

(β) Τον εκσυγχρονισμό και εξοπλισμό των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων.

2.1.6 Υποδομές Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Το σύνολο των παρεμβάσεων που άπτονται υποδομών, ανάπτυξης και εφαρμογών ΤΠΕ για την εξυπηρέτηση του πολίτη, χρηματοδοτούνται αποκλειστικά και μόνο από το ΕΤΠΑ.

2.1.7 Λοιπά έργα υποδομών

Τα λοιπά έργα υποδομών, στις αγροτικές και αλιευτικές περιοχές, χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

3. Ανθρώπινο δυναμικό

3.1. Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013

Η διαφοροποίηση μεταξύ ΕΓΤΑΑ και ΕΚΤ, για δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης, εξειδικεύεται, ως ακολούθως:

ΕΓΤΑΑ Το ταμείο θα καλύπτει αποκλειστικά κατάρτιση	ΕΚΤ Το ταμείο θα καλύπτει αποκλειστικά κατάρτιση που θα αφορά

⁵ Ως προς αυτό το μέτρο απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύνταξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης συνολικά του οικισμού ή σύνταξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Αυτή η κατηγορία παρέμβασης δεν εφαρμόζεται σε εγκαταλελειμμένους οικισμούς. Το περιεχόμενο της μελέτης θα προσδιορισθεί σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ. Κατά προτεραιότητα εντάσσονται περιοχές που έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα βασικά δίκτυα (ύδρευσης, αποχέτευσης)

που θα αφορά στη θεματολογία και στους δικαιούχους των παρακάτω μέτρων του Άξονα 2 του ΠΑΑ 2007-2013.		στη θεματολογία και στους δικαιούχους των παρακάτω μέτρων του άξονα 1 καθώς και των μέτρων των αξόνων 3 και 4 του ΠΑΑ 2007-2013	
211	Ενισχύσεις για φυσικά μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών	112	Εγκατάσταση Νέων Γεωργών
212	Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός των ορεινών περιοχών.	121	Εκσυγχρονισμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων
213	Natura 2000	123	Αύξηση προστιθέμενης αξίας στα γεωργικά και δασοκομικά προϊόντα
214	Γεωργοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις	Κατάρτιση στο πλαίσιο εφαρμογής των αξόνων 3 και 4 του ΠΑΑ (Ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας – Προσέγγιση Leader), όπως αυτοί καθορίζονται στον Καν. 1698/05.	
215	Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων		
216	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (γεωργία)		
221	Πρώτη δάσωση γεωργικών γαιών		
222	Πρώτη εγκατάσταση γεωργοδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γή		
223	Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών		
225	Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		
226	Αποκατάσταση του δασοκομικού δυναμικού και εισαγωγή δράσεων πρόληψης.		
227	Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (δάση)		

Η διαφοροποίηση μεταξύ ΕΓΤΑΑ και ΕΚΤ, για δράσεις ενημέρωσης-πληροφόρησης-εκπαίδευσης, εξειδικεύεται, ως ακολούθως:

Όσον αφορά δράσεις ενημέρωσης-εκπαίδευσης, οι οποίες αφορούν όλες τις στρατηγικές, πολιτικές και κατευθύνσεις για την Αγροτική Ανάπτυξη στη νέα προγραμματική περίοδο, υλοποιούνται κυρίως στο πλαίσιο χρηματοδότησης του ΕΓΤΑΑ, μέσω του ΠΑΑ.

Ειδικότερα:

- Οι δράσεις ενημέρωσης για θέματα αγροτικής ανάπτυξης, τα οποία αφορούν Περιβαλλοντικά ζητήματα (Κοινοτική Στρατηγική Βιοποικιλότητας, Δίκτυο Natura 2000, Πλαίσιο για τα νερά, Θεματική στρατηγική για την προστασία του εδάφους, Κοινοτικό πρόγραμμα για την κλιματική αλλαγή, Θεματική στρατηγική για τη μόλυνση του αέρα, Θεματική στρατηγική για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων), στρατηγική για τα δάση, καινοτομία στις στρατηγικές για την αγροτική ανάπτυξη, βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία, βιοενέργεια, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ.
- Οι δράσεις ενημέρωσης-εκπαίδευσης για θέματα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων στις αγροτικές περιοχές καθώς και για Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για γεωργική και αγροτική ανάπτυξη, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ.

3.2. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (ΕΠΑΛ) 2007-2013

Δεν περιλαμβάνονται δράσεις κατάρτισης στο ΕΠ Αλιείας 2007 – 2013 και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν με συγχρηματοδότηση του ΕΚΤ.

4. Περιβάλλον

4.1 Κριτήρια διαχωρισμού ανά περιβαλλοντικό τομέα

Οι ειδικότερες περιβαλλοντικές δράσεις ομαδοποιήθηκαν ανά περιβαλλοντικό τομέα (φύση, έδαφος, ατμοσφαιρικό περιβάλλον, ακουστικό περιβάλλον, κλιματική αλλαγή, πολιτική προστασία, μηχανισμοί-εργαλεία-θεσμοί, υδατικό περιβάλλον, χωροταξία-πολεοδομία).

Για τα πεδία που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από περισσότερα του ενός Ταμείου και για τα οποία υπάρχει αναγκαιότητα προσδιορισμού κριτηρίων διαχωρισμού και διασφάλισης συμπληρωματικότητας εφαρμόζονται τα ακόλουθα κριτήρια, τα οποία παρατίθενται ανά τομέα:

Τομέας «Φύση»

- Η εφαρμογή **μέτρων προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων** και γενικότερα τα θέματα **παρεμβάσεων σε περιοχές Δικτύου Natura 2000** αποτελεί από τα σημαντικότερα πεδία εφαρμογής κριτηρίων διαχωρισμού, ιδιαίτερα μεταξύ των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (βλ. ανάλυση στον πίνακα 2 που ακολουθεί).
- Μεταχείριση και παρακολούθηση **γενετικά τροποποιημένων προϊόντων και οργανισμών που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή**. Οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από κάθε Ε.Π. εξειδικεύονται στις αντίστοιχες περιγραφές των προγραμματικών κειμένων. Γενικό κριτήριο διαχωρισμού αποτελεί το Παράρτημα Ι της Συνθήκης, όπου σχετικές δράσεις είναι επιλέξιμες μόνο στο πλαίσιο του ΕΓΤΑΑ.
- **Πυρκαγιές**: Το ΠΑΑ θα καλύψει τον τομέα των δασικών πυρκαγιών και ειδικότερα θα χρηματοδοτήσει δράσεις αντίστοιχες αυτών που χρηματοδοτήθηκαν από τα ΠΕΠ, μέσω του ΕΓΤΠΕ-Π κατά τη Γ' προγραμματική περίοδο, όπως έργα πρόληψης και προστασίας των δασικών οικοσυστημάτων από πυρκαγιές και άλλες φυσικές καταστροφές. (Ο εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ (βλ. και πίνακα 1).

Τομέας «Ατμοσφαιρικό περιβάλλον»

- **Ενίσχυση ασφάλειας προστατευόμενων περιοχών από φυσικούς ή άλλους κινδύνους** (Μεταφορά, χρήση ή αποθήκευση ουσιών – πυρκαγιές).

Το ΕΓΤΑΑ συγχρηματοδοτεί δράσεις για την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών, ως ανωτέρω.

Τομέας «Κλιματική Αλλαγή»

- **Πρώθηση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ)**: Το ΕΓΤΑΑ (μέσω ΠΑΑ), θα συγχρηματοδοτήσει αποκλειστικά μικρής κλίμακας (συνολικού προϋπολογισμού έως 300.000 €) επενδυτικά σχέδια πρώτης ΑΠΕ που αφορούν σε δικαιούχους γεωργούς και για ίδια κατανάλωση, στο πλαίσιο του Άξονα 3, του ΠΑΑ.

Επενδύσεις στο σύνολο της χώρας που αφορούν σε μονάδες παραγωγής ΑΠΕ για την πώληση ενέργειας στην αγορά, ανεξαρτήτως προϋπολογισμού, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Οι επενδύσεις σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης για την προώθηση των ενεργειακών καλλιεργειών θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΓΤΑΑ (από τον 'Άξονα Προτεραιότητας 1 του ΠΑΑ 2007 – 2013).

➤ **Ενίσχυση τεχνολογιών και προϊόντων για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος**

Οι παρεμβάσεις του ΠΑΑ στο συγκεκριμένο τομέα αφορούν αποκλειστικά σε επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (ζωικής και φυτικής παραγωγής) καθώς και των επιχειρήσεων σχετιζομένων με την πρώτη μεταποίηση των προϊόντων του Παραρτήματος Ι της Συνθήκης.

Παρεμβάσεις για την προστασία της στοιβάδας του όζοντος περιλαμβάνονται στο ΠΑΑ, μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, στο πλαίσιο εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων.

Τομέας «Μηχανισμοί, Εργαλεία, Θεσμοί»

Αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΤΠΑ

Τομέας «Χωροταξία – Πολεοδομία»

Οι παρεμβάσεις χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ. Όσον αφορά παρεμβάσεις σχετικές με την οριοθέτηση, καταγραφή και αποτύπωση δασών και δασικών εκτάσεων, δύναται η χρηματοδότηση να γίνει από το ΕΓΤΑΑ με βάση τα σημαντικότερα πεδία δυνητικών επικαλύψεων που εντοπίστηκαν, διαμορφώθηκε ο Πίνακας 1, που ακολουθεί, στον οποίο εξειδικεύονται οι δράσεις του τομέα περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΓΤΑΑ.

Πίνακας 1: ΕΠΙΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΟΜΕΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΤΠΑ, Τ.Σ. ΚΑΙ ΕΓΤΑΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ	ΕΤΠΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	ΕΓΤΑΑ
Αντιπλημμυρικά έργα	♦	♦	
Αντιπλημμυρικά έργα, στο πλαίσιο παρεμβάσεων ορεινής υδρονομίας σε δάση			♦
Αρδευτικά δίκτυα ⁶			♦
Δίκτυα ύδρευσης	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για άρδευση			♦
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα για ύδρευση	♦	♦	
Ταμιευτήρες, Λιμνοδεξαμενές, Φράγματα στα νησιά ή αγροτικές περιοχές υπό όρους (μικτής χρήσης, ύδρευση- άρδευση)			♦
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Natura 2000 ⁷	♦		
Βιοποικιλότητα, παρεμβάσεις σε περιοχές Υψηλής Αισθητικής αξίας, μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 1698/2005			♦
Έρευνα και τεχνολογία σε θέματα περιβάλλοντος	♦		
Δάση, πρόληψη πυρκαγιών, αναδασώσεις			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (αγροτικές περιοχές)			♦
Μονοπάτια, ποδηλατικές διαδρομές, σήμανση, παρατηρητήρια, θέσεις θέας (περιοχές Natura 2000)	♦		
Ύδρευση / αντικατάσταση δικτύων κλπ.	♦		
Βιολογικοί καθαρισμοί	♦	♦	
Διαχείριση απορριμμάτων	♦	♦	

⁶ Δεν υπάρχουν μικτά δίκτυα

⁷ Κατηγοριοποίηση των Παρεμβάσεων σύμφωνα με τον τεχνικό Οδηγό για τη χρηματοδότηση του Δικτύου Natura 2000 (2006)

Απειλούμενοι φυτικοί και ζωικοί πόροι (είδη και φυλές)			♦
Άγρια πανίδα και χλωρίδα	♦		
Προστασία άγριας πανίδας και χλωρίδας μέσω εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών μέτρων στο πλαίσιο εφαρμογής του Καν. 1698/2005			♦
Έργα υποδομής σε περιοχές NATURA 8	♦		♦
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (προϊόντα του παραρτήματος 1 της συνθήκης)			♦
Μηχανισμοί πιστοποίησης και σήμανσης (λοιπά προϊόντα)	♦		
Μηχανισμοί παρακολούθησης της ποιότητας του περιβάλλοντος	♦		
Βιοκαύσιμα μικρής κλίμακας - μονάδες παραγωγής για ίδια χρήση			♦
Βιοκαύσιμα (μεγάλες μονάδες παραγωγής)	♦		
Αξιοποίηση βιομάζας γεωργοκτηνοτροφικής και δασικής προέλευσης			♦
Εξοπλισμός δασοπυρόσβεσης	♦		

4.2 Κριτήρια διαχωρισμού για παρεμβάσεις στις περιοχές του δικτύου Natura 2000

Το Δίκτυο **Natura 2000** καλύπτει διαφορετικούς τύπους εκτάσεων και εδαφών της χώρας, στους οποίους περιλαμβάνονται γεωργικές εκτάσεις, δάση, άλλες χερσαίες εκτάσεις (όπως αλπικές, θαμνώδεις, εγκαταλελειμμένες γεωργικές εκτάσεις κλπ), εσωτερικά ύδατα, υγρότοποι, παράκτιες ζώνες και θαλάσσιες ζώνες. Ως εκ τούτου, καθίσταται προφανές ότι οι σχετικές δραστηριότητες εμπίπτουν στο πεδίο παρέμβασης τόσο των προγραμμάτων του ΕΤΠΑ όσο και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΑ και χρήζουν διαχωρισμού.

Δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος της Κοινοτικής συγχρηματοδότησης του Δικτύου **Natura 2000** παρέχεται μέσω των υφιστάμενων Κοινοτικών πόρων που προορίζονται για την ενίσχυση της αγροτικής, περιφερειακής και θαλάσσιας ανάπτυξης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε έναν Τεχνικό Οδηγό για την καταγραφή των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων για το Δίκτυο **Natura 2000** (Τεχνικός Οδηγός για τη Χρηματοδότηση του δικτύου Natura 2000, (Ε.Ε). 2006). Ο συγκεκριμένος Τεχνικός Οδηγός αποτέλεσε χρήσιμο εργαλείο για τον προσδιορισμό της συμπληρωματικότητας και των συνεργιών που αναπτύσσονται μεταξύ των διαφορετικών χρηματοδοτικών μέσων καθώς και την αποφυγή πιθανών επικαλύψεων και επαναλήψεων, σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση επιμέρους δραστηριοτήτων, που αναπτύσσονται στις περιοχές του δικτύου και χρηματοδοτούνται από διαφορετικά μέσα.

Ως **βασικές αρχές για το διαχωρισμό των δραστηριοτήτων** σημειώνονται οι εξής:

- Οι δραστηριότητες που αφορούν στο καθεστώς προστασίας των περιοχών (φορείς διαχείρισης, μελέτες, επιχειρησιακά σχέδια κλπ) καθώς και στην υλοποίηση πιλοτικών έργων, θα χρηματοδοτηθούν από τα προγράμματα του ΕΤΠΑ.
- Οι δράσεις που αφορούν στην εφαρμογή γεωργικών και δασικών πρακτικών μέσω της παροχής στρεμματικών ενισχύσεων, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ.
- Δράσεις προστασίας και μελέτης συγκεκριμένων ειδών θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

⁸ Έργα υποδομών, σε περιοχές Natura 2000 ακολουθούν την κατηγοριοποίηση ανά Ταμείο, όπως αποτυπώνονται στους πίνακες 1 και 2.

- Δράσεις προστασίας ειδών, μέσω της εφαρμογής γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων, συγχρηματοδοτείται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, ενώ
- Υποδομές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης, την ενθάρρυνση της επισκεψιμότητας, δράσεις για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων στις περιοχές του δικτύου **Natura 2000** αποτυπώνεται στον Πίνακα 2, που ακολουθεί:

Πίνακας 2: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ / ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ NATURA 2000

Διαχείριση της διαδικασίας επιλογής	+		
Επιστημονικές Μελέτες/ Κατάλογοι Απογραφής για τον προσδιορισμό και την κήρυξη περιοχών	+		
Προετοιμασία αρχικού Ενημερωτικού & Διαφημιστικού Υλικού	+		
Πιλοτικά Έργα	+		
Προετοιμασία Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Σύσταση Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Διαβούλευση και Δικτύωση-Δημόσιες Συσκέψεις, Δικτύωση, Σύνδεσμοι με Γαιοκτήμονες	+		
Εκπόνηση και Αναθεώρηση Σχεδίων & Στρατηγικών Διαχείρισης	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Φορέων Διαχείρισης ή άλλων οργανωτικών σχημάτων διαχείρισης	+		
Συντήρηση Εγκαταστάσεων για το Κοινό - Πρόσβαση και Χρήση Περιοχών	+		
Τρέχουσες Δαπάνες Προσωπικού	+		

	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΑΑ	Παρατηρήσεις
Διαχείριση Προστασίας - Οικότοποι			
Ενισχύσεις για Φυσικά Μειονεκτήματα στους γεωργούς ορεινών περιοχών		+	
Ενισχύσεις στους γεωργούς περιοχών με μειονεκτήματα, εκτός ορεινών		+	
Ενισχύσεις Natura 2000 και ενισχύσεις που συνδέονται με την Οδηγία 2000/60		+	
Αγροπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (γεωργικές εκτάσεις)		+	
Πρώτη Δάσωση Γεωργικών Γαιών		+	
Πρώτη εγκατάσταση αγροδασοκομικών συστημάτων σε γεωργική γη		+	
Πρώτη δάσωση μη γεωργικών γαιών		+	
Ενισχύσεις Natura (δάση)		+	
Δασοπεριβαλλοντικές ενισχύσεις		+	
Αποκατάσταση δασοκομικού δυναμικού & δράσεις πρόληψης		+	
Στήριξη για μη παραγωγικές επενδύσεις (δάση)		+	
Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς		+	
Διαχείριση Προστασίας - Είδη	+		
Διαχείριση Προστασίας – Είδη, μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών και δασοπεριβαλλοντικών μέτρων		+	
Διαχείριση προστασίας-Εισβάλλονταίδη	+		
Υλοποίηση Σχεδίων και Συμβάσεων Διαχείρισης	+		
Παροχή Υπηρεσιών & απώλεια εσόδων από αγροτικές δραστηριότητες		+	
Παρακολούθηση και επισκόπηση	+		
Διαχείριση Κινδύνων	+		
(Συνεχιζόμενη)Επιτήρηση Περιοχών	+		
Παροχή Ενημερωτικού & Διαφημιστικού Υλικού Εθνικής & Περιφερειακής εμβέλειας	+		
Παροχή Ενημερωτικού 7 Διαφημιστικού Υλικού Τοπικής Εμβέλειας		+	
Επιμόρφωση & Εκπαίδευση στις περιοχές Natura από τους Φορείς Διαχείρισης	+		
Εγκαταστάσεις για την ενθάρρυνση της χρήσης επισκεπτών & την εκτίμηση περιοχών Natura 2000	+		
Αγορά γαιών, περιλαμβανόμενης της αποζημίωσης για δικαιώματα ανάπτυξης	+		
Υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών	+		
Υποδομή που απαιτείται για την αποκατάσταση οικοτόπων ή ειδών μέσω γεωργοπεριβαλλοντικών & δασοπεριβαλλοντικών μέτρων		+	
Υποδομή για Δημόσια πρόσβαση	145	+	
Υποδομή για Δημόσια Πρόσβαση(αγροτική οδοποιία)		+	

Στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου, δημιουργείται Ειδική Υπηρεσία για το συντονισμό των δράσεων στον τομέα του Περιβάλλοντος. Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες της Ειδικής Υπηρεσίας περιγράφονται αναλυτικά στο ΕΣΠΑ. Η σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας αναμένεται ότι όχι μόνο θα διασφαλίσει την αποφυγή επικαλύψεων, αλλά θα συμβάλλει στην μέγιστη συνέργεια και συμπληρωματικότητα των πράξεων στον τομέα του Περιβάλλοντος, ανεξάρτητα πηγής (Ταμείου) χρηματοδότησης.

4.3 Περιβάλλον στο πλαίσιο της αλιείας

Στο βαθμό που η αειφόρος διαχείριση των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία και η προστασία του περιβάλλοντος αποτελούν βασικούς στρατηγικούς στόχους της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και του ΕΣΣΑΑΛ για την Δ' προγραμματική περίοδο, σχεδόν το σύνολο των δράσεων που προβλέπονται στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελούν δράσεις για το περιβάλλον.

Ειδικότερα, **οι δράσεις προς την κατεύθυνση του περιβάλλοντος που θα χρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΠΑΛ**, είναι αυτές που προβλέπονται από τον Κανονισμό του ΕΤΑ και περιλαμβάνουν:

- Μεθόδους υδατοκαλλιέργειας που μειώνουν τον αρνητικό αντίκτυπο ή ενισχύουν το θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, σε σχέση με τη συνήθη πρακτική στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη παραδοσιακών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας για τη διατήρηση και ανάπτυξη του οικονομικού και κοινωνικού πλέγματος και του περιβάλλοντος.
- Μορφές υδατοκαλλιέργειας για τη βελτίωση του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της γενετικής ποικιλίας καθώς και την διαχείριση των χαρακτηριστικών τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των ζωνών υδατοκαλλιέργειας.
- Βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια συμβατή με συγκεκριμένους περιβαλλοντικούς περιορισμούς, που προκύπτουν από το χαρακτηρισμό των περιοχών Natura 2000, σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
- Βιώσιμη συμβολή στην καλύτερη διαχείριση ή προστασία των αλιευτικών πόρων.
- Δράσεις που αφορούν άμεσα στις αλιευτικές δραστηριότητες για την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του Δικτύου Natura, εκτός λειτουργικών εξόδων.
- Προστασία του περιβάλλοντος σε μικρές αλιευτικές περιοχές για τη διατήρηση της ελκυστικότητάς τους, ανάπτυξη μικρών παράκτιων κωμοπόλεων και χωριών και προστασία και βελτίωση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.
- Για την ανάπτυξη, αναδιάρθρωση ή την βελτίωση ζωνών υδατοκαλλιέργειας, στους φορείς διαχείρισης Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ), (Νόμος 2742/1999 & αριθ Η.Π.17239 / 30.8.2002 Υπουργική Απόφαση), χορηγείται στήριξη προκειμένου να υλοποιούν ενέργειες συλλογικού χαρακτήρα, ιδίως για την προμήθεια συλλογικού εξοπλισμού για παρακολούθηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών του νερού στις ΠΟΑΥ και για αντιμετώπιση περιστατικών έκτακτης ρύπανσης, διενέργεια σχετικών μελετών κλπ.

- Στο πλαίσιο την εφαρμογής του Κανονισμού 1967/2006, για τα μέτρα διαχείρισης στη Μεσόγειο, χορηγείται ενίσχυση, ιδίως για:
- (i) τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών προκειμένου να χαρτογραφηθούν οι βιοτόποι που θα προστατευθούν (*Posidonia oceanica*) σύμφωνα με το άρθρο 4 του Κανονισμού,
  - (ii) τη συλλογή επιστημονικών πληροφοριών για την επιστημονική ταυτοποίηση και χαρτογράφηση των περιοχών (Εθνικές προστατευόμενες περιοχές), οι οποίες θα προστατευθούν στο πλαίσιο του άρθρου 7 του Κανονισμού, και
  - (iii) την επιστημονική παρακολούθηση των σχεδίων διαχείρισης, σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 19 του Κανονισμού.

5. Παρεμβάσεις στο Παραγωγικό περιβάλλον

Οι παρεμβάσεις στο Παραγωγικό Περιβάλλον, στο πλαίσιο εφαρμογής του άξονα 3 του ΠΑΑ, που αφορά στη διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές, συνδέονται με μέτρα τα οποία περιλαμβάνουν :

- διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες
- στήριξη για τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων (όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής)
- ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων.

Τα κριτήρια διαχωρισμού, οι όροι και οι προϋποθέσεις, για παρεμβάσεις από γεωργούς και μη γεωργούς, στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα 3 του ΠΑΑ, ορίζονται στα παρακάτω σημεία.

5.1 Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες - Επενδύσεις από γεωργούς

Οι γεωργοί, όπως η ιδιότητα αυτή προσδιορίζεται από το εκάστοτε Εθνικό θεσμικό πλαίσιο, οι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ και τα μέλη των νοικοκυριών τους, μπορούν να χρηματοδοτηθούν μόνο από το ΕΓΤΑΑ (σύμφωνα με τον Καν. 1698/2005) για τη δημιουργία, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση πολύ μικρών επιχειρήσεων, κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

- Μικρής δυναμικότητας υποδομές διανυκτέρευσης, έως 40 κλίνες
- Χώροι εστίασης και αναψυχής
- Επισκέψιμα αγροκτήματα
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ. εναλλακτικές μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας κλπ.).
- Οικοτεχνία, χειροτεχνία, παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικές μονάδες
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση
- Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, εκτός των όσων προβλέπονται από τη νομοθεσία (π.χ.

φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας με σκοπό την ίδια κατανάλωση ΑΠΕ, γεωθερμίας κλπ.).

Θα συγχρηματοδοτηθούν επίσης ενέργειες για την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και απόκτηση ποιοτικών σημάτων.

Όσον αφορά τις επενδύσεις από γεωργούς στον τουρισμό, αυτές χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 600.000 ευρώ. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

Επίσης, οι παρεμβάσεις από γεωργούς στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ, μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 300.000 ευρώ. Μεγαλύτερου συνολικού προϋπολογισμού επενδύσεις στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών, θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ.

5.2 Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας / Επενδύσεις από μη γεωργούς

Βασικές αρχές που θα διέπουν τα κριτήρια διαχωρισμού για επενδύσεις από μη γεωργούς, όπως ορίστηκαν ανωτέρω, στους τομείς της μεταποίησης, εμπορίας, υπηρεσιών και τουρισμού είναι οι παρακάτω:

- Γεωγραφικό κριτήριο. Για τις περιοχές εφαρμογής των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ), που θα είναι ορεινές και μειονεκτικές, κατά την έννοια του Καν.1698/05 και που θα προσδιοριστούν μετά την συνεξέταση μιας σειράς παραμέτρων, η χρηματοδότηση αντίστοιχων επενδύσεων θα γίνει από το ΕΓΤΑΑ. Η χρηματοδότηση από το ΕΓΤΑΑ δεν θα αφορά σε Δημοτικά Διαμερίσματα άνω των 3.000 κατοίκων.
- Ύψος Προϋπολογισμού. Στις παραπάνω περιοχές, οι παρεμβάσεις στη μεταποίηση και τις υπηρεσίες από το ΕΓΤΑΑ δεν θα υπερβαίνουν τις 300.000 € (συνολικός προϋπολογισμός). Οι επενδύσεις στον τουρισμό για ίδρυση και εκσυγχρονισμό με αύξηση δυναμικότητας (με προσθήκη καθ' ύψος και κατ' επέκταση) χρηματοδοτούνται, για τις ίδιες περιοχές, αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ και μέχρι ύψους συνολικού προϋπολογισμού 600.000€.
- Κλαδικό κριτήριο. Η εξειδίκευση του κριτηρίου αυτού, στους κλάδους της μεταποίησης, εμπορίου και υπηρεσιών, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα 3, ο οποίος αφορά στους κλάδους/παρεμβάσεις που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ. .

Πίνακας 3: Κλάδοι που θα συγχρηματοδοτηθούν αποκλειστικά από το ΕΓΤΑΑ

Κωδικός ΣΤΑΚΟΔ ⁹	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΚΛΑΔΟΥ
153.3	Παραγωγή ζαχαρωδών προϊόντων από φρούτα και λαχανικά
158.1	Αρτοποιία, παραγωγή νωπών ειδών ζαχαροπλαστικής
158.2	Παραγωγή φρυγανιών, μπισκότων, παραγωγή διατηρούμενων ειδών ζαχαροπλαστικής
158.4	Παραγωγή κακάου, σοκολάτας και ζαχαρωτών
158.5	Παραγωγή μακαρονιών, λαζανιών, κουσκούς και παρόμοιων αλευρωδών προϊόντων
158.6	Επεξεργασία τσαγιού και καφέ
158.9	Παραγωγή άλλων ειδών διατροφής μ.α.κ.
159.1	Παραγωγή αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών

⁹ Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας.

172	Υφαντήρια
175.1	Ταπητουργία
182.1	Κατασκευή ενδυμάτων εργασίας
192.0	Κατασκευή ειδών ταξιδιού, τσαντών και παρόμοιων ειδών, ειδών σελοπτοίας και σαγματοπτοίας
201.0	Πριόνισμα, πλάνισμα και εμποτισμός ξύλου
203.0	Κατασκευή ξυλουργικών προϊόντων για την οικοδομική
205.2	Κατασκευή ειδών από φελλό και ειδών καλαθοπτοίας και σπαρτοπλεκτική
212.1	Κατασκευή κυματοειδούς χαρτιού και χαρτονιού και ειδών συσκευασίας από χαρτί και χαρτόνι.
241.4	Παραγωγή άλλων οργανικών βασικών χημικών ουσιών (παραγωγή ξυλάνθρακα)
245.1	Παραγωγή σαπουνιών και απορρυπαντικών, προϊόντων καθαρισμού και στίλβωσης
246.3	Παραγωγή αιθέριων ελαίων
261.3	Κατασκευή κοίλου γυαλιού
262.1	Κατασκευή κεραμικών ειδών οικιακής χρήσης και κεραμικών διακοσμητικών ειδών
262.5	Κατασκευή άλλων κεραμικών προϊόντων
286.1	Κατασκευή ειδών μαχαιροπτοίας
286.2	Κατασκευή εργαλείων
293.9	Κατασκευή άλλων γεωργικών και δασοκομικών μηχανημάτων
361.1	Κατασκευή καρεκλών και καθισμάτων
361.2	Κατασκευή άλλων επίπλων για γραφεία και καταστήματα
361.3	Κατασκευή άλλων επίπλων κουζίνας
361.4	Κατασκευή άλλων επίπλων
362.9	Κατασκευή κοσμημάτων και συναφών ειδών
363.0	Κατασκευή μουσικών οργάνων
521.2	Παντοπωλεία
522.5	Λιανικό εμπόριο οινοπνευματωδών και λοιπών ποτών
525.5	Λιανικό εμπόριο αναμνηστικών ειδών και ειδών λαϊκής τέχνης
528.1	Επισκευή υποδημάτων κάθε είδους και άλλων δερμάτινων ειδών
923.1	Καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία και ερμηνεία
923.2	Εκμετάλλευση αιθουσών θεαμάτων και συναφείς δραστηριότητες
923.3	Υπαίθριες ψυχαγωγικές εκδηλώσεις και πάρκα αναψυχής
930.1	Πλύσιμο και στεγνό καθάρισμα κλωστοϋφαντουργικών και γούνινων προϊόντων
930.2	Δραστηριότητες κομμωτηρίων, κουρείων
930.4	Δραστηριότητες σχετικές με τη φυσική ευεξία

6. Κριτήρια διαχωρισμού δράσεων, που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 (ΠΑΑ) και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (ΕΠΑΛ).

Παρεμβάσεις, οι οποίες στοχεύουν στην οικονομική διαφοροποίηση των αγροτικών περιοχών και των αλιευτικών περιοχών θα υλοποιηθούν μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και ειδικότερα μέσω των Αξόνων Προτεραιότητας 3 και 4 αλλά και μέσω του Ε.Π Αλιεία 2007-2013, Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών».

Για την αποφυγή επικαλύψεων αλλά και την διασφάλιση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των Ταμείων θα χρησιμοποιηθούν τα ακόλουθα κριτήρια διαχωρισμού των δράσεων που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των δύο Προγραμμάτων.

Άξονας Προτεραιότητας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Προσέγγιση LEADER» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π. Αλιεία 2007 – 2013

Οι δύο Άξονες Προτεραιότητας υλοποιούνται μέσω Τοπικών Στρατηγικών Ανάπτυξης που υποβάλλονται από Ομάδες Τοπικής Δράσης, στη βάση της εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης (bottom up).

Οι περιοχές, οι οποίες θα ενταχθούν στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΠΑΑ και στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ, θα διαφοροποιούνται γεωγραφικά.

Άξονας Προτεραιότητας 3 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας» και Άξονας Προτεραιότητας 4: «Αειφόρος Ανάπτυξη Αλιευτικών Περιοχών» του Ε.Π Αλιεία 2007 – 2013.

Παρεμβάσεις του Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ είναι δυνατόν να υλοποιούνται σε περιοχές, οι οποίες εντάσσονται παράλληλα και στον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ. Στις περιπτώσεις αυτές η χρηματοδότηση πράξεων ακολουθεί τα παρακάτω κριτήρια διαχωρισμού:

- Προκειμένου για δημόσια έργα, ο Άξονας Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ χρηματοδοτεί αποκλειστικά και μόνο τα έργα, τα οποία αναφέρονται ονομαστικά και κατά προτεραιότητα στα Τοπικά Προγράμματα που θα υποβληθούν από τις Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιευτικών Περιοχών, για την ένταξή τους στον Άξονα Προτεραιότητας. Λοιπά δημόσια έργα στις ίδιες περιοχές είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν από τον Άξονα Προτεραιότητας 3 του ΠΑΑ «Ποιότητα Ζωής στις Αγροτικές Περιοχές και Διαφοροποίηση της Αγροτικής Οικονομίας»
- Οι ιδιωτικές επενδύσεις στις περιοχές αυτές χρηματοδοτούνται κατά προτεραιότητα από τον Άξονα Προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ και μέχρι την εξάντληση του προϋπολογισμού του για κάθε περιοχή παρέμβασης .

7. Οριζόντια Διάταξη

Ο όρος εφαρμογής των κριτηρίων *μέχρι την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού* (με βάση την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων) ισχύει για όλα τα κριτήρια που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο του προγράμματος. Στην περίπτωση εξάντλησης του προϋπολογισμού, η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή ενημερώνει σχετικά το μηχανισμό συντονισμού, ο οποίος με τη σειρά του μεριμνά για τη σχετική κατά περίπτωση άρση των κριτηρίων.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η υλοποίηση των προγραμμάτων είναι μια δυναμική διαδικασία, η οποία καλύπτει χρονική περίοδο τουλάχιστον 7 ετών, τα κριτήρια διαχωρισμού μπορούν να συμπληρωθούν ή/και να αναθεωρηθούν, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο.

8.6 Μέτρα ΕΠΑΛ 2007-2013 ανά Άξονα Προτεραιότητας

Άξονας 1 Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου	Άξονας 2 Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτ. υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατ/γείας	Άξονας 3 Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος	Άξονας 4 Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών	Άξονας 5 Τεχνική Βοήθεια
Μέτρο 1.1 Οριστική παύση δραστηριοτήτων	Μέτρο 2.1 Υδατοκαλλιέργεια	Μέτρο 3.1 Συλλογικές δράσεις	Μέτρο 4.1 Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών	Μέτρο 5.1 Τεχνική Βοήθεια
Μέτρο 1.2 Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	Μέτρο 2.2 Αλιεία εσωτερικών υδάτων	Μέτρο 3.2 Μέτρα προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας		
Μέτρο 1.3 Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων	Μέτρο 2.3 Επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας	Μέτρο 3.3 Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια		
Μέτρο 1.4 Παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας		Μέτρο 3.4 Ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης		
Μέτρο 1.5 Κοινωνικοοικονομικές αποζημιώσεις για την διαχείριση του στόλου		Μέτρο 3.5 Πιλοτικά σχέδια		
		Μέτρο 3.6 Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

9. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

9.1 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 : «Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου»

Μέτρο 1.1. Μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων

Χρηματοδοτική βαρύτητα: Η βαρύτητα του μέτρου στη Δημόσια Δαπάνη του άξονα προτεραιότητας 1 θα κυμανθεί μεταξύ 50-70 %.

Φορείς υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013 ή ενδιάμεσος φορέας υπό την ευθύνη της Υπηρεσία Διαχείρισης (άρθρο 3,παρ ιστ, του καν. 1198/2006)

Στρατηγικός στόχος:

Η διατήρηση των αλιευτικών πόρων

Γενικός στόχος:

Η επίτευξη βιώσιμης ισορροπίας μεταξύ της κατάστασης των αλιευτικών πόρων και των αλιευτικών δραστηριοτήτων με την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας

Ειδικός στόχος:

Μείωση της αλιευτικής ικανότητας του στόλου βάσει σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας, προκειμένου να διατηρηθεί ο στόλος σε επίπεδο αειφορικής διαχείρισης της αλιείας σύμφωνα με τις αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής

Τα σχέδια προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας θα απαρτίζονται κυρίως από εθνικά σχέδια παροπλισμού και θα αφορούν σε σκάφη που δραστηριοποιούνται σε κλειστούς κόλπους που θεωρούνται ευαίσθητα για τα αποθέματα οικοσυστήματα καθώς και σε σκάφη με ολικό μήκος μικρότερο των 7μ ή / και ηλικίας μεγαλύτερης των 15 ετών. Στα εθνικά σχέδια παροπλισμού μπορούν να συμπεριληφθούν σκάφη με δίχτυα παραγάδια ,πεζότρατες,γρι-γρι και μηχανότρατες.

Συγκεκριμένα, θα περιλαμβάνουν εκτίμηση του αριθμού και μεγέθους των σκαφών που θα συμμετέχουν σε κάθε σχέδιο, βιολογικά δεδομένα για τα βασικά είδη που αλιεύουν τα προς απόσυρση αλ. σκάφη, δεδομένα αναφορικά με την οικολογία και περιβαλλοντική κατάσταση των επιλεγμένων κλειστών κόλπων της χώρας καθώς και στοιχεία από αλιευτικές μελέτες που καθορίζουν την αλιευτική πίεση που ασκείται στα κύρια εμπορικά αποθέματα.

Τα σχέδια προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας θα θεσπιστούν μετά την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και θα παρουσιαστούν στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, από την οποία και θα εγκριθούν. Κατόπιν θα ξεκινήσει η υλοποίησή τους μέσω ανοιχτής προκήρυξης.

Περιγραφή του Μέτρου:

Στα πλαίσια του Μέτρου προβλέπεται η παροχή δημόσιας ενίσχυσης για τη μόνιμη παύση των αλιευτικών δραστηριοτήτων των αλιευτικών σκαφών ηλικίας 10 ετών και άνω με :

- τη διάλυσή τους

- την αλλαγή της χρήσης τους, με τη σημαία κράτους μέλους και εγγραφή σε κοινοτικό νηολόγιο, για μη αλιευτικές δραστηριότητες
- την αλλαγή της χρήσης τους με σκοπό τη δημιουργία τεχνητών υφάλων , εφόσον η ενδεχόμενη αυτή χρήση των αποσυρόμενων σκαφών εξεταστεί κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των συγκεκριμένων έργων, στα πλαίσια της εθνικής νομοθεσίας. .

Μετά την οριστική παύση δραστηριοτήτων, το σχετικό σκάφος διαγράφεται οριστικά από το μητρώο του αλιευτικού στόλου της Κοινότητας και η συναφής άδεια αλιείας ακυρώνεται οριστικά.

Προτεραιότητα θα δοθεί σε :

- σκάφη που ασκούν τη δραστηριότητά τους σε κλειστούς κόλπους και σε ευαίσθητα οικοσυστήματα(σκάφη με δίκτυα-παραγάδια, πεζότρατες, γρι-γρι και μηχανότρατες κλπ)
- σκάφη παλαιότητας άνω των 15 ετών (σκάφη με δίκτυα-παραγάδια, πεζότρατες, γρι-γρι και μηχανότρατες κλπ)
- μικρά σκάφη ολικού μήκους κάτω των 7 μέτρων

Όροι & προϋποθέσεις

- Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς -ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους (σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία, και είναι ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.
- Τα σκάφη τα οποία θα παύσουν την αλιευτική τους δραστηριότητα πρέπει να είναι ενεργά, καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη και να μην έχουν χρονική δέσμευση από προηγούμενη χρηματοδότηση.
- Η μόνιμη απόσυρση των αλιευτικών σκαφών με την προβλεπόμενη διάλυση θα γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση των ενεχόμενων δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί διαχείρισης αποβλήτων

Οι ενισχύσεις οριστικής παύσης των δραστηριοτήτων που καταβάλλονται στην περίπτωση διάλυσης αλιευτικού σκάφους θα υπολογίζονται βάσει της χωρητικότητας του ενεργού σκάφους και δεν θα μπορούν να υπερβαίνουν τα εξής ποσά:

- 1) Σκάφη 10-29 ετών: οι κλίμακες του παρακάτω πίνακα μειωμένες κατά 1,5% ανά έτος άνω των 15 ετών
- 2) Σκάφη >29 ετών: οι κλίμακες του παρακάτω πίνακα μειωμένες κατά 22,5%.

Κατηγορία του σκάφους ανά κλάση χωρητικότητας	Μέγιστη οριστικής ενίσχυση σε Ευρώ
0<10	11000/GT + 2000
10<25	5000/GT + 62000

25<100	4200/GT + 82000
100<300	2700/GT + 232000
300<500	2000/GT + 382000
500 και άνω	1200/GT + 882000

Τα μέγιστα ποσά του ανωτέρω Πίνακα δύνανται να αναπροσαρμόζονται με Αποφάσεις της Επιτροπής παρακολούθησης του Επιχειρησιακού προγράμματος.

Οι ενισχύσεις οριστικής παύσης των δραστηριοτήτων που καταβάλλονται στην περίπτωση αλλαγής χρήσης αλιευτικού σκάφους για μη αλιευτικές δραστηριότητες θα είναι τα ποσά της διάλυσης μειωμένα κατά 70%. Στην περίπτωση αλλαγής χρήσης αλιευτικών σκαφών για μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες (π.χ. μουσειακή έκθεση, έρευνα κλπ) οι ενισχύσεις θα είναι το 120% αυτών που προβλέπονται για τη διάλυση, με αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης τα ποσοστά αυτά δύνανται να αναπροσαρμόζονται .

Η μόνιμη απόσυρση των αλιευτικών σκαφών με την προβλεπόμενη διάλυση, θα γίνεται κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί διαχείρισης αποβλήτων.

Οι ενισχύσεις οριστικής παύσης των δραστηριοτήτων που καταβάλλονται στην περίπτωση αλλαγής χρήσης αλιευτικού σκάφους με σκοπό τη δημιουργία τεχνητών υφάλων θα είναι οι ίδιες με αυτές που προβλέπονται για τη διάλυση.

Με αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης τα ποσοστά αυτά δύνανται να αναπροσαρμόζονται .

Σε περίπτωση απώλειας του σκάφους μεταξύ της ημερομηνίας της απόφασης χορήγησης της πριμοδότησης και της πραγματικής ημερομηνίας της οριστικής παύσης δραστηριοτήτων, διενεργείται δημοσιονομική διόρθωση για το ποσό της αποζημίωσης που καταβλήθηκε από την ασφάλεια.

Μέτρο 1.3: «Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων»

Χρηματοδοτική βαρύτητα: Η βαρύτητα του μέτρου στη Δ.Δ. του άξονα προτεραιότητας 1 θα κυμανθεί μεταξύ 15-30 %.

Φορείς υπεύθυνοι για τη διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης &

Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013 ή ενδιάμεσος φορέας υπό την ευθύνη της Υπηρεσία Διαχείρισης (άρθρο 3, παρ 1στ, του καν. 1198/2006)

Στρατηγικός Στόχος:

Η διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του κλάδου

Γενικός στόχος:

Η δημιουργία ανταγωνιστικού και οικονομικά βιώσιμου κλάδου, με επενδύσεις επί των αλιευτικών σκαφών , για να διασφαλιστεί σε ικανοποιητικό επίπεδο η

διαβίωση των απασχολούμενων στον κλάδο και η αναδιάρθρωση των αλιευτικών επιχειρήσεων.

Ειδικός στόχος:

Αναδιάρθρωση και εκσυγχρονισμός του αλιευτικού στόλου με την αναβάθμιση της ασφάλειας, των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της επιλεκτικότητας.

Περιγραφή του μέτρου:

Στο πλαίσιο του Μέτρου, προβλέπεται η χορήγηση δημόσιας ενίσχυσης σε σκάφη ηλικίας τουλάχιστον πέντε ετών, υπό τον όρο ότι δεν θα αυξάνεται η δυνατότητα των σκαφών να αλιεύουν ιχθείς, ούτε η χωρητικότητα των χώρων αποθήκευσης των ιχθύων για εργασίες που αφορούν κυρίως :

- την ασφάλεια επί του σκάφους, τις συνθήκες εργασίας, την βελτίωση της υγιεινής και της ποιότητας των προϊόντων, την ενεργειακή αποδοτικότητα και την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων.
- την αντικατάσταση των κινητήρων αλιευτικών σκαφών, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του Καν(ΕΚ) 1198/2006.
- τον εξοπλισμό και εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών για:
  - τη διατήρηση επί του σκάφους των αλιευμάτων, των οποίων δεν επιτρέπεται πλέον η απόρριψη,
  - την εφαρμογή σχεδίων που καλύπτουν το σχεδιασμό ή τη δοκιμή νέων τεχνικών μέτρων για περιορισμένη χρονική περίοδο η οποία καθορίζεται από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή.
  - τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών.
  - τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των οικοσυστημάτων και του θαλάσσιου βυθού.
  - την προστασία των αλιευμάτων και των εργαλείων από τους άγριους θηρευτές, περιλαμβανομένου μέσω αλλαγών στο υλικό ενός μέρους των αλιευτικών εργαλείων, υπό τον όρο ότι δεν αυξάνει την αλιευτική προσπάθεια ούτε υπονομεύει την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων και ότι λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή πρόκλησης φυσικής βλάβης στους ζωικούς εχθρούς ,
- την αντικατάσταση αλιευτικών εργαλείων μέχρι δύο φορές κατά την περίοδο 2007-2013, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 25 του Καν(ΕΚ) 1198/06 ήτοι:
  - το σχετικό αλιευτικό σκάφος επηρεάζεται από σχέδιο προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας (άρθρο 21 στοιχείο α) σημείο i) αλλάζει την αλιευτική του μέθοδο και εγκαταλείπει το σχετικό τύπο αλιείας προκειμένου να στραφεί σε άλλο τύπο αλιείας όπου η κατάσταση των πόρων καθιστά δυνατή την αλιεία.
  - Το νέο εργαλείο είναι επιλεκτικότερο και πληροί αναγνωρισμένα περιβαλλοντικά κριτήρια και πρακτικές πέραν των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων του κοινοτικού δικαίου.
- την πρώτη αντικατάσταση αλιευτικού εργαλείου για :
  - τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νέες τεχνικές απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου περί επιλεκτικότητας. Η ενίσχυση μπορεί να

χορηγείται έως την ημερομηνία κατά την οποία οι απαιτήσεις αυτές καθίστανται υποχρεωτικές ή κατ' εξαίρεση για περιορισμένο διάστημα μετά από αυτή την ημερομηνία, το οποίο μπορεί να καθορίζεται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία .

- τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών.

Στα πλαίσια των ανωτέρω επιλέξιμων εργασιών, **προτεραιότητα** θα δοθεί σε:

- Αντικατάσταση κινητήρων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας και την εξοικονόμηση ενέργειας καθώς και τη βελτίωση της ασφάλειας κατά τη ναυσιπλοΐα
- Βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων
- Εξοπλισμό που αφορά στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας
- Εξοπλισμό που αφορά στην υγιεινή και στην ποιότητα των προϊόντων αλιείας

Οι επιλέξιμες εργασίες θα αφορούν κατά προτεραιότητα σκάφη παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας και ειδικού τύπου σκάφη (σπογγαλιευτικά), καθώς και σκάφη που στρέφονται σε άλλο τύπο αλιείας βάσει σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας ή επηρεάζονται από τις νέες τεχνικές απαιτήσεις περί επιλεκτικότητας του κοινοτικού δικαίου.

Όροι & προϋποθέσεις

- Δικαιούχοι αποδέκτες της δημόσιας ενίσχυσης είναι οι αλιείς -ήτοι πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικώς την αλιεία επί ενεργού αλιευτικού σκάφους σύμφωνα με το άρθρο 3 σημείο β του Καν 1198/06 του Συμβουλίου) οι οποίοι πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις του επαγγελματία αλιέα όπως καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία, και είναι ιδιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών. Προτεραιότητα θα δοθεί στους δικαιούχους που έχουν επιμορφωθεί σε σχετικό με την αλιεία αντικείμενο σε πιστοποιημένες δομές.
- Τα σκάφη τα οποία θα ενισχυθούν θα πρέπει να είναι ενεργά , καταχωρημένα στο κοινοτικό αλιευτικό μητρώο και να πληρούν όλες τις προϋποθέσεις της κοινοτικής και εθνικής νομοθεσίας που διέπει τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη και να μην έχουν χρονική δέσμευση από προηγούμενη χρηματοδότηση των ίδιων εργασιών.
- Δεν χρηματοδοτούνται αλιευτικά σκάφη που ασκούν αλιεία με το αλιευτικό εργαλείο «γρίπος που σύρεται από σκάφος» ή «τράτα» ή «βιντζότράτα» σύμφωνα με την αριθμ. 162570/12-1-2007 Υπ. Απόφαση (ΦΕΚ/Β/60/24-1-2007) σε εφαρμογή του άρθρου 14 του κανονισμού 1967/2006 για τη Μεσόγειο και τα οποία μπορούν να εργάζονται μέχρι 31-5-2010,

εκτός εάν:

- i) οι εργασίες αφορούν την πρώτη αλλαγή του αλιευτικού εργαλείου και την αντικατάστασή του με άλλο, προκειμένου να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του με τις νέες τεχνικές απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου περί επιλεκτικότητας ή για τη μείωση των επιπτώσεων της αλιείας επί των μη εμπορεύσιμων ειδών.
- ii) οι εργασίες αφορούν αλλαγή του αλιευτικού εργαλείου μέχρι και δύο φορές κατά την περίοδο προγραμματισμού με άλλο

επιλεκτικότερο πέραν των υφιστάμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων του κοινοτικού δικαίου ή στο πλαίσιο σχεδίων προσαρμογής της αλιευτικής προσπάθειας εγκαταλείποντας τον σχετικό τύπο αλιείας προκειμένου να στραφεί σε άλλο τύπο αλιείας όπου η κατάσταση των πόρων καθιστά δυνατή την αλιεία

▪ **Η αντικατάσταση του κινητήρα αλιευτικών σκαφών χρηματοδοτείται υπό τον όρο ότι :**

α) για τα σκάφη ολικού μήκους μικρότερου των 12 μέτρων τα οποία δεν χρησιμοποιούν συρόμενα εργαλεία, ο νέος κινητήρας έχει την ίδια ή μικρότερη ισχύ με τον παλιό.

β) για τα σκάφη ολικού μήκους το πολύ μέχρι 24 μέτρων, ο νέος κινητήρας είναι ισχύος τουλάχιστον 20% μικρότερης από τον παλιό.

γ) για τις μηχανότρατες ολικού μήκους άνω των 24 μέτρων, ο νέος κινητήρας είναι ισχύος τουλάχιστον 20% μικρότερης από τον παλιό, το σκάφος υπόκειται σε σχέδιο διάσωσης και αναδιάρθρωσης και προβλέπονται αλλαγές για χρήση αλιευτικής μεθόδου που απαιτεί μικρότερη κατανάλωση καυσίμων

▪ **Η αντικατάσταση του κινητήρα με μείωση της ισχύος κατά 20%, μπορεί να επιτευχθεί και από ομάδα σκαφών υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:**

- όλα τα σκάφη που ανήκουν στην ίδια ομάδα προσδιορίζονται ατομικά
- όλα τα σκάφη που ανήκουν στην ίδια ομάδα δραστηριοποιούνται στις ίδιες περιοχές διαχείρισης
- όλα τα σκάφη που ανήκουν στην ίδια ομάδα χρησιμοποιούν τα ίδια κύρια αλιευτικά εργαλεία, όπως απαριθμούνται στο προσάρτημα III (Τμήμα Γ) του Καν. (ΕΚ) 1639/2001 της Επιτροπής και
- τα σκάφη που ανήκουν στην ομάδα δεν υπερβαίνουν συνολικά σε αριθμό τα πενήντα.

Συγκεκριμένα, η αντικατάσταση κινητήρα με μείωση ισχύος κατά 20%, θα εφαρμοστεί ως εξής :

- Καταγραφή των αλιευτικών σκαφών ολικού μήκους 12 έως 24 μέτρων που δραστηριοποιούνται στις ελληνικές περιοχές διαχείρισης όπως αυτές καθορίζονται από το GFCM και τον Καν 1543/2000 (δηλ. Αιγαίο & Ιόνιο). Τα κύρια αλιευτικά εργαλεία των σκαφών αυτών – βάσει του Καν 1639/2001 – είναι τα παράκτια εργαλεία (δίχτυα – παραγάδια), η μηχανότρατα και το γριγρί. Η καταγραφή θα βασίζεται στο τελευταίο εν ισχύ ΚΑΜ και στην ετήσια έκθεση του προγράμματος συλλογής αλ. δεδομένων του προηγούμενου έτους.
- Ανοιχτή προκήρυξη/ πρόσκληση στους ιδιοκτήτες αλ. σκαφών της κατηγορίας αυτής προκειμένου να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους για αντικατάσταση κινητήρα με μείωση ισχύος, δηλώνοντας την υφιστάμενη ισχύ και τη νέα μειωμένη ισχύ. Ομαδοποίηση των αιτήσεων αυτών ανά περιοχή διαχείρισης και ανά κύριο αλιευτικό εργαλείο, με περιοριστικό όρο τον αριθμό 50, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η κατά 20% μείωση της ισχύος ανά ομάδα. Οι αιτήσεις αυτές θα συνοδεύονται απαραίτητα από βεβαίωση ναυπηγού ότι η μειωμένη ισχύς του νέου

κινητήρα δεν θα επηρεάσει την ασφάλεια των εργαζομένων και την αξιοπλοΐα του σκάφους.

Οι μηχανότρατες ολικού μήκους άνω των 24 μέτρων που υπόκεινται σε σχέδιο διάσωσης, θα πρέπει επιπλέον των ανωτέρω να πληρούν και τις εξής προϋποθέσεις :

- να τελούν σε διαδικασία υπαγωγής στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία περί πτώχευσης & ανασυγκρότησης επιχειρήσεων
- να εξασφαλίζεται ότι η νέα αλιευτική μέθοδος θα οδηγήσει σε μικρότερη κατανάλωση καυσίμων.

Οι έξοδοι αλιευτικής ικανότητας από τον στόλο με δημόσια ενίσχυση δεν προσμετρώνται στην κατά 20% μείωση της ισχύος που μπορεί να επιτευχθεί από ομάδα σκαφών.

Η συνολική επιλέξιμη δαπάνη ανά αλιευτικό σκάφος επί της οποίας θα υπολογιστεί το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις κλίμακες του πίνακα της διάλυσης (όπως καθορίζεται στο μέτρο 1.1). Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις σε σκάφη της παράκτιας αλιείας μικρής κλίμακας, το ποσοστό της δημόσιας συμμετοχής μπορεί να αυξηθεί κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες.

9.2 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση & εμπορία προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

Μέτρο 2.1. Υδατοκαλλιέργεια

Χρηματοδοτική Βαρύτητα : Το μέτρο αποτελεί το 30% έως 70% της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα 2.

Φορείς υπεύθυνοι για την διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013 ή ενδιάμεσος φορέας υπό την ευθύνη της Υπηρεσίας Διαχείρισης (άρθρο 3, παρ 1στ, του καν. 1198/2006)

1. Στρατηγικοί και Γενικοί Στόχοι

Στρατηγικός στόχος:

Η αιφόρος ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων και η διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα).

Γενικοί στόχοι:

Η αύξηση της παραγωγής και η βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων της υδατοκαλλιέργειας, των συνθηκών εργασίας, της υγιεινής και της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων καθώς και του περιβάλλοντος, μέσω της ενίσχυσης των επενδύσεων για την κατασκευή, την επέκταση, τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων παραγωγής.

2. Ειδικό Στόχοι

Ο στρατηγικός και οι γενικοί στόχοι στον κλάδο των υδατοκαλλιεργειών θα επιτευχθούν με την υλοποίηση των ακόλουθων ειδικών στόχων:

- Αύξηση της συνολικής εθνικής παραγωγής, κυρίως με την παραγωγή ειδών με καλές προοπτικές εμπορίας και τη διαφοροποίηση προς νέα είδη.
- Εφαρμογή μεθόδων υδατοκαλλιέργειας οι οποίες μειώνουν ουσιαστικά τις αρνητικές επιπτώσεις ή βελτιώνουν τις θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας.
- Ανάπτυξη και προώθηση της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας.
- Στήριξη παραδοσιακών δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, οι οποίες είναι σημαντικές για τη διατήρηση και την ανάπτυξη τόσο του οικονομικού και κοινωνικού ιστού όσο και του φυσικού περιβάλλοντος.
- Εκσυγχρονισμός των μονάδων υδατοκαλλιέργειας, για τη βελτίωση της οργάνωσης και διαχείρισης, τη βελτίωση και διασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων, τη διαμόρφωση του κόστους παραγωγής σε ανταγωνιστικά επίπεδα, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων, τη βελτίωση της υγιεινής και της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων.
- Διασφάλιση των υφιστάμενων θέσεων εργασίας, δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και εξασφάλιση της ισοτιμίας των δύο φύλων.
- Δημιουργία βιώσιμων και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων με πολλαπλά οφέλη για την τοπική κοινωνία, την απασχόληση και τους καταναλωτές.
- Ενίσχυση των πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων.
- Ενίσχυση ίδρυσης ή μετεγκατάστασης μονάδων εντός περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης της υδατοκαλλιέργειας (Π.Ο.Α.Υ.).
- Στήριξη, μέσω της χορήγησης αντιστάθμισης, της χρήσης παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και στη διατήρηση της φύσης
- Συμβολή στην αποζημίωση σε οστρακοκαλλιεργητές για την προσωρινή αναστολή της συλλογής εκτρεφόμενων μαλακίων.
- Συνεισφορά στη χρηματοδότηση του ελέγχου και της εξάλειψης νόσων στην υδατοκαλλιέργεια υπό τους όρους της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1990 σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα
- Ανάπτυξης χώρων άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.

Δράση 1. Αύξηση της παραγωγικής ικανότητας λόγω κατασκευής νέων μονάδων η οποία θα προέρχεται από πράξεις που αφορούν:

- Στην ίδρυση νέων μονάδων, ειδών εμπορικής αξίας εδώδιμων και μη,
- Στην αύξηση της δυναμικότητας υφιστάμενων μονάδων στην ίδια έκταση.

Η αύξηση της παραγωγής θα προέρχεται αφενός από τη δημιουργία νέων μονάδων παραγωγής και από την αύξηση της δυναμικότητας μέσω της ολοκλήρωσης της απόδοσης των υφιστάμενων.

Συγκεκριμένα, ως «**νέα είδη**» μπορεί να θεωρηθούν όλα τα είδη υδρόβιων οργανισμών εκτός από τσιπούρα (*Sparus aurata*), λαβράκι (*Dicentrarchus labrax*), μύδια (*Mytilus galloprovincialis*), πέστροφα (*Oncorhynchus mykiss*) και κυπρίνο (*Cyprinus carpio*), εφόσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, όπως:

- Ύπαρξη τεχνολογίας σχετικά με την εντατική εκτροφή.
- Κατάλληλες βιολογικές παραμέτρους σε ελεγχόμενες συνθήκες (ταχεία ανάπτυξη, ικανοποιητικά ποσοστά επιβίωσης, κ.λ.π.).
- Σίτιση με τροφές που καλύπτουν τις διατροφικές απαιτήσεις ανά στάδιο εκτροφής και που εξασφαλίζουν την υγιεινή και την υγεία των ζώων ή των ανθρώπων.
- Δυνατότητα αναπαραγωγής σε ελεγχόμενες συνθήκες και ικανοποιητική παραγωγή νεαρών ατόμων ή σε αντίθετη περίπτωση να υπάρχει η δυνατότητα αλίευσης νεαρών ατόμων εφόσον δεν υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις στην πολιτική διατήρησης των αλιευτικών πόρων.
- Κόστος παραγωγής που να εξασφαλίζει την οικονομική βιωσιμότητα των παραγωγικών επενδύσεων.

Τα «**είδη με καλές προοπτικές εμπορίας**» θα καθορίζονται ανά διετία από την αρμόδια για την πολιτική υπηρεσία (Διεύθυνση Υδατοκαλλιεργειών & Εσωτερικών Υδάτων) κατόπιν αξιολόγησης των απαιτούμενων στοιχείων (παραγωγής, οικονομικής βιωσιμότητας, κόστους παραγωγής, τιμών πώλησης στην αγορά, κερδοφορίας, καταναλωτικής ζήτησης, ή κατόπιν ανάθεσης διεξαγωγής έρευνας αγοράς, ή συνεργασίας με συλλογικούς φορείς κ.λ.π.) ανά είδος. Για την πρώτη τριετία από την έναρξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας δεν θα υπάρξει η δημιουργία πλεονασματικών ικανοτήτων από υδατοκαλλιέργειες για κανένα είδος, συμπεριλαμβανομένων και της τσιπούρας και λαβρακιού.

- Επιπλέον, αναμένεται και η δημιουργία μονάδων, οι οποίες θα αφορούν σε παραγωγικές επενδύσεις ειδών εμπορικής αξίας, εκτός των προς κατανάλωση υδρόβιων οργανισμών όπως διακοσμητικά είδη ιχθύων, φύκια, σπόγγοι κ.λ.π., καθώς και βατράχων. Ορισμένα από τα είδη αυτά προσδιορίζονται με άλλους τρόπους πέραν της γνωστής μονάδας Kg ή τόνοι (κύτταρα/ml ή lt, ξηρή βιομάζα, άτομα, κ.λ.π.). Είναι δυνατή η στήριξη της απευθείας πώληση - direct marketing στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας όταν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί τμήμα της επιχείρησης.

Δράση 2. Μεταβολή της παραγωγής λόγω της επέκτασης ή του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων μονάδων

Η δράση αυτή περιλαμβάνει πράξεις όπως:

- Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενων μονάδων σε νέα έκταση .
- Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενων μονάδων σε νέες εγκαταστάσεις στην ίδια έκταση .
- Εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας ιδίως με την εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας και εξοπλισμών, την αναπροσαρμογή των διαχειριστικών μεθόδων και πρωτοκόλλων

παραγωγής, την αναβάθμιση της εταιρικής οργάνωσης με ανασχεδιασμό της οργανωτικής και διοικητικής τους δομής με στόχο:

- Τη βελτίωση και διασφάλιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων.
  - Τη διατήρηση του κόστους παραγωγής σε ανταγωνιστικά επίπεδα.
  - Τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές.
  - Τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και ασφάλειας των εργαζομένων στον τομέα.
  - Τη βελτίωση της υγιεινής, της υγείας των ανθρώπων ή των ζώων.
- Μετεγκατάσταση των υφιστάμενων μονάδων πάχυνσης σε πλωτές εγκαταστάσεις σε νέες θέσεις (κυρίως έξω από κλειστούς κόλπους, «ανοιχτή θάλασσα» κ.λ.π.), προκειμένου να επιτευχθεί η βελτίωση των όρων παραγωγής, η προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και να αποφευχθούν ενδεχόμενες συγκρούσεις με άλλες παρακείμενες δραστηριότητες.
  - Στον εκσυγχρονισμό υφιστάμενων δομών των ιχθυοτροφικών εκμεταλλεύσεων εσωτερικών υδάτων (λιμνοθάλασσες), όπου χρησιμοποιούνται παραδοσιακοί μέθοδοι υδατοκαλλιέργειας.
  - Στήριξη για την αγορά εξοπλισμού για την προστασία των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας από αγρίους θηρευτές.
  - Στήριξη της απευθείας πώληση - direct marketing στις μονάδες υδατοκαλλιέργειας όταν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί τμήμα της επιχείρησης.
  - Εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών.
  - Χρησιμοποίηση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.
  - Χρησιμοποίηση σύγχρονων μεθόδων και εξοπλισμών για τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων που συμβάλλουν στην παρακολούθηση και τον έλεγχο της παραγωγής και των περιβαλλοντικών παραμέτρων.
  - Εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, ασφάλειας τροφίμων, περιβαλλοντικής διαχείρισης, υγείας και ασφάλειας εργαζομένων, κοινωνικής μέριμνας κλπ (ISO, HACCP, EMAS, OHSAS, CSR).

Προϋπόθεση για την χρηματοδότηση επενδυτικών προγραμμάτων, μεταξύ άλλων, είναι η ύπαρξη όλων των αδειών που προβλέπονται από την ισχύουσα Εθνική Νομοθεσία και ιδιαίτερος αυτές που αφορούν:

- Τους περιβαλλοντικούς όρους κατασκευής και λειτουργίας των μονάδων (Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η σχετική Απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων).
- Τους υγειονομικούς όρους λειτουργίας των μονάδων και ειδικότερα αυτών που αναφέρονται στην επεξεργασία των υγρών απόβλητων καθώς και στον καθορισμό του φυσικού αποδεκτή των επεξεργασμένων απόβλητων (Μελέτη Επεξεργασίας Υγρών Απόβλητων και η σχετική Απόφαση υγειονομικής αρχής έγκρισης της σχετικής μελέτης καθώς και Απόφαση καθορισμού φυσικού αποδεκτή των επεξεργασμένων απόβλητων).
- Την ποιότητα των νερών που χρησιμοποιούνται για την εκτροφή.

- Τη χρήση γλυκού νερού (άδεια χρήσης νερού και εκτέλεση έργων).

Δράση 3. Αύξηση της ποσότητας γόνου που παράχθηκε σε ιχθυογεννητικούς σταθμούς η οποία θα προέρχεται από πράξεις που αφορούν:

- Στην ίδρυση νέων σταθμών παραγωγής γόνου ειδών εμπορικής αξίας εδωδιμων και μη.
- Στην αύξηση της δυναμικότητας υφιστάμενων σταθμών στην ίδια έκταση.
- Στην επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενων σταθμών σε νέα έκταση.
- Στην επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενων σταθμών στην ίδια έκταση.

Η αύξηση της παραγωγής θα προέρχεται αφενός από τη δημιουργία νέων σταθμών και από την αύξηση της δυναμικότητας μέσω της ολοκλήρωσης της απόδοσης των υφιστάμενων καθώς και από την επέκταση του χώρου και των εγκαταστάσεων αυτών.

Επιπλέον, αναμένεται και η δημιουργία σταθμών, οι οποίοι θα αφορούν σε παραγωγικές επενδύσεις ειδών εμπορικής αξίας, εκτός των προς κατανάλωση υδρόβιων οργανισμών, όπως διακοσμητικά είδη ιχθύων, φύκια, σπόγγοι κ.λ.π., καθώς και βατράχων. Ορισμένα από τα είδη αυτά προσδιορίζονται με άλλους τρόπους πέραν της γνωστής μονάδας Kg ή τόνων (κύτταρα/ml ή lt, ξηρή βιομάζα, άτομα, κ.λ.π.).

Επιλεξιμότητα των δαπανών

Για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ίδρυσης, επέκτασης, εκσυγχρονισμού και μετεγκατάστασης μονάδων υδατοκαλλιέργειών, συμπεριλαμβανόμενων και των ιχθυογεννητικών σταθμών, θεωρούνται ως επιλέξιμες δαπάνες ιδίως οι εξής:

- Αγορά οικοπέδου, ανάλογη για την ίδρυση ιχθυογεννητικού σταθμού ή χερσαίας μονάδας πάχυνσης, μέχρι 10% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Κατασκευή, επέκταση ή εκσυγχρονισμός κύριων ή βοηθητικών κτιριακών εγκαταστάσεων.
- Ειδικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για επιχειρήσεις στα απομακρυσμένα νησιά.
- Αγορά, μεταφορά και τοποθέτηση νέων εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
- Αγορά μέσων (οχημάτων και σκαφών υδατοκαλλιέργειας) για:
  - Την υγιεινή μεταφορά ζωντανών και νωπών ειδών με σκοπό την εκτροφή ή την εμπορία.
  - Τη μεταφορά αναγκαίων εφοδίων τόσο στις χερσαίες όσο και στις πλωτές εγκαταστάσεις εκτροφής.
  - Την ασφαλή και ταχεία μεταφορά του προσωπικού που απαιτείται λόγω θέσης της μονάδας, επί παραδείγματι σε απομακρυσμένες περιοχές ή λόγω έλλειψης άλλου τρόπου πρόσβασης.
- Διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου μέχρι το 5% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Μελέτη εφαρμογής και πιστοποίησης συστημάτων διαχείρισης της ποιότητας, περιβαλλοντικής διαχείρισης, εφαρμογής συστήματος

αυτοέλεγχου, καθώς και μελέτη σήμανσης και πιστοποίησης των προϊόντων.

- Υλικές επενδύσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του EMAS.
- Εξοπλισμός για την προστασία των εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας από αγρίους θηρευτές.
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός για το λιανικό εμπόριο εντός των μονάδων υδατοκαλλιέργειας όταν η δραστηριότητα αυτή αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της επιχείρησης.
- Τεχνικά έξοδα και απρόβλεπτα που δεν ξεπερνούν σε ποσοστό το 10 % των επιλέξιμων δαπανών.

Δεν είναι επιλέξιμες ιδίως οι δαπάνες που αφορούν:

- Αγορά, κατασκευή ή διευθέτηση χωρών και εξοπλισμών που δεν είναι απαραίτητοι για παραγωγικούς σκοπούς.
- Εργασίες επισκευής και συντήρησης υπαρχόντων εξοπλισμών και εγκαταστάσεων.
- Εργασίες πράσινου και διακόσμησης.
- Αγορά μεταχειρισμένων υλικών, μηχανημάτων και εξοπλισμών.
- Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για οποιαδήποτε κατηγορία δαπάνης που μπορεί να ανακτηθεί με οποιονδήποτε τρόπο, ακόμη και αν δεν ανακτάται από τον δικαιούχο.
- Φόροι, τέλη ή επιβαρύνσεις.
- Λειτουργικά έξοδα.
- Τεχνικά έξοδα και απρόβλεπτα μεγαλύτερα του 10% του συνολικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης.
- Περιβαλλοντική μελέτη, επαλήθευση και δαπάνες συμβούλων για την κατάρτιση συστήματος EMAS.
- Η μεταβίβαση της κυριότητας μίας επιχείρησης.

Δημόσια ενίσχυση

Οι δράσεις 1,2 και 3 εφαρμόζονται σε όλη την ελληνική επικράτεια και για όλη τη διάρκεια ισχύος του σε περιοχές: α) Στόχου Σύγκλισης (Στόχος 1) και β) σε περιοχές Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης (Στόχος 2).

Πέραν της διάκρισης αυτής, το χρηματοδοτικό σχήμα των επενδύσεων καθορίζεται και από το οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων («πολύ μικρές», «μικρές», «μεσαίες») αλλά και από γεωγραφικές εξαιρέσεις («απομακρυσμένα ελληνικά νησιά»).

Για διευκόλυνση, παρατίθεται στον επόμενο πίνακα η κατάταξη των επιχειρήσεων και οι δικαιούμενες παροχές, βάσει των οικονομικών τους μεγεθών. Οι ακριβείς ορισμοί των πιο πάνω τύπων των επιχειρήσεων, καθώς και οι προϋποθέσεις απονομής ή κατάργησης τέτοιου χαρακτηρισμού, ορίζονται λεπτομερώς στη σύσταση 2003/361/EK της Επιτροπής.

Χρηματοδότηση επιχειρήσεων από Ε.Τ.Α

Προτεραιότητα	Τύπος επιχείρησης	Προσωπικό	Συσχέτιση	Κύκλος εργασιών	Ποσοστό Δ.Δ
Α'	«Πολύ μικρές»	< 10	ΚΑΙ	< 2 εκ. €	Πλήρες
	«Μικρές»	< 50	ΚΑΙ	< 10 εκ. €	

B´	«Μεσαίες»	< 250	ΚΑΙ	< 50 εκ. € ή <43 εκ. €(*)	
	«Άλλες»	< 750	Ή	< 200 εκ. €	Μειωμένο

(*)Σύνολο ετήσιου ισολογισμού.

Σημείωση: Στα απομακρυσμένα νησιά παρέχεται πλήρες ποσοστό Δημόσιας Δαπάνης, τηρούμενης της προτεραιότητας.

Η προβλεπόμενη βάσει του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 προτεραιότητα στις «πολύ μικρές» και «μικρές» επιχειρήσεις, παρέχεται ιδίως με τους εξής τρόπους:

- Κατά τη φάση της αξιολόγησης των προτάσεων θα προτιμηθούν με υψηλότερη βαθμολογία οι πολύ μικρές και οι μικρές επιχειρήσεις ώστε να αποκτήσουν ικανό προβάδισμα προτεραιότητας,
- Πρόσθετη, έμμεση προτεραιότητα θα δοθεί με απόδοση υψηλότερης βαθμολογίας σε χαμηλού κόστους επενδύσεις, κλιμακούμενη προς τα κάτω για τις επενδύσεις μεγαλύτερου κόστους.
- Πριμοδότηση με αυξημένο ποσοστό επιδότησης.

Μεταξύ των κριτηρίων βαθμολόγησης θα συνυπολογισθούν τα κάτωθι: η εφαρμογή καινοτόμου τεχνολογίας, διαδικασιών που μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και το ποσοστό προσωπικού που έχει επιμορφωθεί σε πιστοποιημένα κέντρα.

Άλλες δράσεις που θα αναληφθούν στα πλαίσια του ίδιου μέτρου είναι:

Δράση 4. Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα

1.Στήριξη, μέσω της χορήγησης αντιστάθμισης, της χρήσης παραγωγικών μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και στη διατήρηση της φύσης.

2.Οι δικαιούχοι αποζημίωσης πρέπει να αναλαμβάνουν τη δέσμευση, επί πέντε τουλάχιστον έτη, να τηρούν υδατοπεριβαλλοντικές απαιτήσεις, πέραν της απλής εφαρμογής της συνήθους ορθής πρακτικής στον τομέα υδατοκαλλιέργειας. Δηλαδή πρέπει να εφαρμόζουν υδατοκαλλιεργητικές πρακτικές πέραν των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία όρων, σε θέματα υγιεινής, κτηνιατρικής ή θέματα που αφορούν το περιβάλλον και να τηρούν πρωτόκολλα παραγωγής που να προλαμβάνουν τη σπατάλη πόρων και τη μη αναπόφευκτη ρύπανση. Για τη στήριξη που προβλέπεται στην παράγραφο 2 στοιχείο (α), τα περιβαλλοντικά οφέλη των δεσμεύσεων αυτών πρέπει να αποδεικνύονται από εκ των προτέρων εκτίμηση που διενεργείται από αρμόδιους φορείς που ορίζονται από το κράτος μέλος. Η στήριξη που προβλέπεται στην παράγραφο 2 στοιχείο (β) του άρθρου 30 του καν.(ΕΚ) 1198/2006, αφορά μόνο στις δαπάνες συμμετοχής στο EMAS που είναι προγενέστερες από την έγκριση του συστήματος για μία μεμονωμένη επιχείρηση. Η στήριξη που προβλέπεται στην παράγραφο 2 στοιχείο (δ) αφορά μόνο ειδικούς περιορισμούς ή απαιτήσεις για τις περιοχές NATURA 2000, που επιβάλλονται από τα σχετικά εθνικά μέτρα για την εφαρμογή της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 2 Απριλίου 1979 για τη διατήρηση των άγριων πτηνών και της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης

Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.

3. Οι αποζημιώσεις θα υπολογίζονται βάσει ενός ή περισσότερων από τα εξής κριτήρια:

- α. Σημειωθέν διαφυγόν κέρδος.
- β. Πρόσθετο κόστος, το οποίο είναι δυνατόν να προκύπτει από την εφαρμογή υδατοπεριβαλλοντικών μεθόδων.
- γ. Ανάγκη παροχής οικονομικής στήριξης για την εκτέλεση του έργου.
- δ. Συγκεκριμένα μειονεκτήματα ή επενδυτικό κόστος για μονάδες που βρίσκονται εντός των περιοχών Natura 2000 ή κοντά σε αυτές.

4. Κατ' αποκοπήν αποζημίωση χορηγείται:

- α. Στο πλαίσιο της παραγράφου 2, στοιχείο (α), βάσει ανώτατου ποσού ανά εκτάριο της έκτασης της επιχείρησης για την οποία ισχύουν οι υδατοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις.
- β. Στο πλαίσιο της παραγράφου 2, στοιχείο (γ), για δύο το πολύ έτη κατά την περίοδο μετατροπής της επιχείρησης σε βιολογική παραγωγή.
- γ. Στο πλαίσιο της παραγράφου 2, στοιχείο (δ), για δύο το πολύ έτη μετά την ημερομηνία της απόφασης με την οποία ορίζεται η περιοχή Natura 2000 και μόνον για μονάδες υδατοκαλλιέργειας που υπήρχαν πριν από την απόφαση αυτήν. Η απόφαση για τον ορισμό της περιοχής Natura 2000 μπορεί να έχει εκδοθεί ακόμη και πριν από την έναρξη της περιόδου προγραμματισμού (δηλ. την 1η Ιανουαρίου 2007).

Οι δικαιούχοι πρέπει να ελέγχονται ως προς τη συμμόρφωση τους στις υδατοπεριβαλλοντικές δεσμεύσεις το αργότερο τρία χρόνια από την έγκριση της πράξης και κατά το πέρας της υλοποίησης της πράξης.

Στήριξη για υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα μπορεί να χορηγείται μόνο για τη χρήση μεθόδων παραγωγής υδατοκαλλιέργειας στις εκμεταλλεύσεις υδατοκαλλιέργειας και δεν προορίζεται για τη βελτίωση του περιβάλλοντος εκτός των εκμεταλλεύσεων αυτών.

Μια επιχείρηση μπορεί να υποβάλει αίτηση για περισσότερες μορφές στήριξης που προβλέπονται στη παράγραφο 2.

«**Κατ' αποκοπήν αποζημίωση**» σημαίνει ότι η αποζημίωση υπολογίζεται μία και μόνη φορά κατά την έναρξη της πράξης για ολόκληρη την περίοδο υλοποίησης της πράξης. Ωστόσο, η αποζημίωση μπορεί να καταβάλλεται εφάπαξ ή σε δόσεις, ιδίως στην περίπτωση αναλήψεων υποχρεώσεων που καλύπτουν περισσότερα έτη. Ο ρυθμός καταβολής των δόσεων αποφασίζεται από τη διαχειριστική αρχή.

Ως «**περιβαλλοντική απαίτηση, πέραν της απλής εφαρμογής της συνήθους ορθής πρακτικής στον τομέα υδατοκαλλιέργειας**» νοείται η χρήση μεθόδων υδατοκαλλιέργειας που έχουν θετική επίδραση στο περιβάλλον, πέραν της εφαρμογής της συνήθους ορθής πρακτικής στον τομέα υδατοκαλλιέργειας. Τέτοιες μέθοδοι υδατοκαλλιέργειας είναι οι μέθοδοι υδατοκαλλιέργειας που μειώνουν τη ρύπανση, η οποία είναι εξωγενής ως προς τα συστήματα υδατοκαλλιέργειας ή/και προσφέρουν καταφύγιο και τροφή για τα προστατευόμενα είδη πτηνών ή/και συμβάλλουν στη διατήρηση του τοπίου και των παραδοσιακών χαρακτηριστικών των αγροτικών

περιοχών. Η απλή μείωση ή ο απλός έλεγχος μιας αρνητικής περιβαλλοντικής επίπτωσης θεωρείται συνήθως ορθή πρακτική στον τομέα υδατοκαλλιέργειας.

Ο όρος «**μορφές υδατοκαλλιέργειας που συμβάλλουν στην προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος**» αναφέρεται ιδίως σε ορισμένες εκτατικές ή ημιεντατικές μεθόδους παραγωγής, όπως:

- τα συστήματα εκτροφής πολλαπλών ειδών που εφαρμόζονται σε παράκτιες λιμνοθάλασσες. Αυτές οι πρακτικές υδατοκαλλιέργειας μπορούν να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παράκτιου οικοσυστήματος υφάλμυρων υδάτων, αφαιρώντας θρεπτικά στοιχεία και περιορίζοντας την πρωτογενή παραγωγή σε βιώσιμο επίπεδο, αποτρέποντας έτσι το ενδεχόμενο να καταστούν οι λιμνοθάλασσες φυσικά ευτροφικές και να καταρρεύσουν. Επίσης, εκτελούνται εργασίες (εκσκαφή τάφρων κ.λπ.) με στόχο τη διατήρηση ικανοποιητικής ροής υδάτων στη λιμνοθάλασσα και την αποτροπή της πλήρωσής της με λάσπη. Συστήματα ιχθυοκαλλιέργειας του είδους αυτού είναι συμβατά με τη διατήρηση των υγροτόπων σε ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπαυσης και κατασκευής φωλεών των υδρόβιων πτηνών.
- το ίδιο ισχύει για τα χερσαία συστήματα τεχνητών λιμνών και καναλιών, τα οποία επιπλέον μπορεί να έχουν ανασχετικό ρόλο μεταξύ των υψηλών εισροών θρεπτικών στοιχείων από τις απορροές των γεωργικών εκτάσεων και των ποτάμιων συστημάτων υποδοχής. Έτσι, η εκτατική καλλιέργεια κυπρίνου και άλλων ειδών του γλυκού νερού μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό οικολογικό ρόλο στις περιοχές όπου κυριαρχεί η γεωργική παραγωγή.

Στα εκτατικά και ημιεντατικά συστήματα, η αποδοτικότητα της εργασίας και η παραγωγικότητα είναι χαμηλές σε σύγκριση με το επίπεδο της εντατικής ιχθυοκαλλιέργειας, λόγω της περιορισμένης ταχύτητας των φυσικών κύκλων παραγωγής.

Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται στη παράγραφο 2 στοιχείο (α) πρέπει να υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη οικονομικά κριτήρια βασισμένα στο μέσο εισόδημα των τοπικών εκμεταλλεύσεων υδατοκαλλιέργειας. Οι αποζημιώσεις μπορούν να καλύπτουν, ιδίως, τις ιδιαίτερα υψηλές ή συχνές δαπάνες συντήρησης των κατασκευών εκτροφής, τις απώλειες που οφείλονται στην άγρα από προστατευόμενα άγρια είδη, την απουσία εσόδων λόγω της χαμηλής πυκνότητας εκτροφής κ.λπ. Στις λιμνοθάλασσες ή μεγάλες τεχνητές λίμνες στις οποίες συνήθως γίνεται εκτατική εκτροφή διατίθενται αποζημιώσεις για απώλειες που οφείλονται στην άγρα από προστατευόμενα άγρια είδη, καθώς αυτές δεν μπορούν να αποφευχθούν με δίκτυα ή άλλο εξοπλισμό, ο οποίος είναι ειδικός για το σκοπό αυτό και είναι επιλέξιμος δυνάμει του Μέτρου 2.1. Η απώλεια εισοδήματος που οφείλεται στην άγρα από προστατευόμενα άγρια είδη μπορεί να αποζημιώνεται μόνο δυνάμει της παραγράφου 2 στοιχείο (α) ή στοιχείο (δ).

Η στήριξη που παρέχεται για συμμετοχή σε σύστημα EMAS μπορεί να καλύπτει τις δαπάνες συμβούλων για την αρχική κατάρτιση του συστήματος, την περιβαλλοντική μελέτη από ανεξάρτητο σύμβουλο, την επαλήθευση από ανεξάρτητο ειδικό και τα τέλη καταχώρισης. Υλικές επενδύσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του EMAS μπορεί να στηρίζονται δυνάμει του μέτρου 2.1.

Σύμφωνα με τη παράγραφο 5 στοιχείο (β) μπορεί να χορηγείται μεταβατική στήριξη για τη μετατροπή από τη συμβατική στη βιολογική παραγωγή. Η στήριξη αυτή μπορεί να χορηγείται μέχρις ότου επιτευχθεί η μετατροπή προς τη βιολογική υδατοκαλλιέργεια, και σε κάθε περίπτωση για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη. Εάν η περίοδος μετατροπής διαρκεί λιγότερο από δύο έτη, χορηγείται αποζημίωση μόνο για τη διάρκεια της περιόδου μετατροπής. Εάν η περίοδος μετατροπής υπερβαίνει τα δύο έτη, η στήριξη μπορεί να χορηγηθεί ανά πάσα στιγμή στη διάρκεια της περιόδου μετατροπής, αλλά δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από δύο έτη. Η αποζημίωση για την εφαρμογή βιολογικής υδατοκαλλιέργειας μπορεί να καλύπτει ιδίως τη μείωση του όγκου της παραγωγής λόγω της χαμηλότερης πυκνότητας εκτροφής και των χαμηλότερων πωλήσεων που ενδέχεται να πραγματοποιηθούν στη διάρκεια της περιόδου μετατροπής, τις αυξημένες δαπάνες παραγωγής (π.χ. βιολογικές ζωτροφές, περιβαλλοντική παρακολούθηση) και τα έξοδα επιθεώρησης και πιστοποίησης.

Η λογική της παραγράφου 2 στοιχείο (δ) είναι να αποζημιώνονται όσοι υδατοκαλλιεργητές είναι υποχρεωμένοι να προβούν σε πρόσθετες επενδύσεις (ή οι οποίοι αντιμετωπίζουν απώλειες εσόδων) λόγω της δημιουργίας μιας περιοχής Natura 2000 και της υποβολής στην επιχείρηση υδατοκαλλιέργειας ειδικών περιβαλλοντικών περιορισμών ή απαιτήσεων είτε μέσω της εθνικής νομοθεσίας είτε μέσω νομικά δεσμευτικών συμβάσεων ή σχεδίων διαχείρισης του τόπου.

Η στήριξη που προβλέπεται στη παράγραφο 2 στοιχείο (δ) μπορεί να καλύπτει αποζημιώσεις ιδίως για τις ακόλουθες δαπάνες:

- τροποποίηση ή μετατόπιση κατασκευών, συμπεριλαμβανομένης της βλάστησης,
- υποχρεωτική αγορά νέου εξοπλισμού,
- απώλεια εισοδήματος λόγω της μειωμένης πυκνότητας εκτροφής ή άλλων περιορισμών σε ουσιαστικές οικονομικές δραστηριότητες (π.χ. χρονικός ή/και χωρικός περιορισμός στις αλλαγές της στάθμης των υδάτων, περιορισμός της απομάκρυνσης δένδρων / θάμνων, χρονικός περιορισμός ουσιαστικής κοπής),
- οικονομικές ζημιές λόγω παρατεταμένης αποστράγγισης ή πλημμύρων,
- αγορά εξοπλισμού για την προστασία από άγριους θηρευτές ή απώλειες εισοδήματος λόγω της άγρας από άγρια είδη,
- κατάρτιση και εκπαίδευση για τους υπαλλήλους.

Δράση 5. Μέτρα για τη δημόσια υγεία

Συμβολή στην αποζημίωση σε οστρακοκαλλιεργητές για την προσωρινή αναστολή της συλλογής εκτρεφόμενων μαλακίων.

Η ανώτατη διάρκεια για την οποία μπορεί να χορηγείται αποζημίωση είναι δώδεκα μήνες κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού και μπορεί να καλύπτει την απώλεια που οφείλεται στην αναστολή της συλλογής. Η απώλεια αυτή μπορεί να προκύπτει ιδίως από:

- πραγματικές απώλειες των εκτρεφόμενων ζώων, σε περίπτωση άκρως μακροχρόνιων διακοπών λειτουργίας,

- χαμηλότερη αξία των μαλακίων στην αγορά λόγω υπερβολικού μεγέθους (τα στρείδια και τα μύδια μπορεί να καταστούν υπερμεγέθη για την αγορά νωπών προϊόντων και στην περίπτωση αυτή αναγκαστικά πωλούνται σε χαμηλότερες τιμές στη μεταποιητική βιομηχανία),
- χαμηλότερες αγοραίες τιμές τη στιγμή της επανάληψης της συλλογής (τα μύδια και ιδίως τα στρείδια έχουν περιόδους κορύφωσης της κατανάλωσης, κατά τις οποίες οι τιμές είναι υψηλότερες· αυτές οι περίοδοι κορύφωσης συχνά αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος του ετήσιου εισοδήματος της επιχείρησης),
- χρηματοοικονομικές απώλειες (οι επιχειρήσεις ενδέχεται να έχουν δαπάνες λειτουργίας ακόμη και όταν έχει διακοπεί η συλλογή).

Στην περίπτωση μίας και μόνης αναστολής που διαρκεί για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών, ή σε περίπτωση επανειλημμένων αναστολών που επιβάλλονται στην ίδια επιχείρηση και διαρκούν άνω των τεσσάρων μηνών η καθεμία και συμποσούνται σε διάστημα άνω των δώδεκα μηνών, η αποζημίωση υπολογίζεται για το σύνολο της περιόδου, αλλά καταβάλλεται μόνο για το κλάσμα που αντιστοιχεί το πολύ σε 12 μήνες αναστολής.

Δράση 6. Μέτρα για την υγεία των ζώων

Συνεισφορά στη χρηματοδότηση του ελέγχου και της εξάλειψης νόσων στην υδατοκαλλιέργεια υπό τους όρους της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1990 σχετικά με ορισμένες δαπάνες στον κτηνιατρικό τομέα. Η στήριξη μπορεί να καλύπτει:

- α. Όσον αφορά τις εξωτικές ασθένειες στον τομέα υδατοκαλλιέργειας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 της απόφασης του 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 1990 τα μέτρα ελέγχου που εφαρμόζονται σύμφωνα με το τμήμα 3 του Κεφαλαίου V της οδηγίας 53/2006 του Συμβουλίου.
- β. Όσον αφορά τις μη εξωτικές ασθένειες στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 24 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 1990, τα προγράμματα εκρίζωσης που καταρτίζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 της οδηγίας 53/2006 του Συμβουλίου.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος αποφασίζει εάν θα συνεισφέρει στη χρηματοδότηση των μέτρων ελέγχου που περιγράφονται στην παράγραφο 1 στοιχείο (α) ή ενός προγράμματος εκρίζωσης που περιγράφεται στην παράγραφο 1 στοιχείο (β) του καν.(ΕΚ) 498/2007 και εγκρίνει τις λεπτομερείς ρυθμίσεις για τη χρηματοδοτική συμμετοχή της πριν από την υποβολή των μέτρων ή του προγράμματος, αντιστοίχως, βάσει των διατάξεων της απόφασης 90/424/ΕΟΚ.

Εάν η Επιτροπή δεν εγκρίνει, σύμφωνα με το άρθρο 24 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ, τα μέτρα ελέγχου ή το πρόγραμμα εκρίζωσης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η συνεισφορά για την οποία έχει ανάληψη υποχρεώσεων επιστρέφεται αμέσως στον προϋπολογισμό του επιχειρησιακού προγράμματος.

Εάν η αξία των επιλέξιμων δαπανών της ενέργειας που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 24 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ είναι

μικρότερη από το ποσό για το οποίο έχει γίνει ανάληψη υποχρεώσεων από τη διαχειριστική αρχή, η διαφορά που αποδεδειγμένα με τον τρόπο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκ νέου για το επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η στήριξη δεν καλύπτει δραστηριότητες επιτήρησης που αποσκοπούν στην απόδειξη της απαλλαγής από μία ασθένεια με στόχο την αναγνώριση καθεστώτος επίσημης απαλλαγής από ασθένεια ούτε πάγιες δαπάνες, όπως οι δαπάνες των επίσημων κτηνιατρικών υπηρεσιών.

Κατά την κατάρτιση των μέτρων για την υγεία των ζώων, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα εξής:

* Μέτρα ελέγχου των εξωτικών ασθενειών (παράγραφος 1 στοιχείο (α)).

Για να εξασφαλιστεί ο έλεγχος των εξωτικών ασθενειών, καταρτίζεται (άρθρο 47 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ) σχέδιο έκτακτης ανάγκης, όπου προσδιορίζονται τα εθνικά μέτρα που απαιτούνται για τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ευαισθητοποίησης και ετοιμότητας για την αντιμετώπιση των ασθενειών. Λεπτομέρειες σχετικά με το περιεχόμενο του σχεδίου έκτακτης ανάγκης περιλαμβάνονται στο άρθρο 47 και στο παράρτημα VII της οδηγίας 2006/88/ΕΚ. Το σχέδιο πρέπει να περιέχει διατάξεις που να εξασφαλίζουν πρόσβαση σε κονδύλια έκτακτης ανάγκης, δημοσιονομικά μέσα και χρηματοδοτικούς πόρους που να καλύπτουν όλες τις πτυχές της καταπολέμησης εξωτικών ασθενειών. Δεν είναι υποχρεωτικό οι εν λόγω χρηματοδοτικοί πόροι να προέρχονται από το ΕΤΑ. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης υποβάλλεται στην Επιτροπή προς έγκριση, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 62 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ. Σύμφωνα με το άρθρο 54 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ, κάθε κράτος μέλος ορίζει τις αρμόδιες αρχές του για τους σκοπούς της οδηγίας, οι οποίες είναι υπεύθυνες για την κατάρτιση και υποβολή του σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Το σχέδιο έκτακτης ανάγκης εφαρμόζεται στην περίπτωση εκδήλωσης εστίας των εξωτικών ασθενειών που απαριθμούνται στο άρθρο 3 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου-όταν συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΑ, εφαρμόζονται οι διαδικασίες του άρθρου 3 παράγραφοι 3, 4 και 5 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

* Προγράμματα εκρίζωσης των μη εξωτικών ασθενειών (παράγραφος 1 στοιχείο (β)).

Για να εξαλειφθεί μια ασθένεια που περιλαμβάνεται στο παράρτημα της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, καταρτίζεται (σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ) πρόγραμμα εκρίζωσης μιας ή περισσότερων από τις ασθένειες αυτές. Το πρόγραμμα υποβάλλεται στην Επιτροπή για έγκριση, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 62 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ. Δεν υπάρχει υποχρέωση υποβολής προγραμμάτων εκρίζωσης ούτε υποχρέωση χρηματοδότησής τους από το ΕΤΑ. Η εφαρμογή κάθε προγράμματος εκρίζωσης που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΑ θα γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 24 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Το ΕΤΑ είναι η μόνη δυνατή πηγή κοινοτικής χρηματοδότησης για μέτρα ελέγχου εξωτικών ασθενειών και για προγράμματα εκρίζωσης μη εξωτικών ασθενειών.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΤΑ πρέπει να συντονίζεται με τις ορισθείσες αρμόδιες αρχές με στόχο:

α. να προσδιορίζονται οι λεπτομερείς ρυθμίσεις για τα δημοσιονομικά μέσα και τους χρηματοδοτικούς πόρους που πρόκειται να διατεθούν στο σχέδιο έκτακτης ανάγκης για μέτρα ελέγχου, εάν το σχέδιο συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΑ·

β. να υπολογίζονται κατ' εκτίμηση οι χρηματοδοτικοί πόροι που πρόκειται να διατεθούν στα προγράμματα εκρίζωσης μη εξωτικών ασθενειών που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΑ, εάν υπάρχουν. Τα προγράμματα αυτά θα υποβάλλονται στο μέλλον στην Επιτροπή προς έγκριση, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 62 παράγραφος 2 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ. Η ανάληψη υποχρεώσεων για τη χρηματοδοτική συμμετοχή του ΕΤΑ σε κάθε πρόγραμμα εκρίζωσης που χρηματοδοτείται από το ΕΤΑ θα γίνεται πριν από την υποβολή του στην Επιτροπή.

Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες για τα μέτρα ελέγχου εξωτικών ασθενειών (παράγραφος 1 στοιχείο (α)) αναφέρονται στο άρθρο 3 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ και αναλύονται λεπτομερέστερα στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 349/2005.

Οι επιλέξιμες δαπάνες για ένα πρόγραμμα εκρίζωσης μη εξωτικών ασθενειών (παράγραφος 1 στοιχείο (β)) καθορίζονται στην απόφαση της Επιτροπής για την έγκριση του προγράμματος. Ενδεικτικός κατάλογος των επιλέξιμων δαπανών περιλαμβάνεται στον πίνακα 8 της απόφασης 2004/450/ΕΚ της Επιτροπής.

- Τα μέτρα ελέγχου εξωτικών ασθενειών που δεν απαριθμούνται στο άρθρο 3 της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου δεν είναι επιλέξιμα για το ΕΤΑ ή οποιοδήποτε άλλο κοινοτικό χρηματοδοτικό μέσο.

- Τα μέτρα εκρίζωσης ασθενειών υδρόβιων ζώων που δεν απαριθμούνται στο παράρτημα της απόφασης 90/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου δεν είναι επιλέξιμα για το ΕΤΑ ή οποιοδήποτε άλλο κοινοτικό χρηματοδοτικό μέσο. Στις ασθένειες αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 43 της οδηγίας 2006/88/ΕΚ.

ΜΕΤΡΟ 2.3 «Μεταποίηση και Εμπορία»

Χρηματοδοτική Βαρύτητα : Η βαρύτητα του Μέτρου στη Δημόσια Δαπάνη του Άξονα Προτεραιότητας 2 θα κυμανθεί μεταξύ 30% και 60%.

Φορείς υπεύθυνοι για την διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013 ή ενδιάμεσος φορέας υπό την ευθύνη της Υπηρεσία Διαχείρισης (άρθρο 3,παρ 1στ, του καν. 1198/2006)

Στρατηγικός στόχος

Η αειφόρος ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών.

Γενικός στόχος

Γενικός στόχος είναι η αύξηση της παραγωγής, ιδίως με παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας, η βελτίωση των συνθηκών εργασίας, των

συνθηκών δημόσιας υγείας και υγιεινής και η μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Ειδικοί στόχοι

- Επιδίωξη της ανταγωνιστικότητας μέσα από την ανασυγκρότηση του παραγωγικού ιστού και την αύξηση της παραγωγικότητας, στη κατεύθυνση της παραγωγής προϊόντων που ενσωματώνουν γνώση, τεχνολογία και περιβαλλοντική μέριμνα.
- Παροχή νέων προϊόντων, υψηλής προστιθέμενης αξίας, στον καταναλωτή.
- Βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας ώστε να προσδίδεται η μεγαλύτερη δυνατή αξία στα αλιεύματα με περιορισμό των απωλειών και απορρίψεων και μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον.
- Ανάπτυξη καινοτόμων δυνατοτήτων που προβλέπουν υψηλής ποιότητας πρότυπα που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κοινού για τα προϊόντα αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.
- Σύγχρονη πολιτική διάθεσης των αλιευμάτων στο εμπόριο με την ανάπτυξη τοπικών εγκαταστάσεων μεταποίησης και εμπορίας, συμπεριλαμβανομένης της άμεσης εμπορίας(direct marketing) εκ μέρους του παραγωγού.
- Βελτίωση των συνθηκών διακίνησης με την ενθάρρυνση της τήρησης κανόνων υγιεινής, ανάπτυξη σύγχρονων τεχνικών διακίνησης και πύκνωσης του δικτύου διανομών.
- την βελτίωση των συνθηκών επίβλεψης της εφαρμογής της Νομοθεσίας στις εγκαταστάσεις διακίνησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.
- Επέκταση σε νέες αγορές.
- Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και αύξηση των θέσεων εργασίας του κλάδου.
- Ανάπτυξη διαδικασιών που θα συμβάλλουν σε καλύτερες συνθήκες εργασίας.
- Βελτίωση των συνθηκών εγκαταστάσεων εμπορίας με στόχο την παροχή αυξημένων δυνατοτήτων στο επιχειρηματικό κοινό.

Δράσεις

Θεωρώντας ότι είναι επιτακτική ανάγκη για τον κλάδο να αναπτύσσεται και να ενδυναμώνεται ανταγωνιστικά εντός αναπτυξιακών, ορθολογικών και περιβαλλοντικά φιλικών δράσεων, είναι κρίσιμο σημείο η διαρκής ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός. Οι Δράσεις που θα αναληφθούν για την επίτευξη των στόχων του Προγράμματος περιγράφονται ως εξής:

Δράση 1. Βελτίωση της επιχειρηματικής θέσης των παραγωγικών μονάδων μεταποίησης

Με τον εκσυγχρονισμό, επέκταση ή ίδρυση μεταποιητικών μονάδων και εγκαταστάσεων θα επιδιωχθεί η βελτίωση της θέσης του κλάδου στο διεθνές εμπόριο και στην εσωτερική αγορά με την απορρόφηση πρώτης ύλης αλιευμάτων και αξιοποίησής τους μέσω της μεταποιητικής διαδικασίας ώστε να απευθύνονται σε ευρύ καταναλωτικό κοινό με αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τελικού προϊόντος και δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Δράση 2. Βελτίωση της επιχειρηματικής θέσης των εγκαταστάσεων εμπορίας

Με την ίδρυση, επέκταση και εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων εμπορίας θα επιδιωχθεί η διακίνηση αλιευτικών προϊόντων υπό όρους αποδεκτούς ως προς την υγιεινή, ιδιαίτερα για προϊόντα υδατοκαλλιέργειών και οστράκων. Θα υποστηριχθεί η βελτίωση των συνθηκών εμπορίας, προκειμένου να επιτευχθεί ο καλύτερος εφοδιασμός της αγοράς με καλύτερες συνθήκες διακίνησης.

Στα πλαίσια των πιο πάνω Δράσεων θα αναληφθούν ενέργειες σχετικές με τα εξής:

- Η ίδρυση και μετεγκατάσταση, επιχειρήσεων μεταποίησης στοχεύοντας ιδίως σε παραγωγή προϊόντων υψηλής ποιότητας και προστιθέμενης αξίας, βελτίωση των συνθηκών εργασίας, διασφάλιση της υγιεινής και του περιβάλλοντος, παραγωγή ή εμπορία νέων προϊόντων, εφαρμογή νέων τεχνολογιών, ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων παραγωγής.
- Επέκταση, εξοπλισμός και ο εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων μεταποίησης επιδιώκοντας ιδίως τη βελτίωση των εγκαταστάσεων, του εξοπλισμού, των αποθηκευτικών χώρων πρώτης ύλης και τελικού προϊόντος, το σύστημα διακίνησης με σύγχρονο απογραφικό έλεγχο και μηχανογραφική υποστήριξη για την ιχνηλασιμότητα του προϊόντος μέχρι τον τελευταίο καταναλωτή.
- Επεξεργασία υπολειμμάτων αλιευτικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, καθώς και η απομάκρυνση από τα ιχθυάλευρα ή τα ιχθυέλαια διοξίνης ή άλλων επιβλαβών ουσιών για την ανθρώπινη υγεία.
- Ελαφριάς μορφής μεταποίηση, τυποποίηση και εμπορία από αλιευτικά σκάφη με την εγκατάσταση κατάλληλου εξοπλισμού και εφαρμογή πρακτικής σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανονισμούς, αξιοποιώντας τα στοιχεία φρεσκάδας των αλιευμάτων και εισάγοντας στο κύκλωμα εμπορίας προϊόντα επεξεργασμένα και με ταυτότητα.
- Δημιουργία, εξοπλισμός και ο εκσυγχρονισμός εγκαταστάσεων εμπορίας προϊόντων προερχόμενων κυρίως από τοπικές εκφορτώσεις και υδατοκαλλιέργεια (συσκευαστήρια, κέντρα αποστολής ή εξυγίανσης οστράκων, ψυκτικοί ή αποθηκευτικοί χώροι) για τη βελτίωση της ποιότητας, της υγιεινής και της εμπορικής παρουσίασης του προϊόντος.
- Εφαρμογή καινοτόμων διαδικασιών, ανάπτυξη νέων προϊόντων και τρόπων συσκευασίας και η αξιοποίηση παραδοσιακών συνταγών.
- Ανάπτυξης χώρων άμεσης εμπορίας (direct marketing) για την πώληση και ενημέρωση του καταναλωτή καθώς και για την ενθάρρυνση της κατανάλωσης συναφών προϊόντων.

Επιλεξιμότητα των ενεργειών

Για την υλοποίηση των πράξεων και δράσεων του μέτρου, θεωρούνται ως επιλέξιμες ιδίως οι δαπάνες που αφορούν:

- Αγορά οικοπέδου μέχρι 10% της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης.
- Ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμός βιομηχανοστασίων, κτιριακών, ειδικών ή βοηθητικών εγκαταστάσεων.

- Κατασκευή ή εκσυγχρονισμός αποθηκευτικών ή ψυκτικών χώρων
- Αγορά, εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων, εξοπλισμού και μέσων μεταφοράς.
- Ειδικές εγκαταστάσεις και εξοπλισμοί απαραίτητοι για τις επιχειρήσεις στα «απομακρυσμένα ελληνικά νησιά».
- Εργαστηριακός εξοπλισμός
- Εξοπλισμός γραφείων και χώρων προσωπικού
- Δαπάνες για μελέτες και αμοιβές συμβούλων
- Προμήθεια λογισμικού και λογισμικού αναβάθμισης.
- Εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού
- Μελέτη, εφαρμογή και πιστοποίηση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας, περιβαλλοντικής διαχείρισης, συστημάτων αυτοελέγχου και σήμανσης-πιστοποίησης προϊόντων σύμφωνα με εθνικά ή διεθνή Σήματα Ποιότητας.
- Δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου
- ΦΠΑ κατά το μέρος που αυτός δεν δύναται να ανακτηθεί.

Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν:

- Παραγωγή προϊόντων μη προοριζόμενα για ανθρώπινη κατανάλωση με την εξαίρεση των επενδύσεων που επεξεργάζονται, μεταποιούν ή εμπορεύονται απορρίμματα αλιευτικών προϊόντων και των επενδύσεων για την απομάκρυνση διοξίνης ή άλλων επιβλαβών ουσιών από τα ιχθυάλευρα ή τα ιχθυέλαια.
- Αγορά ή εγκατάσταση μεταχειρισμένου υλικού ή εξοπλισμού.
- Χρηματοοικονομικά έξοδα (χρεωστικοί τόκοι, προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών, έξοδα συναλλάγματος, συναλλαγματικές διαφορές)
- Πρόστιμα, χρηματοοικονομικές ποινές και δαπάνες δικαστικών διαδικασιών.
- Συμβολαιογραφικά έξοδα, φόροι κλπ.
- Το λιανικό εμπόριο.

Δημόσια ενίσχυση του Μέτρου

Το μέτρο εφαρμόζεται σε όλη την ελληνική επικράτεια και για όλη τη διάρκεια ισχύος του σε περιοχές: α) Στόχου Σύγκλισης (Στόχος 1) και β)σε περιοχές Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης (Στόχος 2)

Πέραν της διάκρισης αυτής, το χρηματοδοτικό σχήμα των επενδύσεων καθορίζεται και από το οικονομικό μέγεθος των επιχειρήσεων (πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες) αλλά και από γεωγραφικές εξαιρέσεις (απομακρυσμένα ελληνικά νησιά).

Για διευκόλυνση, παρατίθεται στον επόμενο πίνακα η κατάταξη των επιχειρήσεων και οι δικαιούμενες παροχές, βάσει των οικονομικών τους μεγεθών. Οι ακριβείς ορισμοί των πιο πάνω τύπων των επιχειρήσεων, καθώς και οι προϋποθέσεις απονομής ή κατάργησης τέτοιου χαρακτηρισμού, ορίζονται λεπτομερώς στη σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής.

Χρηματοδότηση επιχειρήσεων από Ε.Τ.Α

Προτεραιότητα	Τύπος επιχείρησης	Προσωπικό	Συσχέτιση	Κύκλος εργασιών	Ποσοστό Δ.Δ
Α'	Πολύ μικρές	< 10	ΚΑΙ	< 2 εκ. €	Πλήρες
	Μικρές	< 50	ΚΑΙ	< 10 εκ. €	
Β'	Μεσαίες	< 250	ΚΑΙ	< 50 εκ. € ή < 43 € (*)	
	Άλλες	< 750	Ή	< 200 εκ. €	Μειωμένο

(*)Σύνολο ετησίου ισολογισμού.

Σημείωση: Στα απομακρυσμένα νησιά παρέχεται πλήρες ποσοστό Δημόσιας Δαπάνης, τηρούμενης της προτεραιότητας.

Η προβλεπόμενη βάσει του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 **προτεραιότητα στις «πολύ μικρές» και «μικρές» επιχειρήσεις**, παρέχεται ιδίως με τους εξής τρόπους:

- Κατά τη φάση της αξιολόγησης των προτάσεων θα πριμοδοτηθούν με υψηλότερη βαθμολογία οι πολύ μικρές και οι μικρές επιχειρήσεις ώστε να αποκτήσουν ικανό προβάδισμα προτεραιότητας,
- Πρόσθετη, έμμεση προτεραιότητα θα δοθεί με απόδοση υψηλότερης βαθμολογίας σε χαμηλού κόστους επενδύσεις, κλιμακούμενη προς τα κάτω για τις επενδύσεις μεγαλύτερου κόστους.
- Πριμοδότηση με αυξημένο ποσοστό επιδότησης.

Μεταξύ των κριτηρίων ένταξης θα συνυπολογισθούν τα κάτωθι: η εφαρμογή καινοτόμου τεχνολογίας, η παραγωγή προϊόντος υψηλής προστιθέμενης αξίας, η παραγωγή επώνυμου προϊόντος με προβολή ποιοτικών προτύπων, η παραγωγή προϊόντων που μειώνουν τις αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, καθώς και το ποσοστό προσωπικού που έχει επιμορφωθεί σε πιστοποιημένα κέντρα.

9.3 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος»

ΜΕΤΡΟ 3.3 : «Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης & καταφύγια»

Χρηματοδοτική Βαρύτητα: Το μέτρο αποτελεί το 40% - 75% της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα 3.

Φορείς υπεύθυνοι για την διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013 ή ενδιάμεσος φορέας υπό την ευθύνη της Υπηρεσία Διαχείρισης (άρθρο 3, παρ. ΙΣΤ, του Καν. 1198/2006)

Στόχοι του μέτρου:

- Η βελτίωση της ποιότητας του εφοδιασμού της αγοράς.
- Η βελτίωση των συνθηκών εκφόρτωσης, υγιεινής, συντήρησης και διακίνησης των αλιευμάτων
- Η βελτίωση της ασφάλειας των αλιέων και των συνθηκών ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών & εκφόρτωσης των αλιευτικών σκαφών

- Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους επαγγελματίες αλιείς, τα επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη και τους υδατοκαλλιεργητές.

Περιγραφή του Μέτρου:

Η στήριξη του Μέτρου 3.3 αφορά μόνον θαλάσσιους λιμένες, τόπους εκφόρτωσης και καταφύγια. Οι λιμενικές εγκαταστάσεις, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια εσωτερικών υδάτων είναι επιλέξιμα δυνάμει του Μέτρου 2.2 «Αλιεία εσωτερικών υδάτων»

Το μέτρο για τους Αλιευτικούς λιμένες, τόπους εκφόρτωσης και καταφύγια έχει δράσεις που κυρίως περιλαμβάνουν:

- τις εγκαταστάσεις των λιμένων πρώτων εκφορτώσεων που καθορίζονται στο πλαίσιο του αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα.
- την βελτίωση των συνθηκών εκφόρτωσης, μεταποίησης, υγιεινής, αποθήκευσης και δημοπράτησης των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας στους λιμένες και τόπους εκφόρτωσης,
- την βελτίωση των συνθηκών επίβλεψης της εφαρμογής της Νομοθεσίας στις εγκαταστάσεις διακίνησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων.
- την προμήθεια καυσίμων, πάγου, νερού και ηλεκτρικής ενέργειας,
- την συντήρηση αλιευτικών σκαφών και την επισκευή του εξοπλισμού,
- την κατασκευή, τον εκσυγχρονισμό και την επέκταση αποβαθρών με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας κατά την εκφόρτωση ή τη φόρτωση,
- την μηχανογραφική διαχείριση αλιευτικών δραστηριοτήτων,
- την βελτίωση της ασφάλειας και των συνθηκών εργασίας,
- την αποθήκευση και την επεξεργασία απορριμμάτων και μέτρα για τη μείωση των απορρίψεων
- επενδύσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια και αφορούν την κατασκευή ή τον εκσυγχρονισμό μικρών αλιευτικών καταφυγίων.

Η βελτίωση των υποδομών σε αλιευτικούς λιμένες, τόπους εκφόρτωσης & καταφύγια θα έχει σαν στόχο την βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών σε αλιείς και τα αλιευτικά σκάφη τους καθώς και σε υδατοκαλλιεργητές που τις χρησιμοποιούν. Η βελτίωση αυτή μπορεί να αφορά κυρίως:

- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό την υποστήριξη των αλιευτικών σκαφών
- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας των εργαζομένων αλιέων
- την δημιουργία ή και βελτίωση των υποδομών με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας κατά την φόρτωση, εκφόρτωση και διακίνηση των αλιευτικών προϊόντων
- την κατασκευή και επέκταση–εκσυγχρονισμό των ιχθυοσκαλών της χώρας
- την κατασκευή και επέκταση – εκσυγχρονισμό χώρων εκφόρτωσης στους καθορισμένους λιμένες (άρθρο 21, Καν.(ΕΚ)1967/2006)
- την βελτίωση των συνθηκών συντήρησης, αποθήκευσης & επεξεργασίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας στα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια

Ειδικά για τα αλιευτικά λιμάνια και καταφύγια η βελτίωση θα αφορά τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων υποδομών και την κατασκευή μικρών αλιευτικών καταφυγίων. Η κατασκευή νέων αλιευτικών λιμένων εξαιρείται από την παροχή στήριξης. Ως μικρά αλιευτικά καταφύγια θεωρούνται αυτά που έχουν κατά κανόνα την δυνατότητα να ελλιμενίσουν μέχρι 50 αλιευτικά σκάφη και το κόστος τους δεν ξεπερνά το 1.500.000 Ευρώ. Σημειώνουμε ότι κατά προτεραιότητα επιλέγονται απομακρυσμένα κατά βάση νησιά όπως αυτά ορίζονται στο υποκεφάλαιο 1.2 «απομακρυσμένα ελληνικά νησιά» του κεφαλαίου 1 «γεωγραφική επιλεξιμότητα»,

Στις προτάσεις για έργα κατασκευής, εκσυγχρονισμού και επέκτασης αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και αλιευτικών καταφυγίων, που θα υλοποιηθούν κατά την εφαρμογή του Προγράμματος, θα πρέπει να προβλέπεται μεταξύ των άλλων και η εκπόνηση περιβαλλοντικών και άλλων αναγκαίων μελετών καθώς και η διασφάλιση λήψης κατάλληλων προληπτικών ή και επανορθωτικών μέτρων για την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Οι προτάσεις θα πρέπει επίσης να προβλέπουν την αρμονική τους ένταξη στο περιβάλλον σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης.

Παράλληλα θα πρέπει να προβλέπονται εγκαταστάσεις συλλογής και διάθεσης υγρών και στερεών αποβλήτων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί διαχείρισης αποβλήτων

Ειδικότερα σε περίπτωση παροχής στήριξης σε επενδύσεις για την αναδιάρθρωση τόπων εκφόρτωσης και για τη βελτίωση των συνθηκών υπό τις οποίες τα αλιεύματα εκφορτώνονται από παράκτιους αλιείς στους υφιστάμενους τόπους εκφόρτωσης, προϋποτίθεται η εξασφάλιση της συμμόρφωσης στους σχετικούς υγειονομικούς κανόνες και η εφαρμογή των μέτρων ελέγχου στους εν λόγω τόπους εκφόρτωσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Κοινοτικό και Εθνικό δίκαιο.

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης σε κάθε πράξη, θα καθοριστεί από την Διαχειριστική Αρχή με την προκήρυξη του μέτρου βάσει των εξής κριτηρίων:

- Συλλογικό συμφέρον έναντι του ατομικού συμφέροντος
- Συλλογικό συμφέρον έναντι συμφέροντος μεμονωμένων δικαιούχων
- Δημόσια πρόσβαση στα αποτελέσματα της πράξης έναντι ιδιωτικής κυριότητας και ελέγχου
- Χρηματοδοτική συμμετοχή συλλογικών φορέων και ερευνητικών ιδρυμάτων

Το ποσοστό της Δημόσιας ενίσχυσης για τις πράξεις που θα ενταχθούν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα μπορεί να κυμανθεί:

- για τις περιφέρειες που καλύπτονται από το στόχο σύγκλισης και τα απομακρυσμένα ελληνικά νησιά το 100% ή 80% (Ομάδα 1 & Ομάδα 3 του Παραρτήματος II του Καν. (ΕΚ)1198/2006)
- Για τις περιφέρειες που δεν καλύπτονται από το στόχο σύγκλισης το 100% ή 60% (Ομάδα 1 & Ομάδα 3 του Παραρτήματος II του Καν. (ΕΚ)1198/2006)

Κριτήρια προτεραιότητας

Τα κριτήρια προτεραιότητας του μέτρου είναι:

- Ο συλλογικός χαρακτήρας των πράξεων
- Υλοποίηση πράξεων που στοχεύουν στην εφαρμογή του αρ. 22 του Καν. 1967/2006 για τα μέτρα διαχείρισης στην Μεσόγειο θάλασσα
- Η υλοποίηση πράξεων σε νησιωτικές περιοχές
- Η υλοποίηση πράξεων σε παράκτιες παραμεθόριες περιοχές
- Οι πράξεις που βελτιώνουν τους όρους υγιεινής, την ποιότητα των προϊόντων
- Οι πράξεις που βελτιώνουν την προστασία του περιβάλλοντος

9.4 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 : «Αειφόρος Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών»

ΜΕΤΡΟ 4.1 : «Ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών»

Χρηματοδοτική Βαρύτητα : Η Δημόσια Δαπάνη του μέτρου είναι σε ποσοστό 100% της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας.

Φορείς υπεύθυνοι για την διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου: Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπ. Διαχείρισης & Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιείας – Ο.Τ.Δ.- Αλιείας (Άρθρο 45, Καν (Ε.Κ) 1198/2006).

α) Στρατηγικός στόχος του μέτρου είναι, η ενίσχυση της αειφόρου ανάπτυξης των επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών που θα στηρίζεται στη δημιουργία ενός προτύπου πολυαπασχόλησης και διασύνδεσης των τομέων παραγωγής μεταξύ τους σε αυτές.

β) Γενικοί στόχοι του μέτρου είναι:

- Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών, μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπροσανατολισμού της παραγωγικής τους βάσης και της δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης εκτός του αλιευτικού τομέα.
- Η βελτίωση της ελκυστικότητας των αλιευτικών περιοχών μέσω της ενίσχυσης βασικών υποδομών και της προστασίας του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

3. Ειδικό Στόχοι

Ο στρατηγικός και οι γενικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας επιτυγχάνονται με την επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων :

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των αλιευτικών περιοχών.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των αλιευτικών προϊόντων.
- Προώθηση του οικοτουρισμού με στόχο την αναδιάρθρωση και τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων σε αλιευτικές περιοχές.
- Διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
- Στην ενίσχυση βασικών στοιχείων τεχνικής υποδομής και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητάς των αλιευτικών περιοχών.
- Στην προαγωγή της ποιότητας του παρακτίου περιβάλλοντος των αλιευτικών περιοχών
- Στην προστασία και αναβάθμιση της φυσικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές.

- Στη διάδοση βέλτιστων πρακτικών μέσω της προαγωγής της διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας μεταξύ των παραγόντων των αλιευτικών περιοχών.
- Στην οργάνωση και αποτελεσματική λειτουργία των ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ για την ολοκλήρωση των τοπικών προγραμμάτων στις περιοχές παρέμβασης.
- Στη διατήρηση και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης

A. Ιδιωτικές επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών

Δράσεις :

Ενδεικτικές κατηγορίες δράσεων οι οποίες θα χρηματοδοτηθούν το πλαίσιο του Μέτρου είναι οι ακόλουθες:

1. Επενδύσεις διαφοροποίησης προς μη αλιευτικές δραστηριότητες, από εργαζόμενους του αλιευτικού τομέα, είτε πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα που συνδέεται με τον τομέα αυτό.

Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις ίδρυσης και εκσυγχρονισμού πολύ μικρών επιχειρήσεων (κατά την έννοια του 2003/361/EK της Επιτροπής) από εργαζόμενους του αλιευτικού τομέα, είτε πρόσωπα που ασκούν επάγγελμα που συνδέεται με τον τομέα αυτό (άρθρο 44, παρ. 4). Ενδεικτικές δράσεις είναι οι εξής:

- Επιχειρήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την αλιεία και το θαλάσσιο περιβάλλον ως άθλημα ή ψυχαγωγία (π.χ. καταδύσεις για φωτογράφιση ή για παρατήρηση, κλπ)
- Λοιπές Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του οικοτουρισμού, του αλιευτικού τουρισμού, του θαλάσσιου και καταδυτικού τουρισμού και γενικότερα του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ εναλλακτικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας κλπ.).
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (π.χ. εγκατάσταση επαγγελματιών όπως: υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής αλιευτικών σκαφών, μηχανών και εξοπλισμού αλιείας, επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης, υπηρεσίες τροφοδοσίας, υπηρεσίες φωτογραφικών τεχνών, παιδότοποι, παιδικοί – βρεφονηπιακοί σταθμοί, κουρεία, κομμωτήρια, κ.λ.π.)
- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης (οι λειτουργικές μορφές και τάξεις θα προσδιοριστούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης).
- Χώροι εστίασης και αναψυχής
- Μετατροπή-εκσυγχρονισμός αλιευτικών σκαφών για μη αλιευτική δραστηριότητα.
- Βιοτεχνικές μονάδες αλιευτικών προϊόντων
- Οικοτεχνία, χειροτεχνία, παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικές μονάδες.
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση

- Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, εκτός των όσων προβλέπονται από τη νομοθεσία (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας κλπ.).

Στο πλαίσιο των δράσεων του μέτρου δύνανται να χρηματοδοτούνται ενέργειες για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών πληροφόρησης και ενημέρωσης (ΤΠΕ) καθώς και την εγκατάσταση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας και απόκτηση ποιοτικών σημάτων, όπως επίσης και δράσεις δικτύωσης συμπληρωματικών ή ομοειδών επιχειρήσεων.

Προκειμένου για καταλύματα η δυναμικότητα των μονάδων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 40 κλίνες.

Το συνολικό ύψος του προϋπολογισμού των επενδυτικών σχεδίων που είναι επιλέξιμο προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο του μέτρου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 700.000 € προκειμένου για καταλύματα και τις 500.000 € προκειμένου για λοιπές επενδύσεις.

2. Επενδύσεις από μη Αλιείς κλπ

Οι επενδύσεις από μη αλιείς στις περιοχές εφαρμογής του Άξονα Προτεραιότητας αφορούν:

Επενδύσεις για νέες ιδρύσεις ή εκσυγχρονισμούς πολύ μικρών επιχειρήσεων σύμφωνα με τη σύσταση της οδηγίας 2003/361/ΕΚ στους κάτωθι τομείς:

- Επιχειρήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με και το θαλάσσιο περιβάλλον ως άθλημα ή ψυχαγωγία (π.χ. καταδύσεις για φωτογράφιση ή για παρατήρηση, κλπ)
- Λοιπές Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του οικοτουρισμού, του αλιευτικού τουρισμού, του θαλάσσιου και καταδυτικού τουρισμού και γενικότερα του τουρισμού της υπαίθρου (π.χ εναλλακτικές μορφές τουρισμού, χώροι αθλοπαιδιών, χώροι γευσιγνωσίας κλπ.).
- Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών (π.χ. εγκατάσταση επαγγελματιών όπως: υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής αλιευτικών σκαφών, μηχανών και εξοπλισμού αλιείας, επισκευή ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης, υπηρεσίες τροφοδοσίας, υπηρεσίες φωτογραφικών τεχνών, παιδότοποι, παιδικοί – βρεφονηπιακοί σταθμοί, κουρεία, κομμωτήρια, κ.λ.π.)
- Δημιουργία και εκσυγχρονισμός μικρής δυναμικότητας υποδομών διανυκτέρευσης (οι λειτουργικές μορφές και τάξεις θα προσδιοριστούν σε συνεργασία με το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης).
- Χώροι εστίασης και αναψυχής
- Βιοτεχνικές μονάδες αλιευτικών προϊόντων
- Οικοτεχνία, χειροτεχνία, παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης, βιοτεχνικές μονάδες.
- Επιχειρήσεις παραγωγής ειδών διατροφής μετά την α΄ μεταποίηση
- Βελτίωση επιχειρήσεων προς την κατεύθυνση προστασίας του περιβάλλοντος, εκτός των όσων προβλέπονται από τη νομοθεσία (π.χ. φωτοβολταϊκά, αξιοποίηση βιομάζας, γεωθερμίας κλπ.).

Η δυναμικότητα των καταλυμάτων δεν θα υπερβαίνει τις 40 κλίνες. Οι επενδύσεις αυτές δεν θα υπερβαίνουν τις 700.000 € για τα καταλύματα και τις 500.000€ για τις λοιπές επιχειρήσεις.

3. Επενδύσεις τομέα αλιείας :

Επιπλέον, στο πλαίσιο του Μέτρου είναι δυνατή η ενίσχυση δράσεων που προβλέπονται στο Τίτλο IV «Άξονες Προτεραιότητας» του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/ 2006 για το Ε.Τ.Α και ειδικότερα:

- Κεφάλαιο I «Μέτρα για την προσαρμογή του κοινοτικού αλιευτικού στόλου») εκτός των μέτρων που προβλέπονται στα Άρθρα 23 και 24, για τις συγκεκριμένες περιοχές.
- Κεφάλαιο II «Υδατοκαλλιέργεια, Αλιεία Εσωτερικών Υδάτων, Μεταποίηση και Εμπορία Προϊόντων Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας»
- και Κεφάλαιο III «Μέτρα Κοινού Ενδιαφέροντος».

Όταν παρέχεται στήριξη για πράξεις που αντιστοιχούν στα μέτρα αυτά, ισχύουν οι σχετικοί όροι και κλίμακες κατανομής ανά πράξη που προβλέπονται στα Κεφάλαια I, II, III και στο Παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ)1198/2006.

B. Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών.

Δράσεις:

Ενδεικτικές κατηγορίες πράξεων που θα χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του Μέτρου είναι οι ακόλουθες:

1. Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας

- Υποδομές με στόχο την τουριστική αξιοποίηση των παράκτιων περιοχών, όπως είναι η δημιουργία θαλάσσιων πάρκων, η δημιουργία παρατηρητηρίων, η διευκόλυνση της διεξαγωγής δραστηριοτήτων κατάδυσης και παρατήρησης του θαλάσσιου περιβάλλοντος κλπ.
- Τοπικά κέντρα τουριστικής πληροφόρησης (γραφεία τουριστικών πληροφοριών, τουριστικά περίπτερα, προβολή και προώθηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των περιοχών κλπ).
- Υποδομές μικρής κλίμακας για την ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, αξιοθέατων και μνημείων της φύσης ή του πολιτισμού (σήμανση αξιοθέατων, μνημείων, θέσεις θέας κλπ). Δεν επιτρέπονται παρεμβάσεις σε μνημεία αρμοδιότητας Υπουργείου Πολιτισμού.

Το μέγιστο κόστος ανά έργο δεν θα υπερβαίνει τις 300.000 Ευρώ.

2. Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές

A) Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για τη μετατροπή τους σε μουσεία που σχετίζονται με τη αλιευτική / λαογραφική πολιτιστική κληρονομιά, κέντρα φροντίδας παιδιών προσχολικής ηλικίας, βιβλιοθήκες, ωδεία, χώροι άσκησης πολιτιστικών δραστηριοτήτων (θέατρο κινηματογράφος). Το μέγιστο κόστος ανά έργο δεν θα υπερβαίνει τις 300.000 Ευρώ.

B) Μικρής κλίμακας υποδομές και ενίσχυση πολιτιστικών εκδηλώσεων και εκδηλώσεων ανάδειξης και διατήρησης της τοπικής κληρονομιάς – στήριξη πολιτιστικών φορέων για μικρής κλίμακας υποδομή, προμήθεια εξοπλισμού,

μουσικών οργάνων, στολών κλπ Το μέγιστο κόστος ανά έργο δεν θα υπερβαίνει τις 300.000 Ευρώ ενώ οι παρεμβάσεις δεν σχετίζονται με επιχειρηματική δραστηριότητα

3. Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών

Για την ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν δράσεις για τη συνολική αναβάθμιση νησιωτικών ή παράκτιων χωριών (οικισμοί έως 3.000 κάτοικοι) σε εφαρμογή συνολικής μελέτης αναβάθμισης και όχι σημειακές παρεμβάσεις και ειδικότερα τα ακόλουθα :

- Βελτίωση και ανάπτυξη κοινοχρήστων χώρων (διαμόρφωση υπαίθριων χώρων, πλακοστρώσεις, πεζοδρομήσεις, καλντερίμια, φωτισμός κ.λ.π.)
- Αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση
- Αποκατάσταση εξωτερικών όψεων κτισμάτων με ιδιαίτερα στοιχεία αισθητικής και ιστορικής αξίας

Το μέγιστο κόστος παρέμβασης ανά οικισμό δεν θα υπερβαίνει το 1.000.000 Ευρώ.

Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σύνταξη μελέτης συνολικής θεώρησης αισθητικής και λειτουργικής αναβάθμισης και ανάδειξης συνολικά του οικισμού ή σύνταξη σχεδίου αναβάθμισης αυτού. Το περιεχόμενο της μελέτης θα προσδιοριστεί σε συνεργασία με το ΥΠΕΧΩΔΕ. Κατά προτεραιότητα εντάσσονται περιοχές που έχουν ήδη ολοκληρώσει τα βασικά δίκτυα (ύδρευσης αποχέτευσης). Δεν χρηματοδοτούνται εγκαταλελειμμένοι οικισμοί.

4. Εξοπλισμοί λιμένων αλιείας και αλιευτικών καταφυγίων

Το μέτρο 4.1 χρηματοδοτεί τους εκσυγχρονισμούς και εξοπλισμούς υπαρχόντων αλιευτικών καταφυγίων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο μέτρο 3.3 του Άξονα προτεραιότητας 3, δεν χρηματοδοτεί την κατασκευή νέων αλιευτικών καταφυγίων εκτός από την κατασκευή μικρών αλιευτικών καταφυγίων (μέχρι 50 θέσεις ελλιμενισμού και 1.500.000 Ευρώ). Οι απαραίτητες για τον τομέα της Αλιείας Υποδομές ή άλλα συμπληρωματικά μέτρα, στις περιοχές παρέμβασης, μπορούν να εξεταστούν και να χρηματοδοτηθούν, στο πλαίσιο του συντονισμού, από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (Ε.Τ.Π.Α, Ταμείο Συνοχής), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

5. Οργάνωση και λειτουργία των ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται ενέργειες με στόχο τη στήριξη των φορέων σχεδιασμού και υλοποίησης της τοπικής αναπτυξιακής στρατηγικής (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ). Ενδεικτικές πράξεις είναι:

- Η στελέχωση, οι μετακινήσεις, τα λειτουργικά έξοδα και η μηχανογράφηση της Ομάδας.
- Η εκπόνηση μελετών για τις περιοχές εφαρμογής, όπως είναι οι μελέτες εξειδίκευσης τομεακών στρατηγικών του τοπικού προγράμματος.
- Ενέργειες πληροφόρησης των τοπικών φορέων και του πληθυσμού για τη στρατηγική, τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα, τους στόχους του, τα επιμέρους θεματικά του πεδία, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, τις διαδικασίες εφαρμογής, κλπ. Για την εξυπηρέτηση της εκ των κάτω προσέγγισης που απαιτείται στο πλαίσιο του Άξονα 4 επιβάλλεται να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε ενέργειες πληροφόρησης και διαβούλευσης με τους φορείς της περιοχής και κυρίως με τους εταίρους του επιπέδου λήψης απόφασης, τόσο στο επίπεδο του σχεδιασμού όσο και της εφαρμογής.

- Διοργάνωση εκδηλώσεων προβολής.

Οι δαπάνες για τη δράση αυτή δεν μπορούν να υπερβαίνουν, κατά κανόνα, το 10% της Δημόσιας Δαπάνης που χορηγείται σε μία αλιευτική περιοχή. Κατά παρέκκλιση μπορεί να αποφασιστεί από την Υπηρεσία Διαχείρισης ότι μπορεί να υπερβεί το όριο αυτό, ιδίως όταν οι ομάδες δεν είναι δυνατόν να συσταθούν βάσει των υφιστάμενων έμπειρων οργανώσεων ή όταν η περιοχή παρέμβασης περιλαμβάνει μικρά νησιά με δυσκολία πρόσβασης.

6. Διατοπική - διακρατική συνεργασίας μεταξύ παράκτιων περιοχών μέσω της δικτύωσης και διάδοσης βέλτιστων πρακτικών.

Στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας θα χρηματοδοτηθούν δράσεις διαπεριφερειακής (συνεργασίες στο εσωτερικό της χώρας) και διακρατικής συνεργασίας (συνεργασία μεταξύ περιοχών της χώρας με περιοχές άλλων κρατών μελών ή τρίτων χωρών για την εφαρμογή κοινής δράσης) μεταξύ παράκτιων περιοχών, οι οποίες θα υλοποιηθούν από τις ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ με σκοπό τη διάδοση βέλτιστων πρακτικών που συνδέονται άμεσα με τους στόχους της διαφοροποίησης των αλιευτικών περιοχών, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους κλπ.

9.5 ΚΥΡΙΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 : «Τεχνική Βοήθεια»

ΜΕΤΡΟ 5.1 Τεχνική Βοήθεια

Χρηματοδοτική Βαρύτητα: Το μέτρο αποτελεί το 100% της Δημόσιας Δαπάνης του Άξονα Προτεραιότητας 5.

Φορείς υπεύθυνοι για την διαχείριση και την εφαρμογή του μέτρου:

Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος ΑΛΙΕΙΑΣ 2007-2013

Στρατηγικός Στόχος

Ο Στρατηγικός στόχος του Άξονα Προτεραιότητας είναι η επίτευξη των τεθέντων στόχων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007- 2013.

Γενικοί στόχοι

- η επίτευξη του μέγιστου βαθμού υλοποίησης και επιχειρησιακής εκμετάλλευσης του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.
- η αποτελεσματική χρήση της Κοινοτικής και Εθνικής Βοήθειας.

Ειδικό στόχοι

Ειδικό στόχοι της Τεχνικής βοήθειας είναι

- Η άμεση έναρξη και εφαρμογή του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013,
- Η άμεση ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων, των δικαιούχων και του για τις αναπτυξιακές δυνατότητες του Επιχειρησιακού Προγράμματος
- Η καλύτερη δυνατή προετοιμασία και ωριμότητα των μέτρων, δράσεων, και πράξεων που πρόκειται να ενταχθούν στο Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013

Μέτρα –Δράσεις

Για την επίτευξη των στόχων του Άξονα θα αναληφθούν μέτρα και δράσεις που έχουν σχέση με την προπαρασκευή, τη διαχείριση, την παρακολούθηση,

την αξιολόγηση, τη δημοσιότητα, τους λογιστικούς και λοιπούς ελέγχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και τη δικτύωση και ειδικότερα:

- (α) Τις αξιολογήσεις (ενδιάμεσες, εκ των υστέρων αξιολογήσεις κλπ), την βελτίωση των μεθόδων αξιολόγησης και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πρακτικές που χρησιμοποιούνται στον τομέα αυτόν
- (β) Την προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, παρακολούθηση των παρεμβάσεων και των πράξεων που εντάσσονται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
- (γ) Μέτρα και δράσεις που έχουν ως στόχο τους εταίρους, τους δικαιούχους (ωφελομένους) συνδρομής του Ταμείου, περιλαμβανομένων των μέτρων ενημέρωσης
- (δ) Μέτρα για τη διάδοση πληροφοριών, τη δικτύωση, την ευαισθητοποίηση, την προαγωγή της συνεργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών σε ολόκληρη την Κοινότητα
- (ε) Την εγκατάσταση, τη λειτουργία και τη διασύνδεση μηχανογραφημένων συστημάτων διαχείρισης, παρακολούθησης, επιθεώρησης, αξιολόγησης και ελέγχων
- (στ) Τη συγκρότηση διακρατικών και κοινοτικών δικτύων παραγόντων στον τομέα της αειφόρου ανάπτυξης αλιευτικών περιοχών με στόχο την ενθάρρυνση της ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών, την τόνωση και την εφαρμογή διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας καθώς και τη διάδοση πληροφοριών
- (ζ) Μέτρα ειδικότερα για την ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων, των οργανώσεων του αλιευτικού τομέα, των επαγγελματικών οργανώσεων, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των φορέων που ασχολούνται με την προώθηση της ισότητας των φύλων και τις αρμόδιες μη κυβερνητικές οργανώσεις, περιλαμβανομένων των περιβαλλοντικών οργανώσεων και των οργανώσεων, σχετικά με τις δυνατότητες που προσφέρει το πρόγραμμα και με τους κανόνες και τις μεθόδους που διέπουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, καθώς και για την ενημέρωση των δικαιούχων σχετικά με το ύψος της κοινοτικής συνεισφοράς
- (θ) Τη δημοσιοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ.) 2007-2013 και ευαισθητοποίηση των δικαιούχων
- (ι) Την προετοιμασία ένταξης ενεργειών – πράξεων στο Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 με μελέτες κ.λ.π.
- (ια) Την ορθότερη εφαρμογή, διαχείριση, έλεγχο του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013
- (ιβ) Την ταχύτερη διεκπεραίωση των δικαιολογητικών και των πληρωμών στους δικαιούχους
- (ιγ) Την προετοιμασία και την αποτελεσματική λειτουργία της Επιτροπής Παρακολούθησης και των υποεπιτροπών- ομάδων που τυχόν συστήνονται
- (ιδ) Μελέτες- εμπειρογνωμοσύνες, συμπεριλαμβανομένων μελετών γενικής φύσεως που αφορούν την λειτουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας και των παρεμβάσεών του

- (ιε) Την αποτελεσματική χρήση της Δημόσιας Δαπάνης (Κοινοτικής και Εθνικής βοήθειας)
- (ιστ) Την βελτίωση των διοικητικών ικανοτήτων των υπηρεσιών που ασχολούνται με την υλοποίηση & εφαρμογή κλπ, του Επιχειρησιακού Προγράμματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 : ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

10. ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1	
Χρηματοδοτικός Πίνακας με Ετήσια Κατανομή - Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013	
ΕΤΟΣ	Ε.Τ.Α
2007	30.260.710
2008	30.102.447
2009	29.925.751
2010	29.729.945
2011	29.514.336
2012	29.278.211
2013	29.020.837
ΣΥΝΟΛΟ	207.832.237

ΠΙΝΑΚΑΣ 2	
Ετήσια Κατανομή σε Περιοχές Στόχου Σύγκλισης-Τρέχουσες Τιμές	
ΕΤΟΣ	Ε.Τ.Α
2007	26.091.444
2008	25.849.796
2009	25.588.046
2010	25.305.486
2011	25.001.388
2012	24.675.004
2013	24.325.564
ΣΥΝΟΛΟ	176.836.728

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Ετήσια Κατανομή - Περιοχές εκτός Στόχου Σύγκλισης- Τρέχουσες τιμές

ΕΤΟΣ	Ε.Τ.Α
2007	4.169.266
2008	4.252.651
2009	4.337.705
2010	4.424.459
2011	4.512.948
2012	4.603.207
2013	4.695.273
ΣΥΝΟΛΟ	30.995.509

ΠΙΝΑΚΑΣ 4**Χρηματοδοτικός Πίνακας ανά Άξονα Προτεραιότητας - Περιοχές Στόχου Σύγκλισης**

<i>Προτεραιότητα</i>	<i>Συνολική Δημόσια Δαπάνη 1 (2+3)</i>	<i>Ε.Τ.Α. Συμμετοχή</i>	<i>Εθνική Συμμετοχή</i>	<i>Ποσοστό Συμμετοχής Ε.Τ.Α.</i>
Προτεραιότητα 1	81.108.185	65.776.950	15.331.235	81%
Προτεραιότητα 2	70.938.393	52.989.538	17.948.855	74,7%
Προτεραιότητα 3	40.500.000	30.320.240	10.179.760	74,8%
Προτεραιότητα 4	30.000.000	22.500.000	7.500.000	75%
Προτεραιότητα 5	7.000.000	5.250.000	1.750.000	75%
ΣΥΝΟΛΟ	229.546.578	176.836.728	52.709.850	77%

ΠΙΝΑΚΑΣ 5				
Χρηματοδοτικός Πίνακας ανά Άξονα Προτεραιότητας Περιοχές εκτός Στόχου Σύγκλισης				
<i>Προτεραιότητα</i>	<i>Συνολική Δημόσια Δαπάνη</i>	<i>Ε.Τ.Α. Συμμετοχή</i>	<i>Εθνική Συμμετοχή</i>	<i>Ποσοστό Συμμετοχής Ε.Τ.Α.</i>
Προτεραιότητα 1	16.659.420	11.495.509	5.163.911	69%
Προτεραιότητα 2	9.723.145	6.700.000	3.023.145	68,8%
Προτεραιότητα 3	3.176.000	2.000.000	1.176.000	63%
Προτεραιότητα 4	15.000.000	10.800.000	4.200.000	72%
ΣΥΝΟΛΟ	44.558.565	30.995.509	13.563.056	69,6%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11: ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

11. ΜΕΤΡΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας σχετικά με τις παρεμβάσεις του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ), στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013, έχουν ως στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και της Ελλάδας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής του ΕΤΑ. Τα μέτρα αυτά παρουσιάζονται σε μορφή ενός σχεδίου δράσης πληροφόρησης και δημοσιότητας και εξειδικεύονται σε μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για δυνητικούς δικαιούχους, δικαιούχους και σε μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ευρύ κοινό.

11.1 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΕΤΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ – ΣΤΟΧΟΙ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ, ΔΡΑΣΕΙΣ, ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

11.1.1 ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΘΕΤΟΥΜΕΝΟ ΚΟΙΝΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Βασικού Κανονισμού 1198 / 2006 και τα άρθρα 28-33 του Καν. (ΕΚ)498 / 2007 η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π.ΑΛ. είναι υπεύθυνη για την εξασφάλιση της Πληροφόρησης και Δημοσιότητας του Προγράμματος.

11.1.1.1 Στόχοι του σχεδίου δράσης

Οι στόχοι του σχεδίου δράσης είναι:

ΣΤΟΧΟΣ Α. Η Εξασφάλιση της διαφάνειας και της ευρείας διάδοσης του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 καθώς και των δράσεων του και των δυνατοτήτων που συνεπάγεται το Πρόγραμμα απέναντι:

- Στους δυνητικούς δικαιούχους και δικαιούχους των μέτρων του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.
- Στις εμπλεκόμενες με το πρόγραμμα περιφερειακές και τοπικές αρχές, και λοιπές αρμόδιες δημόσιες αρχές (Αλιείας).
- Στους σχετιζόμενους οικονομικούς κύκλους και επαγγελματικές ή κλαδικές οργανώσεις του τομέα της αλιείας.
- Στους σχετιζόμενους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, στις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στις οργανώσεις που εκπροσωπούν επιχειρήσεις και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΣΤΟΧΟΣ Β. Πληροφόρηση της κοινής γνώμης σχετικά με τον ρόλο που διαδραματίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση σε συνεργασία με τη χώρα μας, υπέρ των σχετικών παρεμβάσεων που αναλαμβάνονται στο τομέα της αλιείας και των αποτελεσμάτων τους.

11.1.1.2 Στοχοθετούμενο κοινό

Το στοχοθετούμενο κοινό της σχεδίου δράσης είναι:

- Οι επαγγελματίες αλιείς παράκτιας, μέσης και υπερπόντιας αλιείας
- Οι οργανώσεις των επαγγελματιών αλιέων
- Οι υδατοκαλλιεργητές γλυκών, υφάλμυρων και αλμυρών νερών
- Οι οργανώσεις των υδατοκαλλιεργητών

- Οι μεταποιητές αλιευτικών προϊόντων
- Οι οργανώσεις των μεταποιητών
- Οι έμποροι – διακινητές αλιευτικών προϊόντων καθώς και οι οργανώσεις τους
- Κάτοικοι αλιευτικών περιοχών (κατά την έννοια του άρθρου 43 του ΚΑΝ 1198 / 2006)
- Οι Νομαρχιακές, τοπικές και λοιπές αρμόδιες Δημόσιες αρχές (Υπηρεσίες Αλιείας κ.λ.π.)
- Οι περιφερειακές και λοιπές αρμόδιες Δημόσιες αρχές
- Οι λοιπές επαγγελματικές οργανώσεις και οι οικονομικοί κύκλοι
- Οι Οργανώσεις για την προώθηση της ισότητας των 2 φύλων
- Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις
- Οι οργανώσεις που εκπροσωπούν τις επιχειρήσεις (επιμελητήρια κλπ)
- Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και Ινστιτούτα
- Οι μη κυβερνητικοί οργανισμοί
- Οι φορείς υλοποίησης των έργων, υποέργων του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.

11.1.2 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ

Για την εφαρμογή των μέτρων και δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας του Ε.Π.ΑΛ. προβλέπεται μια αλληλουχία επικοινωνιακών φάσεων κλιμακούμενου χαρακτήρα.

Με μια πρώτη προσέγγιση, διακρίνουμε τρεις βασικές επικοινωνιακές φάσεις (που αφορούν και τους δύο βασικούς επικοινωνιακούς στόχους) :

1. Γενική πληροφόρηση για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και τις δράσεις του
2. Απόκτηση γνώσης για το Πρόγραμμα και τις δράσεις του και δημιουργία ευκαιριών χρηστικής δημοσιότητας
3. Πληροφόρηση και δημοσιότητα για τα επιτευχθέντα αποτελέσματα από τις πράξεις του Προγράμματος

Ενέργειες πληροφόρησης ανά φάση

1. Η πρώτη φάση επικοινωνίας αφορά τη γενική πληροφόρηση σχετικά με Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας, το βασικό του περιεχόμενο (Στρατηγική, Προτεραιότητες, αναμενόμενα αποτελέσματα κλπ) που σηματοδοτείται με την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Για το σκοπό αυτό η Διαχειριστική Αρχή μεριμνά ιδίως:

- Για τη δημοσιοποίηση των εγκεκριμένων εγγράφων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013
- Για την έκδοση και διάδοση περίληψης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, η οποία θα λειτουργήσει σαν ενημερωτικός οδηγός που θα παρέχει με απλή και κατανοητή γλώσσα και νοήματα βασική γνώση για το πρόγραμμα και για τη συμβολή των συμμετεχόντων διαρθρωτικών ταμείων ΕΕ.
- Για την αποστολή ενημερωτικής αλληλογραφίας, e-mails κλπ

- Για τη διοργάνωση ενημερωτικών συναντήσεων, συνεντεύξεων τύπου κλπ.

2. Η δεύτερη φάση επικοινωνίας στόχο έχει την απόκτηση γνώσης για το περιεχόμενο και την εξέλιξη του προγράμματος, την πληροφόρηση για τη δημιουργία ευκαιριών χρηστικής δημοσιότητας, τα κριτήρια και τις διαδικασίες ένταξης των πράξεων στις διάφορες κατηγορίες μέτρων του προγράμματος, για τους κανόνες της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013, για τη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος κλπ.

Κατά τη φάση αυτή η Υπηρεσία Διαχείρισης φροντίζει ιδίως για την έκδοση και διανομή ειδικών ενημερωτικών οδηγιών, τη συστηματική οργάνωση θεματικών συναντήσεων και σεμιναρίων με τους δυνητικούς δικαιούχους και τις ενδιαφερόμενες ομάδες κατά κατηγορία μέτρων, γίνεται ευρεία χρήση του INTERNET, αξιοποιούνται τα διαθέσιμα δίκτυα πληροφόρησης για την προσέγγιση-προσέλκυση των δυνητικών δικαιούχους, παρουσιάζονται παραδειγματικά έργα και «άριστες πρακτικές» κλπ.

Η κοινή γνώμη προσεγγίζεται με μεγαλύτερη ποικιλία επικοινωνιακών μέσων, ιδίως μέσω της δημοσιότητας που δίδεται στο πλαίσιο των εργασιών των Επιτροπών παρακολούθησης του Προγράμματος, μέσω περιοδικών συνεντεύξεων τύπου, θεματικών συναντήσεων με τους εκπροσώπους του τύπου, ενημέρωσης για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα, μέσω ενεργειών δημοσιότητας και προβολής στα ΜΜΕ, επισκέψεων σε έργα κλπ

3. Η τρίτη φάση επικοινωνίας, που κυρίως αναφέρεται στο στάδιο πλήρους εξέλιξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος το οποίο παρουσιάζει μεγάλο βαθμό εξειδίκευσης, δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην πληροφόρηση και δημοσιότητα των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων των δράσεων του Προγράμματος, στην ενημέρωση για την εξέλιξη του Προγράμματος, στην προβολή υλοποιηθέντων έργων, προβολή καλών παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών κλπ οργάνωση εκδηλώσεων, επισκέψεις έργων, ενημέρωση των διαμορφωτών της κοινής γνώμης, εγκαίνια έργων κλπ.

Και σε αυτή τη φάση δίδεται έμφαση στη χρήση του INTERNET.

Κατά την διάρκεια όλων των φάσεων επικοινωνίας θα γίνεται αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ενεργειών δημοσιοποίησης.

11.1.3 ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Περιγραφή των μέτρων και δράσεων Δημοσιότητας

α. Σχεδιασμός, δημιουργία και λειτουργία υποδομής και συστήματος επικοινωνίας

- Στη δράση αυτή περιλαμβάνονται ενδεικτικά:
- Η δημιουργία Κέντρου Πληροφόρησης στη Διαχειριστική Αρχή

- Ο εμπλουτισμός και η συντήρηση της ιστοσελίδας καθώς και η δημιουργία συνδέσμου (hyperlink) προς τις άλλες ιστοσελίδες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- Η διενέργεια Έρευνας για τη διακρίβωση της αναγνωρισιμότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Αλιείας και η εξαγωγή συμπερασμάτων για αναπροσαρμογή του Σχεδίου Δράσης για τη Δημοσιότητα .

β. Μαζική Επικοινωνία (προβολή μέσω των ΜΜΕ)

Μέσο: Τηλεόραση

Στη δράση περιλαμβάνεται η παραγωγή τηλεοπτικών spots - ενός γενικού κι επιμέρους θεματικών - και η προβολή τους από τα τηλεοπτικά κανάλια (εθνικά και περιφερειακά)

Μέσο: Ραδιόφωνο

Στη δράση περιλαμβάνεται η παραγωγή και η εκπομπή (μετάδοση) ραδιοφωνικών μηνυμάτων (ενός γενικού κι επιμέρους θεματικών).

Μέσο: Τύπος

Η δράση περιλαμβάνει την παραγωγή και προβολή καταχωρήσεων τύπου για το σύνολο του προγράμματος καθώς και των βασικών αξόνων και μέτρων του. Αντίστοιχες επαναλήψεις στις χρονικές αιχμές του Προγράμματος

γ. Προωθητικές Ενέργειες

Έντυπα

Η δράση περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την παραγωγή και διανομή έντυπου υλικού σχετικά με το συνολικό Πρόγραμμα και τους επί μέρους Άξονες Προτεραιότητας και μέτρα. Παράλληλα θα τυπωθούν οι Αποφάσεις –οδηγοί των διαδικασιών ένταξης, υλοποίησης και πληρωμής επενδυτικών σχεδίων.

Λοιπό προωθητικό υλικό

Η δράση περιλαμβάνει το σχεδιασμό, την παραγωγή και διανομή διαφόρων τύπων προωθητικού υλικού, που θα φέρουν το λογότυπο του ΕΠΑΛ , με σκοπό την ευρεία διάδοση του προγράμματος.

Συνέδριο

Η δράση αυτή περιλαμβάνει την διοργάνωση συνεδρίου για την καλύτερη ενημέρωση και ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα σε υπηρεσιακούς παράγοντες του επιχειρησιακού προγράμματος, δυνητικούς δικαιούχους (αλιείς, υδατοκαλλιεργητές, μεταποιητές κλπ) και επιστημονικούς φορείς.

Ενημερωτικά δελτία, δελτία Τύπου, mailing, αρθρογραφία, συνεντεύξεις Τύπου

Η δράση αυτή θα είναι συνεχής και θα δρα μαζί με το σύστημα επικοινωνιακής υποδομής ώστε να δημιουργηθεί ένα κλίμα συνεχούς εγρήγορσης.

Παραγωγή CD-ROMs

Εκτός της ιστοσελίδας που αναφέρεται στο σύστημα επικοινωνιακής υποδομής, με τη συγκεκριμένη δράση προβλέπεται η παραγωγή CD-ROMs

Τα CD-ROMs θα διανεμηθούν σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς κλπ.

Παραγωγή ντοκιμαντέρ

Η δράση περιλαμβάνει την παραγωγή ντοκιμαντέρ για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας.

δ. Δράσεις Άμεσης Επικοινωνίας

Εκθέσεις

Το Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ θα συμμετέχει στα πλαίσια κλαδικών- τομεακών και λοιπών εκθέσεων.

Ημερίδες-Σεμινάρια

Το μέσο αυτό θα χρησιμοποιηθεί σημαντικά καθώς εξυπηρετεί όλους τους επικοινωνιακούς στόχους - της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης, της παρακίνησης.

Θα απευθύνονται σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο στους :

- Στους δυνητικούς δικαιούχους των μέτρων του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.
- Στις εμπλεκόμενες με το πρόγραμμα περιφερειακές και τοπικές αρχές, και λοιπές αρμόδιες δημόσιες αρχές (Αλιείας).
- Στους σχετιζόμενους οικονομικούς κύκλους και επαγγελματικές ή κλαδικές οργανώσεις του τομέα της αλιείας.
- Στους σχετιζόμενους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, στις μη κυβερνητικές οργανώσεις, στις οργανώσεις που εκπροσωπούν επιχειρήσεις και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

11.1.4 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Η ενδεικτική κοστολόγηση των μέτρων και δράσεων Δημοσιοποίησης διαμορφώνει τον συνολικό ενδεικτικό προϋπολογισμό του Σχεδίου Δράσης στο ύψος των 1,6 εκατ. EURO, ποσοστό δηλαδή 22,85% του συνολικού προϋπολογισμού του Άξονα της Τεχνικής Βοήθειας.

Επί του συνολικού προϋπολογισμού των μέτρων & δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας εκτιμάται ότι περίπου το 70% θα καταναλωθεί σε μέτρα για δυνητικούς δικαιούχους και δικαιούχους και το υπόλοιπο 30% θα καταναλωθεί σε μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ευρύ κοινό.

Η κατανομή των δαπανών μεταξύ των διαφόρων μέσων μαζικής επικοινωνίας θα γίνει κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του οικείου Νόμου.

Το ίδιο ισχύει και για την κατανομή των δαπανών μεταξύ των μέσων εθνικής εμβέλειας και περιφερειακής εμβέλειας όπου η σχέση διαμορφώνεται στο 70:30

11.2 ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

11.2.1. Ευθύνες Διαχειριστικής Αρχής

A. Μέτρα πληροφόρησης για δυνητικούς δικαιούχους

Η διαχειριστική αρχή εξασφαλίζει την ευρεία διάδοση του επιχειρησιακού προγράμματος, με λεπτομέρειες σχετικά με τη χρηματοδοτική συνδρομή του ΕΤΑ και τη διάθεσή του σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Επιπροσθέτως, η διαχειριστική αρχή μεριμνά, ώστε να διαδίδονται όσο το δυνατόν ευρύτερα οι πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρει η συνδρομή την οποία παρέχουν από κοινού η Κοινότητα και το κράτος μέλος μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος.

Η Διαχειριστική Αρχή παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- I. Τους όρους επιλεξιμότητας οι οποίοι πρέπει να πληρούνται για την επιλογή για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Προγράμματος

- II. Την περιγραφή των διαδικασιών για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων
- III. Τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων
- IV. Τους αρμόδιους επικοινωνίας σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο οι οποίοι μπορούν να παράσχουν πληροφορίες σχετικά με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους ότι η αποδοχή της χρηματοδότησης συνιστά επίσης αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο δικαιούχων που δημοσιεύεται και περιλαμβάνει τους δικαιούχους, τις ονομασίες των πράξεων και τα ποσά δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγούνται στις πράξεις.

Η Διαχειριστική Αρχή φροντίζει για τη συμμετοχή στα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας, σύμφωνα με τις εθνικές διατάξεις και πρακτικές, τουλάχιστον ενός από τους ακόλουθους φορείς, οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία διάδοση των πληροφοριών, όπως:

- Εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές και αναπτυξιακοί οργανισμοί
- Κλαδικές και επαγγελματικές ενώσεις
- Οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι
- Μη κυβερνητικές οργανώσεις
- Οργανώσεις που εκπροσωπούν επιχειρήσεις
- Κέντρα πληροφόρησης σχετικά με την Ευρώπη και αντιπρόσωποι της Επιτροπής στα κράτη μέλη
- Εκπαιδευτικά ιδρύματα

B. Μέτρα πληροφόρησης για δικαιούχους

Η διαχειριστική αρχή ενημερώνει τους δικαιούχους ότι η αποδοχή της χρηματοδότησης συνιστά επίσης αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο δικαιούχων που δημοσιεύεται.

Γ. Μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας για το κοινό

Η Διαχειριστική Αρχή εξασφαλίζει ότι εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας:

- Μια σημαντική ενημερωτική δραστηριότητα με την οποία θα δημοσιοποιείται η έναρξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013
- Τουλάχιστον μία σημαντική ενημερωτική δραστηριότητα ετησίως κατά την οποία θα παρουσιάζονται τα επιτεύγματα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013
- Η ανάρτηση της ευρωπαϊκής σημαίας, από τις 9 Μαΐου και επί μία εβδομάδα, μπροστά από τα γραφεία της Διαχειριστικής Αρχής
- Η ηλεκτρονική ή με άλλον τρόπο δημοσίευση του καταλόγου δικαιούχων, των ονομασιών των πράξεων και του ποσού της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται στις πράξεις (οι συμμετέχοντες σε πράξεις που αποσκοπούν στη βελτίωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων και της κατάρτισης, καθώς και οι δικαιούχοι πρόωρης

συνταξιοδότησης και γενικότερα στήριξης για πρόωρη αποχώρηση από τις αλιευτικές δραστηριότητες, δεν κατονομάζονται).

11.2.2. Ευθύνες Δικαιούχου

Ο δικαιούχος, σε εφαρμογή του άρθρου 51 του ΚΑΝ 1198 / 2006, έχει την ευθύνη για την ενημέρωση του κοινού για την οικονομική συνδρομή που έλαβε μέσω του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 και με τη συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και το κράτος μέλος και συγκεκριμένα:

- Εάν το συνολικό επιλέξιμο κόστος ενός έργου που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (Ε.Τ.Α.) και αφορά υποδομή ή κατασκευή, ξεπερνά τα 500.000€, ο δικαιούχος τοποθετεί πινακίδα στο εργοτάξιο του έργου κατά τη διάρκεια της υλοποίησής του. Το ευρωπαϊκό έμβλημα, η αναφορά στο Ε.Τ.Α. και το σύνθημα: «Επένδυση στην αειφόρο αλιεία», πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας. Επίσης μετά την ολοκλήρωση του έργου και μέσα το πολύ σε έξι μήνες, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να αναρτήσει -σε αντικατάσταση της υπάρχουσας- μόνιμη ευδιάκριτη και ευμεγέθη πινακίδα στην οποία αναγράφονται ο τύπος και η ονομασία της πράξης, παράλληλα με τα πιο πάνω στοιχεία (έμβλημα, σύνθημα κλπ. τα οποία πρέπει να καταλαμβάνουν τουλάχιστον το 25% της πινακίδας).
- Αντίστοιχη επεξηγηματική πινακίδα τοποθετείται στις εγκαταστάσεις των ομάδων που χρηματοδοτούνται στα πλαίσια του Άξονα 4.
- Στις περιπτώσεις που ενδείκνυται, ο δικαιούχος εξασφαλίζει ότι όσοι συμμετέχουν σε έργο που συγχρηματοδοτείται από το Ε.Τ.Α. είναι ενήμεροι για την εν λόγω χρηματοδότηση. Ο δικαιούχος ενημερώνει σαφώς ότι το έργο που υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013. Κάθε έγγραφο που αφορά το συγκεκριμένο έργο, συμπεριλαμβανομένης της βεβαίωσης παρακολούθησης ή άλλου πιστοποιητικού, περιλαμβάνει δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συγχρηματοδοτήθηκε από το Ε.Τ.Α.

11.2.3. Διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής του Ε.Τ.Α.

Η διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής του Ε.Τ.Α. σε επίπεδο της ομάδας στόχου θα γίνει με:

- Τη θέση σε εφαρμογή δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας όσον αφορά τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των παρεμβάσεων του Ε.Τ.Α.
- Την εγκατάσταση κατάλληλης επικοινωνίας σχετικά με την εξέλιξη των μέτρων και δράσεων του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του.
- Τη δημοσίευση του περιεχομένου των παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 προσδιορίζοντας τη συμβολή του Ε.Τ.Α. και τη θέση του στη διάθεση των ενδιαφερομένων (δυνητικών δικαιούχων και λοιπών) που εκφράζουν σχετικό αίτημα.

- Τη δημιουργία υλικού πληροφόρησης και δημοσιότητας στο οποίο θα αναφέρονται σαφώς οι στόχοι του Ε.Τ.Α. σύμφωνα με το άρθρο 4 του ΚΑΝ. 1198/2006.
- Την οργάνωση των πληροφοριών με συστηματικό και φιλικό προς το χρήστη τρόπο, προβλέποντας διακριτά επίπεδα εξειδίκευσης της πληροφορίας για το ευρύ κοινό και για τους ενδιαφερόμενους δυνητικούς δικαιούχους.

11.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΡΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Για την αξιολόγηση των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας θα αναληφθούν δράσεις και ενέργειες που θα αφορούν:

- Την εκ των προτέρων αξιολόγηση πριν την εφαρμογή των μέτρων της πληροφόρησης και δημοσιότητας
- Την ενδιάμεση αξιολόγηση των αναληφθέντων μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας
- Την εκ των υστέρων αξιολόγηση των αναληφθέντων μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας

Στόχος των ανωτέρω ενεργειών είναι να προσδιοριστεί η επίπτωση στην ενημέρωση των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας ιδιαίτερα στους δυνητικούς δικαιούχους και το ευρύτερο κοινό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12: ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

12. ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κεφάλαιο «Διατάξεις υλοποίησης», παρουσιάζονται οι προβλεπόμενες από το ΜΕΡΟΣ Α «Περιεχόμενο Επιχειρησιακού Προγράμματος» του Εφαρμοστικού κανονισμού, ενότητες και ειδικότερα:

1. **Ορισμός αρχών και φορέων**, στην οποία προσδιορίζονται οι αρχές που θα αναλάβουν τους ρόλους της αρχής διαχείρισης, της αρχής πιστοποίησης και της αρχής ελέγχου που απαιτούνται από το άρθρο 58 του Κανονισμού 1198/2006. Για κάθε μία από τις αρχές αυτές δίδεται συνοπτική περιγραφή του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους, και σύνοψη του τρόπου με τον οποίο θα τις ασκήσουν, λαμβάνοντας υπόψη την απαίτηση επαρκούς διάκρισης των καθηκόντων. Επιπλέον γίνεται αναφορά στους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης και στις αρμοδιότητες που θα εκχωρηθούν από τη διαχειριστική αρχή.
2. **Παρακολούθηση**, στην οποία περιγράφονται τα επιμέρους στοιχεία του συστήματος που προβλέπεται για την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης του ΕΠ και της αποτελεσματικότητάς του με ειδικότερη αναφορά επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος (ρόλος, σύνθεση, αρμοδιότητες).
3. **Αξιολόγηση**, στην οποία περιγράφονται οι αξιολογήσεις του ΕΠ που προβλέπεται να πραγματοποιηθούν και ιδιαιτέρως αυτές που συνδέονται με την παρακολούθηση του
4. **Πληροφόρηση και δημοσιότητα**, στην οποία γίνεται περιγραφή των μηχανισμών με τους οποίους θα ικανοποιηθούν οι προβλεπόμενες κανονιστικές διατάξεις για τη δημοσιότητα του ΕΠ και των πράξεων(έργων) και την πληροφόρηση των δυνητικών δικαιούχων και του κοινού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη συνεισφορά και προστιθέμενη αξία της κοινοτικής συνδρομής του Ε.Τ.Α.
5. **Χρηματοδοτικές ροές**, στην οποία περιγράφονται συνοπτικά οι διαδικασίες κινητοποίησης και κυκλοφορίας των χρηματοδοτικών ροών ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνειά τους.
6. **Ανταλλαγή ηλεκτρονικών δεδομένων**, στην οποία περιγράφονται οι ρυθμίσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της χώρας και της Επιτροπής για την ανταλλαγή των ηλεκτρονικών δεδομένων που απαιτούνται για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΕΠ.
7. **Ολοκληρωμένο Πληροφορικό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ)**, στην οποία περιγράφονται τα στοιχεία που θα καταχωρούνται στο ηλεκτρονικό σύστημα με στόχο την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών και την ανταλλαγή δεδομένων που αφορούν το Ε.Π.ΑΛ με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή
8. **Διασφάλιση της εταιρικής σχέσης**, στην οποία περιγράφονται τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διασφάλιση της αρχής της εταιρικής σχέσης.
9. **Προαγωγή της ισότητας των δύο φύλων** στα οποία γίνεται ειδικότερη αναφορά σε μέτρα που λαμβάνονται για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου,

10. **Έργα γέφυρες**, στην οποία περιγράφονται η διαδικασία εκτέλεσης πράξεων, των οποίων η εκτέλεση τους εμπίπτει στη περίοδο επιλεξιμότητας των δαπανών 2 προγραμματικών περιόδων.
11. **Μέσα Χρηματοοικονομικής Τεχνικής**, στην οποία περιγράφονται τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής για επιχειρήσεις, πρωτίστως μικρές και μεσαίες
12. Για την κατανόηση των διατάξεων υλοποίησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος παρατίθενται οι πιο κάτω ορισμοί:

12.1 «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης Αλιείας 2007-2013 (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ.)» :

το έγγραφο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σε διάλογο με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το οποίο καλύπτει τον Τομέα της Αλιείας και αποτελεί μέσο αναφοράς για την εκπόνηση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (Ε.Τ.Α.)

12.2 «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας (Ε.Π.ΑΛ)»: έγγραφο το οποίο υποβάλλεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο περιέχει μία συγκροτημένη δέσμη προτεραιοτήτων που θα επιτευχθούν με την συνδρομή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας.

12.3 «άξονας προτεραιότητας»: μία από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας που περιλαμβάνει ομάδα μέτρων τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους και έχουν συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους,

12.4 «μέτρο»: σειρά πράξεων που έχουν σαν στόχο την εφαρμογή ενός άξονα προτεραιότητας

12.5 «πράξη»: έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος αλιείας ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται,

12.6 «δικαιούχος»: Φυσικό ή Νομικό πρόσωπο που είναι ο τελικός αποδέκτης της δημόσιας ενίσχυσης

12.7 «δημόσια δαπάνη»: κάθε δημόσια συνεισφορά στη χρηματοδότηση πράξεων από τον κρατικό προϋπολογισμό, τον προϋπολογισμό περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή τον προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στα πλαίσια του κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας καθώς και κάθε παρόμοια δαπάνη. Κάθε συμμετοχή στη χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό πράξεων φορέων ή ενώσεων του δημόσιου τομέα, μίας ή περισσότερων περιφερειακών ή τοπικών αρχών ή φορέων του δημόσιου τομέα που ενεργούν σύμφωνα με την οδηγία 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, νοείται ως παρεμφερής δαπάνη,

12.8 «ενδιάμεσος φορέας»: κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή υπηρεσία ο οποίος ενεργεί υπό την ευθύνη διαχειριστικής αρχής ή αρχής πιστοποίησης ή ο οποίος εκτελεί καθήκοντα για λογαριασμό μιας τέτοιας αρχής σε σχέση με δικαιούχους που υλοποιούν πράξεις,

12.9 «παρατυπία»: κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.

12.10 «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων» το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου δύνανται να καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αλιείας 2007-2013.

12.11 «Κανονισμοί» : α) ο αριθμ. 1198/2006 Κανονισμός (Ε.Κ.) του Συμβουλίου της 27-7-2006 «για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας» και β) ο αριθμ. 498/2007 Κανονισμός (Ε.Κ.) της Επιτροπής «σχετικά με τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του καν. (ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ

Ο συντονισμός μεταξύ των επιχειρησιακών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας(ΕΤΑ), από το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) -Ταμεία ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Ταμείο Συνοχής, και από το ΕΓΤΑΑ, ασκείται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού και τις ειδικές υπηρεσίες διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας(ΕΠΑΛ) και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης(ΠΑΑ), σε συνεργασία με αρμόδιες εθνικές αρχές, κατά τον προγραμματισμό και την παρακολούθηση της υλοποίησης των αντίστοιχων δράσεων.

Ο συντονισμός αυτός ασκείται μέσω μηχανισμού προώθησης της συμπληρωματικότητας των δράσεων, χωρικά (περιοχή παρέμβασης) και θεματικά (τομέας παρέμβασης), που λειτουργεί σε επίπεδο α) Προγραμματισμού, β) Παρακολούθησης υλοποίησης (Διαχειριστικές Αρχές), και γ) Επανεξέτασης Στρατηγικής (Εθνική Αρχή Συντονισμού και Διαχειριστικές Αρχές του ΕΠΑΛ και του ΠΑΑ).

Στο πρώτο επίπεδο, ο μηχανισμός αυτός εξειδικεύει κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της συμπληρωματικότητας και του διαχωρισμού των δράσεων και συντονίζει το πλαίσιο εφαρμογής τους, θεματικά και γεωγραφικά.

Στο δεύτερο επίπεδο, οι διαχειριστικές Αρχές (ΔΑ) των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας (ΕΠΑΛ)και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) τηρούν τις κατευθύνσεις κατά τη διαδικασία επιλογής των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Σε ετήσια βάση, συντάσσουν ειδική αναφορά, με την βοήθεια των πληροφοριακών συστημάτων (ηλεκτρονικές διασταυρώσεις στοιχείων κλπ) του ΕΣΠΑ(ΟΠΣ) και των προγραμμάτων ΕΠΑΛ και ΠΑΑ(ΟΠΣΑΑ), για την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων με χρήση των κωδικών θεματικής και χωρικής διάστασης και τις γνωστοποιούν στον μηχανισμό αυτό.

Στο τρίτο επίπεδο και στο πλαίσιο της ανωτέρω ειδικής αναφοράς, ο μηχανισμός, εξετάζει την πρόοδο και αποτελεσματικότητα των δράσεων, προσδιορίζει την ανάγκη αναθεώρησης των κατευθύνσεων και της κατανομής των Κοινοτικών πόρων, συνεπεία αλλαγών στις προτεραιότητες (κοινοτικές, εθνικές, περιφερειακές) ή στις συνθήκες υλοποίησής τους και εισηγείται μέτρα στην Ετήσια Διάσκεψη των προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης.

12.1 ΑΡΧΕΣ & ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 και ειδικότερα τα όσα προβλέπονται στα άρθρα 58 έως 61, για το επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ) ορίζονται η διαχειριστική αρχή, η αρχή πιστοποίησης και η αρχή ελέγχου και προσδιορίζονται οι ενδιάμεσοι φορείς που θα χρησιμοποιηθούν για τη διαχείρισή του. Η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων με την απαραίτητη διάκριση καθηκόντων και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας αυτών των αρχών και φορέων καθορίζονται με νόμο ενώ για την εφαρμογή των αρμοδιοτήτων τους θα εκδοθούν επί μέρους κανονιστικές πράξεις.

Αναλυτική περιγραφή του τρόπου άσκησης των αρμοδιοτήτων κάθε αρχής και φορέα στην διαχείριση και τον έλεγχο του ΕΠ θα γίνει στην περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠ που θα κοινοποιηθεί στην Επιτροπή ΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 71 «σύσταση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου» του Καν. (ΕΚ) 1198/2006.

Την εκπροσώπηση της Ελλάδας έναντι της ΕΕ για θέματα που άπτονται του Επιχειρησιακού Προγράμματος, αναλαμβάνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων.

Α) Διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος

Η διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας (άρθρο 59 του κανονισμού 1198/2006) ασκείται μέσω της Ειδικής Υπηρεσίας, της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π ΑΛΙΕΙΑ2000-2006 του Γ Κ.Π.Σ, η οποία λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων / Ειδική Γραμματεία Προγραμματισμού & Εφαρμογών Γ Κ.Π.Σ. Η ανάθεση των νέων αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. ΑΛΙΕΙΑ 2000-2006 θα γίνει με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων και των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Η Διαχειριστική Αρχή είναι ανεξάρτητη από την Αρχή πιστοποίησης και την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου .

Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και την υλοποίηση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 59 του ίδιου Κανονισμού.

Ειδικότερα η διαχειριστική αρχή του ΕΠ είναι υπεύθυνη να :

- (i) Διασφαλίζει την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο ΕΠ καθώς και τη συμμόρφωση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, καθ' όλη την περίοδο υλοποίησής τους,

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- Μεριμνά, μέσω πρόσκλησης, για την παροχή στους δυνητικούς δικαιούχους λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με:
    - τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν οι προτεινόμενες πράξεις προκειμένου να ενταχθούν για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του ΕΠ,
    - τις διαδικασίες για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων,
    - τα κριτήρια για την ένταξη των προς χρηματοδότηση πράξεων,
    - τους αρμόδιους σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα ΕΠ,
    - τη δημοσιοποίηση καταλόγου στον οποίο παρατίθενται ο τίτλος των πράξεων, οι δικαιούχοι και το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται.
  - Εφαρμόζει διαδικασίες αξιολόγησης των πράξεων με βάση τα κριτήρια ένταξης που εγκρίνονται από την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ. Οι προτάσεις που δεν έχουν αξιολογηθεί ή δεν έχουν λάβει θετική αξιολόγηση δεν δύναται να ενταχθούν στο ΕΠ. Ως ομάδες κριτηρίων δύναται να χρησιμοποιεί τη σκοπιμότητα της πράξης, τη συμβατότητα της πράξης με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές, τη συμβολή της πράξης στους στόχους του ΕΠ, τη φύση και το είδος της πράξης στο πλαίσιο της διενεργούμενης πρόσκλησης, την πληρότητα και την ωριμότητα της πράξης. Στις περιπτώσεις πράξεων για τις οποίες κατά τη χρονική στιγμή υποβολής τους στο ΕΠ έχουν αναληφθεί νομικές δεσμεύσεις ή βρίσκονται σε εκτέλεση ή περατώθηκαν μετά την ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας, συνεκτιμά τυχόν αξιολογήσεις που έχουν διενεργηθεί από αρμόδιες αρχές και διασφαλίζει ότι η επιλογή των πράξεων ικανοποιεί τα κριτήρια που εφαρμόζονται για το ΕΠ.
  - Εκδίδει την απόφαση ένταξης πράξεων στο ΕΠ και ενημερώνει γραπτώς τον δικαιούχο για όλες τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει. Ενημερώνει γραπτώς με επαρκή αιτιολόγηση τους φορείς των οποίων οι προτάσεις δεν έγιναν αποδεκτές, προκειμένου να καταστεί δυνατή η βελτίωση τους σε μεταγενέστερη υποβολή τους.
  - Προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης. Η διαχειριστική αρχή εκφράζει τη σύμφωνη γνώμη της εντός δέκα (15) εργασίμων ημερών
- (ii) Επαληθεύει την παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών και την πραγματοποίηση των δαπανών που δηλώνουν οι δικαιούχοι για τις διάφορες πράξεις, καθώς και τη συμμόρφωσή τους προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες.
- Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- διενεργεί διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις, οι οποίες καλύπτουν κατάλληλα τις διοικητικές, δημοσιονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των υλοποιούμενων πράξεων. Ειδικότερα διενεργεί:

- (α) διοικητικές επαληθεύσεις για κάθε δήλωση δαπανών που υποβάλλεται από τους δικαιούχους, κατά τις οποίες επιβεβαιώνονται με τα κατάλληλα έγγραφα, ότι:
- η δηλωθείσα δαπάνη είναι πραγματική,
  - τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες έχουν παραδοθεί σύμφωνα με την απόφαση ένταξης,
  - οι δηλώσεις δαπανών από τους δικαιούχους είναι ακριβείς,
  - η πράξη και η δαπάνη είναι σύμφωνες με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο
  - τηρήθηκαν οι κατάλληλες διαδικασίες για την αποφυγή διπλής χρηματοδότησης της δαπάνης από άλλα κοινοτικά ή εθνικά χρηματοδοτικά μέσα ή από άλλη προγραμματική περίοδο.

Στην περίπτωση μεγάλου πλήθους δικαιολογητικών εγγράφων είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται δειγματοληπτικές επαληθεύσεις βάσει μεθόδου δειγματοληψίας.

Το αργότερο κατά την πρώτη δήλωση δαπάνης του δικαιούχου, η διαχειριστική αρχή επιβεβαιώνει την εφαρμογή των όρων και προϋποθέσεων που ενδεχομένως έχει θέσει κατά την εξέταση της διαδικασίας ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων. Η διαχειριστική αρχή παρακολουθεί τη συμμόρφωση της σύμβασης με την εθνική και κοινοτική νομοθεσία καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής της.

- (β) επιτόπιες επαληθεύσεις επιμέρους πράξεων κατά τις οποίες επαληθεύεται ότι οι πράξεις όντως εκτελούνται και τα παραδιδόμενα προϊόντα ή/και παρεχόμενες υπηρεσίες συμμορφώνονται προς τους όρους της αντίστοιχης σύμβασης ή απόφασης χορήγησης ενίσχυσης, η φυσική πρόοδος της πράξης, η τήρηση των κοινοτικών κανόνων όσον αφορά τη δημοσιότητα και η επαλήθευση της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχει ο δικαιούχος όσον αφορά τη φυσική και οικονομική πρόοδο της πράξης.

Για τις πράξεις που η επαλήθευσή τους επιτοπίως, γίνεται δειγματοληπτικά, η διαχειριστική αρχή τηρεί αρχεία που περιγράφουν και δικαιολογούν τη δειγματοληπτική μέθοδο που καθορίζουν τις πράξεις ή τις συναλλαγές που επιλέγονται προς επαλήθευση. Η διαχειριστική αρχή καθορίζει το μέγεθος του δείγματος, προκειμένου να αποκτήσει εύλογη βεβαιότητα ως προς τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών πράξεων όσον αφορά το επίπεδο κινδύνου που διαπιστώνεται από την διαχειριστική αρχή για τον τύπο των σχετικών δικαιούχων και πράξεων. Η διαχειριστική αρχή επανεξετάζει τη μέθοδο δειγματοληψίας σε ετήσια βάση σύμφωνα με τους κανόνες του ΣΔΕ.

- Τηρεί αρχείο των διενεργούμενων επαληθεύσεων στο ΟΠΣΑΑ, όπου για κάθε επαλήθευση αναφέρονται οι εργασίες που υλοποιήθηκαν για την επαλήθευση, η ημερομηνία και τα

αποτελέσματα της επαλήθευσης και τα μέτρα που ελήφθησαν στις περιπτώσεις ανεύρεσης παρατυπιών. Τα πορίσματα των επιτόπιων επαληθεύσεων καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ και κοινοποιούνται στο δικαιούχο και στο φορέα που είναι αρμόδιος για τη χορήγηση ενισχύσεων στην περίπτωση κρατικών ενισχύσεων.

- Στην περίπτωση που η διαχειριστική αρχή ή ο ενδιαμέσος φορέας διαχείρισης είναι και δικαιούχος στο πλαίσιο του ΕΠ, η υλοποίηση της πράξης θα γίνεται από μονάδα διαφορετική από τη μονάδα που είναι αρμόδια για τη διενέργεια των επαληθεύσεων, ώστε να διασφαλίζεται η απαιτούμενη διάκριση καθηκόντων.
- (iii) διασφαλίζει τη συλλογή, καταχώρηση και αποθήκευση στο ΟΠΣΑΑ λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του ΕΠ καθώς και τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣΑΑ των δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση. Μεριμνά για την πληρότητα και επάρκεια των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ.

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- συλλέγει μέσω περιοδικών αναφορών βάσει τυποποιημένων εντύπων και τηρεί στο ΟΠΣΑΑ και στο φάκελο της πράξης, λογιστικές εγγραφές για κάθε πράξη, καθώς και δεδομένα υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση,
- παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των δικαιούχων για την υποβολή όλων των δεδομένων υλοποίησης των πράξεων που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση των δράσεων,
- έχει την ευθύνη της ποιότητας και πληρότητας των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ.
- διασφαλίζει την πρόσβαση της αρχής πιστοποίησης και της αρχής ελέγχου στα εν λόγω στοιχεία.

Σημειώνουμε ότι μέχρι την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία του ΟΠΣΑΑ, τα στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007- 2013, καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ) του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών.

- (iv) διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι και οι άλλοι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση πράξεων τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που έχουν σχέση με την πράξη με την επιφύλαξη των εθνικών λογιστικών κανόνων,

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε:

- οι δικαιούχοι που υποχρεούνται από την ελληνική νομοθεσία να τηρούν ενιαίο λογιστικό σύστημα (το Γενικό ή τα Κλαδικά Λογιστικά

Σχέδια) να δημιουργήσουν ειδική λογιστική μερίδα για το συγχρηματοδοτούμενο έργο,

- οι δικαιούχοι που δεν είναι υποχρεωμένοι από την ελληνική νομοθεσία στην τήρηση του Γενικού ή των Κλαδικών Λογιστικών Σχεδίων, να εφαρμόζουν κατάλληλη λογιστική κωδικοποίηση για το συγχρηματοδοτούμενο έργο, όπως αυτή θα οριστεί από τη διαχειριστική αρχή κατά την έναρξη υλοποίησής του,

(v) διασφαλίζει ότι οι αξιολογήσεις του ΕΠ που αναφέρονται στο άρθρο 47, του Καν.(ΕΚ) 1198/2006 , εκτελούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρα 49και 50 του ίδιου κιανονισμού.

Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:

- προετοιμάζει και οργανώνει τις αξιολογήσεις που προβλέπονται στο αντίστοιχο υποκεφάλαιο του παρόντος κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου,
- οργανώνει την παραγωγή και τη συλλογή των απαραίτητων δεδομένων για την διεξαγωγή των αξιολογήσεων, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων τύπων πληροφοριών που παρέχονται από το σύστημα παρακολούθησης,
- κοινοποιεί τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, στην επιτροπή παρακολούθησης και την Επιτροπή.
- εξασφαλίζει την κατάλληλη δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των αξιολογήσεων, με βάση τους κανόνες που αφορούν στην πρόσβαση στα έγγραφα,
- λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων των αξιολογήσεων,
- προτείνει στην επιτροπή παρακολούθησης τη διεξαγωγή αξιολογήσεων ιδιαιτέρως στις περιπτώσεις που η παρακολούθηση αναδεικνύει σημαντικές αποκλίσεις από τους στόχους που έχουν τεθεί σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της εθνικής αρχής συντονισμού,

(vi) καθορίζει διαδικασίες, σύμφωνα με τους κανόνες του συστήματος διαχείρισης & ελέγχου, για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους που απαιτούνται για τη διασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου. Οι διαδικασίες αυτές πρέπει να διασφαλίζουν ότι:

- τηρούνται όλα τα απαραίτητα έγγραφα (πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα) στο κατάλληλο επίπεδο (διαχειριστική αρχή, ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης, δικαιούχος) για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου σύμφωνα με την παράγραφο (στ) του άρθρου 59 του καν.(ΕΚ)1198/2006,
- στην περίπτωση τήρησης εγγράφων σε ηλεκτρονική μορφή, τα ηλεκτρονικά συστήματα τήρησης των εγγράφων συμμορφώνονται με αποδεκτά πρότυπα ασφάλειας ώστε να διασφαλίζεται ότι τα ηλεκτρονικά έγγραφα πληρούν τους εθνικούς κανόνες και είναι αξιόπιστα,
- όλα τα έγγραφα τηρούνται για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών από τη γνωστοποίηση της γνώμης της Επιτροπής σχετικά με το περιεχόμενο της δήλωσης κλεισίματος του ΕΠ ή μερικού

κλεισίματος, με την επιφύλαξη των κανόνων που διέπουν τις κρατικές ενισχύσεις,

- ο δικαιούχος παρέχει πρόσβαση στα τηρούμενα από αυτόν έγγραφα που σχετίζονται με την υλοποίηση της συγχρηματοδοτούμενης πράξης αλλά και αντίγραφα ή αποσπάσματα αυτών σε εξουσιοδοτημένα για το σκοπό αυτό άτομα της διαχειριστικής αρχής, του ενδιαμέσου φορέα διαχείρισης, της αρχής πιστοποίησης, της αρχής ελέγχου, της Επιτροπής και των εξουσιοδοτημένων αυτής αντιπροσώπων,
  - τα ονόματα των φορέων που διαθέτουν τα πρωτογενή έγγραφα που απαιτούνται για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, και η τοποθεσία που βρίσκονται οι έδρες των φορέων αυτών είναι γνωστά στη διαχειριστική αρχή, τον ενδιάμεσο φορέα διαχείρισης και τηρούνται στο ΟΠΣΑΑ.
- (vii) διασφαλίζει ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης,
- Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- μεριμνά για την έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με όλα τα στοιχεία που απαιτούνται προκειμένου η αρχή πιστοποίησης να εκτελέσει τους απαραίτητους ελέγχους για την πιστοποίηση των δαπανών,
  - συνεργάζεται με την αρχή πιστοποίησης προκειμένου να αποσαφηνιστεί οποιοδήποτε θέμα ανακύπτει σχετικά με την πιστοποίηση εγκεκριμένων δαπανών,
- (viii) υποστηρίζει τις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης και τον εφοδιασμό της με τα απαιτούμενα έγγραφα τα οποία καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης του ΕΠ σε σχέση με τους στόχους του,
- Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- μεριμνά για τη συλλογή και επεξεργασία όλων των στοιχείων που απαιτούνται για την παρακολούθηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του ΕΠ από την επιτροπή παρακολούθησης και τη λήψη αποφάσεων από αυτήν,
  - μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεων της επιτροπής παρακολούθησης,
- (ix) συντάσσει και υποβάλλει στην Επιτροπή, μετά την έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης, την ετήσια και τελική έκθεση εκτέλεσης του ΕΠ σχετικά με την υλοποίηση, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 67 του Καν. (ΕΚ) 11198/2006, με βάση τα στοιχεία του ΟΠΣΑΑ.
- (x) Τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 51 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006
- Στο πλαίσιο αυτό η διαχειριστική αρχή:
- Εκπονεί αναλυτικά μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας του ΕΠ σύμφωνα με το σχέδιο δράσης πληροφόρησης και δημοσιότητας καθώς και οποιαδήποτε τροποποίηση του σχεδίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 28 έως 33 του Καν. (ΕΚ) 498/2007.

- Υλοποιεί τα προβλεπόμενα στα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας του ΕΠ, ενημερώνει σχετικά την επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ και την Επιτροπή ΕΚ και αξιολογεί την αποτελεσματικότητά τους.
  - Παρακολουθεί την πορεία της υλοποίησης των μέτρων-δράσεων δημοσιότητας, η υλοποίηση των οποίων έχει αναληφθεί από ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης
  - Ενημερώνει τους δικαιούχους για τις ενέργειες δημοσιότητας που αναλαμβάνουν στο πλαίσιο εκτέλεσης πράξεων και παρακολουθεί την ορθή τήρηση των υποχρεώσεων αυτών.
- (xi) Την παρακολούθηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του ΕΠ και τη σύνταξη και υποβολή στην επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ προτάσεων για αναθεώρησή του σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006
- (xii) παρακολουθεί τα έσοδα που προκύπτουν από έργα που παράγουν έσοδα και ενημερώνει σχετικά την αρχή πιστοποίησης, ιδίως για τα έργα των οποίων τα έσοδα δεν είναι δυνατό να εκτιμηθούν εκ των προτέρων,
- (xiii) συμμετέχει στην από κοινού με την Επιτροπή στην ετήσια εξέταση της υλοποίησης του ΕΠ, ενημερώνει την επιτροπή παρακολούθησης για τα αποτελέσματά της και παρακολουθεί τη συνέχεια που δίδεται στα σχόλιά της,
- (xiv) προβαίνει σε ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής συνεισφοράς της πράξης η οποία επιβάλλεται βάσει πορίσματος επαλήθευσης ή πορίσματος ελέγχου της αρχής ελέγχου,
- (xv) εισηγείται στον υπουργό για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί,
- (xvi) μεριμνά για την εφαρμογή και εξειδίκευση των οριζόμενων στην κοινή υπουργική απόφαση έγκρισης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠ στο πλαίσιο της υλοποίησης του ΕΠ.

Επιπλέον των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, η διαχειριστική αρχή του ΕΠ συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής.

Ειδικότερα:

- (xvii) συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης σύμφωνα με τις απαιτήσεις του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής για το ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό:
- μεριμνά για την ύπαρξη και πλήρη εφαρμογή συστήματος αναφοράς και παρακολούθησης των δράσεων, η διαχείριση των οποίων έχει εκχωρηθεί σε ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης,
  - παρακολουθεί την ορθή και έγκαιρη ενημέρωση του ΟΠΣΑΑ με τα απαραίτητα δεδομένα και έγγραφα από τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης,

- (xviii) διασφαλίζει ότι η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις για σκοπούς πιστοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό εποπτεύει και συντονίζει πριν από κάθε αίτημα πληρωμής την πληρότητα των πληροφοριών που παρέχονται στην αρχή πιστοποίησης,
- (xix) παρέχει κατευθύνσεις στους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης για προτάσεις αναθεώρησης του ΕΠ τις οποίες συνθέτει, επεξεργάζεται και τις υποβάλλει στην επιτροπή παρακολούθησης.

B) Αρχή πιστοποίησης

Η αρχή πιστοποίησης είναι υπεύθυνη για την πιστοποίηση των καταστάσεων δαπανών και αιτήσεων πληρωμών πριν αυτές διαβιβαστούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό η αρχή πιστοποίησης εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 60 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006. Ειδικότερα:

- (i) καταρτίζει και υποβάλλει ηλεκτρονικά πιστοποιημένες δηλώσεις δαπανών και αιτήσεις πληρωμών στην Επιτροπή κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 78 του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006.
- (ii) πιστοποιεί ότι:
- η δήλωση δαπανών είναι ακριβής, ότι είναι προϊόν αξιόπιστων λογιστικών συστημάτων και ότι στηρίζεται σε επαληθεύσιμα δικαιολογητικά,
  - οι δηλωθείσες δαπάνες συμμορφώνονται προς τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες και ότι διενεργήθηκαν για πράξεις που επελέγησαν για χρηματοδότηση σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα και πληρούν τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες.
- Στο πλαίσιο αυτό δύναται:
- να εξαιρεί προσωρινά από τις δηλώσεις δαπανών τις δαπάνες που παρουσιάζουν προβλήματα σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.
  - να διενεργεί επιτόπιες επιθεωρήσεις στις διαχειριστικές αρχές και τους ενδιάμεσους φορείς με στόχο την επιβεβαίωση της ορθής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και σε ειδικές περιπτώσεις να διενεργεί επιτόπιους ελέγχους στην έδρα του δικαιούχου και στην πράξη.
- (iii) διασφαλίζει για σκοπούς πιστοποίησης, ότι έχει λάβει επαρκείς πληροφορίες από τη διαχειριστική αρχή σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόστηκαν και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στις δηλώσεις δαπανών.
- (iv) συνυπολογίζει για σκοπούς πιστοποίησης, τα αποτελέσματα όλων των ελέγχων που διενεργήθηκαν από την αρχή ελέγχου.
- (v) τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικά μητρώα για τις δαπάνες που υποβάλλονται στην Επιτροπή.
- (vi) τηρεί μητρώο των ποσών που μπορούν να ανακτηθούν και των ποσών που αποσύρονται μετά από ακύρωση του συνόλου ή μέρους της συνεισφοράς για μια πράξη. Τα ανακτηθέντα ποσά επιστρέφονται στον

γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από το κλείσιμο του ΕΠ, με αφαίρεσή τους από την επόμενη κατάσταση δαπανών.

- (vii) υποβάλλει στην Επιτροπή ΕΚ προσωρινές προβλέψεις για τις μελλοντικές αιτήσεις πληρωμών σύμφωνα με το άρθρο 75(3) του Καν. (ΕΚ) 1198/2006.
- (viii) συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς και υπηρεσίες για τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του ΟΠΣΑΑ ως προς την επεξεργασία των πληροφοριών τις οποίες χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.

Η Αρχή Πιστοποίησης είναι ανεξάρτητη από την Διαχειριστική Αρχή και την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου .

Ως αρχή πιστοποίησης του Επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 60 του Καν.1198/2006 ορίζεται ο οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού & Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε), σε εφαρμογή του άρθρου 3 του Νόμου 3508/2006(ΦΕΚ249 Α).

Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. έχει συσταθεί με το Νόμο 2637/27.8.1998, όπως αυτός ισχύει (τροποποιήθηκε με τους Νόμους 2732/30.7.1999, 2945/8.10.2001, 3147/5.6.2003, 3170/29.7.2003, 3399/17.10.2005 και τον 3508/16.11.2006) και με την υπ' αριθ. 271562/2002 Απόφαση του Υπουργού Γεωργίας έχει εγκριθεί ως Οργανισμός Πληρωμών σύμφωνα με τον Καν.(ΕΚ) 1663/95. Λειτουργεί, από το 2001, χάριν του δημοσίου συμφέροντος και τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

- Διοικείται από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο έχει έδρα στην Αθήνα ενώ παράλληλα έχει συστήσει 11 περιφερειακές Δ/σεις και 23 Νομαρχιακά Γραφεία, με σκοπό την καλύτερη παρακολούθηση και έλεγχο των καθεστώτων που τελούν υπό κοινοτική ενίσχυση. Απασχολεί συνολικά 890 άτομα (τακτικοί 597, αποσπασμένοι 69, εποχιακοί 224).
- Σκοπός του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. είναι η διαχείριση των πιστώσεων των Κοινοτικών και Εθνικών κονδυλίων και η πληρωμή των δικαιούχων, καθώς και η πρόληψη και η πάταξη κάθε ατασθαλίας σε βάρος των ως άνω πιστώσεων, όπως και η ανάκτηση τυχόν χρηματικών ποσών τα οποία έχουν καταβληθεί παρανόμως ή αχρεωστήτως.
- Με το Νόμο 3508/2006 άρθρο 3 (ΦΕΚ 249 Α') ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ανέλαβε επιπλέον του ΕΓΤΕ και τη διαχείριση των πιστώσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ)
- Με την έκδοση της υπ' αριθ. 282956/3-4-2007 Απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, ο οργανισμός ανασυγκροτήθηκε με νέα οργανωτική δομή και λειτουργία, ώστε να ανταποκριθεί στις σύγχρονες αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του.
- Ο Οργανισμός Πληρωμών πραγματοποιεί τις πληρωμές μέσω του Ειδικού Λογαριασμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)

που συστάθηκε με το Ν. 992/79 και λειτουργεί με βάση την υπ' αριθ. 282966/9.7.2007 Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, των ενισχύσεων που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)». Ο ΕΛΕΓΕΠ αποτελεί λογιστικό λογαριασμό και διακρίνεται σε τρεις ενάριθμους χρηματικούς λογαριασμούς που τηρούνται σε Τραπεζικό Ίδρυμα, για το σκοπό διάκρισης της διαχείρισης των εθνικών και κοινοτικών κεφαλαίων.

- Για τις πληρωμές και εισπράξεις που βαρύνουν τον Ε.Λ.Ε.Γ.Ε.Π., ασκείται κατασταλτικός έλεγχος από κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το οποίο βρίσκεται εντός της Κεντρικής Υπηρεσίας του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

Γ) Αρχή ελέγχου

Η αρχή ελέγχου έχει την ευθύνη για την επαλήθευση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό η αρχή ελέγχου αναλαμβάνει τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 61 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006. Ειδικότερα:

- (i) Διασφαλίζει την εκτέλεση των ελέγχων για την επαλήθευση της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του ΕΠ,
- (ii) Διασφαλίζει ότι οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται σε κατάλληλο δείγμα για την επαλήθευση των δηλωνόμενων στην Επιτροπή δαπανών, για το σκοπό αυτό διαμορφώνει μεθοδολογία δειγματοληψίας πράξεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 43 του Καν.(ΕΚ)498/2007,
- (iii) Υποβάλλει στην Επιτροπή, εντός εννέα μηνών από την έγκριση του ΕΠ, στρατηγική ελέγχου(παρ.1γ του άρθρου 61), η οποία καλύπτει τους φορείς που θα εκτελέσουν τους ελέγχους, τη μέθοδο ελέγχου που θα χρησιμοποιηθεί σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου, τη μέθοδο δειγματοληψίας για τους ελέγχους των πράξεων, καθώς και ενδεικτικό προγραμματισμό των ελέγχων προκειμένου να διασφαλίζεται ο έλεγχος των κυριότερων φορέων καθώς και η ομοιόμορφη κατανομή των ελέγχων καθ' όλη την περίοδο προγραμματισμού.
- (iv) Μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους από το 2008 έως το 2015 υποβάλλει στην Επιτροπή:
  - ετήσια έκθεση ελέγχου στην οποία παρατίθενται τα πορίσματα των ελέγχων (συστημάτων και πράξεων) που πραγματοποιήθηκαν κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο που λήγει στις 30 Ιουνίου του συγκεκριμένου έτους σύμφωνα με την στρατηγική ελέγχου του ΕΠ, και αναφέρονται οι τυχόν ελλείψεις που διαπιστώθηκαν στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Η πρώτη έκθεση, που θα υποβληθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008 το αργότερο, καλύπτει την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 2007 μέχρι τις 30 Ιουνίου 2008. Οι πληροφορίες που αφορούν τους ελέγχους που διεξάγονται μετά την 1η Ιουλίου 2015 περιλαμβάνονται στην τελική έκθεση ελέγχου η οποία υποστηρίζει τη δήλωση κλεισίματος,

- γνωμοδότηση, βάσει των ελέγχων που έχουν πραγματοποιηθεί υπό την ευθύνη της και άλλων ελέγχων, ως προς το κατά πόσον το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου λειτουργεί ουσιαστικά ώστε να διασφαλίζει επαρκώς το γεγονός ότι οι καταστάσεις δαπανών που υποβάλλονται στην Επιτροπή είναι ορθές και, συνεπώς, ότι οι σχετικές συναλλαγές είναι νόμιμες και κανονικές,
  - δήλωση μερικού κλεισίματος, ανάλογα με την περίπτωση δυνάμει του άρθρου 85 παράγραφος 2(β) του Καν. (ΕΚ) 1198/2006, η οποία αξιολογεί τη νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών δαπανών.
- (v) Υποβάλλει στην Επιτροπή, το αργότερο έως την 31η Μαρτίου 2017, δήλωση κλεισίματος του προγράμματος, στην οποία αξιολογείται η εγκυρότητα της αίτησης πληρωμής του τελικού υπολοίπου καθώς και η νομιμότητα και κανονικότητα των σχετικών συναλλαγών που καλύπτονται από την τελική κατάσταση δαπανών η οποία υποστηρίζεται από τελική έκθεση ελέγχου,
- (vi) Μεριμνά για την ηλεκτρονική διαβίβαση στην Επιτροπή των παρατυπιών, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο διοικητικών και δικαστικών προσφυγών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 54 έως 59 του εφαρμοστικού Καν. (ΕΚ) 498/2007

Η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της η αρχή ελέγχου διασφαλίζει τη διαφύλαξη δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και εμπιστευτικών πληροφοριών, για τα οποία λαμβάνουν γνώση αυτή ή/και τα όργανα ελέγχου που λειτουργούν υπό την ευθύνη της.

Ως αρχή ελέγχου, ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών - Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους). Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου είναι επταμελής και είναι ανεξάρτητη από τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ, τους ενδιαμέσους φορείς διαχείρισης και την αρχή πιστοποίησης.

Έλεγχοι υπό την ευθύνη της αρχής ελέγχου

Για τις ανάγκες της εκτέλεσης των ελέγχων και τη λειτουργία της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, συνιστώνται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής (ΓΛΚ) οι Διευθύνσεις:

- (i) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής, αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια ελέγχων Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής,
- (ii) Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων Προγραμμάτων και έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στο στόχο Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία, αρμόδια για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια ελέγχων Προγραμμάτων και

έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας και επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στο στόχο Ευρωπαϊκή Έδαφική Συνεργασία,

- (iii) Διεύθυνση Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Ελέγχων, αρμόδια για την ανάπτυξη μεθοδολογίας επιλογής δείγματος, την διαχείριση της έκθεσης ελέγχου, την παροχή γνωμοδοτήσεων, την παρακολούθηση των προτεινόμενων διορθωτικών μέτρων, καθώς και για την αξιολόγηση και δήλωση κλεισίματος ΕΠ.

Η αξιοπιστία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου εκτιμάται με βάση κριτήρια που καθορίζονται από την αρχή ελέγχου για τους ελέγχους των συστημάτων. Περιλαμβάνει επίσης ποσοτική αξιολόγηση όλων των καίριων στοιχείων των συστημάτων και καλύπτει τις βασικές αρχές και τους ενδιαμέσους φορείς που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο του επιχειρησιακού προγράμματος. Στο φάκελο ελέγχου τηρείται αρχείο των αξιολογήσεων που διενεργήθηκαν.

Οι έλεγχοι των πράξεων πραγματοποιούνται επιτόπου, βάσει εγγράφων και αρχείων που τηρούνται από το δικαιούχο. Οι έλεγχοι επαληθεύουν ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) η πράξη ικανοποιεί τα κριτήρια επιλογής για το ΕΠ, υλοποιήθηκε σύμφωνα με την απόφαση ένταξης και πληροί οποιονδήποτε ισχύοντα όρο ως προς τη λειτουργικότητα και τη χρήση της ή σχετικά με τους επιδιωκόμενους στόχους·
- (β) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες αντιστοιχούν στα λογιστικά έγγραφα και τα δικαιολογητικά που τηρούνται από το δικαιούχο·
- (γ) οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες συνάδουν προς τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες
- (δ) η δημόσια συνεισφορά έχει καταβληθεί στο δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 80 του Κανονισμού 1198/2006.

Οι έλεγχοι διενεργούνται βάσει ετήσιου προγραμματισμού που εγκρίνεται από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου στο πλαίσιο της στρατηγικής ελέγχου, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων. Επίσης διενεργούνται έκτακτοι έλεγχοι εκτός προγραμματισμού, όταν αυτό απαιτείται.

Όταν τα προβλήματα που διαπιστώνονται εντοπίζονται στη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και ως εκ τούτου συνεπάγονται κίνδυνο για άλλες πράξεις στο πλαίσιο του ΕΠ, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου εξασφαλίζει τη διενέργεια περαιτέρω εξέτασης, συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων ελέγχων όπου κρίνεται απαραίτητο, προκειμένου να προσδιοριστεί το μέγεθος αυτών των προβλημάτων.

Όργανα ελέγχου

Οι έλεγχοι διενεργούνται από ελεγκτικές ομάδες που συγκροτούνται από υπαλλήλους των τριών Διευθύνσεων και υπαλλήλους των λοιπών υπηρεσιών της Γενικής Γραμματείας Δημοσιονομικής Πολιτικής. Οι ανωτέρω ελεγκτικές ομάδες δύναται να συνεπικουρούνται στο έργο τους από εμπειρογνώμονες. Οι εμπειρογνώμονες μπορεί να είναι δημόσιοι υπάλληλοι κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ

και ιδιώτες. Οι ιδιώτες εμπειρογνώμονες είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο εμπειρογνωμόνων.

Στο μητρώο εμπειρογνωμόνων, που καταρτίζεται και τηρείται από την Γενική Διεύθυνση Διοίκησης και Ελέγχου συγχρηματοδοτούμενων από την ΕΕ προγραμμάτων, εγγράφονται με απόφαση του προϊσταμένου αυτής, ύστερα από δημόσια πρόσκληση και αξιολόγηση από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου, πρόσωπα, τα οποία έχουν ειδικές γνώσεις και εμπειρία σχετική με τους διενεργούμενους υπό την ευθύνη της ελέγχους. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται επιμέρους θέματα για την κατάρτιση του μητρώου εμπειρογνωμόνων.

Με απόφαση της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου μετά από εισήγηση του αρμόδιου προϊσταμένου Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων, οι έλεγχοι δύναται να ανατίθενται σε ελεγκτικές εταιρείες.

Στην περίπτωση που οι έλεγχοι διενεργούνται από φορείς διαφορετικούς από την αρχή ελέγχου, η αρχή ελέγχου διασφαλίζει ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν την αναγκαία λειτουργική ανεξαρτησία από τις διαχειριστικές αρχές των ΕΠ, τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης και την αρχή πιστοποίησης.

Δ) Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος, (και όχι της Αρχής Πιστοποίησης και της Αρχής Ελέγχου), σε σχέση με δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της. Στην ως άνω απόφαση καθορίζονται:

- (α) ο φορέας ο οποίος αναλαμβάνει τη διαχείριση πράξεων του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος
- (β) οι πράξεις που αναλαμβάνονται, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους και ο αντίστοιχος προϋπολογισμός αυτών
- (γ) οι αρμοδιότητες διαχείρισης που ανατίθενται με την αναγκαία εξειδίκευση ανάλογα με το είδος των δράσεων
- (δ) οι υποχρεώσεις του ενδιάμεσου φορέα και της διαχειριστικής αρχής
- (ε) το αρμόδιο για την ένταξη των πράξεων όργανο.

Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει ο φορέας ανάλογα με τον τύπο και το είδος των δράσεων.

Ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης δύναται να οριστεί δημόσια υπηρεσία ή άλλο νομικό πρόσωπο του δημόσιου τομέα, το οποίο ασκεί τις αρμοδιότητες διαχείρισης βάσει αποκλειστικού δικαιώματος που του παρέχεται δυνάμει νομοθετικής ή κανονιστικής ρυθμίσεως.

Σε κάθε άλλη περίπτωση ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης επιλέγεται μετά από διαγωνιστική διαδικασία. Στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος φορέας επιλέγεται μετά από διαγωνιστική διαδικασία απαιτείται σύμβαση σύμβασης ανάθεσης.

Οι αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής που δύνανται να αναληφθούν από τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης στο πλαίσιο του ΕΠ αφορούν στα εδάφια (i), (ii), (iii), (iv), (vi), (x), (xi) που περιγράφονται στο αντίστοιχο υποκεφάλαιο

που αναφέρεται στη διαχειριστική αρχή και θα εξειδικεύονται ανά περίπτωση στις αντίστοιχες Υπουργικές Αποφάσεις ή συμβάσεις.

Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος συντονίζει και εποπτεύει την άσκηση των αρμοδιοτήτων των ενδιάμεσων φορέων και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής. Ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης υποχρεούται να παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία και πληροφορίες, βάσει τυποποιημένων αναφορών, προκειμένου να διασφαλίζεται η επαρκής ενημέρωση της διαχειριστικής αρχής σχετικά με την πρόοδο υλοποίησης των δράσεων που έχουν εκχωρηθεί. Για το σκοπό αυτό η διαχειριστική αρχή προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

- Παραλαμβάνει και εξετάζει τις σχετικές εκθέσεις και αναφορές που υποβάλλουν οι ενδιάμεσοι φορείς.
- Παρακολουθεί τα αποτελέσματα των επαληθεύσεων που πραγματοποιούνται από τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης, καθώς και τα αποτελέσματα των ελέγχων της αρχής ελέγχου.
- Δύναται να πραγματοποιεί ποιοτικούς ελέγχους στους ενδιάμεσους φορείς προκειμένου να επιβεβαιωθεί η κατά το δέοντα τρόπο άσκηση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί.

Στην περίπτωση που ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης είναι και δικαιούχος πράξεων των οποίων η διαχείριση του έχει ανατεθεί, οι ρυθμίσεις για τις διοικητικές και επιτόπιες επαληθεύσεις θα πρέπει να διασφαλίζουν επαρκή διάκριση αρμοδιοτήτων στο εσωτερικό του.

Ο ορισμός ενδιάμεσων φορέων διαχείρισης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα συνεπάγεται την παροχή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των πληροφοριών που απαιτούνται σύμφωνα με το άρθρο 48 του Εφαρμοστικού κανονισμού.

Ομάδες Τοπικής Δράσης Αλιείας (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ)

Τα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013, για την αειφόρο ανάπτυξη των “αλιευτικών περιοχών” υλοποιούνται σε συγκεκριμένες περιοχές παρέμβασης από Ομάδες Τοπικής Δράσης για τις Αλιευτικές Περιοχές (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ), σύμφωνα με το άρθρο 45 του καν.(ΕΚ)1198/2006 του Συμβουλίου

Η Ομάδα Τοπικής Δράσης Αλιείας (ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ) αντιπροσωπεύει δημόσιους και ιδιωτικούς εταίρους από τους διάφορους τοπικούς συναφείς κοινωνικοοικονομικούς τομείς και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, διαθέτει διοικητική και οικονομική ικανότητα για να διαχειρίζεται την συνδρομή και εξασφαλίζει ότι οι πράξεις θα ολοκληρωθούν με επιτυχία.

Η ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ συγκροτείται με τρόπο που να της επιτρέπει να καταρτίζει και να εφαρμόζει μια αναπτυξιακή στρατηγική σε μια συγκεκριμένη αλιευτική περιοχή.

Οι Ομάδες Τοπικής Δράσης και τα αντίστοιχα Τοπικά Προγράμματα επιλέγονται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, την οποία απευθύνει η Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Αλιείας του Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Η επιλογή των Τοπικών Προγραμμάτων θα γίνει σε ανταγωνιστική βάση και θα στηριχθεί αποκλειστικά στην αξιολόγηση της υποβαλλόμενης πρότασης και της αξιοπιστίας του υποψήφιου φορέα υλοποίησης (υποψήφιας Ο.Τ.Δ. - ΑΛΙΕΙΑΣ). Στην περίπτωση οι ΟΤΔ-ΑΛΙΕΙΑΣ είναι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης και απαιτείται σύναψη σύμβασης ανάθεσης. Στη σύμβαση αυτή περιγράφονται οι

αρμοδιότητες (μέρος) της Διαχειριστικής Αρχής που εκχωρούνται (σύμφωνα με την 1^η παράγραφο του κεφαλαίου Δ).

Ε Φορέας Υπεύθυνος για την έκθεση και παροχή γνώμης του άρθρου 71(2)

Σύμφωνα με το άρθρο 71 παράγραφος 2 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 η κοινοποίηση του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του ΕΠ στην Επιτροπή ΕΚ πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση στην οποία να αποτυπώνονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του συστήματος και διατύπωση γνώμης σχετικά με τη συμμόρφωσή του συστήματος με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 58-62 του ίδιου κανονισμού.

Η έκθεση και η γνώμη σχετικά με τα παραπάνω θα συνταχθούν είτε από την αρχή ελέγχου είτε από ιδιωτικό φορέα αποδεδειγμένης εμπειρίας, μετά από αξιολόγηση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος, κατά την οποία θα έχουν ληφθεί υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου. Την ευθύνη για την σύνταξη της έκθεσης και την διατύπωση γνώμης (παράγραφος 3 του άρθρου 71) έχει η Αρχή Ελέγχου - η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου(ΕΔΕΛ). Η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου είναι ανεξάρτητη από την διαχειριστική αρχή του ΕΠ, τους ενδιάμεσους φορείς διαχείρισης και την αρχή πιστοποίησης.

ΣΤ Φορέας υπεύθυνος για την είσπραξη των πληρωμών από την Επιτροπή ΕΕ

Φορέας υπεύθυνος για την είσπραξη των πληρωμών από την Επιτροπή ΕΚ είναι η αρχή πιστοποίησης(Ο.Π.ΕΚ.Ε.Π.Ε.) του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας, η οποία προσδιορίστηκε στο αντίστοιχο υποκεφάλαιο του παρόντος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραλαμβάνοντας τις αιτήσεις, βεβαιώσεις και πιστοποιήσεις από την αρχή πιστοποίησης, ανταποκρινόμενη βάσει των εσωτερικών της διαδικασιών, καταθέτει την αιτηθείσα συμμετοχή της στην Τράπεζα της Ελλάδος, στους ειδικούς λογαριασμούς που έχει ανοίξει για το σκοπό αυτό η αρχή πιστοποίησης. Η αρχή πιστοποίησης:

- είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας που πραγματοποιούνται από την Επιτροπή.
- ενημερώνει το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους για τη διάθεση των πιστώσεων που εισπράχθηκαν από το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το Ε.Τ.Α,
- παρακολουθεί τη διαδικασία μεταφοράς των σχετικών πιστώσεων στους δικαιούχους και μεριμνά ώστε αυτή να πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατό και χωρίς καμία κράτηση

12.2 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ

Α) Επιτροπή παρακολούθησης επιχειρησιακού προγράμματος

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Καν. (ΕΚ) 1198/06 για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας συστήνεται επιτροπή παρακολούθησης, με αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του ΕΠ.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ συστήνεται εντός 3 μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης από την Επιτροπή ΕΚ της απόφασης έγκρισης του ΕΠ.

Η σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ ορίζεται με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής, λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της εταιρικής σχέσης στη διαχείριση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των παρεμβάσεων σε όλα τα στάδια υλοποίησης του προγράμματος.

Πρόεδρος της επιτροπής παρακολούθησης είναι κατά περίπτωση ο Γενικός ή Ειδικός Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων. Ως μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης συμμετέχουν:

- Ο Προϊστάμενος της διαχειριστικής αρχής του ΕΠ
- Εκπρόσωπος της Αρχής Πιστοποίησης
- Εκπρόσωπος της Αρχής Ελέγχου (με συμβουλευτικό ρόλο)
- Εκπρόσωποι των ενδιαμέσων φορέων διαχείρισης του ΕΠ,
- Εκπρόσωποι κρατικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα απασχόλησης, περιβάλλοντος και ισότητας
- Εκπρόσωπος της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος
- Εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων
- Εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Εταιρειών Ενδεικτικά: Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.), Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.Γ.Ε.Σ.) κλπ.
- Εκπρόσωπος της Επιτροπής ΕΚ (με συμβουλευτικό ρόλο).
- Εκπρόσωπος αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων
- Εκπρόσωπος της Αρχής Συντονισμού του ΥΠ.ΟΙ&Ο,
- Εκπρόσωπος του ΥΠΕΧΩΔΕ- ΕΥΠΕ

Στη σύνθεση της επιτροπής παρακολούθησης διασφαλίζεται, κατά το δυνατόν, η ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών.

Κατά τις συνεδριάσεις της επιτροπής παρακολούθησης μπορούν να προσκληθούν μη μόνιμα μέλη π.χ. ειδικοί επιστήμονες ή εμπειρογνώμονες σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα ανάλογα με την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης.

Τη γραμματειακή υποστήριξη της επιτροπής παρακολούθησης αναλαμβάνει η διαχειριστική αρχή του ΕΠ, η οποία επιφορτίζεται με την προετοιμασία της σχετικής τεκμηρίωσης για τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων καθώς και της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών που τηρούνται.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ λειτουργεί με βάση εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης. Ο κανονισμός λειτουργίας καθορίζεται σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του ΕΠ, ώστε να εξασφαλίζεται η εκπλήρωση των καθηκόντων της επιτροπής που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΚ) 1198/2006. Στην πρώτη συνεδρίασή της η Επιτροπή εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

Η επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ έχει τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 65 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006. Ειδικότερα :

- εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια για την επιλογή των προς χρηματοδότηση πράξεων εντός έξι μηνών από την έγκριση του ΕΠ και εγκρίνει τις τυχόν αναθεωρήσεις των κριτηρίων αυτών σύμφωνα με τις ανάγκες του προγραμματισμού,
- επανεξετάζει σε περιοδική βάση την πρόοδο που σημειώθηκε στην επίτευξη των ειδικών στόχων του ΕΠ με βάση τα έγγραφα που υποβάλλει η διαχειριστική αρχή.
- εξετάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης, ιδίως δε την επίτευξη των στόχων που καθορίζονται για κάθε άξονα προτεραιότητας, καθώς και τις αξιολογήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 49, παράγραφος γ, του Κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006 .
- εξετάζει και εγκρίνει τις ετήσιες και την τελική έκθεση υλοποίησης που αναφέρονται στο άρθρο 67 του Κανονισμού (ΕΚ) 11298/2006,
- ενημερώνεται σχετικά με την ετήσια έκθεση ελέγχου ή με το τμήμα της έκθεσης που αφορά το ΕΠ, καθώς και για τυχόν σχετικά σχόλια τα οποία μπορεί να διατυπώσει η Επιτροπή μετά την εξέταση της εν λόγω έκθεσης ή του σχετικού τμήματός της,
- μπορεί να προτείνει στη διαχειριστική αρχή οποιαδήποτε αναθεώρηση ή εξέταση του ΕΠ η οποία ενδεχομένως μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του Ε.Τ.Α. όπως καθορίζονται ή στη βελτίωση της διαχείρισής τους, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής διαχείρισής τους,
- εξετάζει και εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση για την τροποποίηση του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συνεισφορά των Ε.Τ.Α.
- λαμβάνει μέτρα συντονισμού με άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα, ιδιαίτερα όσον αφορά τις υποδομές του τομέα της αλιείας.

Β) Ετήσια διάσκεψη Προέδρων επιτροπών παρακολούθησης επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΔΙΠ)

Η παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων των Ταμείων (ΕΤΠΑ – ΕΚΤ - Ταμ. Συνοχής – ΕΓΤΑΑ - ΕΤΑ) και των ΕΠ στο σύνολό τους γίνεται από την ετήσια διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ

Η διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης συγκροτείται εντός 3 μηνών από τη συγκρότηση των επιτροπών παρακολούθησης του συνόλου των ΕΠ. Της διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών παρακολούθησης των ΕΠ προεδρεύει ο υφυπουργός Οικονομίας, αρμόδιος για θέματα κοινοτικών προγραμμάτων.

Η διάσκεψη θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό μετά από εισήγηση της αρχής συντονισμού. Συνέρχεται ετησίως μετά από πρόσκληση του προέδρου της με αντικείμενο την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ και της συμβολής κάθε ΕΠ στους στόχους αυτούς.

Στη διάσκεψη των Προέδρων των επιτροπών παρακολούθησης συμμετέχει ο πρόεδρος της επιτροπής παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος αλιείας 2007-2013.

Γ) Δείκτες παρακολούθησης

Σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ.2 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006, η παρακολούθηση του ΕΠ διενεργείται από τη διαχειριστική αρχή και την επιτροπή παρακολούθησης του προγράμματος, με τη χρήση κυρίως χρηματοοικονομικών δεικτών και δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων (σε περιορισμένο αριθμό) που έχουν καθορισθεί για κάθε άξονα προτεραιότητας του ΕΠ σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ.1, περ. (γ) του ίδιου κανονισμού.

Οι δείκτες επιτρέπουν τη μέτρηση της προόδου σε σχέση με τη βασική κατάσταση καθώς και την αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων στόχων που καθορίζονται για κάθε Άξονα προτεραιότητας. Οι δείκτες που επιλέχθηκαν για την παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων του ΕΠ ανταποκρίνονται στον ιδιαίτερο χαρακτήρα του ΕΠ, στους στόχους του καθώς και στις κοινωνικό-οικονομικές και περιβαλλοντικές συνθήκες που επικρατούν στο γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του, όπως αυτές αποτυπώθηκαν κατά την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Τα δεδομένα που απαιτούνται για τον υπολογισμό των τιμών των δεικτών κατά την υλοποίηση του προγράμματος συλλέγονται σε επίπεδο πράξεων(έργων) και συναθροίζονται σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας και τέλος σε επίπεδο προγράμματος.

Στο πλαίσιο της τακτικής αξιολόγησης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της υλοποίησης του ΕΠ, η διαχειριστική αρχή διαβιβάζει στην επιτροπή παρακολούθησης τα δεδομένα που προκύπτουν από το σύστημα παρακολούθησης και αφορούν κυρίως σε συγκεντρωτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες κυρίως εκροών και αποτελεσμάτων.

Για τη συλλογή αξιόπιστων χρηματοοικονομικών και στατιστικών δεδομένων σχετικών με την υλοποίηση του προγράμματος θα χρησιμοποιηθεί το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΟΠΣΑΑ) στο οποίο θα τηρούνται πληροφορίες για όλες τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα.

Σημειώνουμε ότι μέχρι την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία του ΟΠΣΑΑ, τα στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007- 2013, καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)του ΕΣΠΑ.

Δ) Ετήσια έκθεση

Στο πλαίσιο της παρακολούθησης του ΕΠ η διαχειριστική αρχή συντάσσει ετήσια έκθεση υλοποίησης του προγράμματος την οποία αποστέλλει στην Επιτροπή ΕΚ μετά την έγκρισή της από την επιτροπή παρακολούθησης (άρθρο 67 παρ. 1 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006). Η έκθεση περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, καθώς και κεφάλαιο για τις υποδομές του τομέα της αλιείας που υλοποιούνται στα πλαίσια άλλων Ε.Π και Ταμείων.

Στο παραπάνω πλαίσιο η διαχειριστική αρχή μεριμνά για τη συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση και αξιολόγηση του προγράμματος.

Ε) Ετήσια εξέταση ΕΠ

Σύμφωνα με το άρθρο 69 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006, κάθε χρόνο μετά την υποβολή της ετήσιας έκθεσης του άρθρου 67 του ίδιου κανονισμού, η διαχειριστική αρχή του ΕΠ και η Επιτροπή ΕΚ εξετάζουν από κοινού την πρόοδο υλοποίησης του προγράμματος, τα κύρια αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν κατά το προηγούμενο έτος, τη χρηματοοικονομική υλοποίηση καθώς και οποιοδήποτε παράγοντα μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της υλοποίησης προκειμένου να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Είναι δυνατόν επίσης να εξετάζονται θέματα λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου που επισημαίνονται στην τελευταία ετήσια έκθεση ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο 57 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006.

Για οποιοδήποτε σχόλιο διατυπώσει η Επιτροπή μετά την ετήσια εξέταση του προγράμματος, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την επιτροπή παρακολούθησης και την Επιτροπή ΕΚ για τα μέτρα που ελήφθησαν αναφορικά με τα σχόλια αυτά.

ΣΤ. Σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με την αριθμ.126786/23/7/2007 κοινή Υπουργική Απόφαση με την οποία εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του ΕΠΑΛ 2007-2013

1. Η παρακολούθηση των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του προγράμματος πραγματοποιείται με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και με τη συνεργασία και υποστήριξη κάθε Υπηρεσίας Περιβάλλοντος με αρμοδιότητα παρακολούθησης περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων στον τομέα της, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να εντοπισθούν ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις που δεν είχαν προβλεφθεί και να ληφθούν τα κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Οι εκθέσεις που ορίζονται στις επόμενες παραγράφους της παρούσας ενότητας υποβάλλονται στην αρμόδια ειδική υπηρεσία του ΥΠΕΧΩΔΕ, ενώ παράλληλα τίθενται στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου.
2. Η ως άνω παρακολούθηση διεξάγεται μέσω ετήσιων εκθέσεων, καθώς και δια μιας συγκριτικής έκθεσης, στο στάδιο υλοποίησης που επιτρέπει τη λήψη διορθωτικών ενεργειών, εάν τέτοιες αποδειχθούν απαραίτητες. Το περιεχόμενο των εκθέσεων αυτών θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:
  - α) Η ετήσια έκθεση παρακολούθησης έχει σκοπό την καταγραφή των δεικτών που συνδέονται με τις δράσεις του προγράμματος και αντιπροσωπεύουν ενδεχόμενες περιβαλλοντικές μεταβολές. Διαχειριστική Αρχή μεριμνά για την συγκέντρωση των σχετικών πληροφοριών από τους τελικούς αποδέκτες των δράσεων του προγράμματος. Η έκθεση για κάθε έτος συντάσσεται, υποβάλλεται και δημοσιοποιείται εντός του πρώτου εξαμήνου του επομένου έτους. Η πρώτη ετήσια έκθεση θα αφορά στο έτος 2008 και θα περιλαμβάνει επίσης και τα πεπραγμένα του ΕΠΑΛ εντός του 2007.

- β) Η συγκριτική έκθεση παρακολούθησης εκπονείται εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2011 παράλληλα με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος. Σκοπός της συγκριτικής έκθεσης είναι η αποτίμηση των περιβαλλοντικών μεταβολών που οφείλονται στο υλοποιηθέν τμήμα του ΕΠΑΛ, η σύγκριση με τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ και τις εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο για το περιβάλλον, καθώς και η διαπίστωση της αναγκαιότητας ή μη ανάληψης διορθωτικών ενεργειών. Για το σκοπό αυτό, το εύρος των δεικτών που εξετάζονται στη συγκριτική έκθεση θα πρέπει να είναι ανάλογο με αυτό της ΣΜΠΕ. Σε περίπτωση διαπίστωσης είτε σημαντικών αποκλίσεων από τις εκτιμήσεις της ΣΜΠΕ είτε νέων υποχρεώσεων από το τότε ισχύον θεσμικό πλαίσιο προστασίας του περιβάλλοντος, προτείνονται κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Τέλος, στο πλαίσιο της έκθεσης δύναται να προταθεί, εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο, η εκπόνηση νέας συγκριτικής έκθεσης παρακολούθησης του προγράμματος σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα.

12.3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Γενικά

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του ΕΠ, άρθρα 47-50 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006. Οι αξιολογήσεις αυτές, λαμβάνουν υπόψη το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη σχετική κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση. Πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Επιτροπής ΕΚ και διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

Α) Ενδιάμεση Αξιολόγηση

Σύμφωνα με το άρθρο 49 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 τα κράτη μέλη πραγματοποιούν αξιολόγηση που συνδέεται με την παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση έχει ως στόχο την εξέταση της αποτελεσματικότητας του συνόλου ή μέρους του επιχειρησιακού προγράμματος με σκοπό την προσαρμογή του προκειμένου να βελτιωθούν η ποιότητα και η υλοποίηση της συνδρομής. Ενδιάμεσες αξιολογήσεις διοργανώνονται υπό την ευθύνη του κράτους μέλους και κατόπιν πρωτοβουλίας των διαχειριστικών αρχών, ύστερα από διαβούλευση με την Επιτροπή σύμφωνα με τις μεθόδους και τα πρότυπα αξιολόγησης που καθορίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 47 παράγραφος 5.

Οι ενδιάμεσες αυτές αξιολογήσεις διαβιβάζονται στην επιτροπή παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος καθώς και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Εκτός από την ενδιάμεση αξιολόγηση, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και άλλες αξιολογήσεις, σε περιπτώσεις που θα κριθεί αυτό αναγκαίο, λόγω τροποποιήσεων του επιχειρησιακών προγράμματος ή του ΕΣΣΑΑΛ. Τροποποιήσεις του ΕΠ που θα απαιτήσουν πιθανά αξιολόγηση αφορούν τροποποιήσεις στη χρηματοδοτική κατανομή των διατιθέμενων πόρων μεταξύ των Αξόνων προτεραιότητας, τροποποιήσεις στους στόχους ή/και το περιεχόμενο των Αξόνων του ΕΠ, και τέλος τροποποιήσεις στις Διατάξεις Εφαρμογής. Οι παραπάνω αξιολογήσεις δεν είναι δυνατόν να προσδιορισθούν χρονικά στην παρούσα φάση σχεδιασμού.

B) Εκ των υστέρων αξιολόγηση

Σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ.2 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006, η εκ των υστέρων αξιολόγηση αποτελεί ευθύνη της Επιτροπής ΕΚ. Η εκ των υστέρων αξιολόγηση εξετάζει το βαθμό της απορρόφησης των πόρων, την αποτελεσματικότητα και επάρκεια του επιχειρησιακού προγράμματος καθώς και τις επιπτώσεις του στους γενικούς στόχους του άρθρου 4 και τις κατευθυντήριες αρχές του άρθρου 19 του ίδιου κανονισμού.

Προσδιορίζει τους παράγοντες οι οποίοι συνέβαλαν στην επιτυχία ή την αποτυχία της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος, μεταξύ άλλων και από την άποψη της βιωσιμότητας, καθώς και τις βέλτιστες πρακτικές.

Κατά την εκ των υστέρων αξιολόγηση εξετάζονται ζητήματα όπως η έκταση χρήσης των πόρων, η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του προγραμματισμού του Ταμείου και οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του προγράμματος με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων για την πολιτική στους τομείς της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Τέλος προσδιορίζονται οι παράγοντες που συνέβαλαν στην επιτυχία ή την αποτυχία της υλοποίησης του ΕΠ και εντοπίζονται οι ορθές πρακτικές.

Η εκ των υστέρων αξιολόγηση διεξάγεται από ανεξάρτητους αξιολογητές και ολοκληρώνεται το αργότερο μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015. Η διαχειριστική αρχή συνεργάζεται με την Επιτροπή για τη διενέργεια της αξιολόγησης παρέχοντας τα απαραίτητα στοιχεία.

12.4 ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006, το κράτος μέλος και η διαχειριστική αρχή παρέχουν πληροφορίες που αφορούν το επιχειρησιακό πρόγραμμα και τις πράξεις που συγχρηματοδοτούνται και εξασφαλίζουν τη σχετική δημοσιότητα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής του Ε.Τ.Α. Η εξειδίκευση της εφαρμογής των απαιτήσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης περιγράφεται στις διατάξεις του κανονισμού(ΕΚ) 498/2007 και ειδικότερα στα άρθρα 28, 29, 30, 31, 32 και 33.

Για την παροχή των πληροφοριών αυτών αναλαμβάνονται σε όλη τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος μέτρα δημοσιότητας και πληροφόρησης τα οποία αποτυπώνονται στο σχέδιο δράσης πληροφόρησης και δημοσιότητας του ΕΠ. Το σχέδιο δράσης πληροφόρησης και δημοσιότητας περιλαμβάνει τους στόχους και το στοχοθετούμενο κοινό, τη στρατηγική και το περιεχόμενο

των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας που θα αναληφθούν για κάθε ομάδα στόχο (δυσνητικοί δικαιούχοι, δικαιούχοι, κοινό), τον ενδεικτικό προϋπολογισμό για την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου, τα διοικητικά τμήματα ή τους διοικητικούς φορείς που θα είναι αρμόδια για την εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, ενδεικτικούς τρόπους αξιολόγησης των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης αναφορικά με την προβολή και τη γνώση του ΕΠ και το ρόλο της Κοινότητας.

Το σχέδιο δράσης πληροφόρησης και δημοσιότητας περιγράφεται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα καθώς και ο ενδεικτικός προϋπολογισμός του. Οποιαδήποτε σημαντική τροποποίησή του, εκπονείται από την διαχειριστική αρχή του Ε.Π, εγκρίνεται από την επιτροπή παρακολούθησης και κοινοποιείται στην Ε.Ε,

Τα ποσά που προβλέπονται για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα περιλαμβάνονται στη χρηματοδότηση του ΕΠ στο πλαίσιο της Τεχνικής Βοήθειας (άρθρο 46 παρ. 1γ του κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006).

Η διαχειριστική αρχή ορίζει τον/ους υπεύθυνο/ους για τα θέματα δημοσιότητας και πληροφόρησης και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή ΕΚ.

12.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ – ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

Η εθνική και κοινοτική συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα Αλιείας μπορούν να χρηματοδοτούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.), ή από τον τακτικό προϋπολογισμό, όπως κάθε φορά ορίζεται στην απόφαση ένταξης της κάθε πράξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Οι πράξεις που θα εγγραφούν στο Π.Δ.Ε. θα χρηματοδοτηθούν με μεταφορά των αντίστοιχων πιστώσεων από το Λογαριασμό του Π.Δ.Ε. που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος, στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ), που τηρεί ο Οργανισμός Πληρωμών Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., προκειμένου να προβεί στην πληρωμή των δικαιούχων.

Ο Ειδικός Λογαριασμός ΕΛΕΓΕΠ έχει συσταθεί με το Ν. 992/1979 και αποτελεί λογιστικό λογαριασμό, ο οποίος διακρίνεται στους τρεις ακόλουθους χρηματικούς λογαριασμούς, με σκοπό τη διάκριση της διαχείρισης των εθνικών και κοινοτικών κεφαλαίων:

- Λογαριασμός Δημοσίου
- Λογαριασμός ΕΓΤΕ, ΕΓΤΑ και ΕΤΑ
- Λογαριασμός Διαχείρισης Κοινοτικών Αποθεμάτων

Ο Ειδικός Λογαριασμός ΕΛΕΓΕΠ τηρείται σε Πιστωτικό Ίδρυμα, που επιλέγεται μετά από διαδικασίες ανοιχτού διαγωνισμού.

Οι προκαταβολές (Έσοδα, Επιστροφές) του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας πιστώνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ) του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και μεταφέρονται στο λογαριασμό του Π.Δ.Ε. του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Η διαδικασία για τη διενέργεια πληρωμών στους δικαιούχους είναι η ακόλουθη:

1. Εγγραφή της δημόσιας δαπάνης της πράξης (εθνική και κοινοτική συμμετοχή) στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μετά την ένταξή της στο επιχειρησιακό πρόγραμμα.
2. Υποβολή αιτήματος πληρωμής του δικαιούχου, με τον φάκελο των δικαιολογητικών, έκδοση απόφασης πληρωμής και διαβίβαση της απόφασης πληρωμής στον φορέα πληρωμών Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..
3. Μεταφορά των προβλεπόμενων ποσών από το λογαριασμό Π.Δ.Ε. στον ΕΛΕΓΕΠ σε μηνιαία βάση.
4. Εκτέλεση πληρωμών από την τράπεζα του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία χρέωσης του ποσού στο ΕΤΑ, με πίστωση της δημόσιας δαπάνης στο ακέραιο στον τραπεζικό λογαριασμό επιλογής του αιτούντος ή του εντολοδόχου του.
5. Δήλωση Δαπανών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την Αρχή Πιστοποίησης Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε..
6. Πίστωση με το ποσό των προκαταβολών (Έσοδα-Επιστροφές) από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή του λογαριασμού του ΕΛΕΓΕΠ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. και μεταφορά των αντίστοιχων ποσών στο λογαριασμό του Π.Δ.Ε. που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος.

Όλα τα προβλεπόμενα στοιχεία και οι πληροφορίες καταχωρούνται στο ΟΠΣΑΑ σε κάθε στάδιο, μετά την επαλήθευσή τους από τις αρμόδιες αρχές.

Οι τόκοι σύμφωνα με το άρθρο 34 του Καν. 498/2007 ή τυχόν τόκοι σύμφωνα με το άρθρο 81 του Καν. 1198/2006 θεωρούνται πόροι για το Κράτος-Μέλος.

12.6 ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για τους σκοπούς των άρθρων 65 και 75 του βασικού κανονισμού 1198/2006, δημιουργείται ένα πληροφοριακό σύστημα ανταλλαγής δεδομένων ως μέσο ανταλλαγής όλων των στοιχείων που αφορούν το επιχειρησιακό πρόγραμμα.. Η ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ κάθε κράτους μέλους και της Επιτροπής διενεργείται με τη χρήση του εν λόγω πληροφοριακού συστήματος που καθιερώνεται από την Επιτροπή, το οποίο καθιστά εφικτή την ασφαλή ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ της Επιτροπής και κάθε κράτους μέλους. Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π., θα ενημερώνει το σύστημα πληροφορικής το οποίο καθιερώνεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (SFC 2007), για την ανταλλαγή στοιχείων που αφορούν το επιχειρησιακό πρόγραμμα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 64, 65, 66 και 67 του εφαρμοστικού κανονισμού.

Το πληροφοριακό σύστημα ανταλλαγής δεδομένων περιέχει πληροφορίες κοινού ενδιαφέροντος για την Επιτροπή και τα κράτη μέλη και τουλάχιστον τα ακόλουθα απαραίτητα στοιχεία για τις χρηματοοικονομικές συναλλαγές:

- το σχέδιο χρηματοδότησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος Ι, μέρος Β του εφαρμοστικού κανονισμού.
- τις δηλώσεις δαπανών και τις αιτήσεις πληρωμών, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος ΙΧ του ίδιου κανονισμού.

- την ετήσια δήλωση για ποσά που αποσύρθηκαν ή ανακτήθηκαν, καθώς και για ανακτήσεις ποσών που εκκρεμούν, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος X, του ίδιου κανονισμού.
- τις ετήσιες προβλέψεις των πιθανών αιτήσεων πληρωμών, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος XIII του ίδιου κανονισμού.
- το δημοσιονομικό τμήμα των ετήσιων εκθέσεων και των τελικών εκθέσεων υλοποίησης, σύμφωνα με το υπόδειγμα του σημείου 3.3 του παραρτήματος XIV του ίδιου κανονισμού .
- Επιπροσθέτως, το πληροφοριακό σύστημα ανταλλαγής δεδομένων περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα έγγραφα και δεδομένα κοινού ενδιαφέροντος που επιτρέπουν τη διενέργεια παρακολούθησης:
  - το εθνικό στρατηγικό σχέδιο που αναφέρεται στο άρθρο 15 του 1198/2006·
  - το επιχειρησιακό πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος I, μέρος A του εφαρμοστικού κανονισμού
  - την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τη συνεισφορά του E.T.A
  - τις ετήσιες και τις τελικές εκθέσεις υλοποίησης, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος XIV του ίδιου κανονισμού.
  - τη στρατηγική λογιστικού ελέγχου, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος V του ίδιου κανονισμού.
  - την περιγραφή των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος XII, μέρος A του ίδιου κανονισμού.
  - τις εκθέσεις και γνώμες σχετικά με τους ελέγχους, σύμφωνα με τα υποδείγματα των παραρτημάτων VI, VII, VIII και του παραρτήματος XII, μέρος B του ίδιου κανονισμού, καθώς και αλληλογραφία μεταξύ της Επιτροπής και κάθε κράτους μέλους.
  - τις δηλώσεις δαπανών σχετικά με το μερικό κλείσιμο σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος XI του ίδιου κανονισμού.
  - την ετήσια δήλωση για ποσά που αποσύρθηκαν ή ανακτήθηκαν, καθώς και για ανακτήσεις ποσών που εκκρεμούν, σύμφωνα με το υπόδειγμα του παραρτήματος X του ίδιου κανονισμού.

Η διαχειριστική αρχή του Ε.Π. διασφαλίζει, επίσης, την ύπαρξη συστήματος καταχώρισης και αποθήκευσης, σε ηλεκτρονική μορφή, λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του Ε.Π. καθώς και της συλλογής δεδομένων υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους λογιστικούς ελέγχους και την αξιολόγηση.

Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, και ιδίως σε περίπτωση δυσλειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος ανταλλαγής δεδομένων ή αδυναμίας διαρκούς σύνδεσης, το κράτος μέλος μπορεί να διαβιβάσει στην Επιτροπή τα έγγραφα που απαιτούνται από τον κανονισμό 1198/2006 σε χαρτί, χρησιμοποιώντας τα υποδείγματα των παραρτημάτων I, V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII και XIV του εφαρμοστικού κανονισμού. Μόλις παύσει να ισχύει η περίπτωση

ανωτέρας βίας, το κράτος μέλος καταχωρίζει τα αντίστοιχα έγγραφα στο πληροφοριακό σύστημα ανταλλαγής δεδομένων.

12.7 ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (ΟΠΣΑΑ)

Για τους ανωτέρω σκοπούς, θα δημιουργηθεί Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣΑΑ) στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό Σύστημα του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (ΟΣΠΑΑ) καταχωρούνται για το Ε.Π. Αλιείας κυρίως δεδομένα που αφορούν στον προσδιορισμό των πράξεων, στους εμπλεκόμενους φορείς και πρόσωπα, στα φυσικά, οικονομικά και τεχνικά χαρακτηριστικά των πράξεων, στα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, σε στοιχεία των διοικητικών διαδικασιών που συνδέονται με την έγκριση των πράξεων, στις διαδικασίες και τα στοιχεία υλοποίησης μέχρι την ολοκλήρωσή τους, καθώς επίσης και στα πορίσματα των ελέγχων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές.

Η καταχώρηση των δεδομένων αυτών έχει σαν στόχο την αυτοματοποίηση των διοικητικών διαδικασιών του προηγούμενου εδαφίου και την χρονολογική παρακολούθησή τους.

Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων μπορεί να προσδιορίζονται οι διαδικασίες πρόσβασης, τα στοιχεία που καταχωρούνται, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υπόχρεων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση και την λειτουργία του ΟΠΣΑΑ, καθώς και θέματα που αφορούν την διασύνδεση του με άλλα πληροφοριακά συστήματα.

Η ανταλλαγή δεδομένων που αφορούν στο Ε.Π. Αλιείας μεταξύ της χώρας και της Επιτροπής πραγματοποιείται μέσω του ΟΠΣΑΑ, το οποίο καθιστά ασφαλή την ανταλλαγή των δεδομένων αυτών.

Για την αντιμετώπιση τεχνικών και διαχειριστικών θεμάτων σχετικά με το ΟΠΣΑΑ, θα λειτουργεί πλήρης δικτυακή εφαρμογή Helpdesk.

Ο σχεδιασμός, οργάνωση, λειτουργία και ανάπτυξη του Ο.Π.Σ.ΑΑ. διενεργείται από τον Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013.

Σημειώνουμε ότι μέχρι την πλήρη εγκατάσταση και λειτουργία του ΟΠΣΑΑ, τα στοιχεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007- 2013, καταχωρούνται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (ΟΠΣ)του ΕΣΠΑ .

12.8 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

Στο άρθρο 8 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 διατυπώνεται η απαίτηση της επίτευξης των στόχων των Ε.Τ.Α. στο πλαίσιο στενής συνεργασίας, εταιρική σχέση, τόσο μεταξύ της Επιτροπής ΕΚ και του κράτους μέλους, όσο και μεταξύ του κράτους μέλους και των ενδιαφερόμενων φορέων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό. Η διασφάλιση της εταιρικής σχέσης σε όλα τα επίπεδα υλοποίησης του ΕΠ, αντανακλάται από τα μέτρα που έχουν ληφθεί όπως:

- (i) Η εφαρμογή διαδικασιών ευρείας διαβούλευσης σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού με στόχο τη διαμόρφωση πολύπλευρης προσέγγισης των εναλλακτικών επιλογών ανάπτυξης Του τομέα της αλιείας της χώρας,

μέσω γόνιμου και αποτελεσματικού διαλόγου με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς

- (ii) Η ενεργός εμπλοκή των εταίρων στα διάφορα στάδια προγραμματισμού του ΕΠ, καθώς και στην εξειδίκευση του προγραμματισμού.
- (iii) Η εκπροσώπηση των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, των εκπροσώπων των ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού στη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ, η οποία αποτελεί τον κύριο μηχανισμό για την διασφάλιση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του προγράμματος, όπου αντιπροσωπεύονται όλοι οι σχετικοί με τους στόχους και τις δράσεις του προγράμματος φορείς.

Η επιλογή των σχετικών εταίρων σε κάθε επίπεδο υλοποίησης του ΕΠ λαμβάνει υπόψη το βαθμό της συνεισφοράς του Ε.Τ.Α στο κλάδο ή περιοχή που αντιπροσωπεύουν οι εταίροι, την εμπειρία και ικανότητα των εταίρων στους τομείς που εστιάζει το ΕΠ και την ανάγκη προώθησης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών καθώς της βιώσιμης ανάπτυξης του τομέα.

Η μέριμνα για την αποτελεσματική λειτουργία της αρχής της εταιρικής σχέσης, ώστε να προσφέρει την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία, αποτελεί ευθύνη του κράτους μέλους και υλοποιείται μέσω της ακριβούς και επαρκούς διάκρισης των ρόλων και αρμοδιοτήτων των διαφόρων εταίρων στο κατάλληλο κάθε φορά επίπεδο.

12.9 ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΦΥΛΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Καν. (ΕΚ) 1198/2006 τα Κ-Μ και η Επιτροπή διασφαλίζουν την προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των δράσεων του Ε.Τ.Α.

Τα μέτρα που προβλέπονται για την προαγωγή της ισότητας των δύο φύλων στα διάφορα στάδια υλοποίησης του ΕΠ περιλαμβάνουν:

- (i) Την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ και την εκπροσώπηση σε αυτή κρατικών αρχών που είναι αρμόδιες για θέματα ισότητας.
- (ii) Τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη δημοσιοποίηση του προγράμματος και των ειδικότερων δράσεων που περιλαμβάνονται σε αυτό, ώστε να διασφαλίζεται η κατά το δυνατό ευρύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην κοινοτική συγχρηματοδότηση. Στα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η αποστολή των προκηρύξεων σε όλα τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης του προγράμματος αλλά και σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία διάδοση τόσο των ευκαιριών χρηματοδότησης όσο και των ειδικών όρων και προϋποθέσεων για τη λήψη της.
- (iii) Τη παρακολούθηση και τη σχετική ενημέρωση της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσω της ετήσιας έκθεσης, όσον αφορά τα μέτρα που έχουν ληφθεί σε σχέση με την παροχή ίσων ευκαιριών στο πλαίσιο του ΕΠ.

12.10 ΜΕΣΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού προγράμματος μπορεί να χρηματοδοτηθούν δαπάνες για μια πράξη που περιλαμβάνει ενισχύσεις σε μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής για επιχειρήσεις, πρωτίστως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), συμπεριλαμβανομένων των πολύ μικρών επιχειρήσεων, όπως ορίζονται στη σύσταση 2003/361/ΕΚτης Επιτροπής, όπως ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, ταμεία εγγυήσεων και ταμεία δανειοδοτήσεων, έστω και αν παρεμβάλλονται ταμεία χαρτοφυλακίου. Τα μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής έχουν τη μορφή ενεργειών που πραγματοποιούν αποπληρωτέες επενδύσεις ή παρέχουν εγγυήσεις για αποπληρωτέες επενδύσεις ή και τα δύο και εφαρμόζονται οι όροι των άρθρων 35, 36 και 37 του κανονισμού(ΕΚ) 498/2007.

Όταν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα χρηματοδοτεί πράξεις που περιλαμβάνουν μέσα χρηματοδοτικής τεχνικής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που οργανώνονται μέσω ταμείων χαρτοφυλακίου, υποβάλλεται επιχειρηματικό σχέδιο από τους συγχρηματοδοτούντες εταίρους ή μετόχους ή από τους δεόντως εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους. Το επιχειρηματικό σχέδιο αξιολογείται και η εφαρμογή του παρακολουθείται από τη διαχειριστική αρχή ή υπό την ευθύνη τους.

Με κοινή απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών προσδιορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη συνεισφορά από το επιχειρησιακό πρόγραμμα σε μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13: ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ «ΕΤΑΙΡΟΥΣ»

13. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ «ΕΤΑΙΡΟΥΣ»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ενόψει του σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 συγκροτήθηκε η Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος - ΟΣΠ ΑΛΙΕΙΑΣ με την απόφαση συγκρότησης 173-28/2/2006 του Ειδικού Γραμματέα Προγραμματισμού & Εφαρμογών Γ' ΚΠΣ του ΥΠΑΑΤ και σε συνέχεια της 2/71159/0022/30-12-2006 συστατικής ΚΥΑ των Υπουργών ΥΠΑΑΤ, ΥΠΟΙΟ, ΥΠΕΣΔΑ, κατ' εφαρμογή του Ν. 3312/2005 (ΦΕΚ 35/Α'/16-02-2005), στο άρθρο 19 του οποίου ρυθμίζεται η συγκρότηση Ομάδων Σχεδιασμού Προγραμμάτων (ΟΣΠ) στα Υπουργεία και τις Περιφέρειες, ενόψει του σχεδιασμού της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΘΕΣΜΙΚΟΥΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

Η διαβούλευση με τους θεσμικούς και λοιπούς κοινωνικούς εταίρους άρχισε αμέσως μόλις έγιναν γνωστά τα κείμενα του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας.

Συγκεκριμένα:

1. Πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη στις 4-2-2005 Ημερίδα σαν παράλληλη εκδήλωση της Έκθεσης «ΖΩΟΤΕΧΝΙΑ» με θέμα «Ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013». Την Ημερίδα παρακολούθησαν 190 εκπρόσωποι, των τοπικών Υπηρεσιών, των Επαγγελματικών Οργανώσεων της Αλιείας, της υδατοκαλλιέργειας, της Μεταποίησης και Εμπορίας αλιευτικών προϊόντων, εκπροσώπων Υπουργείων, εκπρόσωποι Ερευνητικών Ινστιτούτων κλπ. Από τους κοινωνικούς εταίρους ζητήθηκαν προτάσεις για το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας της περιόδου 2007-2013.
2. Έχουν εκδοθεί από το Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων δύο (2) Εγκύκλιοι υπ αριθμ.225 / 20-1-2005 και 3720 / 18-11-2005, οι οποίες έχουν διαβιβαστεί σε 650 Συλλογικούς φορείς, Υπηρεσίες, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ινστιτούτα. Στις εγκυκλίους αυτές καθορίζεται η διαδικασία κατάρτισης του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης για τον Τομέα της Αλιείας. Με τις εγκυκλίους αυτές ζητείται από τους εταίρους η υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων, για τις οποίες μάλιστα προτείνεται, για την καλύτερη επεξεργασία τους, να καταρτιστούν μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες, να υποβληθούν με συγκεκριμένη δομή και να σταλούν ταχυδρομικά ή ηλεκτρονικά.
3. Καθορίστηκαν με την Απόφαση αριθμ.1942/24-5-2005, σύμφωνα με το άρθρο 8 του σχεδίου κανονισμού για το Ε.Τ.Α, οι αντιπροσωπευτικοί εταίροι (θεσμικοί και κοινωνικοί), σε στενή συνεργασία με τους οποίους (εταιρική σχέση) θα καταρτιστεί, το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ) και το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013(Ε.Π.ΑΛ). Οι εταίροι αυτοί είναι οι εξής:

3.1 Δημόσιες Αρχές (Εθνικές, Περιφερειακές, Τοπικές)

- Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων
- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
- Υπουργείο Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής

- Υπουργείο Μακεδονίας & Θράκης
- Γενική Γραμματεία Ισότητας
- Περιφέρειες της χώρας (13)
- Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και Επαρχεία της χ

3.2 Οικονομικοί και Κοινωνικοί Εταίροι

- Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών
- Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος
- Συνομοσπονδία Δημοκρατικών Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος
- Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος
- Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών
- Συνομοσπονδία Αλιέων Ελλάδος
- Πανελλήνια Ένωση Πλοιοκτητών Μέσης Αλιείας
- Ένωση Πλοιοκτητών Γρι-Γρί Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους
- Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών
- Πανελλήνιος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Κατεψυγμένων Τροφίμων
- Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή
- Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος

3.3 Λοιποί Εταίροι

- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση - WWF Ελλάδας
  - Εταιρεία για τη μελέτη και προστασία της Μεσογειακής Φώκιας, MOM
  - Σύλλογος για την προστασία της Θαλάσσιας Χελώνας, ΑΡΧΕΛΩΝ
  - Ελληνική Ένωση Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος, HELMEPA
  - Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών ΕΛ.ΚΕ.Θ.Ε.
  - Εθνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών Ε.Κ.Θ.Ε.
  - Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας Κρήτης Ι.ΘΑ.ΒΙ.Κ.
  - Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας – Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας ΙΝ.ΑΛ.Ε.
  - Εταιρεία Ανάπτυξης της Αλιείας ΕΤ.ΑΝ.ΑΛ.
  - Ελληνικό Δίκτυο Leader+
4. Πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 15-16 Απριλίου 2005, Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Προοπτικές Ανάπτυξης του Τομέα της Αλιείας 2007-2013». Το Συνέδριο παρακολούθησαν 500 σύνεδροι από 11 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και από τις δύο υπό ένταξη χώρες Ρουμανία και Βουλγαρία. Τα συμπεράσματα του Συνεδρίου διαβιβάστηκαν σε όλους τους φορείς, το Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο του Συνεδρίου από τους κοινωνικούς εταίρους υποβλήθηκαν προτάσεις, οι οποίες συζητήθηκαν και ενσωματώθηκαν στα συμπεράσματα του Συνεδρίου.
  5. Συμμετείχαμε με εισήγηση στο συνέδριο της Εταιρείας Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΤΑΝΑΛ), η οποία διαχειρίζεται τις Ιχθυόσκαλες. Η εισήγηση είχε σαν θέμα την ανάπτυξη του τομέα της Αλιείας κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013.
  6. Συμμετείχαμε με εισηγήσεις στα Αναπτυξιακά Συνέδρια που διοργάνωσαν οι Περιφέρειες της χώρας σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα της περιόδου 2007-2013.

7. Πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τις οργανώσεις των Παραγωγών του Τομέα της Αλιείας (Αλιείς, Υδατοκαλλιεργητές, Μεταποιητές) και κατά την διάρκεια των διαβουλεύσεων του Συνεδρίου και εντός του 2006 στα πλαίσια των διαβουλεύσεων της ΟΣΠ ΑΛΙΕΙΑΣ, προκειμένου να ετοιμαστεί το Ε.Σ.Σ.Α.Α.
8. Στην ιστοσελίδα www.alieia.gr έχει δημιουργηθεί ειδική ενότητα με τίτλο: «4^η Προγραμματική Περίοδος 2007-2013» όπου παρουσιάζονται συνοπτικά οι εξελίξεις που αφορούν την κατάρτιση του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Αλιείας καθώς και του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013. Στην ιστοσελίδα μπορούν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (συλλογικοί φορείς, υπηρεσίες, επιμελητήρια κλπ) να βρουν τα κείμενα που αφορούν τη νέα περίοδο για τον τομέα της αλιείας. Δηλαδή τα Εθνικά κείμενα (Εγκύκλιοι κλπ), τα Κοινοτικά κείμενα κλπ. Ενώ στο e-mail: infoalieia@mou.gr μπορούν όλοι οι φορείς να στέλνουν τις προτάσεις τους και να θέτουν τα ερωτήματά τους.
9. Για την αναγκαιότητα του συντονισμού και την επίτευξη της συμπληρωματικότητας των παρεμβάσεων των διαφόρων τομέων πολιτικής έχουν αρχίσει οι συναντήσεις και συσκέψεις (ενώ παράλληλα έχουν σταλεί και προτάσεις) με τις Υπηρεσίες των άλλων Υπουργείων που έχουν την ευθύνη χάραξης και εφαρμογής των πολιτικών αυτών. Παράλληλα συστάθηκε με την αριθμ.9154/ΕΥΣΣΑΑΠ 555/ 28-2-2006 Απόφαση του Υπ. Οικ. & Οικονομικών συντονιστική Ομάδα Εργασίας για τα προγράμματα των Διαρθρωτικών Ταμείων και ΕΓΤΑΑ – ΕΤΑ της προγραμματικής περιόδου 2007-2013, η οποία έχει ήδη πραγματοποιήσει σειρά συσκέψεων προκειμένου να εξετάσει και να συζητήσει θέματα όπως τα ακόλουθα :
  - Ανάλυση σημείων των Κανονισμών (Διαρθρωτικών Ταμείων και ΕΓΤΑΑ –ΕΤΑ) και εξεύρεση υποχρεώσεων που προκύπτουν για το ΕΣΠΑ –ΕΣΣΑΑΛ και τα επιμέρους επιχειρησιακά προγράμματα.
  - Καθορισμό τομέων παρέμβασης, οι οποίοι χρίζουν συντονισμού σε επίπεδο στρατηγικών σχεδίων (ΕΣΠΑ και ΕΣΣΑΑΛ). Προετοιμασία για οργάνωση θεματικών δικτύων στους τομείς που εμπλέκονται άλλοι φορείς χάραξης πολιτικής (ΥΠ. Ανάπτυξης, ΥΠΕΧΩΔΕ, Υπ. Απασχόλησης).
  - Εξέταση χρονοδιαγραμμάτων υποβολής ΕΣΠΑ – ΕΣΣΑΑΛ με βάση τους κανονισμούς και καθορισμός κοινού χρονοδιαγράμματος για τις απαιτούμενες διαδικασίες σχεδιασμού τους.
  - Οργάνωση εργασιών για την επίτευξη της συμπληρωματικότητας και της συνέργιας των δράσεων που θα ενισχυθούν από τα Διαρθρωτικά, το ταμείο Αγροτικής ανάπτυξης και το Ε.Τ.Α. Καθορισμός στρατηγικών προτεραιοτήτων και ενδεικτικών τομέων παρέμβασης με βάση κατευθυντήριες γραμμές και αναγνώριση τομέων που χρίζουν συντονισμό .
  - Συζήτηση επί του καθορισμό κοινών αρχών διαχείρισης, εφαρμογής και ελέγχου.

10. Το 1^ο Σχέδιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013 (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ) διαβιβάστηκε με το αριθμ.1880/28-6-2006 έγγραφο, στους αντιπροσωπευτικούς εταίρους οι οποίοι έχουν καθοριστεί με την αριθμ.1942/24-5-2005 Απόφαση. Οι κοινωνικοί & λοιποί εταίροι ανταποκρίθηκαν στη πρόσκληση και είκοσι δύο (22) Φορείς απέστειλαν τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους.
11. Το πρώτο σχέδιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013 (Ε.Σ.Σ.Α.ΑΛ) αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα, www.alieia.gr στην οποία μπορούσαν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς (συλλογικοί φορείς, υπηρεσίες, επιμελητήρια κλπ) να δουν το κείμενο και στο e-mail : infoalieia@mou.gr να στέλνουν τις προτάσεις τους και να θέτουν τα ερωτήματά τους.
12. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Επ. Προγράμματος Αλιείας 2000-2006 η οποία συνεδρίασε στις 2-7-2006 (9^η Συνεδρίαση) παρουσιάστηκε αναλυτικά το 1^ο Σχέδιο του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Αλιείας και αναπτύχθηκαν απόψεις και προτάσεις από τους συμμετέχοντες κοινωνικούς & λοιπούς εταίρους.
13. Οι προτάσεις των κοινωνικών εταίρων και των λοιπών φορέων οι οποίες είχαν σταλεί γραπτά ή είχαν αναπτυχθεί προφορικά κατά την συνεδρίαση της 9^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης, ελήφθησαν υπόψη για την σύνταξη του τελικού σχεδίου του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013.
14. Σχέδιο του Επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (Ε.Π.ΑΛ) διαβιβάστηκε με το αριθμ.228/24-1-2007 έγγραφο στους αντιπροσωπευτικούς εταίρους οι οποίοι έχουν καθοριστεί με την αριθμ.1942/24-5-2005 Απόφαση προκειμένου να εκφέρουν την άποψη τους (για διαβούλευση).
15. Το σχέδιο του Επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (Ε.Π.ΑΛ) αναρτήθηκε παράλληλα και στην ιστοσελίδα, www.alieia.gr στην οποία μπορούσαν όλοι οι φορείς (συλλογικοί φορείς, υπηρεσίες, επιμελητήρια κλπ) να δουν το κείμενο και στο e-mail : infoalieia@mou.gr να στέλνουν τις απόψεις και προτάσεις τους.
16. Οι προτάσεις των κοινωνικών εταίρων και των λοιπών φορέων στους οποίους δόθηκε ο αναγκαίος χρόνος και η δυνατότητα παρέμβασεις (30 προτάσεις) ελήφθησαν υπόψη για την σύνταξη του τελικού σχεδίου του Επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (Ε.Π.ΑΛ).
17. Η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 διαβιβάστηκε από το ΥΠΕΧΩΔΕ με το αριθμ.127140/13.3.2007 έγγραφο της ΕΥΠΕ (σύμφωνα με το άρθρο 7 της ΚΥΑ ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/107017/2006) στους πιο κάτω φορείς :

- i. τα Υπουργεία
  - Πολιτισμού
  - Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
  - Εμπορικής Ναυτιλίας
  - Ανάπτυξης
  - Τουριστικής Ανάπτυξης
  - Οικονομίας και Οικονομικών
- ii. την Κεντρική Υπηρεσία Υδάτων, τη Διεύθυνση Χωροταξίας, τη Διεύθυνση Ελέγχου, Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και Θορύβου και τα Τμήματα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Γενικών Περιβαλλοντικών Θεμάτων της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού, καθώς και τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του ΥΠΕΧΩΔΕ
- iii. τους Οργανισμούς Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας και Θεσσαλονίκης
- iv. τα Περιφερειακά Συμβούλια των δεκατριών (13) Περιφερειών της Χώρας
- v. την Αρχή Σχεδιασμού, προκειμένου να δημοσιοποιήσει τη ΣΜΠΕ στο κοινό.

Παράλληλα πραγματοποιήθηκε δημοσιοποίηση της ΣΜΠΕ στο κοινό με δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης σε δύο εφημερίδες εθνικής εμβέλειας (ημ/νίες δημοσιεύσεων: 28.3.2007 & 31.3.2007) και παράλληλα με ανάρτηση του κειμένου της ΣΜΠΕ στον δικτυακό τόπο της Διαχειριστικής Αρχής .

18. Με την αριθμ 126786/ 23-7-2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Χωροταξίας & Δημοσίων Έργων, Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013.

Συμπερασματικά:

A. Η διαβούλευση με τους κοινωνικούς και λοιπούς εταίρους είχε σαν αποτέλεσμα την βελτίωση του σχεδίου του Επιχειρησιακού προγράμματος με την ενσωμάτωση σχετικών προτάσεων που είχαν σχέσει :

- με τα διάφορα τμήματα του αλιευτικού στόλου και ιδιαίτερα την παράκτια (ενίσχυση παράκτιας αλιείας) και τη μέση αλιεία(βελτίωση της ποιότητας των αλιευμάτων –όροι πρόσβασης κλπ) .
- με τις υδατοκαλλιέργειες, ιδιαίτερα τις θαλάσσιες υδατοκαλλιέργειες καθώς και τις πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)
- την μεταποίηση και την εμπορία των αλιευτικών προϊόντων (ποιότητα αλιευτικών προϊόντων και προστιθέμενη αξία)
- τα θέματα κοινού ενδιαφέροντος του Άξονα 3 που έχουν σχέση :
  - α) με τη βελτίωση της ικανότητας οργάνωσης των αλιέων σε συλλογικούς φορείς και οργανώσεις .
  - β) την προώθηση της ένταξης των μονάδων υδατοκαλλιέργειας σε περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης των υδατοκαλλιεργειών(ΠΟΑΥ) .

γ) των προώθηση (διαφήμιση κλπ) των αλιευτικών προϊόντων και τα σήματα ποιότητας .

δ) τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών καταφυγίων (θέματα ασφάλειας σκαφών και ποιότητας αλιευμάτων).

δ) την προστασία της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας (Τεχνικοί ύφαλοι)

στ) τη καινοτομία στο τομέα της αλιείας, ιδιαίτερα σε θέματα υδατοκαλλιεργειών .

- Την ενίσχυση των αλιευτικών περιοχών στα πλαίσια του Άξονα 4 με έμφαση τα μικρά και απομακρυσμένα νησιά.

Β. Παράλληλα ενσωματώθηκαν στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα οι διαφοροποιήσεις που επιβλήθηκαν με την αριθμ 126786/ 23-7-2007 Κοινή Υπουργική Απόφαση με την οποία εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013, δηλαδή ενσωματώθηκε η περιβαλλοντική διάσταση. Στις διατάξεις εφαρμογής του προγράμματος έχει συμπεριληφθεί το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Προγράμματος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14: ΠΙΝΑΚΕΣ

14. ΠΙΝΑΚΕΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Αριθμός Σκαφών ανά τύπο

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Τράτες	361	353	338	339	330	330
Γρι-γρι	334	334	327	317	310	302
Πεζότρατες	401	401	378	373	372	367
Υπερ-Ατλαντικά	53	53	52	43	36	27
Παράκτια >12m	481	493	448	447	432	425
Παράκτια < 12m	18.181	18.240	17.739	17.342	17.049	16.818
	19.810	19.876	19.282	18.861	18.529	18.269
	100,0%	100,3%	97,3%	95,2%	93,5%	92,2%

Ολικά kW ανά τύπο

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Τράτες	105.169	103.978	98.686	98.770	96.291	96.275
Γρι-γρι	58.160	58.366	57.172	55.631	54.855	53.587
Πεζότρατες	24.803	24.803	23.316	22.927	22.889	22.570
Υπερ-Ατλαντικά	32.395	32.395	30.013	23.894	18.425	14.411
Παράκτια >12m	47.083	48.193	42.497	42.046	40.515	39.098
Παράκτια < 12m	354.204	356.604	343.028	326.147	317.499	311.619
	621.815	624.339	594.712	569.415	550.474	537.560
	100,0%	100,4%	95,6%	91,6%	88,5%	86,5%

Ολικά GT ανά τύπο

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Τράτες	29.116	29.546	28.315	29.440	30.399	31.433
Γρι-γρι	11.904	11.985	11.910	12.024	12.000	11.899
Πεζότρατες	2.755	2.755	2.566	2.523	2.518	2.475
Υπερ-Ατλαντικά	18.899	18.899	15.798	12.618	9920	7.224
Παράκτια >12m	8.827	9.165	8.265	8.192	7.901	7.672
Παράκτια < 12m	35.477	35.972	34.856	33.560	32.956	32.684
	106.978	108.322	101.710	98.357	95.694	93.387
	100,0%	101,3%	95,1%	91,9%	89,5%	87,3%

Μέσο μήκος ανά τύπο

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Τράτες	23,81	24,03	24,11	24,36	24,69	24,88
Γρι-γρι	17,99	18,04	18,15	18,38	18,53	18,67
Πεζότρατες	10,15	10,15	10,12	10,11	10,11	10,11
Παράκτια	6,74	6,77	6,75	6,74	6,75	6,77

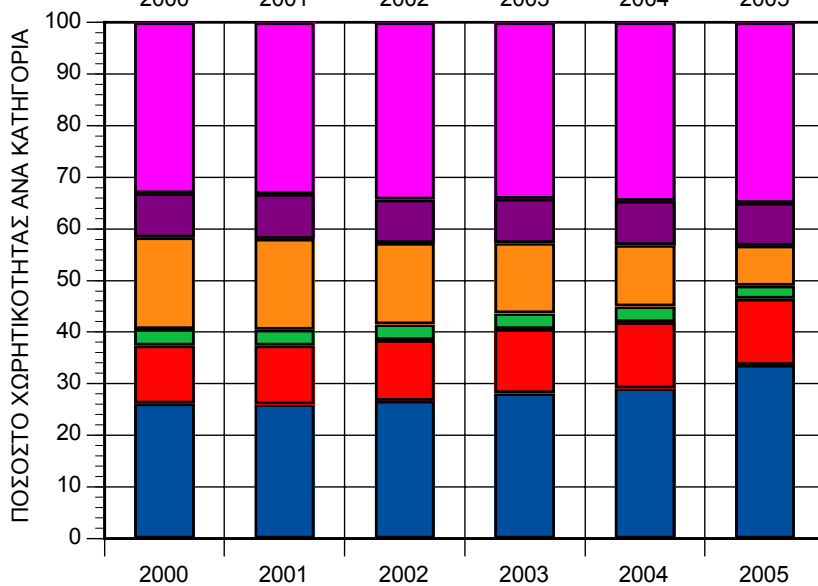
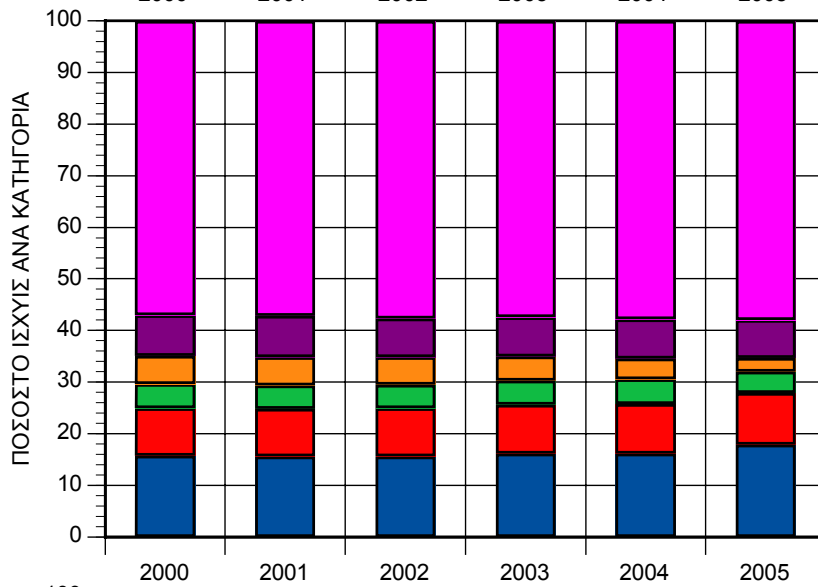
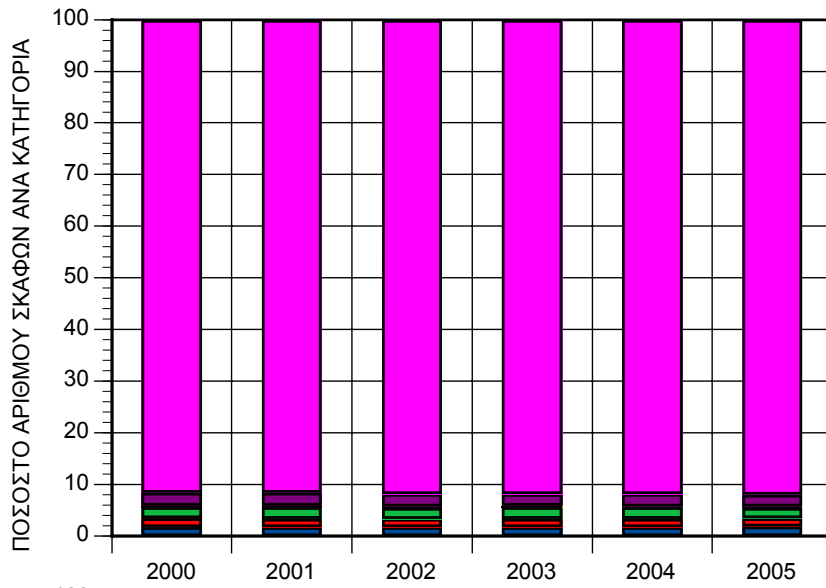
Μέση ηλικία από κατασκευής ανά τύπο

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Τράτες	27,2	26,2	25	23,9	22,6	21,6
Γρι-γρι	29,7	29,6	29,1	28,3	27,3	26,5
Πεζότρατες	42,3	42,3	42,1	42	42	42
Παράκτια	27,5	27,1	26,4	25,9	25,3	24,6

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

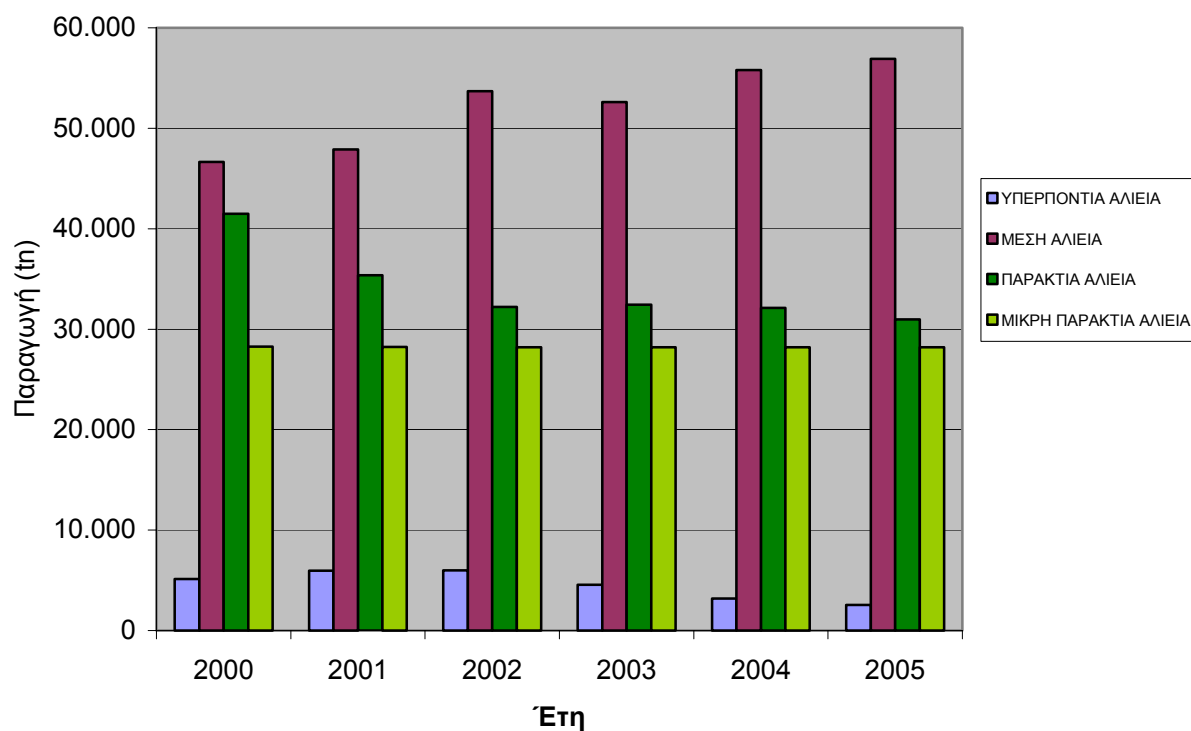

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Παραγωγή Θαλάσσιας Αλιείας 2000-2005

Παραγωγή των αλιευμάτων από της διάφορους τύπους αλιείας.

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΠΟΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΞΙΑ ΑΛΙΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

Ποσότητες σε τν., αξίες σε χιλιάδες €

ΕΙΔΟΣ ΑΛΙΕΙΑΣ	2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €	Ποσότητα τν.	Αξία '000 €
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	121.534,0	334.929,8	117.454,2	335.498,1	120.079,2	342.420,1	117.819,6	359.479,4	119.328,4	376.506,8	118.634,0	399.283,3
ΥΠΕΡΠΟΝΤΙΑ ΑΛΙΕΙΑ	5.143,9	28.575,4	5.973,0	31.053,3	5.980,9	24.390,7	4.566,5	16.996,3	3.202,2	12.500,0	2.547,8	10.629,2
ΜΕΣΗ ΑΛΙΕΙΑ	46.634,9	94.722,1	47.897,4	98.635,4	53.689,4	112.267,4	52.618,6	126.032,0	55.803,7	148.123,0	56.917,1	161.216,2
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΑΛΙΕΙΑ	41.480,8	126.809,2	35.361,9	121.143,7	32.220,6	121.197,1	32.446,2	131.886,2	32.134,2	131.318,9	30.980,8	142.873,0
ΜΙΚΡΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΑΛΙΕΙΑ	28.274,4	84.823,2	28.221,9	84.665,7	28.188,3	84.564,9	28.188,3	84.564,9	28.188,3	84.564,9	28.188,3	84.564,9

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ & ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ
(ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΣΑ)

<i>ΕΤΗ</i>	<i>Ανθρώπινο δυναμικό που ασχολήθηκε</i>	<i>Συνολικές Πιστώσεις που διατέθηκαν για επιθεωρήσεις και ελέγχους σε χιλ. ευρώ</i>	<i>Αριθμός Σκαφών που διατέθηκαν για Περιπολίες</i>	<i>Αριθμός Αεροσκαφών</i>	<i>Αριθμός Περιπ. Οχημάτων</i>
2000	1.370	31.500,0	141	4	297
2001	1.470	36.387,0	184	7	303
2002	1.483	48.883,0	203	7	322
2003	1.484	37.061,0	212	7	329
2004	1.484	33.295,0	203	7	322
2005	1581	33.500	203	7	322
ΣΥΝΟΛΟ	8.872	220.626	1146	39	1.895

ΠΗΓΗ: Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ & ΕΛΕΓΧΟΙ ΤΗΣ ΑΛΙΕΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΣ
(ΕΠΙΒΛΗΘΕΙΣΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ)**

ΕΤΗ	Συνολικός Αριθμός Επιθεωρήσεων	Αποφάσεις Επιβολής Κυρώσεων			Ύψος Επιβληθέντων Προστίμων σε χιλ. ευρώ			Ημέρες Αφαίρεσης Αδειών		
		Επαγγελματικά	Ερασιτεχνικά	Εκρηκτικά- Τοξικά	Επαγγελματικά	Ερασιτεχνικά	Εκρηκτικά- Τοξικά	Επαγγελματικά	Ερασιτεχνικά	Εκρηκτικά- Τοξικά
2000	6.105	381	813	32	310,00	298,30	187,20	5.150	3.290	8.030
2001	6.381	516	926	17	353,46	326,55	54,59	6.075	3.710	1.175
2002	7.494	709	1.198	21	580,88	472,98	60,41	10.175	2.935	3.710
2003	7.638	614	1.135	24	499,90	451,75	76,47	8.395	3.540	1.825
2004	3.561	499	1.139	20	402,20	432,45	102,20	7.700	3.232	1.095
2005	7.940	436	790	4	336,64	306,64	8,0	5985	5950	-
ΣΥΝΟΛΟ	39.119	3.155	6.001	113	2.483,08	2.288,67	488,87	43.480	22.657	15.835

ΠΗΓΗ : Υπ. Εμπορικής Ναυτιλίας

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Αριθμός μονάδων Υδατοκαλλιεργειών και Ιχθυογεννητικών Σταθμών
την περίοδο 2000-2005 ανά είδος εκτροφής

ΕΤΟΣ	Αριθμός μονάδων πάχυνσης και ΙΧΣ					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Α. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ						
<i>Πέστροφα</i>	96	90	88	90	93	94
<i>Κυπρίνος</i>	12	13	12	13	13	9
<i>Σολομός</i>	4	7	6	5	5	5
<i>Χέλια</i>	10	9	10	9	10	8
<i>Λοιπά είδη (Κέφαλοι, Τιλάπια, κ.λ.π.)</i>	10	11	11	9	8	6
Σύνολο	132	130	127	126	129	122
Β. ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΝΕΡΑ						
<i>Τσιπούρα-Λαβράκι-Ν. είδη</i>	282	290	308	307	309	310
<i>Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί Τσιπ.-Λαβρ.-Ν. ειδών</i>	36	41	39	38	38	39
<i>Οστρακοκαλλιέργειες</i>	564	566	574	575	577	553
<i>Γαριδοκαλλιέργειες</i>	1	1	1	1	1	1
<i>Πάχυνση μεγάλων πελαγικών ψαριών (τόννος)</i>					1	1
<i>Σπογγοκαλλιέργειες</i>					4	4
Σύνολο	883	898	922	921	930	908
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β	1.015	1.028	1049	1047	1059	1030

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Παραγωγή Υδατοκαλλιέργειών και Αλιείας Εσωτερικών υδάτων την περίοδο 2000-2005
ανά είδος εκτροφής

ΕΤΟΣ	Παραγωγή σε τόνους και εκατ. ιχθύδια					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Α. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ						
<i>Πέστροφα</i>	2.660	2.334	2.340	1.925	2.188	2.445,74
<i>Κυπρίνος</i>	166	126,8	121	150	165,9	107,06
<i>Σολομός</i>	12	26,05	20	18,5	14,22	5,81
<i>Χέλια</i>	675	735,08	664,2	420	556,25	373,08
<i>Λοιπά είδη (Κέφαλοι, Τιλάπια, κ.λ.π.)</i>	143	117,7	90	116	148,3 & 0,132 ⁹	83,00
Σύνολο	3.656	3.340	3.235	2.629,50	3.072,67 & 0,132	3.014,69
Β. ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΝΕΡΑ						
<i>Τσιπούρα-Λαβράκι-Ν. είδη</i>	50.295,7 ¹	58.108 ³	62.457 ⁵	66.376 ⁷	64.784,9 ¹⁰	76.423,75 ¹²
<i>Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί Τσιπ.-Λαβρ.-Ν. ειδών</i>	193,744 ²	250,989 ⁴	269,506 ⁶	238,355 ⁸	289,668 ¹¹	300,904 ¹³
<i>Οστρακοκαλλιέργειες</i>	32.550	31.981	31.823	31.540,68	37.794,06	26.065,90
<i>Γαριδοκαλλιέργειες</i>	0	0	4	0	0	7,10
Σύνολο	82.845,816 & 193,744	90.089 & 250,989	94.334,68 & 269,506	97.916,68 & 238,355	102.577,9 & 289,668	102.496,75 & 300,904
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β	86.501,816 & 193,744	93.429 & 250,989	97.569,68 & 269,506	100.546,18 & 238,355	105.650,57 & 289,800	105.511,44 & 300,904
Γ. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ (εκτατικό σύστημα εκτροφής)	1.623	1.503	1.300	1.337,10	1.302,10	1.058,66
Δ. ΛΙΜΝΕΣ-ΠΟΤΑΜΙ (αλιεία εσωτερικών υδάτων)	1.810	1.676	1.700	1.828,60	1.941,50	1.001,50
ΣΥΝΟΛΟ Γ+Δ	3.433	3.179	3.000	3.165,70	3.243,60	2.060,43

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Νέα είδη

¹1.232,7 τόν., ²9.469.820 ιχθύδια, ³1.990 τόν., ⁴10.053.166 ιχθύδια

⁵1.956 τόν., ⁶17.547.964 ιχθύδια, ⁷3.125 τόν., ⁸16.596.233 ιχθύδια

⁹ άτομα γόνου διακοσμητικών ειδών, ¹⁰3.043,2 τόν., ¹¹14.758.000 ιχθύδια

¹²1.999,2 τόν. από τα οποία 587,7 τόν. είναι ερυθρός τόννος,

¹³17.483.000 ιχθύδια

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Αξία παραγωγής των προϊόντων Υδατοκαλλιέργειας και Αλιείας Εσωτερικών Υδάτων
την περίοδο 2000-2005 ανά είδος εκτροφής

ΕΤΟΣ	Αξία της παραγωγής σε χιλ. ευρώ					
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Α. ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ ΝΕΡΑ						
<i>Πέστροφα</i>	8.742,00	9.012,00	10.530,00	4.620,00	5.418,93	8.456,90
<i>Κυπρίνος</i>	604,00	480,00	484,00	525,00	596,89	445,07
<i>Σολομός</i>	88,00	258,00	210,00	179,45	135,88	60,12
<i>Χέλια</i>	4.655,00	4.137,00	4.981,50	2.436,00	4.268,92	3.770,57
<i>Λοιπά είδη (Κέφαλοι, Τιλάπια, κ.λ.π.)</i>	629,00	510,00	315,00	556,80	649,18	465,21
Σύνολο	14.718,00	14.397,00	16.521,00	8.317,25	11.069,87	13.197,87
Β. ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ ΝΕΡΑ						
<i>Τσιπούρα-Λαβράκι-Ν. είδη</i>	223.448,00	224.023,00	230.707,00	292.653,00	281.730,00	323.232,78
<i>Ιχθυογεννητικοί Σταθμοί Τσιπ.-Λαβρ.-Ν. ειδών</i>	44.055,00	54.159,00	68.951,00	57.246,00	63.320,00	65.996,62
<i>Οστρακοκαλλιέργειες</i>	9.314,00	9.385,00	11.902,00	12.459,00	15.490,00	11.326,30
<i>Γαριδοκαλλιέργειες</i>	0,00	0,00	52,00	0,00	0,00	120,70
Σύνολο	276.817,00	287.567,00	311.612,00	362.358,00	360.540,00	400.676,40
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β	291.535,00	301.964,00	328.133,00	370.675,25	371.609,87	413.874,27
Γ. ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ (εκτατικό σύστημα εκτροφής)	5.716,80	5.772,56	5.720,00	6.150,66	6.184,98	5.358,02
Δ. ΛΙΜΝΕΣ-ΠΟΤΑΜΙ (αλιεία εσωτερικών υδάτων)	2.911,23	2.855,47	3.460,15	4.145,55	4.611,37	2.398,90
ΣΥΝΟΛΟ Γ+Δ	8.628,03	8.628,03	9.180,15	10.296,21	10.796,35	7.756,92

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Χωροταξική κατανομή των μονάδων Υδατοκαλλιέργειας & ΙΧΣ που λειτουργούν στη χώρα της

Ε Τ Ο Σ 2 0 0 5									
α/α	Νομός	Θαλάσσιας Ιχθυοκαλλιέργειας	Πάχυνσης πελαγικών ψαριών (τόνος)	ΙΧΣ ευρύαλων ειδών	οστρακο/ργειας	γαριδο/ργειας	σπογγοκαλλιέργειας	Ιχθυοκαλλιέργειας γλυκών νερών	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ
1	Αιτωλ/νίας	28		5	1				34
2	Αρκαδίας	6						1	7
3	Αργολίδας	19		1	1				21
4	Άρτας							6	6
5	Αττικής	22		2	5				29
6	Αχαΐας							4	4
7	Βοιωτίας	7		1				2	10
8	Γρεβενών							4	4
9	Δωδ/σου	32		2			4		38
10	Δράμας							3	3
11	Έβρου					1			1
12	Εύβοιας	34		5	2				41
13	Ευρυτανίας								
14	Ηλείας							4	4
15	Ημαθίας				128			7	135
16	Ηρακλείου			1				4	5
17	Θεσσαλονίκης				285			3	288
18	Θεσπρωτίας	25		1	2			3	31
19	Ιωαννίνων							42	42
20	Καβάλας	1			19				20
21	Καρδίτσας							5	5

22	Καστοριάς						3	3	
23	Κέρκυρας	1						1	
24	Κεφαλονιάς- Ιθάκης	26	1	3				30	
25	Κοζάνης						0		
26	Κορινθίας	20		1				21	
27	Κυκλάδων	3						3	
28	Λακωνίας						2	2	
29	Λασιθίου	2		1				3	
30	Λέσβου	5		1	2			8	
31	Λευκάδας	1						1	
32	Μαγνησίας	2					1	3	
33	Μεσσηνίας	3					1	4	
34	Ξάνθης				9		1	10	
35	Πέλλας						2	2	
36	Πιερίας	0		2	68		1	71	
37	Πρέβεζας	11		1	8		8	28	
38	Ροδόπης	1		1	3			5	
39	Σάμου	1						1	
40	Σερρών				3		6	9	
41	Τρικάλων						5	5	
42	Φθιώτιδας	27		7	14		2	50	
43	Φωκίδας	12		3			1	16	
44	Χαλκιδικής	4			3		1	8	
45	Χανίων	1						1	
46	Χίου	16		1				17	
		310	1	39	553	1	4	122	1030

Πηγή : Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΠΙΝΑΚΑΣ 10
ΕΞΕΛΙΞΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Ισοζύγιο	
	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)
2000	170.193,2	325.617,1	90.800,6	260.450,5	-79.392,7	-65.166,6
2001	210.531,0	367.273,7	88.190,6	256.267,4	-122.340,4	-111.006,3
2002	273.884,4	460.015,9	88.667,8	302.288,0	-185.216,5	-157.727,9
2003	187.336,2	412.221,3	94.528,4	319.641,5	-92.807,7	-92.579,8
2004	173.494,8	390.435,0	98.046,1	338.812,9	-75.448,6	-51.622,1
2005	216.077,9	430.740,1	101.444,3	371.306,7	-114.633,6	-59.433,4

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11
ΕΞΕΛΙΞΗ ΙΣΟΖΥΓΙΟΥ ΝΩΠΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

	Εισαγωγές		Εξαγωγές		Ισοζύγιο	
	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)	Ποσót. (τν.)	Αξία ('000 €)
2000	29.496,6	54.610,5	50.132,3	201.264,7	20.635,7	146.654,2
2001	21.141,8	61.736,3	51.591,4	188.219,7	30.449,7	126.483,3
2002	15.339,7	72.063,1	53.986,7	217.924,8	38.647,0	145.861,6
2003	14.004,9	68.719,8	56.415,2	237.505,4	42.410,3	168.785,6
2004	13.672,2	75.368,5	54.662,3	244.629,7	40.990,1	169.261,2
2005	13.956,9	70.245,6	58.931,0	265.889,1	44.974,1	195.643,5

Πηγή: ΕΣΥΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 12
ΦΑΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ποσότητες σε τν.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Συλλεκτική αλιεία	93.259,6	89.232,3	91.890,9	89.631,3	91.140,1	90.445,7
Μικρή παράκτια αλιεία	28.274,4	28.221,9	28.188,3	28.188,3	28.188,3	28.188,3
Υδατοκαλλιέργειες	89.934,8	96.608,0	100.569,7	103.711,9	108.894,2	107.571,9
Πρωτογενής παραγωγή	211.468,8	214.062,2	220.648,9	221.531,5	228.222,6	226.205,9
Εισαγωγές	114.609,2	122.735,3	182.737,4	112.496,7	112.062,2	126.261,6
Εξαγωγές	89.383,2	82.309,8	87.095,0	93.479,9	97.143,6	98.402,2
Φαινόμενη κατανάλωση	236.694,8	254.487,8	316.291,3	240.548,3	243.141,1	254.065,4

Σημ.: Έχουν αφαιρεθεί προϊόντα μη προς ανθρώπινη κατανάλωση

Πηγή: ΕΣΥΕ και Δ/ση Υδατ/γειών

ΠΙΝΑΚΑΣ 13
ΦΑΙΝΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΝΩΠΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Ποσότητες σε τν.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Συλλεκτική αλιεία	88.115,7	83.259,3	85.910,0	85.064,8	87.937,9	87.897,9
Μικρή παράκτια αλιεία	28.274,4	28.221,9	28.188,3	28.188,3	28.188,3	28.188,3
Υδατοκαλλιέργειες	89.934,8	96.608,0	100.569,7	103.711,9	108.894,2	107.571,9
Πρωτογενής παραγωγή	206.324,9	208.089,2	214.668,0	216.965,0	225.020,4	223.658,1
Εισαγωγές	29.496,6	21.141,8	15.339,7	14.004,9	13.672,2	13.956,9
Εξαγωγές	50.132,3	51.591,4	53.986,7	56.415,2	54.662,3	58.931,0
Φαινόμενη κατανάλωση	185.689,2	177.639,5	176.021,0	174.554,7	184.030,3	178.684,0

Πηγή: ΕΣΥΕ και Δ/ση Υδατ/γειών

ΠΙΝΑΚΑΣ 14
ΕΞΕΛΙΞΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ

		2000	2001	2002	2003	2004	2005
Παραγωγή (τον.)	Αλίπαστα	5.086,3	4.355,2	3.261,3	2.406,2	4.363,7	5.022,7
	Κονσέρβες	4.063,5	4.346,3	4.667,6	4.641,3	5.624,0	4.865,3
	Καπνιστά	1.848,3	1.010,0	1.379,5	2.561,1	756,3	1.041,8
	Φιλέτα (*)						12.343,9
	Ιχθυοπαρ/τα	133,0	581,4	64,7	875,5	517,4	55,5
	Τυποποίηση	3.177,5	3.658,9	19.969,8	28.817,0	28.025,9	3.229,6
	Κατάψυξη	38.711,7	31.827,7	19.662,1	15.748,5	22.446,4	30.874,5
	Αποκελύφωση	508,4	191,5	151,8	263,0	341,2	1.850,6
	Σύνολο	53.528,7	45.971,0	49.156,8	55.312,6	62.074,9	59.283,9
Αξία (χιλ. €)	Αλίπαστα	12.998,2	12.270,0	13.772,9	9.418,0	17.513,1	28.127,37
	Κονσέρβες	15.207,6	14.281,2	15.551,1	15.377,9	18.626,1	19.730,0
	Καπνιστά	7.593,8	5.885,9	5.935,7	11.684,4	4.852,3	8.634,9
	Φιλέτα (*)						110.675,3
	Ιχθυοπαρ/τα	2.072,1	1.744,7	199,3	2.474,8	2.344,0	519,6
	Τυποποίηση	10.367,1	11.585,3	74.775,1	107.413,3	65.827,3	10.963,2
	Κατάψυξη	216.744,1	84.436,5	59.848,9	50.226,6	74.512,5	110.304,0
	Αποκελύφωση	1.613,2	745,9	497,0	1.121,4	888,1	5.417,5
	Σύνολο	266.596,2	130.949,4	170.580,0	197.716,4	184.563,4	294.371,8

(*) Πριν το 2005 η παραγωγή φιλέτων καταχωρείται σε άλλες κατηγορίες

Πηγή: Δ/ση Αλιευτικών Εφαρμογών

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

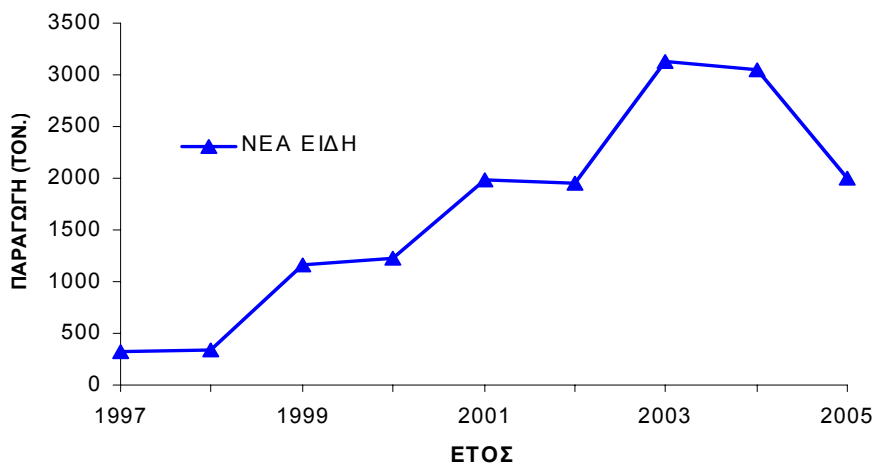
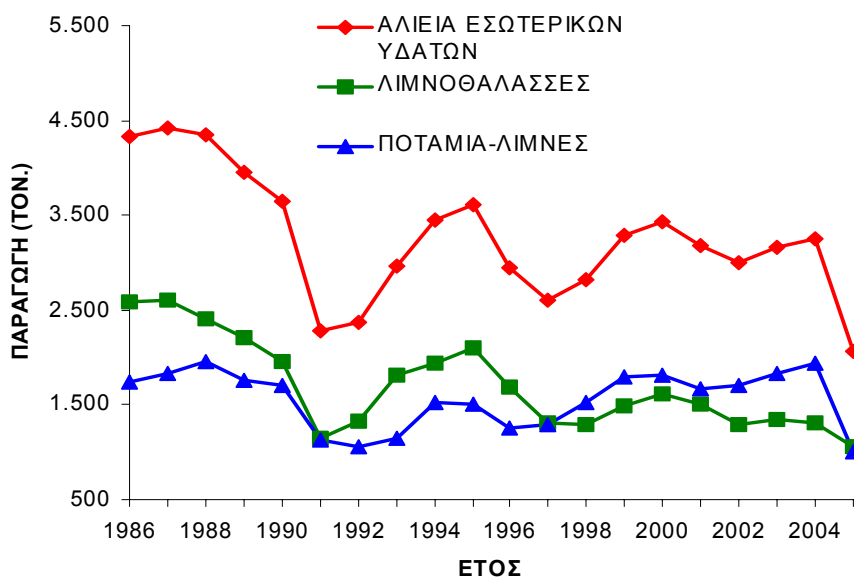
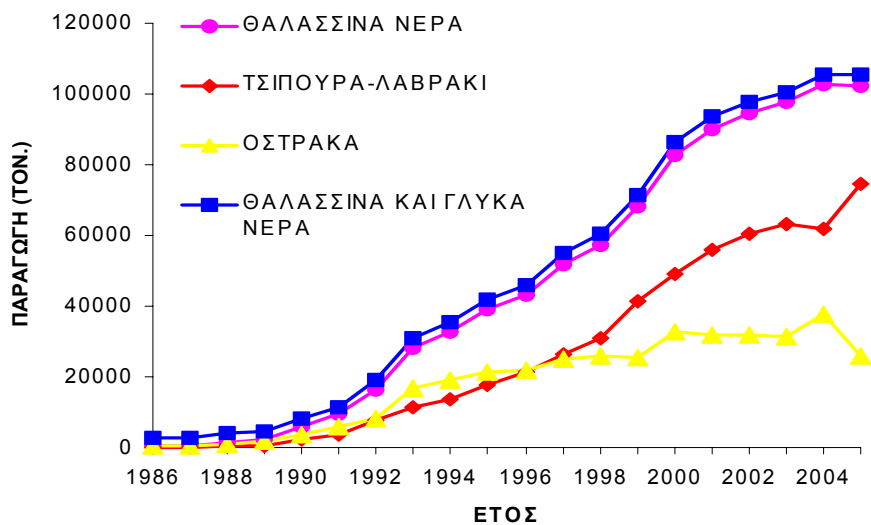
ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΑΛΙΕΙΑΣ

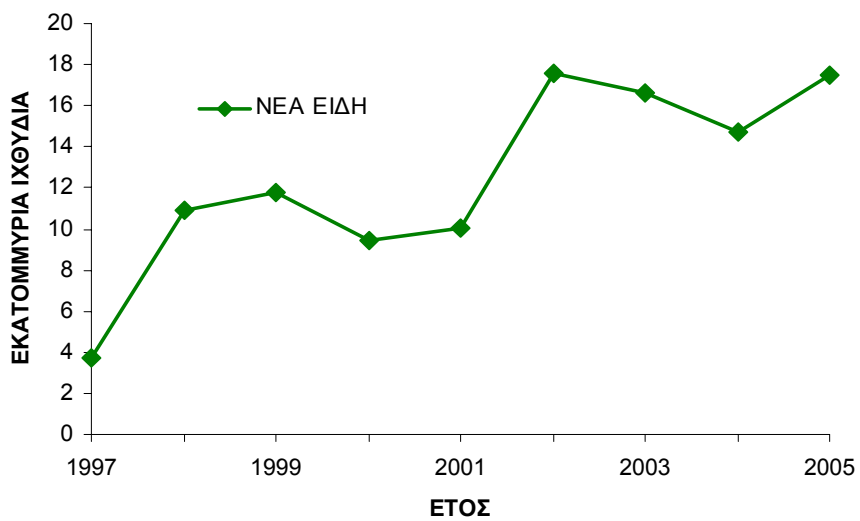
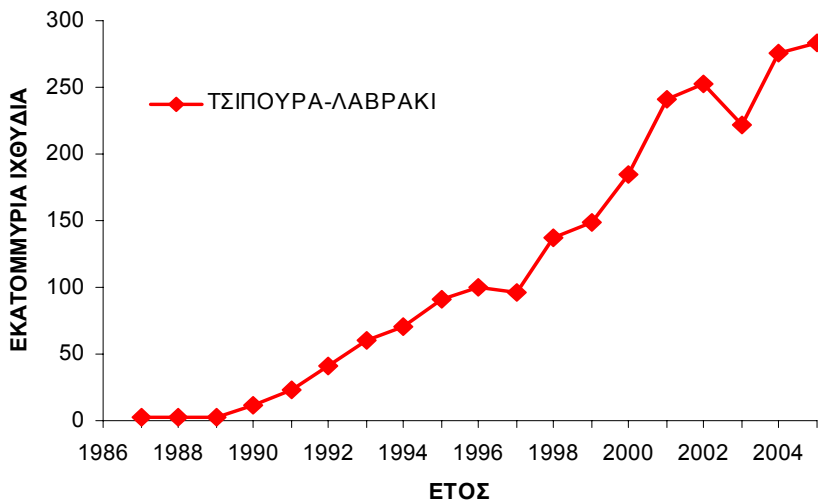
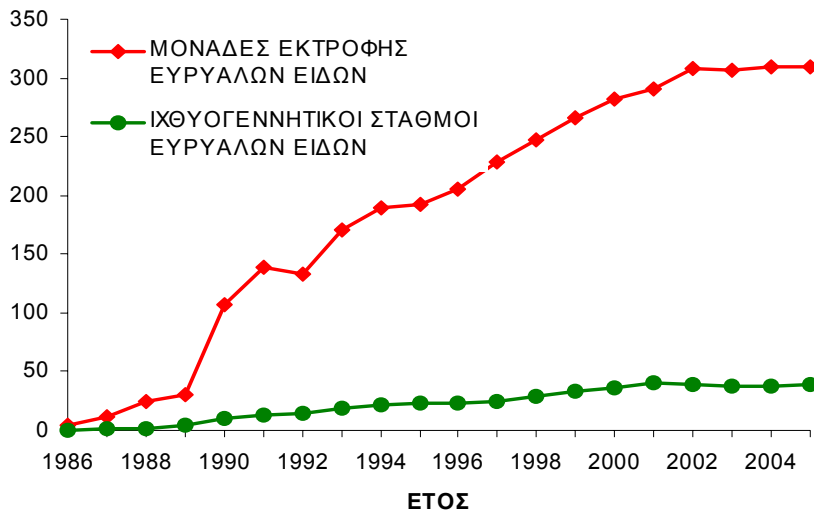
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Μόνιμοι						
Θαλάσσια αλιεία	37.626	37.490	34.492	31.721	31.052	31.000
Υδατοκαλλιέργεια	4.934	4.697	4.745	4.980	5.207	5.215
Μεταποίηση	1.378	1.629	1.727	2.172	1.902	1.936
Σύνολο	43.938	43.816	40.964	38.873	38.161	38.151

Εποχικοί

Θαλάσσια αλιεία	0	0	0	0	0	0
Υδατοκαλλιέργεια	1.630	1.976	1.759	1.570	1.378	1.389
Μεταποίηση	1.246	905	790	916	953	713
Σύνολο	2.876	2.881	2.549	2.486	2.331	2.102
Γενικό σύνολο	46.814	46.697	43.513	41.359	40.492	40.253

Πηγή: : Υπ. Αγροτικής
Ανάπτυξης και Τροφίμων /
Γενική Δ/νση Αλιείας

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000 ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
GR1110007	ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΟΣ ΒΡΑΧΙΩΝΑΣ	SCI	9857,6	2040,75	20,70%
GR1130009	ΛΙΜΝΕΣ & ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	29455,98	4408,56	14,97%
GR1150008	ΟΡΜΟΣ ΠΟΤΑΜΙΑΣ-ΑΚΡ. ΠΥΡΓΟΣ ΕΩΣ Ν. ΓΡΑΜΒΟΥΣΣΑ	SCI	344,98	344,98	100,00%
GR1150009	ΚΟΛΠΟΣ ΠΑΛΑΙΟΥ - ΟΡΜΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ	SCI	1178,55	1178,55	100,00%
GR1150010	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ & ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΕΡΑΜΩΤΗΣ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	22484,63	4126,25	18,35%
GR1220002	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ-ΑΧΙΟΥΠΟΛΗ	SCI	33676,35	6088,51	18,08%
GR1220003	ΣΤΕΝΑ ΡΕΝΤΙΝΑΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	2905,16	29,01	1,00%
GR1250003	ΟΡΟΣ ΤΙΤΑΡΟΣ	SCI	5325,05	4133,76	77,63%
GR1250004	ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	1440,56	252,05	17,50%
GR1270002	ΟΡΟΣ ΙΤΑΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑ	SCI	18142,62	943,33	5,20%
GR1270007	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΕΛΙΑ - ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΑΣΤΡΟ-ΕΚΒΟΛΗ ΡΑΓΟΥΛΑ	SCI	536,37	535,09	99,76%
GR1270008	ΠΑΛΙΟΥΡΙ-ΑΚΡΟΤΗΡΙ	SCI	287,21	267,17	93,02%
GR1270009	ΠΛΑΤΑΝΙΤΣΙ - ΣΥΚΙΑ: ΑΚΡ. ΡΗΓΑΣ-ΑΚΡ. ΑΔΟΛΟ	SCI	994,58	993,06	99,85%
GR1270010	ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΠΥΡΓΟΣ - ΟΡΟΣ ΚΥΨΑΣ-ΜΑΛΑΜΟ	SCI	1176,87	1153,89	98,05%
GR1420004	ΚΑΡΛΑ - ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ - ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ ΒΕΛΕΣΤΙΝΟΥ-ΝΕΟΧΩΡΙ	SCI	43435,5	3203,01	7,37%
GR1430001	ΟΡΟΣ ΠΗΛΙΟ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	31112,17	2198,98	7,07%
GR1430003	ΣΚΙΑΘΟΣ: ΚΟΥΚΟΥΝΑΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	89,6	50,67	56,55%
GR1430004	ΕΘΝΙΚΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟ ΠΑΡΚΟ ΑΛΟΝΝΗΣΟΥ - ΒΟΡΕΙΩΝ ΣΠΟΡΑΔΩΝ, ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΣΚΟΠΕΛΟΣ	SCI	249145,62	232118,72	93,17%
GR2110001	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΔΕΛΤΑ ΛΟΥΡΟΥ & ΑΡΑΧΘΟΥ (ΠΕΤΡΑ ΜΥΤΙΚΑΣ, ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ)	SCI	28780,13	16043,92	55,75%
GR2120001	ΕΚΒΟΛΕΣ (ΔΕΛΤΑ) ΚΑΛΑΜΑ	SCI	8531,68	1534,86	17,99%
GR2140003	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΠΑΡΓΑ ΕΩΣ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ (ΠΡΕΒΕΖΑ), ΑΚΡ. ΚΕΛΑΔΙΟ - ΑΓ.ΘΩΜΑΣ	SCI	1525,88	1523,95	99,87%
GR2210002	ΚΟΛΠΟΣ ΛΑΓΑΝΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (ΑΚΡ. ΓΕΡΑΚΙ-ΚΕΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΩΝΗΣΙ & ΠΕΛΟΥΖΟ	SCI	6957,7	6079,82	87,38%
GR2210003	ΝΗΣΟΙ ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ	SCI	525,43	388,94	74,02%
GR2220003	ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΣ ΙΟΝΙΟΥ (ΜΕΓΑΝΗΣΙ, ΑΡΚΟΥΔΙ, ΑΤΟΚΟΣ, ΒΡΩΜΟΝΑΣ)	SCI	88409,9	86626,31	97,98%

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
GR2220004	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ ΕΩΣ ΒΛΑΧΑΤΑ (ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ) ΚΑΙ ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΝΤΑ	SCI	3763,52	3762,07	99,96%
GR2220005	ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ - ΣΤΕΝΟ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΙΘΑΚΗΣ - ΒΟΡΕΙΑ ΙΘΑΚΗ (ΑΚΡΟΤΗΡΙΟ ΓΕΡΟ ΓΚΟΜΠΟΣ - ΔΡΑΚΟΥ ΠΗΔΙΜΑ - ΚΕΝΤΡΙ - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ)	SCI	18682,16	18682,22	100,00%
GR2230004	ΝΗΣΟΙ ΠΑΞΟΙ & ΑΝΤΙΠΑΞΟΙ	SCI	5649,66	2639,17	46,71%
GR2230005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΚΑΝΟΝΙ ΕΩΣ ΜΕΣΟΓΓΙ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	SCI	884,14	884,14	100,00%
GR2310001	ΔΕΛΤΑ ΑΧΕΛΟΟΥ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ-ΑΙΤΟΛΙΚΟΥ, ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΥΗΝΟΥ, ΝΗΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ, ΝΙΣΟΣ ΠΕΤΑΛΑΣ	SCI	35588,73	21330,93	59,94%
GR2330006	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΤΥΧΙ, ΒΡΙΝΙΑ	SCI	1647,02	332,39	20,18%
GR2330007	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΑΠΟ ΑΚΡ. ΚΥΛΛΗΝΗ ΕΩΣ ΤΟΥΜΠΙ - ΚΑΛΟΓΡΙΑ	SCI	13259,45	11019,50	83,11%
GR2330008	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΠΟΥ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ, ΑΚΡ. ΚΑΤΑΚΟΛΟ - ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	SCI	11038,83	11038,90	100,00%
GR2410001	ΛΙΜΝΕΣ ΥΛΙΚΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΙΜΝΗ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΟΙΩΤΙΚΟΥ ΚΗΦΙΣΣΟΥ	SCI	11606,5	1125,93	9,70%
GR2440002	ΚΟΙΛΑΔΑ & ΕΚΒΟΛΕΣ ΣΠΕΡΧΕΙΟΥ - ΜΑΛΙΑΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ	SCI	47547,07	14079,09	29,61%
GR2550003	ΝΗΣΟΙ ΣΑΠΙΕΝΤΖΑ & ΣΧΙΖΑ, ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΑΚΡΙΤΑΣ	SCI	11406,23	22,57	0,20%
GR2550004	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΠΥΛΟΥ (ΔΙΒΑΡΙ) ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΣΦΑΚΤΗΡΙΑ, ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	SCI	3548,06	1634,53	46,07%
GR2550007	ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΤΕΝΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ	SCI	983	975,35	99,22%
GR3000003	ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΡΚΟ ΣΧΙΝΙΑ-ΜΑΡΑΘΩΝΑ	SCI	1296,65	326,11	25,15%
GR3000004	ΒΡΑΒΡΩΝΑ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	2669,24	423,42	15,86%
GR3000005	ΣΟΥΝΙΟ - ΝΗΣΙΔΑ ΠΑΤΡΟΚΛΟΥ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	5379,91	1154,19	21,45%
GR3000008	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ- ΠΡΑΣΣΟΝΗΣΙ & ΛΑΓΟΥΒΑΡΔΟ	SCI	7172,12	5162,41	71,98%
GR3000010	ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΥΘΗΡΩΝ: ΠΡΑΣΣΟΝΗΣΙ, ΔΡΑΓΟΝΕΡΑ, ΑΝΤΙΔΡΑΓΟΝΕΡΑ	SCI	989,16	963,40	97,40%
GR4110002	ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	6283,75	2073,82	33,00%
GR4110003	ΛΕΣΒΟΣ: ΔΥΤΙΚΗ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ- ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ	SCI	20974,07	1242,48	5,92%
GR4110004	ΛΕΣΒΟΣ: ΚΟΛΠΟΣ ΚΑΛΛΟΝΗΣ ΚΑΙ ΧΕΡΣΑΙΑ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	18297,82	11827,86	64,64%
GR4110005	ΛΕΣΒΟΣ: ΚΟΛΠΟΣ ΓΕΡΑΣ, ΕΛΟΣ ΝΤΙΡΙ & ΟΡΟΣ ΟΛΥΜΠΟΣ	SCI	11200,41	4530,85	40,45%
GR4120001	ΣΑΜΟΣ: ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΛΥΚΗ	SCI	301,34	152,51	50,61%
GR4120004	ΙΚΑΡΙΑ - ΦΟΥΡΝΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	12908,99	3441,19	26,66%

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
GR4130001	ΒΟΡΕΙΑ ΧΙΟΣ & ΝΗΣΟΙ ΟΙΝΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	34409,95	4553,76	13,23%
GR4210001	ΚΑΣΟΣ & ΚΑΣΟΝΗΣΙΑ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	13452,39	6435,06	47,84%
GR4210002	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΡΠΑΘΟΣ: ΚΑΛΗ ΛΙΜΝΗ - ΛΑΣΘΟΣ - ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	9321,9	888,40	9,53%
GR4210004	ΚΑΣΤΕΛΛΟΡΙΖΟ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΡΩ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	1769,68	599,00	33,85%
GR4210005	ΡΟΔΟΣ: ΑΚΡΑΜΥΤΗΣ, ΑΡΜΕΝΗΣΤΗΣ, ΑΤΤΑΒΥΡΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ (ΚΑΡΑΒΟΛΑ - ΟΡΜΟΣ ΓΛΥΦΑΔΑ)	SCI	27514,59	4298,09	15,62%
GR4210007	ΝΟΤΙΑ ΝΙΣΥΡΟΣ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	4055,74	646,33	15,94%
GR4210008	ΚΩΣ: ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΛΟΥΡΟΣ - ΛΙΜΝΗ ΨΑΛΙΔΙ - ΟΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ - ΑΛΥΚΗ - ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	10138,24	1805,71	17,81%
GR4210009	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ: ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΤΜΗΜΑ, ΓΥΡΟ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΙ ΟΦΙΔΟΥΣΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ (ΑΚΡ. ΛΑΝΤΡΑ - ΑΚΡ. ΒΡΥΣΗ)	SCI	7027,21	3377,09	48,06%
GR4210010	ΑΡΚΟΙ, ΛΕΙΨΟΙ, ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΔΕΣ	SCI	12407,03	9058,37	73,01%
GR4210011	ΒΡΑΧΟΝΗΣΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΟΥ: ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΑΝΑΝΕΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ, ΠΑΧΕΙΑ, ΦΤΕΝΟ, ΜΑΚΡΑ, ΑΣΤΑΚΙΔΟΝΗΣΙΑ, ΣΥΡΝΑ - ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΑ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	4568,46	2279,01	49,89%
GR4220002	ΑΝΑΦΗ: ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΚΑΛΑΜΟΣ - ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ	SCI	1143,05	389,62	34,09%
GR4220005	ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΥΛΟΥ	SCI	5328,25	4,74	0,09%
GR4220006	ΝΗΣΟΣ ΠΟΛΥΑΙΓΟΣ-ΚΙΜΩΛΟΣ	SCI	13855,78	10464,19	75,52%
GR4220007	ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΜΗΛΟΣ - ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	1260,76	380,22	30,16%
GR4220008	ΣΙΦΝΟΣ: ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΔΥΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	2067,35	207,53	10,04%
GR4220009	ΝΟΤΙΑ ΣΕΡΙΦΟΣ	SCI	4530,83	1421,30	31,37%
GR4220010	ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗ ΚΥΘΝΟΣ: ΟΡΟΣ ΑΘΕΡΑΣ & ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΕΦΑΛΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	2855,19	697,02	24,41%
GR4220011	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΚΕΑ	SCI	7194,03	441,55	6,14%
GR4220012	ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΟΡΓΟΣ ΚΑΙ ΚΥΝΑΡΟΣ, ΛΕΒΙΘΑ, ΜΑΥΡΙΑ, ΓΛΑΡΟΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	6068,62	2643,33	43,56%
GR4220013	ΜΙΚΡΕΣ ΚΥΚΛΑΔΕΣ: ΑΠΟ ΚΕΡΟ ΜΕΧΡΙ ΗΡΑΚΛΕΙΑ, ΣΧΙΝΟΥΣΑ, ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΑ, ΚΕΡΟΣ, ΑΝΤΙΚΕΡΙ	SCI	12595,25	7146,17	56,74%

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
	ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ				
GR4220014	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΝΟΤΙΑ ΝΑΞΟΣ: ΖΕΥΣ & ΒΙΓΛΑ ΕΩΣ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ (ΟΡΜΟΣ ΚΑΡΑΔΕΣ - ΟΡΜΟΣ ΜΟΥΤΣΟΥΝΑΣ)	SCI	8668,41	1649,46	19,03%
GR4220017	ΝΗΣΟΣ ΔΕΣΠΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ)	SCI	1858,35	923,08	49,67%
GR4310004	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)	SCI	2922,24	271,44	9,29%
GR4310005	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ	SCI	16174,27	404,07	2,50%
GR4320003	ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ (ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΨΑ & ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ)	SCI	630,65	145,42	23,06%
GR4320004	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ & ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ	SCI	986,23	11,80	1,20%
GR4320005			8587,66	60,98	0,71%
GR4320006	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΣΙΔΕΡΟ (ΑΚΡΑ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙ - ΒΑΪ - ΑΚΡΑ ΠΛΑΚΟΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	13066,57	5609,09	42,93%
GR4320008	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	804,68	386,04	47,97%
GR4330004	ΠΡΑΣΙΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΠΑΤΣΟΣ - ΣΦΑΚΟΡΥΑΚΟ ΡΕΜΑ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, ΑΚΡ. ΛΙΑΝΟΣ ΚΑΒΟΣ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ ΗΜΕΡΗ & ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ - ΤΙΓΑΝΙ & ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ - ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ, ΟΡΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙ - ΒΙΓΛΙΑ	SCI	13121,48	3287,56	25,05%
GR4340001	ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ ΟΡΜΟΣ ΣΟΥΓΙΑΣ - ΒΑΡΔΙΑ - ΦΑΡΑΓΓΙ ΛΙΣΣΟΥ ΜΕΧΡΙ ΑΝΥΔΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΛΙΜΝΗ ΑΓΙΑΣ - ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ - ΡΕΜΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΚΕΡΙΤΗ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΑΣΑΣ	SCI	5781,3	2396,83	41,46%
GR4340002		SCI	271,79	231,84	85,30%
GR4340005		SCI	3039,84	351,15	11,55%
GR4340006		SCI	1211,58	12,69	1,05%
GR4340008	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	53363,68	1470,43	2,76%
GR4340012	ΑΣΦΕΝΔΟΥ - ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ	SCI	14022,51	1795,75	12,81%
GR4340013	ΝΗΣΟΙ ΓΑΒΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΒΔΟΠΟΥΛΑ	SCI	6290,59	2840,39	45,15%
GR4340015	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΠΟ ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ ΜΕΧΡΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΡΙΟΣ	SCI	2202,49	694,12	31,52%
GR1220005	ΛΙΝΟΘΑΛΛΑΣΑ ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ	SCI&SPA	377,2	127,72	33,86%
GR1260002	ΕΚΒΟΛΕΣ ΠΟΤΑΜΟΥ ΣΤΡΥΜΟΝΑ	SCI&SPA	1297,1	586,43	45,21%
GR2210001	ΔΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ	SCI&SPA	21419,22	16861,43	78,72%

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
GR2230001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΑΝΤΙΝΙΟΤΗ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	SCI&SPA	189,69	22,84	12,04%
GR2230003	ΑΛΥΚΗ ΛΕΥΚΙΜΗΣ (ΚΕΡΚΥΡΑ)	SCI&SPA	242,96	86,38	35,55%
GR2240001	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΣΤΕΝΩΝ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (ΠΑΛΙΟΝΗΣ-ΑΥΛΙΜΩΝ) & ΑΛΥΚΕΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ	SCI&SPA	2142,22	1319,46	61,59%
GR4120003	ΣΑΜΟΣ: ΟΡΟΣ ΚΕΡΚΕΤΕΥΣ - ΜΙΚΡΟ & ΜΕΓΑΛΟ ΣΕΙΤΑΝΙ - ΔΑΣΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ & ΛΕΚΚΑΣ, ΑΚΡ. ΚΑΤΑΒΑΣΗΣ - ΛΙΜΕΝΑΣ	SCI&SPA	6679,84	346,06	5,18%
GR4210003	ΒΟΡΕΙΑ ΚΑΡΠΑΘΟΣ ΚΑΙ ΣΑΡΕΙΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI&SPA	11297,96	5181,74	45,86%
GR4220004	ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΕΧΡΙ ΔΥΤΙΚΗ ΣΙΚΙΝΟ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ	SCI&SPA	7011,26	2298,39	32,78%
GR4310003	ΝΗΣΟΣ ΔΙΑ	SCI&SPA	1337,16	149,15	11,15%
GR1110006	ΔΕΛΤΑ ΕΒΡΟΥ	SPA	13120	2652,89	20,22%
GR1130010	ΛΙΜΝΕΣ ΒΙΣΤΟΝΙΣ, ΙΣΜΑΡΙΣ-ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΠΟΡΤΟ ΛΑΓΟΣ, ΑΛΥΚΗ ΠΤΕΛΕΑ, ΞΗΡΟΛΙΜΝΗ, ΚΑΡΑΤΖΑ	SPA	18221	2590,49	14,22%
GR1150001	ΔΕΛΤΑ ΝΕΣΤΟΥ ΚΑΙ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΕΣ ΚΕΡΑΜΟΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΘΑΣΟΠΟΥΛΑ	SPA	14606	2989,45	20,47%
GR1220010_1	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ	SPA	29551	261,82	0,89%
GR1220010_2	ΔΕΛΤΑ ΑΞΙΟΥ-ΛΟΥΔΙΑ-ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ-ΑΛΥΚΗ ΚΙΤΡΟΥΣ	SPA	29551	6469,86	21,89%
GR1220011	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΕΠΑΝΟΜΗΣ	SPA	690	214,78	31,13%
GR1270013	ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ ΝΕΑΣ ΦΩΚΙΑΙΑΣ	SPA	440	48,18	10,95%
GR1430005	ΝΗΣΙΑ ΚΥΡΑ ΠΑΝΑΓΙΑ, ΠΙΠΕΡΙ, ΨΑΘΟΥΡΑ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, ΝΗΣΟΙ ΑΔΕΛΦΟΙ, ΛΕΧΟΥΣΑ, ΓΑΙΔΟΥΡΟΝΗΣΙΑ	SPA	12965	7795,63	60,13%
GR2110004	ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ ΚΑΙ ΚΟΡΑΚΟΝΗΣΙΑ	SPA	23004	10901,32	47,39%
GR2120005	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ ΚΑΛΑΜΑ ΚΑΙ ΝΗΣΟΣ ΠΡΑΣΟΥΔΙ	SPA	8614	1425,79	16,55%
GR2210004	ΝΗΣΙΔΕΣ ΣΤΑΜΦΑΝΙ & ΑΡΠΥΙΑ (ΣΤΡΟΦΑΔΕΣ)	SPA	138	7,40	5,36%
GR2230007	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΡΗΣΣΙΩΝ (ΚΕΡΚΥΡΑ) & ΝΗΣΟΣ ΛΑΓΟΥΔΙΑ	SPA	1060	2,80	0,26%
GR2310015	ΔΕΛΤΑ ΑΧΕΛΩΟΥ, ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ-ΑΙΤΩΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΕΣ ΕΥΗΝΟΥ, ΝΗΣΟΙ ΕΧΙΝΑΔΕΣ, ΝΗΣΟΣ ΠΕΤΑΛΑΣ, ΔΥΤΙΚΟΣ ΑΡΑΚΥΝΘΟΣ & ΣΤΕΝΑ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ	SPA	44184	21235,32	48,06%
GR2330009	ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΚΟΤΥΧΙ - ΑΛΥΚΗ ΛΕΧΕΝΩΝ	SPA	2351	336,74	14,32%
GR2420007	ΜΕΓΑΛΟ & ΜΙΚΡΟ ΛΙΒΑΡΙ-ΔΕΛΤΑ ΞΗΡΙΑ	SPA	1017	749,96	73,74%

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΦΥΣΗ 2000
ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΥΝ ΘΑΛΑΣΣΙΟ Η ΠΑΡΑΚΤΙΟ ΤΜΗΜΑ**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΧΑΡΑ/ΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (ha)	ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ (ha)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ %
GR2440005	ΥΓΡΟΤΟΠΟΣ ΕΚΒΟΛΩΝ (ΔΕΛΤΑ) ΣΠΕΡΧΙΟΥ	SPA	3966	1545,55	38,97%
GR3000011	ΝΗΣΙΔΕΣ ΜΥΡΤΩΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ: ΦΑΛΚΟΝΕΡΑ, ΒΕΛΟΠΟΥΛΑ, ΑΝΑΝΕΣ	SPA	255	0,20	0,08%
GR4130002	ΝΗΣΙΑ ΑΝΤΙΨΑΡΑ & ΝΗΣΙΔΕΣ ΔΑΣΚΑΛΙΟ, ΜΑΤΡΟΓΙΩΡΓΟ, ΠΡΑΣΟΝΗΣΙ, ΚΑΤΩΝΗΣΙ, ΜΕΣΙΑΚΟ, ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΑ	SPA	455	1,45	0,32%
GR4210014	ΝΗΣΙΔΕΣ ΠΑΤΜΟΥ: ΠΕΤΡΟΚΑΡΑΒΟ, ΑΝΥΔΡΟΣ	SPA	62	28,14	45,39%
GR4210017	ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΑΡΚΙΩΝ & ΝΗΣΙΔΕΣ: ΑΓΡΕΛΟΥΣΑ, ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ, ΣΠΑΛΛΑΘΙ, ΣΜΙΝΕΡΟ, ΤΣΟΥΚΑ, ΤΣΟΥΚΑΚΙ, ΨΑΘΟΝΗΣΙ, ΚΑΛΟΒΟΛΟΣ, ΜΑΚΡΟΝΗΣΙ, ΑΒΑΠΤΙΣΤΟΣ, ΚΟΜΑΡΟΣ	SPA	502	44,06	8,78%
GR4210024	ΝΗΣΟΣ ΤΗΛΟΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ: ΑΝΤΙΤΗΛΟΣ, ΠΕΛΕΚΟΥΣΑ, ΓΑΙΔΟΥΡΟΝΗΣΙ, ΓΙΑΚΟΥΜΙ, ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ, ΠΡΑΣΟΥΔΑ, ΝΗΣΙ	SPA	6438	1,19	0,02%
GR4210027	ΚΩΣ: ΛΙΜΝΗ ΨΑΛΙΔΙ - ΑΛΥΚΗ	SPA	435	8,27	1,90%
GR4220022	ΝΗΣΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ	SPA	146	3,70	2,54%
GR4310007	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ	SPA	3403	149,00	4,38%
GR4310012	ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΜΕΣΣΑΡΑΣ	SPA	687	80,25	11,68%
GR4320009	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ	SPA	3746	0,51	0,01%
GR4330007	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΡΕΒΕΛΗ	SPA	7598	3,64	0,05%
GR4340022	ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΑΛΜΥΡΟΥ	SPA	200	17,09	8,55%

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15: ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (ΣΜΠΕ)**

15. ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΣΜΠΕ

Στρατηγική στόχοι και περιεχόμενο του ΕΠΑΛ 2007-2013

Το ΕΠΑΛ αποτελεί το προγραμματικό έγγραφο της Ελληνικής Δημοκρατίας με βάση το οποίο θα διατεθεί η οικονομική Κοινοτική και Εθνική διαρθρωτική ενίσχυση στον αλιευτικό τομέα της χώρας. Την ευθύνη σύνταξης του ΕΠΑΛ 2007-2013 έχει η «Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 – Ο.Σ.Π Αλιείας» (Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων-Ειδική Γραμματεία Προγρ/μού & Εφαρμογών Γ.Κ.Π.Σ Υπ. Διαχείρισης Ε.Π. "ΑΛΙΕΙΑΣ").

Εθνικό και Κοινοτικό Στρατηγικό πλαίσιο

Η στρατηγική, οι στόχοι και το περιεχόμενο του ΕΠΑΛ 2007-2013 ευθυγραμμίζονται πλήρως με την αναπτυξιακή πολιτική της Ε.Ε βάσει της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβόνας, όπως εξειδικεύτηκε από την Ελλάδα στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) 2005-2008 και ακολούθως στο Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο Ανάπτυξης 2007-2013.

Ακόμη μέσω της στρατηγικής, των στόχων και των παρεμβάσεων που προβλέπονται στο ΕΠΑΛ 2007-2013 εκτιμάται ότι εξυπηρετούνται άμεσα οι στόχοι της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής για την αειφόρο διαχείριση των Κοινοτικών αλιευτικών πόρων και τη βιώσιμη ανάπτυξη του αλιευτικού τομέα.

Το ΕΠΑΛ συντάσσεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 1198/2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) και του Κανονισμού 498/2007 σχετικά με την εφαρμογή του Κανονισμού 1198/2006 στοχεύοντας στην διάθεση της οικονομικής ενίσχυσης του ΕΤΑ για την εξυπηρέτηση της Εθνικής στρατηγικής για τον Αλιευτικό τομέα όπως εκφράζεται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας 2007-2013 (ΕΣΣΑΛ 2007-2013).

Όραμα και στρατηγικοί στόχοι και Άξονες προτεραιότητας του ΕΠΑΛ 2007-2013

Στο πλαίσιο του ΕΠΑΛ της νέας προγραμματικής περιόδου και αναφορικά με τον τομέα της Αλιείας για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 τίθεται το ακόλουθο αναπτυξιακό όραμα:

Η βιώσιμη και αειφόρος ανάπτυξη του τομέα της αλιείας στην κατεύθυνση ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και διατήρησης της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής.

Το ως άνω αναπτυξιακό όραμα εξειδικεύεται σε σειρά στρατηγικών στόχων, ως ακολούθως:

Σ.Σ 1: Επίτευξη διαρκούς ισορροπίας μεταξύ των αλιευτικών πόρων και των αντίστοιχων αλιευτικών δραστηριοτήτων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την οικονομική βιωσιμότητα του κλάδου, σύμφωνα με τις αρχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής .

Σ.Σ 2:

- α) Αειφόρος ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των παραγόμενων προϊόντων και των επιχειρήσεων και διασφάλιση της βιωσιμότητας του κλάδου (οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική βιωσιμότητα).
- β) Ανάπτυξη βιώσιμων επιχειρήσεων στον κλάδο της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρησιακών δομών.

- Σ.Σ 3:** Βελτίωση του των συνθηκών για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του τομέα της Αλιείας και η επιδίωξη της επίτευξης των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής.
- Σ.Σ 4:** Αειφόρος ανάπτυξη επιλεγμένων αλιευτικών περιοχών.
- Σ.Σ.5:** Προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, ιδιαίτερα αυτού που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα.
- Σ.Σ.6:** Η διατήρηση, ενίσχυση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του τομέα, με παράλληλη στήριξη της ισότητας των ευκαιριών.

Οι τέσσερις πρώτοι στόχοι ικανοποιούνται από την υλοποίηση αντίστοιχων Αξόνων Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος ενώ οι στρατηγικοί στόχοι Σ.Σ.5 και Σ.Σ.6 έχουν οριζόντιο χαρακτήρα. Οι Άξονες προτεραιότητας του ΕΠΑΛ 2007-2013 είναι :

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1: « Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου». Στον άξονα 1 περιλαμβάνονται μέτρα για την προσαρμογή της αλιευτικής προσπάθειας στο επίπεδο των διαθέσιμων αλιευτικών αποθεμάτων καθώς και για την αντιμετώπιση των κοινωνικών επιπτώσεων της μείωσης αυτής.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: «Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας». Στον Άξονα 2 περιλαμβάνονται μέτρα ενίσχυσης της υδατοκαλλιέργειας, της αλιείας εσωτερικών νερών και του τομέα της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: «Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος» . Στον Άξονα 3 περιλαμβάνονται μέτρα που στοχεύουν στην υλοποίηση δράσεων κοινής ωφέλειας. Σε αυτά περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων η ενίσχυση της αλιευτικής υποδομής και η προστασία της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: «Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών». Ο Άξονας 4 περιλαμβάνει μέτρα που θέτουν το πλαίσιο ανάπτυξης των αλιευτικών περιοχών, περιοχών δηλαδή με μεγάλη κοινωνική και οικονομική εξάρτηση από τις αλιευτικές δραστηριότητες. Τα μέτρα του Άξονα προτεραιότητας 4 θα υλοποιηθούν μέσα από Τοπικά Προγράμματα (ΤΠ) που θα προτείνουν Ομάδες Τοπικής Δράσης – Αλιείας (ΟΤΔ-Α) αποτελούμενες από φορείς της κάθε αλιευτικής περιοχής.

Η εφαρμογή του ΕΠΑΛ 2007-2013 θα υποστηρίζεται από δράσεις τεχνικής υποστήριξης που αποτελούν τον **ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 «Τεχνική βοήθεια»**

Τα μέτρα που προτείνονται σε κάθε Άξονα προτεραιότητας αναφέρονται στον ακόλουθο Πίνακα:

Άξονας 1 Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου	Άξονας 2 Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτ. υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατ/γείας	Άξονας 3 Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος	Άξονας 4 Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών	Άξονας 5 Τεχνική Βοήθεια
Μέτρο 1.1 Μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	Μέτρο 2.1 Μέτρα για τις παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια	Μέτρο 3.1 Συλλογικές δράσεις	Μέτρο 4.1 Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών	Μέτρο 5.1 Τεχνική Βοήθεια
Μέτρο 1.2 Προσωρινή παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	Μέτρο 2.2 Αλιεία εσωτερικών υδάτων	Μέτρο 3.2 Μέτρα προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας		
Μέτρο 1.3 Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων	Μέτρο 2.3 Επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας	Μέτρο 3.3 Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης και καταφύγια		
Μέτρο 1.4 Παράκτια αλιεία μικρής κλίμακας		Μέτρο 3.4 Ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης		
Μέτρο 1.5 Κοινωνικοοικονομική αποζημίωση για την διαχείριση του στόλου		Μέτρο 3.5 Πιλοτικά σχέδια		
		Μέτρο 3.6 Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών για άλλες δραστηριότητες		

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ΕΠΑΛ 2007-2013

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Αλιείας περιόδου 2007-2013 θα έχει εφαρμογή σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια και σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Αυτές σύμφωνα με το επίπεδο ανάπτυξης τους διακρίνονται σε:

- Περιφέρειες Στόχου Σύγκλισης
- Περιφέρειες εκτός Στόχου Σύγκλισης

Σε σχέση με την εφαρμογή του προγράμματος καθορίζονται δύο ακόμα χωρικές ενότητες:

- Τα Απομακρυσμένα Ελληνικά νησιά, όπου δίδεται προτεραιότητα όσον αφορά την υλοποίηση των Μέτρων του προγράμματος και

- οι Αλιευτικές περιοχές όπου θα υλοποιηθούν τα μέτρα του Άξονα προτεραιότητας 4.

Αναμενόμενοι τύποι παρεμβάσεων

Σε σχέση με τον τύπο των παρεμβάσεων και τα έργα που θα προκύψουν από την εφαρμογή των Μέτρων του ΕΠΑΛ διαπιστώνεται ότι:

- Η πλειοψηφία των Μέτρων του ΕΠΑΛ 2007-2013 σχετίζονται με ενέργειες και δράσεις που επηρεάζουν το θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον. Τα μέτρα αυτά αφορούν στην διαχείριση του αλιευτικού στόλου, στην υδατοκαλλιέργεια και στο θαλάσσιο περιβάλλον και τις αλιευτικές περιοχές. Αυτό είναι απολύτως αναμενόμενο καθώς η συντριπτική πλειοψηφία των αλιευτικών και υδατοκαλλιεργητικών δραστηριοτήτων στην Ελλάδα εντοπίζεται στην θαλάσσια και παράκτια ζώνη.
- Ένας αριθμός παρεμβάσεων του προγράμματος αφορά τα εσωτερικά ύδατα και παρεμβάσεις στην αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια εσωτερικών υδάτων. Η παρέμβαση στα εσωτερικά νερά αναμένεται να είναι μικρή καθώς σε αυτή τη χωρική ενότητα δραστηριοποιείται μικρότερος αριθμός αλιέων και χαμηλότερης παραγωγής μονάδες υδατοκαλλιέργειας.
- Το Μέτρο 2.3 που αφορά στην μεταποίηση και εμπορία αλιευτικών προϊόντων είναι το μόνο που ενδέχεται να επηρεάσει το χερσαίο περιβάλλον. Στο μέτρο προβλέπεται η ενίσχυση της κατασκευής και νέων παραγωγικών εγκαταστάσεων παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων.
- Το ΕΠΑΛ θέτει σε γενικό επίπεδο, μη προσδιορισμένο επακριβώς χωρικά, το πλαίσιο υλοποίησης μικρής κλίμακας κατασκευαστικών έργων τόσο στο θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον όσο και στα εσωτερικά νερά αλλά και στη χέρσο. Τα έργα αυτά αφορούν στην κατασκευή νέων εγκαταστάσεων υδατοκαλλιέργειας θαλάσσιων ειδών και ειδών γλυκού νερού, την πόντιση τεχνητών υφάλων με σκοπό την δημιουργία ζωνών ανάπτυξης της υδρόβιας χλωρίδας και πανίδας καθώς και σε έργα για την βελτίωση - εκσυγχρονισμό λιμενικών εγκαταστάσεων, κυρίως στη χερσαία περιοχή τους. Επίσης, κάποια μέτρα υποδομής σε μικρές κοινότητες αλιέων (αλιευτικές περιοχές) είναι πιθανό να προκύψουν από την εφαρμογή του Άξονα Προτεραιότητας 4 «αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών».

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το περιεχόμενο του προγράμματος τα έργα που μπορεί να προκύψουν από την εφαρμογή του περιλαμβάνουν:

- Μονάδες υδατοκαλλιέργειας (επεκτάσεις, εκσυγχρονισμός και μετεγκαταστάσεις κατά κύριο λόγο)
- Μονάδες μεταποίησης και εμπορίας (νέες μονάδες, επεκτάσεις εκσυγχρονισμός υφιστάμενων μονάδων)
- Αλιευτικοί λιμένες (επεκτάσεις εκσυγχρονισμός υφιστάμενων κατά κύριο λόγο)
- Αλιευτικά καταφύγια (επεκτάσεις, εκσυγχρονισμός υφιστάμενων)
- Πόντιση τεχνητών υφάλων (νέα έργα)

- Άλλα έργα στο πλαίσιο του Άξονα προτεραιότητας 4 και την εφαρμογή των Τοπικών Προγραμμάτων από τις ΟΤΔ –Α (Μικρής κλίμακας έργα μη σαφώς προσδιορισμένα)

Εναλλακτικές λύσεις υλοποίησης

Η παρούσα ΣΜΠΕ αναλύοντας το Κανονιστικό και Θεσμικό πλαίσιο κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας για την περίοδο 2007-2013 εκτιμά ότι αυτό αποτελεί μονοσήμαντη και στην ουσία της μη διαπραγματεύσιμη λύση από τη βασική σύλληψη και τις διατάξεις των Κανονισμών που το καθορίζουν. Είναι δε εξαιρετικά θετικό από περιβαλλοντική άποψη το ότι οι βασικές κατευθυντήριες αρχές που το καθορίζουν έχουν ως κύριο μέλημα και φροντίδα τους την προστασία του περιβάλλοντος όχι μόνο σε επίπεδο θεωρητικών διατάξεων αλλά πλήρους εφαρμογής τους, μην αφήνοντας περιθώρια «παρεκτροπών» που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης του περιβάλλοντος

Θαλάσσιο περιβάλλον

Η σημερινή μορφή του Ελλαδικού χώρου (χερσαίας και θαλάσσιας περιοχής) είναι αποτέλεσμα της επίδρασης πολύπλοκων γεωτεκτονικών δραστηριοτήτων. Η μεγάλη έκταση της ακτογραμμής της Ελλάδας διαμορφώνει μια αντίστοιχα μεγάλη ποικιλία παράκτιων περιοχών με διαφορετικά χαρακτηριστικά. Σε αυτές περιλαμβάνονται απότομες βραχώδεις ακτές και βραχώδεις παραλίες, αμμώδεις παραλίες και εκβολικά συστήματα. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Ελληνικού θαλάσσιου χώρου καθορίζουν τις φυσικοχημικές θαλάσσιες παραμέτρους όπως θερμοκρασία, αλατότητα, ρεύματα και κυματισμό. Αυτά με την σειρά τους καθορίζουν τους υψηλούς δείκτες βιοποικιλότητας και τις ιδιαίτερες φυσικοχημικές συνθήκες που παρατηρούνται στις Ελληνικές θάλασσες αλλά και στην ευρύτερη Μεσόγειο.

Από τις 359 περιοχές που περιλαμβάνονται στον Εθνικό κατάλογο προτεινόμενων περιοχών για ένταξη στο διευρωπαϊκό δίκτυο Natura 2000 (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ- Τόποι Κοινοτικού Ενδιαφέροντος «SCI» και Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για την προστασία της ορνιθοπανίδας - Ζώνες Ειδικής Προστασίας «SPA») οι 124 (34,5%) περιλαμβάνουν και παράκτια ή θαλάσσια τμήματα. Στα φύλλα δεδομένων της βάσης Natura 2000, καταγράφονται τα είδη της ιχθυοπανίδας που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καθώς επίσης και άλλα σημαντικά είδη της ελληνικής υδρόβιας πανίδας.

Περιβάλλον εσωτερικών νερών

Σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε το ΥΠΕΧΩΔΕ τα γενικά χαρακτηριστικά της κατάστασης των υδατικών πόρων της Ελλάδας αποτελούν:

1. Η άνιση κατανομή των υδατικών πόρων στο χερσαίο χώρο.
2. Η ανομοιόμορφη κατανομή των υδατικών πόρων στο χρόνο.
3. Η άνιση κατανομή της ζήτησης στο χώρο.
4. Η ανομοιόμορφη κατανομή της ζήτησης στο χρόνο.
5. Η γεωμορφολογία της χώρας.

6. Η εξάρτηση της βόρειας Ελλάδας από τις επιφανειακές απορροές ποταμών που έρχονται από γειτονικά κράτη (περίπου 13 km³/χρόνο).

Ατμοσφαιρικό περιβάλλον

Τα τελευταία χρόνια και ως αποτέλεσμα των ενεργειών που έχουν αναληφθεί εμφανίζεται πτωτική τάση των συγκεντρώσεων για ορισμένους ρύπους όπως τα σωματίδια, το διοξείδιο του αζώτου, το διοξείδιο του θείου και οι υδρογονάνθρακες. Παρ' όλα αυτά εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα υπερβάσεων των ορίων που καθορίζονται από την Εθνική και Κοινοτική νομοθεσία.

Οι κύριοι ρύποι που προέρχονται από τον αλιευτικό στόλο θεωρούνται τα ΝΟx και τα αιωρούμενα σωματίδια. Το ποσοστό συνεισφοράς των παραπάνω πηγών στην υποβάθμιση του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα, σε σχέση με τη συνεισφορά των υπολοίπων κλάδων (μεταφορές, βιομηχανική ρύπανση κτλ).

Κλιματολογικά χαρακτηριστικά

Το κλίμα της Ελλάδας είναι γενικά ήπιο. Ανήκει στο μεσογειακό τύπο, που το χειμώνα εμφανίζει τα χαρακτηριστικά του κλίματος των εύκρατων ζωνών, ενώ το καλοκαίρι τα χαρακτηριστικά των υποτροπικών ζωνών των υψηλών πιέσεων.

Έχει πια καταστεί σαφές ότι οι εκπομπές αερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, συμβάλλουν (σε παγκόσμιο και συνεπώς σε εθνικό επίπεδο) στην υπερθέρμανση, της οποίας τα αποτελέσματα αναμένεται να είναι η αύξηση της στάθμης των θαλασσών, η αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων (όπως οι πλημμύρες), καθώς και η μεταβολή των κλιματικών ζωνών, καθιστώντας καλλιεργήσιμες εκτάσεις ερήμους

Αλιευτικές δραστηριότητες

Αλιεία

Ο επαγγελματικός αλιευτικός στόλος με στοιχεία 2004 αποτελείται από έναν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό σκαφών (18.276 σκάφη) που αποτελούν το 21% του συνολικού κοινοτικού αλιευτικού στόλου και αναδεικνύουν τον αλιευτικό στόλο της χώρας ως τον πλέον πολυπληθή στην ΕΕ. Η συνολική χωρητικότητα του είναι 93.267 GT ενώ η συνολική ισχύς των μηχανών των αλιευτικών σκαφών είναι 537.551KW. Τα τελευταία μεγέθη κατατάσσουν τον ελληνικό αλιευτικό στόλο στην 7η θέση από πλευράς χωρητικότητας και στην 5η θέση από πλευράς ισχύος σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Κοινότητας.

Από το σύνολο των αλιευτικών σκαφών της χώρας μας τα 17000 (90% του στόλου) είναι σκάφη μικρής παράκτιας αλιείας με ολικό μήκος <12μ., ενώ τα υπόλοιπα ποσοστό αποτελείται από σκάφη με δίχτυα-παραγάδια >12μ., γρι-γρι, μηχανότρατες, ενώ πολύ μικρό ποσοστό σκαφών (περίπου 35 σκάφη με ~12.000 GT και 23.000 kW) δραστηριοποιείται σε διεθνή ύδατα.

Η ετήσια παραγωγή αλιευτικών προϊόντων από την συλλεκτική αλιεία ανέρχεται περίπου στους 119.300 τόνους.

Τα κυρίως αλιευτικά αποθέματα του ελληνικού χώρου μπορούν να διακριθούν σε βαθυπελαγικά, πελαγικά και βενθικά καθορίζοντας έτσι την κατακόρυφη κατανομή τους, αλλά και την χρήση διαφορετικών αλιευτικών εργαλείων για την σύλληψή τους. Τα πελαγικά αποθέματα περιλαμβάνουν τα μικρά (γαύρος,

αθερίνα, μαρίδα) και τα μεγάλα πελαγικά μεταναστευτικά ψάρια (τόνος, ο ξιφίας κ.α) και ακόμα μαλάκια (π.χ. καλαμάρια) και καρκινοειδή (πχ γαρίδες).

Πτωτική τάση διαφαίνεται στην παραγωγή των περισσότερων ειδών στόχων της θαλάσσιας αλιείας. Η αφθονία των αποθεμάτων είναι δύσκολο να εκτιμηθεί με ακρίβεια, καθιστώντας την ορθολογική διαχείριση αυτών αρκετά δυσχερή και πολύπλοκη. Εντούτοις ένας παράγοντας που την επηρεάζει, είναι η μείωση της πίεσης στα αποθέματα μέσω της μείωσης της αλιευτικής ικανότητας, παρά το ότι απαιτείται αρκετός χρόνος για να εκφραστούν τα πραγματικά αποτελέσματα.

Οι μέχρι τώρα εκτιμήσεις για τα αποθέματα στις ελληνικές θάλασσες είναι περιορισμένες και βασίζονται σε στοιχεία που συγκεντρώνονται στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από εθνικούς και κοινοτικούς πόρους, τα οποία όμως στην πλειονότητά τους, αφορούν συγκεκριμένες περιοχές και είδη.

Υδατοκαλλιέργεια

Η αλματώδης ανάπτυξη της θαλάσσιας υδατοκαλλιέργειας τα προηγούμενα 15 χρόνια έχει καταστήσει τον παραγωγικό αυτό κλάδο έναν από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους στην Ελλάδα. Η χώρα μας κατέχει την πρώτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην παραγωγή θαλασσινών ειδών εντατικής εκτροφής. Η συνολική ετήσια παραγωγή από υδατοκαλλιέργειες το 2004 (105.650 τόνοι) ήταν 42 φορές μεγαλύτερη εκείνης του 1986. Η ραγδαία αύξηση της παραγωγής οφείλεται κυρίως στις θαλάσσιες καλλιέργειες (από 320 τόνους το 1986 σε 102.578 τόνους το 2004) και ιδιαίτερα στην εντατική εκτροφή τσιπούρας και λαβρακιού.

Η ετήσια παραγωγή νέων ευρύαλων ειδών (όπως φαγγρί, μυτάκι, συναγρίδα, σαργός κ.λπ.) ανήλθε το 2004 στους 3.043 τόνους, δηλαδή αυξήθηκε κατά 2,5 φορές σε σχέση με το 2000 και ακολουθήθηκε από αντίστοιχη αύξηση στην παραγωγή ιχθυδίων των ειδών αυτών.

Οι οστρακοκαλλιέργειες παρουσίασαν επίσης αύξηση από 32.550 τόνους το 2000 και στους 37.794 τόνους το 2004 από 577 παραγωγικές μονάδες. Το σύνολο της παραγωγής οστράκων πραγματοποιείται στη Βόρεια Ελλάδα.

Τα κυριότερα εκτρεφόμενα είδη ψαριών στα γλυκά και υφάλμυρα νερά, είναι η πέστροφα, ο κυπρίνος, το χέλι, ο σολομός, η τιλάπια, ο κέφαλος κ.λ.π. Σήμερα λειτουργούν 129 μονάδες γλυκού νερού, των οποίων η παραγωγή ανέρχεται σε 3.073 τόνους.

Μεταποίηση και εμπορία

Σήμερα στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται περί τις 310 (στοιχεία 2004) μονάδες επεξεργασίας, μεταποίησης & εμπορίας αλιευτικών προϊόντων. Η παραγωγή του κλάδου για το 2004, ανήλθε περίπου στους 62.000 τόνους, αντίστοιχης αξίας περίπου 185 εκ. ευρώ. Η παραγωγή του κλάδου το 2000 ήταν 53.500 περίπου τόνοι, ισοδύναμης αξίας 266 εκ. ευρώ.

Ο κλάδος της εμπορίας συνίσταται στο δημόσιο δίκτυο 11 ιχθυοσκαλών και στα 77 ιδιωτικά συσκευαστήρια αλλά και 11 κέντρα αποστολής οστράκων (Κ.Α.Ο.). Από τα πρώτα διακινούνται υπό συνθήκες χονδρικής πώλησης κυρίως τα προϊόντα συλλεκτικής αλιείας, και λιγότερο αυτά των υδατοκαλλιεργειών, ενώ τα συσκευαστήρια και τα Κ.Α.Ο. υποστηρίζουν άμεσα ή έμμεσα τις μονάδες υδατοκαλλιέργειας.

Ο κλάδος της εμπορίας απαιτεί ενίσχυση ώστε να ανταποκριθεί περισσότερο στους κανόνες υγιεινής και σύγχρονης εμπορίας, και να υποστηρίξει τη διακίνηση των καλλιεργούμενων ειδών.

Η κατανάλωση των μεταποιημένων αλιευμάτων τα τελευταία χρόνια δείχνει αυξητικές τάσεις. Η ετήσια κατά κεφαλή κατανάλωση προϊόντων αλιείας είναι για τη χώρα μας τα 22,2 kg, ελαφρά χαμηλότερη από τη μέση κοινοτική κατανάλωση (Ε.Ε.-25) που είναι τα 22,7 kg.

Απασχόληση στον αλιευτικό κλάδο-Αλιευτικές περιοχές

Στους τρεις κλάδους του τομέα της Αλιείας απασχολούνται μόνιμα (στοιχεία 2004) περί τους 38.000 εργαζόμενους, ενώ με τους εποχιακά απασχολούμενους φθάνουν τους 40.500 εργαζόμενους. Ο κλάδος της συλλεκτικής αλιείας απασχολεί περίπου 31.000 εργαζόμενους, ενώ η υδατοκαλλιέργεια και η μεταποίηση άλλους 5200 και 1.900 εργαζόμενους αντίστοιχα. Κατά την πενταετία 2000-2004 διαπιστώνεται σταδιακή μείωση των απασχολούμενων, οφειλόμενη κυρίως στη συλλεκτική αλιεία. Ο τομέας της αλιείας της χώρας μας από πλευράς απασχόλησης βρίσκεται στη 5η θέση των 25 κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την Ισπανία, Γαλλία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι νησιωτικές περιοχές της χώρας συγκεντρώνουν περισσότερο από το 60% της συνολικής απασχόλησης στην αλιεία. Περιοχές με έντονη αλιευτική δραστηριότητα, εκτός από τα νησιά, υπάρχουν και σε ορισμένες παράκτιες περιοχές της ηπειρωτικής χώρας, ενώ δεν παρατηρούνται κοινότητες που παρουσιάζουν έντονη εξάρτηση από την αλιεία σε παραλίμνιες ή παραποτάμιες περιοχές.

Πίεσεις στο Ελληνικό θαλάσσιο και παράκτιο περιβάλλον από ανθρωπογενείς δραστηριότητες

Η υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού κατά μήκος της ακτογραμμής (Το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού της Ελλάδας κατοικεί σε περιοχές κοντά στην θάλασσα) επηρεάζει με διάφορους τρόπους την κατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος. Οι βασικές ανθρωπογενείς δραστηριότητες που προκαλούν πίεση στα παράκτια και θαλάσσια οικοσυστήματα είναι:

- Η αστική ανάπτυξη
- Η βιομηχανική ανάπτυξη
- Η αγροτική ανάπτυξη
- Η τουριστική ανάπτυξη
- Η εμπορική και μεταφορική ναυσιπλοΐα
- Οι δραστηριότητες του αλιευτικού τομέα, ήτοι η θαλάσσια αλιεία και η υδατοκαλλιέργεια

Η αλιεία σε πρώτο επίπεδο έχει επίπτωση στους πληθυσμούς των ειδών που αποτελούν άμεσο στόχο της και που χαρακτηρίζονται ως αλιευτικά αποθέματα. Η συνέπειες της αλιείας επεκτείνονται επίσης σε είδη που αποτελούν θηρευτές αλλά και θηράματα των πληθυσμών-στόχων. Επίσης αρνητικές επιπτώσεις παρουσιάζονται σε είδη που δεν αποτελούν στόχο αλιείας αλλά συλλαμβάνονται ακούσια από τα αλιευτικά εργαλεία. Στις αρνητικές επιπτώσεις της αλιείας μπορεί να συμπεριληφθεί ακόμη η καταστροφή των βενθικών βιοκοινωνιών και βιοτόπων από ορισμένα συρόμενα αλιευτικά εργαλεία που αλιεύουν βυθόβιους οργανισμούς. Τέλος

ένα ακόμα πρόβλημα είναι η αποκαλούμενη άδηλη αλιεία που οφείλεται στην απώλεια αλιευτικού εξοπλισμού στον οποίο αιχμαλωτίζονται τα ψάρια αλλά και άλλοι θαλάσσιοι οργανισμοί.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η φύση και η έκταση των επιπτώσεων της αλιείας εξαρτώνται από τον τύπο και το μέγεθος των χρησιμοποιούμενων αλιευτικών εργαλείων καθώς και την έκταση και ένταση της ακολουθούμενης αλιευτικής τακτικής. Επίσης οι επιπτώσεις της αλιείας είναι διαφορετικές σε διαφορετικών φυσικών, χημικών και βιολογικών χαρακτηριστικών νερά.

Όσον αφορά την υδατοκαλλιέργεια τα διαθέσιμα στοιχεία αφορούν τη θαλάσσια ιχθυοκαλλιέργεια. Από αυτά προκύπτει ότι τόσο η φύση όσο και η ένταση των επιπτώσεων είναι διαφορετική ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του τόπου εκτροφής, τον τύπο και την μέθοδο εκτροφής, και τα εκτρεφόμενα σε κάθε περίπτωση είδη.

Εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013

Για την διερεύνηση των επιπτώσεων του ΕΠΑΛ 2007-2013 προσδιορίστηκαν αρχικά περιβαλλοντικοί στόχοι για τα σχετικά με το πρόγραμμα περιβαλλοντικά στοιχεία των τομέων: βιοποικιλότητα, πανίδα και χλωρίδα, ύδατα, αέρας, έδαφος, κλιματικοί παράγοντες, πληθυσμός, ανθρώπινη υγεία, υλικά περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική, αρχιτεκτονική και αρχαιολογική κληρονομιά, τοπίο. Οι στόχοι αυτοί προκύπτουν από τα βασικά κείμενα για την προστασία του περιβάλλοντος στην ΕΕ (6^ο πρόγραμμα Δράσης για το περιβάλλον, Πράσινη βίβλος, Στόχοι στρατηγικής του Γκετεμποργκ κ.α) και από το βασικό πλαίσιο του ΕΤΑ και της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Συνοψίζονται σα εξής:

- Προστασία και βελτίωση των αλιευτικών αποθεμάτων.
- Προστασία των ευαίσθητων και προστατευόμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας.
- Αναβάθμιση και προστασία των ευαίσθητων βιοτόπων.
- Πρόληψη της διοχέτευσης ουσιών και στοιχείων που μπορούν να προκαλέσουν ευτροφισμό στη θάλασσα στις λίμνες και τα ποτάμια.
- Μείωση της εκπομπής αέριων ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου από τα αλιευτικά σκάφη.
- Συγκράτηση του πληθυσμού σε μειονεκτικές περιοχές με την δημιουργία θέσεων εργασίας και την βελτίωση των όρων ζωής σε αυτές.
- Αύξηση της απασχόλησης στον αλιευτικό τομέα και βελτίωση των συνθηκών εργασίας.
- Διασφάλιση της υγιεινής και της ασφάλειας των αλιευτικών προϊόντων.
- Προστασία και αναβάθμιση των περιουσιακών στοιχείων των απασχολούμενων στον αλιευτικό κλάδο και των αλιευτικών επιχειρήσεων.
- Εκσυγχρονισμός της υποδομής του αλιευτικού τομέα και των αλιευτικών περιοχών.
- Προστασία της πολιτιστικής, αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς στις αλιευτικές περιοχές.

- Προστασία και αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου στην παράκτια ζώνη.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις του προγράμματος διερευνήθηκαν σε επίπεδο Άξονα προτεραιότητας και εξετάστηκε ο βαθμός στον οποίο τα προτεινόμενα μέτρα και δράσεις επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά την επίτευξη των παραπάνω περιβαλλοντικών στόχων.

Μέσω της προηγούμενης διαδικασίας συμπεραίνεται ότι η συνολική επίπτωση του προγράμματος στο περιβάλλον είναι έντονα θετική. Το σύνολο των Άξόνων προτεραιότητας του ΕΠΑΛ 2007-2013 εμφανίζει θετικά αποτελέσματα και οι προτεινόμενοι Άξονες προτεραιότητας εμφανίζουν ικανοποιητική συνέργεια στην κατεύθυνση επίτευξης των περισσότερων από τους στόχους που τέθηκαν.

Τα επιμέρους σημεία στα οποία προτείνεται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε ότι αφορά τις περιβαλλοντικές παραμέτρους κατά την εφαρμογή του ΕΠΑΛ 2007-2013 είναι:

1. Η ορθή κατανομή των πόρων στο Άξονα προτεραιότητας 1 ώστε να αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές επιπτώσεις της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας.
2. Η ορθή και με περιβαλλοντική μέριμνα περαιτέρω ανάπτυξη της υδατοκαλλιέργειας η οποία μπορεί να επιτευχθεί με την σωστή χωροθέτηση των μονάδων στο πλαίσιο του συνολικού Χωροταξικού σχεδιασμού της παράκτιας ζώνης και της θεσμοθέτησης των Περιοχών Οργανωμένης ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ).
3. Η λήψη των προληπτικών και επανορθωτικών μέτρων κατά την εφαρμογή του Άξονα 3 και ειδικά σε ότι αφορά την κατασκευή νέων εγκαταστάσεων ελλιμενισμού των αλιευτικών σκαφών. (π.χ. ακτομηχανική μελέτη, επαρκής ανανεωσιμότητα υδάτων λιμενολεκάνης κ.α.)
4. Η πρόβλεψη περιβαλλοντικής εκτίμησης και αξιολόγησης των αναπτυξιακών προτάσεων των Ομάδων Τοπικής Δράσης του Άξονα προτεραιότητας 4 στη φάση σχεδιασμού τους, πιθανώς μέσω Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης (ΣΠΕ).
5. Η χωροθέτηση νέων έργων και οι όροι λειτουργίας αλιευτικών δραστηριοτήτων εντός προστατευόμενων και ευαίσθητων περιοχών όπως οι περιοχές του δικτύου Natura 2000.

Πιο συγκεκριμένα για κάθε άξονα προτεραιότητας θα πρέπει να δοθεί προσοχή στα ακόλουθα σημεία:

Εφαρμογή του Άξονα προτεραιότητας 1

Η κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας στο πλαίσιο της προστασίας των αλιευτικών αποθεμάτων αναμένεται να επηρεάσουν τόσο την συνολική παραγωγή προϊόντων αλιείας όσο και την κοινωνική δομή του αλιευτικού κλάδου. Αν και μακροπρόθεσμο στόχο αποτελεί η ανάκαμψη των πληθυσμών των εμπορικών ειδών και η εξασφάλιση της αποδοτικότητας του εισοδήματος των αλιέων μέσω της αειφόρου εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων, εντούτοις βραχυπρόθεσμα θα πρέπει να δοθεί βάρος στην λήψη αντισταθμιστικών μέτρων αντιμετώπισης των συνεπειών στο κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Για τον λόγο αυτό προτείνεται:

- Η ορθή κατανομή της οικονομικής ενίσχυσης μεταξύ των μέτρων μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας και των μέτρων αντισταθμιστικών παροχών στους αλιείς (αποζημίωση εργαζόμενων σε αλιευτικά σκάφη που αποσύρονται, πρόωρη συνταξιοδότηση αλιέων, ενίσχυση για την αγορά σκάφους από νέους αλιείς κλπ)
- Η ενίσχυση της ιχθυοκαλλιέργειας με σκοπό την αντιστάθμιση της μείωσης της παραγωγής αλιευμάτων από την αλιεία, ώστε να μην διαταραχθούν σημαντικά τα συνολικά οικονομικά δεδομένα του αλιευτικού τομέα και η συμβολή του στην στήριξη της εθνικής οικονομίας και του πρωτογενούς τομέα.

Εφαρμογή του Άξονα προτεραιότητας 2

Για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή των μέτρων του Άξονα προτεραιότητας 2 και την αντιμετώπιση των ενδεχόμενα αρνητικών επιπτώσεων από την υλοποίηση των προβλεπόμενων Μέτρων και δράσεων προτείνεται:

1. Να αναληφθούν πρωτοβουλίες σε θεσμικό και διοικητικό επίπεδο με στόχο να διευθετηθούν στον τομέα των υδατοκαλλιεργειών τα εξής:
  - Δυνατότητα άμεσης προσαρμογής της παραγωγής προς είδη με καλές προοπτικές εμπορίας και ευελιξία στην επιλογή είδους των θαλασσιών ψαριών, εκτός αν πρόκειται για τα μεταναστευτικά είδη ψαριών (π.χ τόννος).
  - Προώθηση δημιουργίας Περιοχών Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών (ΠΟΑΥ) σε περιοχές ενδιαφέροντος της χώρας. Η ίδρυση νέων και η μετεγκατάσταση υφιστάμενων μονάδων εντός των περιοχών υδατοκαλλιέργειας θα συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στην αποφυγή συγκρούσεων με άλλες δραστηριότητες όπως ο τουρισμός κ.λ.π. Αυτό θα επιτρέψει με σχετική ασφάλεια από περιβαλλοντική άποψη να αρθεί η εν ισχύ απαγόρευση μίσθωσης νέων θαλάσσιων εκτάσεων για ιχθυοκαλλιέργειες εντός θεσμοθετημένων ΠΟΑΥ. Στο πλαίσιο χωροθέτησης των ΠΟΑΥ. Στο πλαίσιο χωροθέτησης των ΠΟΑΥ ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί σε περιοχές και είδη προστατευόμενα (π.χ. περιοχές Natura). Ειδικά σε περιοχές για τις οποίες υπάρχουν εγκεκριμένες Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες (ΕΠΜ) οι αλιευτικές δραστηριότητες θα πρέπει να είναι συμβατές με τους όρους προστασίας και διαχείρισης που προβλέπονται από την ΕΠΜ
2. Η εντατικοποίηση των προβλεπόμενων από τη νομοθεσία ελέγχων και αναβάθμιση του υπάρχοντος συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής στοιχείων παραγωγής και απασχόλησης.
3. Ο αυστηρός έλεγχος της τήρησης των περιβαλλοντικών όρων που προβλέπονται από την υπάρχουσα νομοθεσία.
4. Η προώθηση της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης στον κλάδο, μέσα από λειτουργικές δομές καθοδήγησης, στήριξης, παρακολούθησης και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων.
5. Η εκπόνηση μελετών, όπως αυτών που θα καθορίσουν τη φέρουσα ικανότητα των διαφόρων θαλάσσιων περιοχών για την εκτροφή ψαριών.

6. Η συνεχής ενημέρωση και κατάρτιση παραγωγών, εμπόρων και εν γένει απασχολούμενων του κλάδου των υδατοκαλλιεργειών, με ιδιαίτερη μέριμνα σε ομάδες όπως για παράδειγμα αυτή των γυναικών, σε θέματα όπως:
- Εναλλακτικές μορφές συστημάτων παραγωγής (εκτατική, βιολογική/οργανική, «ανοιχτής θαλάσσης»).
  - Τις τάσεις και απαιτήσεις της αγοράς και των καταναλωτών.
  - Εφαρμογή σύγχρονων τεχνολογιών στις παραγωγικές μονάδες.
  - Εφαρμογή κανόνων ασφάλειας στην εργασία και υγιεινών συνθηκών στο χώρο εργασίας.

Πολλά από τα προαναφερθέντα είναι ήδη ενσωματωμένα σε μέτρα και δράσεις του προγράμματος. Ορισμένα που δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Άξονα 5 «Τεχνική Βοήθεια».

Εφαρμογή του Άξονα προτεραιότητας 3

Για την πρόληψη ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τα λιμενικά και άλλα έργα και δραστηριότητες που δυνητικά θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Άξονα προτεραιότητας 3, ανάλογα με την κλίμακα του έργου, προτείνεται η λήψη των εξής μέτρων:

1. Εκπόνηση οικολογικής μελέτης βάσης στην οποία καταγράφονται με ακρίβεια τα χαρακτηριστικά του βιοτικού και αβιοτικού περιβάλλοντος της περιοχής εγκατάστασης και επισημαίνονται στοιχεία ιδιαίτερης οικολογικής σημασίας, ειδικά σε περιπτώσεις χωροθέτησης έργων εντός περιοχών Natura.
2. Αναλυτική μελέτη μορφολογίας της ακτής, δηλαδή μελέτη της διαφοροποίησης της ακτομηχανικής δίαιτας και μελέτη πρόβλεψης της εξέλιξης της ακτογραμμής υπό την επίδραση του έργου για τα επόμενα χρόνια.
3. Χρήση φωτορεαλιστικής απεικόνισης για την εκ των προτέρων διαπίστωση της συμφωνίας των έργων με τα τοπιολογικά χαρακτηριστικά.
4. Εκτίμηση και αξιολόγηση των μεταβολών που ενδέχεται να προκαλέσει το έργο σε σημαντικούς γεωλογικούς σχηματισμούς της περιοχής, καθώς και της διαθεσιμότητα λατομικών υλικών που απαιτούνται για την κατασκευή του έργου.
5. Διενέργεια κυκλοφοριακής μελέτης για τη ρύθμιση της κυκλοφοριακής ροής στη φάση κατασκευής και λειτουργίας των έργων.
6. Εφαρμογή μοντέλων πρόβλεψης ηχητικής ρύπανσης κατά την φάση κατασκευής και λειτουργίας των έργων.
7. Πρόβλεψη εγκαταστάσεων συλλογής και διάθεσης των υγρών και στερεών αποβλήτων των σκαφών.
8. Σφαιρική, συνθετική αξιολόγηση όλων των παραμέτρων που αλληλεπιδρούν και επηρεάζουν σε σημαντικό ή υπολογίσιμο βαθμό το οικοσύστημα και την βιοποικιλότητα της περιοχής και συνεκτίμηση των επιδράσεων από το λιμενικό έργο τόσο στη φάση της κατασκευής όσο και στη λειτουργία του.

9. Εκτίμηση της επίπτωσης του έργου στα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επίσης η πρόβλεψη συστήματος παρακολούθησης του εκάστοτε έργου μετά την υλοποίησή του, στη φάση λειτουργίας του, θα συμβάλει στην εκ των υστέρων διαπίστωση και διόρθωση προβληματικών σημείων και στην αποφυγή επανάληψης εσφαλμένων πρακτικών.

Τα παραπάνω αφορούν μεγάλης κλίμακας έργα (Έργα που εντάσσονται στην 1^η κατηγορία σύμφωνα με την ΚΥΑ υπ' αριθ 15393/2332/2002 «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων σε κατηγορίες, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 1650/1986 όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του Ν. 3010/2002 «Εναρμόνιση του Ν. 1650 με τις οδηγίες 97/11/ΕΕ και 96/61 /ΕΕ κ.α. (ΦΕΚ 1022/ Β/ 05.08.2002) όπως συμπληρώθηκε με την ΚΥΑ 145799 (ΦΕΚ 1002/Β/18.07.2005).

Εφαρμογή του Άξονα προτεραιότητας 4

Για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων και περιβαλλοντικών στόχων του Άξονα προτεραιότητας 4 του ΕΠΑΛ 2007-2013 θεωρείται ότι ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στα ακόλουθα:

1. Ενσωμάτωση της εκτίμησης και αξιολόγησης των επιπτώσεων στο τοπικά στοιχεία του περιβάλλοντος και του τρόπου που αυτά λαμβάνονται υπόψη στην στρατηγική και τα προτεινόμενα μέτρα των ΤΠΑ των ΟΤΔ-Α. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί είτε με νέα Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση των προγραμμάτων (ΣΠΕ), είτε με εκ των προτέρων περιβαλλοντική εκτίμηση και αξιολόγηση κατά την διαδικασία έγκρισής τους
2. Ενσωμάτωση μέτρων στα ΤΠΑ των ΟΤΔ-Α για την αντιμετώπιση σημαντικών αρνητικών επιπτώσεων στα περιβαλλοντικά στοιχεία του τόπου παρέμβασης.
3. Αποφυγή πραγματοποίησης μεγάλης κλίμακας έργων και κατασκευών σε περιοχές που περιλαμβάνουν ευαίσθητους οικοτόπους και είδη χλωρίδας και πανίδας και που ενδεχόμενα θα επηρεαστούν από τα έργα αυτά.

Σύστημα περιβαλλοντικής παρακολούθησης

Για την παρακολούθηση της περιβαλλοντικής επίδοσης του ΕΠΑΛ 2007-2013 προτείνεται η χρήση και η καταγραφή των ακόλουθων δεικτών σε επίπεδο Άξονα προτεραιότητας και μέτρων:

Άξονας προτεραιότητας 1: «Μέτρα για την προσαρμογή του αλιευτικού στόλου»

Μέτρο 1.1: «Μόνιμη παύση δραστηριοτήτων»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 1.1.1	Μείωση συνολικής χωρητικότητας του αλιευτικού στόλου	GT
Δείκτης 1.1.2	Μείωση συνολικής ισχύος του αλιευτικού στόλου	KW

Η μείωση της αλιευτικής προσπάθειας σε όρους χωρητικότητας και ισχύος των αλιευτικών σκαφών αποτελεί ικανοποιητικό μέτρο της μείωσης της πίεσης

που ασκείται επί των αλιευτικών πεδίων και επηρεάζει τόσο την κατάσταση αφθονίας των πληθυσμών των εμπορικής σημασίας ειδών όσο και δευτερογενώς την συνολική βιοποικιλότητα των περιοχών αυτών. Με την έννοια αυτή οι δείκτες συνολικής μείωσης της αλιευτικής προσπάθειας δυνάμει των μέτρων του ΕΠΑΛ (μέτρο απόσυρσης αλιευτικών σκαφών ή αλλαγής χρήσης τους, μέτρο αντικατάστασης της μηχανής αλιευτικών σκαφών με νέες μικρότερης ιπποδύναμης, μέτρο για συλλογικές δράσεις σε αντίστοιχη κατεύθυνση) μπορούν να δώσουν επαρκή εικόνα για την επίτευξη των στόχων που θέτει το πρόγραμμα και την συνεισφορά του στην προστασία των αλιευτικών αποθεμάτων.

Μέτρο 1.3: «Επενδύσεις επί αλιευτικών σκαφών και επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 1.3.1	Μείωση ισχύος αλιευτικού στόλου από τον εκσυγχρονισμό αλιευτικών σκαφών	KW
Δείκτης 1.3.2	Μείωση ισχύος του αλιευτικού στόλου από την αντικατάσταση της μηχανής αλιευτικών σκαφών	KW
Δείκτης 1.3.3	Αριθμός αλιευτικών εργαλείων που αντικαταστάθηκαν	Αριθμός αλιευτικών εργαλείων
Δείκτης 1.3.4	Αριθμός σκαφών που αντικατέστησαν τα αλιευτικά εργαλεία με επιλεκτικότερα.	Αριθμός σκαφών

Η καταγραφή του δείκτη βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των αλιευτικών σκαφών σχετίζεται με το μέτρο αντικατάστασης των παλαιάς τεχνολογίας κινητήρων των αλιευτικών σκαφών. Καθώς το μέτρο αυτό αναμένεται να μειώσει την κατανάλωση καυσίμου αλλά και την εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου και άλλων ατμοσφαιρικών ρύπων από τα αλιευτικά σκάφη, οι προτεινόμενοι δείκτες περιγράφουν την συμβολή του προγράμματος στην μείωση της χρήσης ορυκτών καυσίμων και εκπομπών αέριων ρύπων στο περιβάλλον, αλλά και την τεχνολογική αναβάθμιση του αλιευτικού στόλου.

Η βελτίωση της επιλεκτικότητας των αλιευτικών εργαλείων ως προς την ικανότητα σύλληψης συγκριμένων ειδών και μεγεθών αναμένεται να συμβάλει επίσης στην κατεύθυνση άμβλυνσης των τυχών επιπτώσεων της αλιείας και διατήρησης των ιχθυοαποθεμάτων. Σε αυτή την περίπτωση ο αριθμός των αλιευτικών εργαλείων που θα αντικατασταθούν αντικατοπτρίζει την συμβολή του προγράμματος στην κατεύθυνση προστασίας τόσο του ρυθμού ανανέωσης και εισόδου νεοεισερχόμενων ατόμων στους πληθυσμούς-στόχους αλιείας όσο και την προσπάθεια μείωσης των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και των απορρίψεων.

Άξονας προτεραιότητας 2: «Υδατοκαλλιέργεια, αλιεία εσωτερικών υδάτων, μεταποίηση και εμπορία προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας»

Μέτρο 2.1: Δράση: «Υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 2.2.1	Αριθμός μονάδων στις οποίες έχουν εφαρμοστεί υδατοπεριβαλλοντικά μέτρα	Αριθμός μονάδων
Δείκτης 2.2.2	Αριθμός μονάδων που έχει προσχωρήσει σε κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου	Αριθμός μονάδων
Δείκτης 2.2.3	Αριθμός μονάδων βιολογικής καλλιέργειας	Αριθμός μονάδων

Η βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας των μονάδων υδατοκαλλιέργειας σε κατεύθυνση μείωσης των τυχόν αρνητικών επιπτώσεων της στο υδάτινο περιβάλλον αποτελεί την κατεύθυνση την οποία προωθούν τα σχετικά μέτρα του ΕΠΑΛ 2007-2013. Με αυτά στηρίζεται η ουσιαστική μείωση των αρνητικών επιπτώσεων ή την βελτίωση των θετικών επιπτώσεων στο περιβάλλον σε σύγκριση με τις συνήθεις πρακτικές στον τομέα της υδατοκαλλιέργειας και η προσχώρηση στο κοινοτικό σύστημα διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) για τις επιχειρήσεις του κλάδου. Παράλληλα στηρίζεται η εφαρμογή προτύπων βιολογικής υδατοκαλλιέργειας με στόχο την περαιτέρω προαγωγή της ποιότητας των προϊόντων υδατοκαλλιέργειας με φιλικό προς το οικοσύστημα τρόπο. Οι προτεινόμενοι δείκτες σκοπεύουν στην μέτρηση των επιδράσεων των μέτρων αυτών και την διαπίστωση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος στην προστασία του θαλασσιού περιβάλλοντος.

Άξονας προτεραιότητας 3 «Μέτρα κοινού ενδιαφέροντος»

Μέτρο 3.2: «Μέτρα προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 3.2.1	Αριθμός περιοχών όπου εγκαταστάθηκαν τεχνητοί ύφαλοι	Αριθμός περιοχών
Δείκτης 3.2.2	Θαλάσσια έκταση που προστατεύεται με την τοποθέτηση στατικών ή κινητών εγκαταστάσεων	Km ²
Δείκτης 3.3	Αριθμός έργων και δράσεων που αφορά στις περιοχές Natura 2000 με στόχο την προστασία τους	Αριθμός έργων

Η αναβάθμιση του βιολογικού πλούτου αποτελεί σημαντική θετική επίπτωση της εφαρμογής του Μέτρου 3.2 «Μέτρα προστασίας και ανάπτυξης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας». Οι τεχνητοί ύφαλοι που αποτελούν την βασική εκροή του Μέτρου αναμένεται να συνεισφέρουν μακροπρόθεσμα στην

αναβάθμιση τόσο των αλιευτικών πόρων, όσο και της γενικής βιοποικιλότητας σε περιοχές ευρύτερες του τόπου εγκατάστασής τους.

Επίσης προβλέπεται η στήριξη έργων και δράσεων που αφορούν την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος στο πλαίσιο του NATURA 2000.

Οι προτεινόμενοι δείκτες αποτυπώνουν την συμβολή του Άξονα προτεραιότητας 3 και των προαναφερθέντων δράσεων στην επίτευξη των στόχων προστασίας και αναβάθμισης της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας.

Μέτρο 3.4: «Ανάπτυξη νέων αγορών και εκστρατείες προώθησης»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 3.4.1	Αριθμός σχεδίων για την προαγωγή πιστοποίησης ποιότητας	Αριθμός περιοχών

Το μέτρο 3.4. προσανατολίζει την οικονομική ενίσχυση που παρέχει το πρόγραμμα μεταξύ άλλων, σε κατεύθυνση πιστοποίησης και αναβάθμισης της ποιότητας των αλιευτικών προϊόντων. Οι δράσεις αυτές αναμένεται να έχουν αποτέλεσμα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων του αλιευτικού τομέα, μέσω της ενδυνάμωσης της εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού στα αλιευτικά προϊόντα. Παράλληλα η βελτίωση της υγιεινής και ασφάλειας των προϊόντων αλιείας που διοχετεύονται στην αγορά διασφαλίζει την δημόσια υγεία και προωθεί την μεταστροφή των διατροφικών συνηθειών του πληθυσμού προς καλύτερης ποιότητας εναλλακτικές πηγές πρωτεϊνών όπως τα αλιεύματα. Η συστηματική καταγραφή του προταθέντος δείκτη εκφράζει το βαθμό ενεργοποίησης του ΕΠΑΛ 2007-2013 στην κατεύθυνση αυτή.

Μέτρο 3.5: «Πιλοτικά σχέδια»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 3.5.1	Αριθμός σχεδίων για τη διαχείριση και την κατανομή της αλιευτικής προσπάθειας	Αριθμός σχεδίων
Δείκτης 3.5.2	Αριθμός σχεδίων που αφορούν την επιλεκτικότητα των αλιευτικών εργαλείων και την μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και απορρίψεων	Αριθμός σχεδίων

Το μέτρο 3.5 περιλαμβάνει δράσεις στήριξης για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων, μεθόδων και πρακτικών σε σχέση με τις δραστηριότητες του αλιευτικού κλάδου. Οι προτεινόμενοι δείκτες σκοπεύουν στην εκτίμηση και αξιολόγηση του βαθμού εστίασης τέτοιων καινοτόμων σχεδίων στην διατήρηση και αναβάθμιση των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος και την προώθηση των βασικών περιβαλλοντικών στόχων σχετικά με τις δραστηριότητες του αλιευτικού στόλου όπως η προστασία των αλιευτικών αποθεμάτων.

Μέτρο 3.6: Τροποποίηση αλιευτικών σκαφών

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 3.6.1	Αριθμός σκαφών που τροποποιήθηκαν για την μετατροπή τους σε ερευνητικά-εκπαιδευτικά σκάφη	Αριθμός σκαφών

Στο πλαίσιο του Μέτρου 3.6 προωθείται η αναβάθμιση του ερευνητικού και εκπαιδευτικού στόλου της χώρας μέσω της τροποποίησης αλιευτικών σκαφών και την διαμόρφωση τους για την εξυπηρέτηση ερευνητικών ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Η ενίσχυση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων των εκπαιδευτικών και ερευνητικών ιδρυμάτων που προκύπτει από την αναβάθμιση της διαθέσιμης υποδομής τους με επιπλέον πλωτά μέσα, ενισχύει την προσπάθεια συλλογής αξιόπιστων αλιευτικών δεδομένων όσον αφορά την υφιστάμενη κατάσταση των αλιευτικών αποθεμάτων των μηχανισμών που καθορίζουν την αφθονία τους, καθώς και την αποτελεσματικότητα των μέτρων αλιευτικής διαχείρισης.

Ο προτεινόμενος δείκτης σκοπεύει στην καταγραφή του βαθμού αξιοποίησης των προαναφερθέντων δυνατοτήτων που παρέχει το Μέτρο 3.6. του ΕΠΑΛ 2007-2013.

Άξονας προτεραιότητας 4: «Αειφόρος ανάπτυξη αλιευτικών περιοχών»

A/A	Δείκτες παρακολούθησης	Μονάδα μέτρησης
Δείκτης 4.1	Αριθμός σχεδίων για τον αναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων	Αριθμός σχετικών σχεδίων
Δείκτης 4.2	Αριθμός σχεδίων για την προστασία του περιβάλλοντος στις αλιευτικές περιοχές	Αριθμός σχετικών σχεδίων

Λόγω του ειδικού τομέα παρέμβασης του Άξονα προτεραιότητας 4, οι επιπτώσεις της εφαρμογής του αναμένεται να είναι εμφανείς κυρίως στο κοινωνικό επίπεδο. Αυτές αφορούν στην αναβάθμιση των συνθηκών ζωής στις κοινότητες που παρουσιάζουν σημαντική εξάρτηση από τις αλιευτικές δραστηριότητες.

Η υλοποίηση σχεδίων βελτίωσης του περιβάλλοντος στις περιοχές αυτές μπορεί εν δυνάμει να αποτελέσει μέσο, τόσο για την προστασία του φυσικού πλούτου των περιοχών, όσο και για την αύξηση της ελκυστικότητας και άρα της επισκεψιμότητάς τους. Το τελευταίο μπορεί να θέσει την βάση για την τόνωση του κοινωνικοοικονομικού περιβάλλοντος προωθώντας την μεταστροφή σε άλλες δραστηριότητες για τους κατοίκους των περιοχών αυτών, όπως ο τουρισμός. Με την έννοια αυτή οι δύο προτεινόμενοι δείκτες αποτυπώνουν την συμβολή της οικονομικής ενίσχυσης του Άξονα προτεραιότητας 4 τόσο άμεσα στην προστασία του περιβάλλοντος όσο και έμμεσα στον επαναπροσανατολισμό των οικονομικών δραστηριοτήτων σε αυτές και την διαφύλαξη και αναβάθμιση των περιουσιακών στοιχείων των κατοίκων τους.

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

«Το πλήρες κείμενο της ex-ante αξιολόγησης έχει υποβληθεί ως χωριστό έγγραφο σύμφωνα με το άρθρο 48, παράγραφο 3 του Καν.(ΕΚ) 1198/2006»

*****